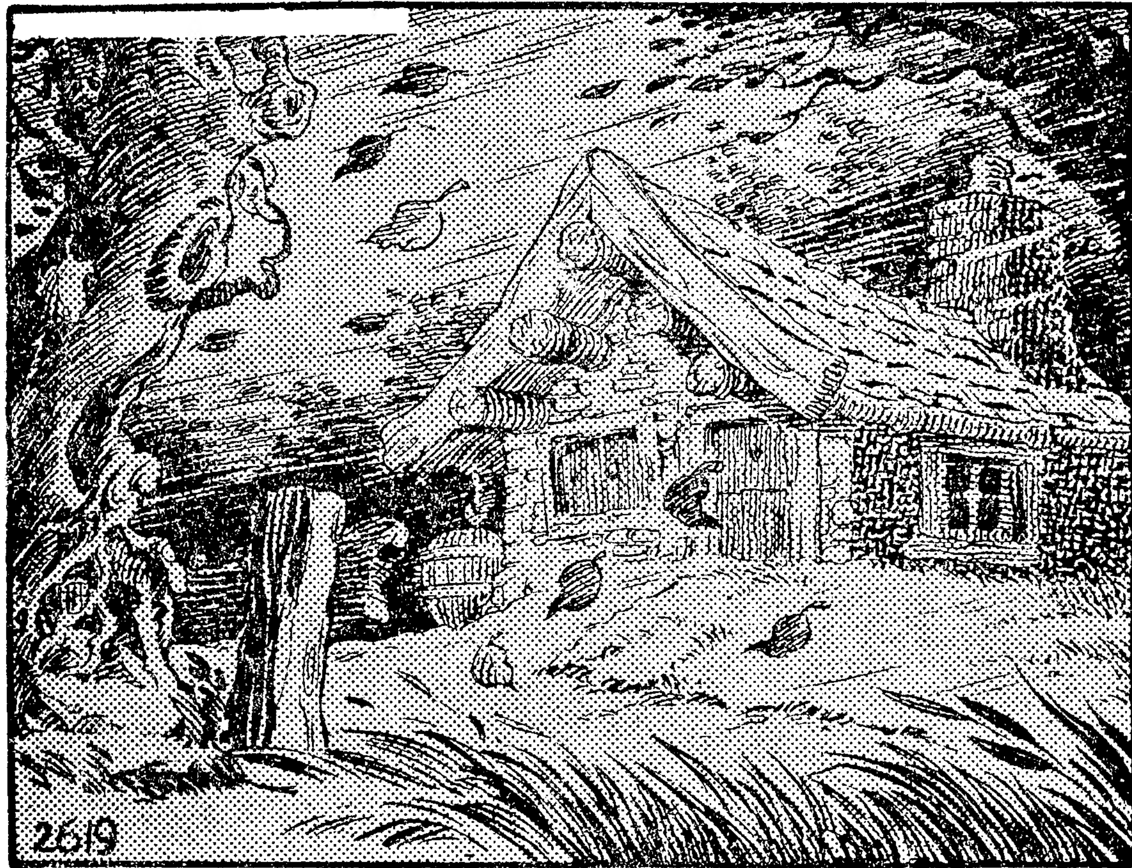
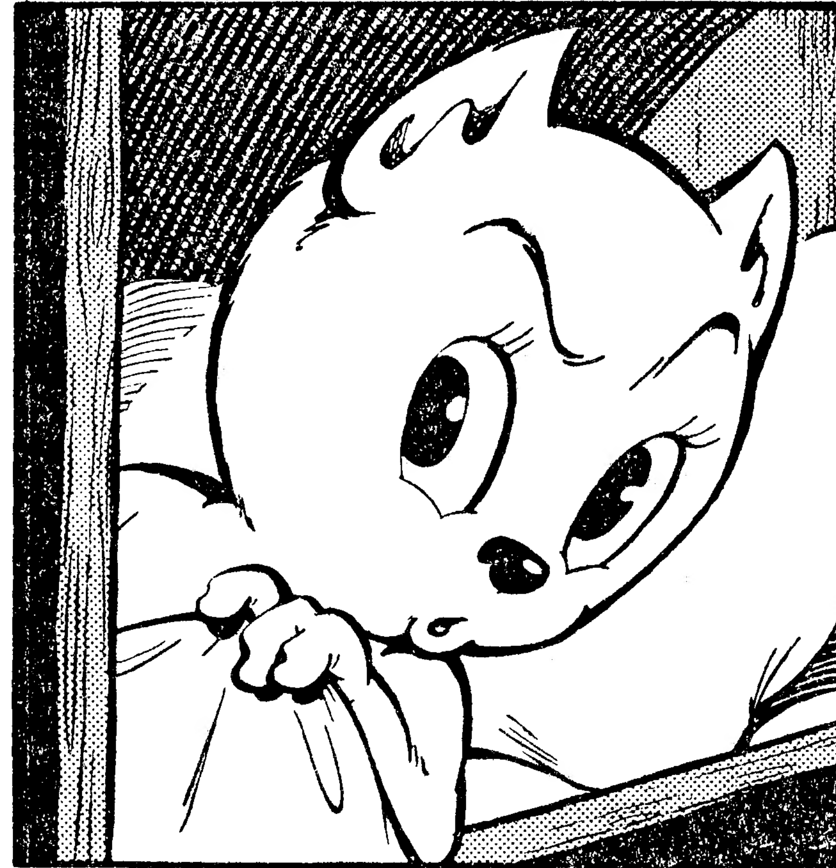
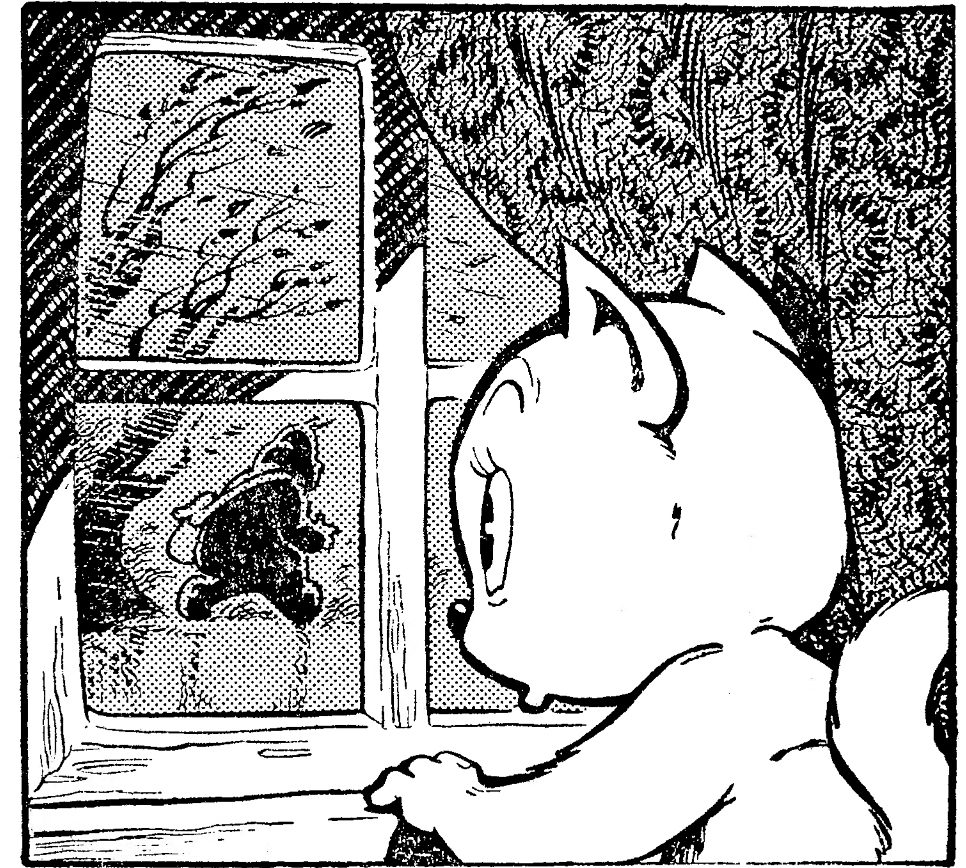
TOM POES EN DE KLONTERS

Het was herfst geworden. Een vroege najaarsstorm schudde aan de bomen en blies de eerste dorre bladeren voor zich uit, terwijl zware regenvlagen de zandweg voor het huisje van Tom Poes in een modderpoel veranderden.

Tom Poes was vroeg naar bed gegaan. Het gehuil van de wind in zijn schoorsteen maakte hem slaperig en bovendien vindt hij het altijd prettig om veilig onder de dekens te liggen als het buiten zo te keer gaat.

Een poosje lag hij te luisteren naar het rammelen van de luiken en het kletteren op het dak en hij dacht aan het goede schip Albatros, dat die middag was uitgevaren en dat het nu wel zwaar te verduren zou hebben. Daarop viel hij in slaap.

Het zal ongeveer middernacht geweest zijn, toen hij gewekt werd door een ongewoon geluid. Zijn brievenbus klepperde en daarop ging de bel rinkelend over.

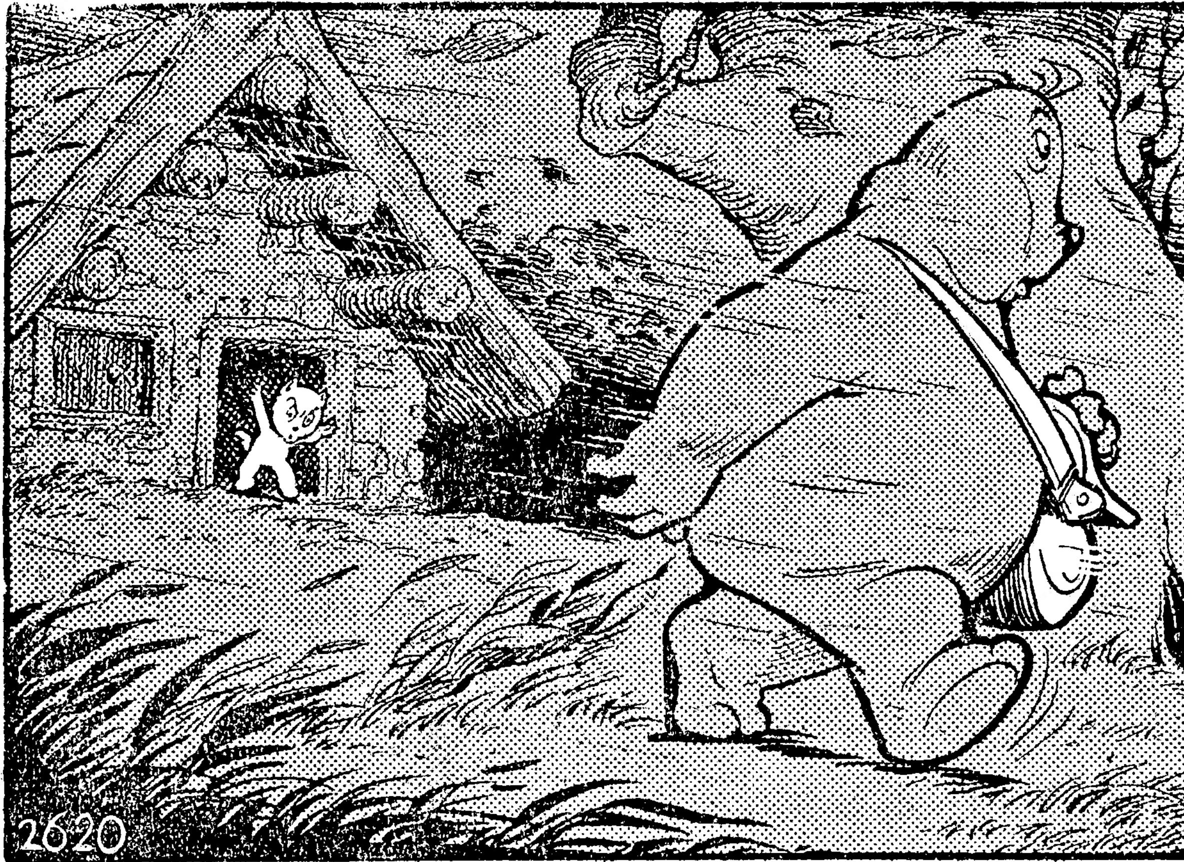
„Een rare tijd voor de post", dacht Tom Poes, suffig het hoofd uit zijn bedstede stekend. „Een èrg rare tijd!" hernam hij, toen hij op zijn wekker gekeken had. „Dit is niet normaal. Dit kan de post niet zijn... Maar wat is het dan wel?"

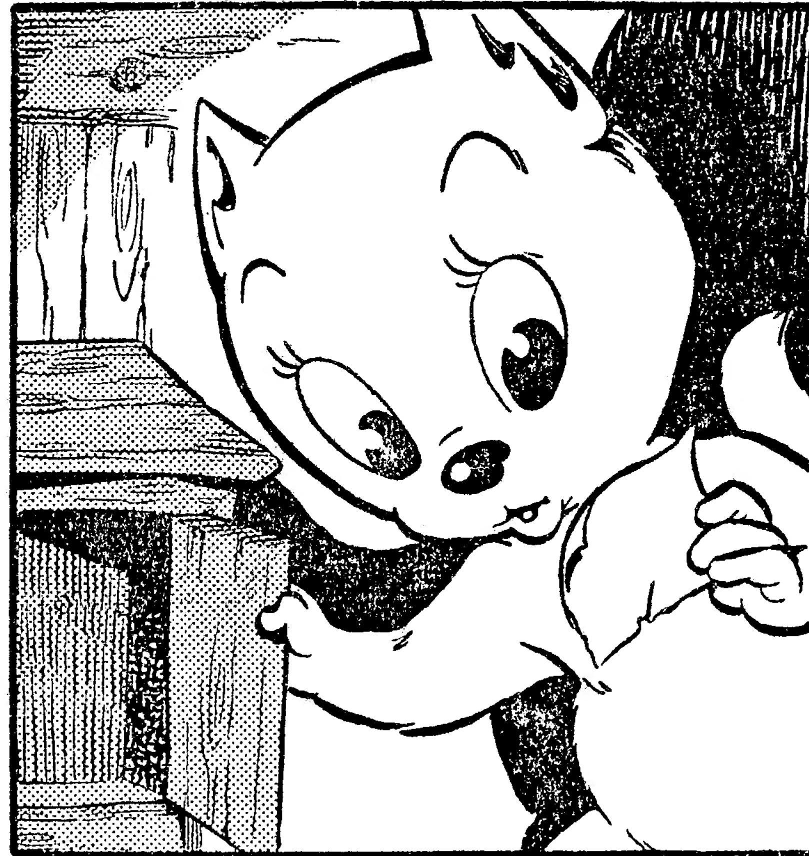
En omdat Tom Poes nu eenmaal niet van dingen houdt die niet normaal zijn, stapte hij zijn bed uit en liep naar het raam om uit te kijken.

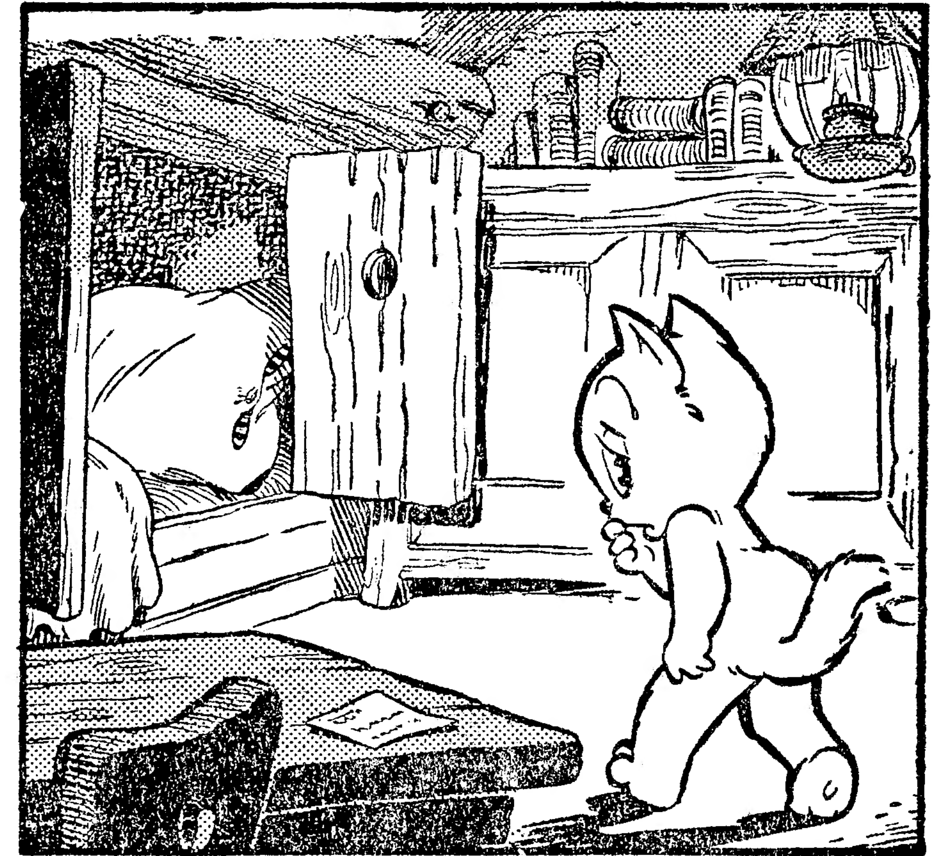
Buiten keek een vale maan door de langsjagende wolkenflarden — en in het licht daarvan zag hij een vreemde, klonterachtige gedaante, die zich met logge passen verwijderde.

De figuur torste een zware tas, zoals postbodes die wel dragen — maar dat dit geen gewone brievenbesteller was, was wel duidelijk...

TOM POES EN DE KLONTERS

Tom Poes keek de vreemde gedaante een ogenblik verbaasd na. Maar toen rende hij naar de deur en trok die open. De wind woei huilend naar binnen en blies hem de kille regen in het gezicht, zodat hij een stapje terug deed.

„Hé daar!" riep hij. „Wat is dat voor een manier om iemand midden in de nacht uit zijn bed te bellen? Wat kwam je doen? Wie ben je?"

De ander gaf geen enkel teken, dat hij hem gehoord had. Hij sjokte zwaar het modderige pad af en keek niet op of om.

Tom Poes zag zijn glimmende grijze gestalte in de duisternis verdwijnen. Hij had geen zin om hem na te rennen en daarom deed hij schouderophalend de deur weer dicht.

„Een lomperik," mompelde hij. „Hij zag er trouwens echt klonterig uit. Vast niet iemand uit de buurt. Ik ben benieuwd wat hij eigenlijk kwam doen . . ."

Nadenkend opende hij zijn brievenbus en zag toen, dat er een briefje in lag; een enigszins beduimeld drukwerkje, waarop een kleiachtige vingerafdruk zat.

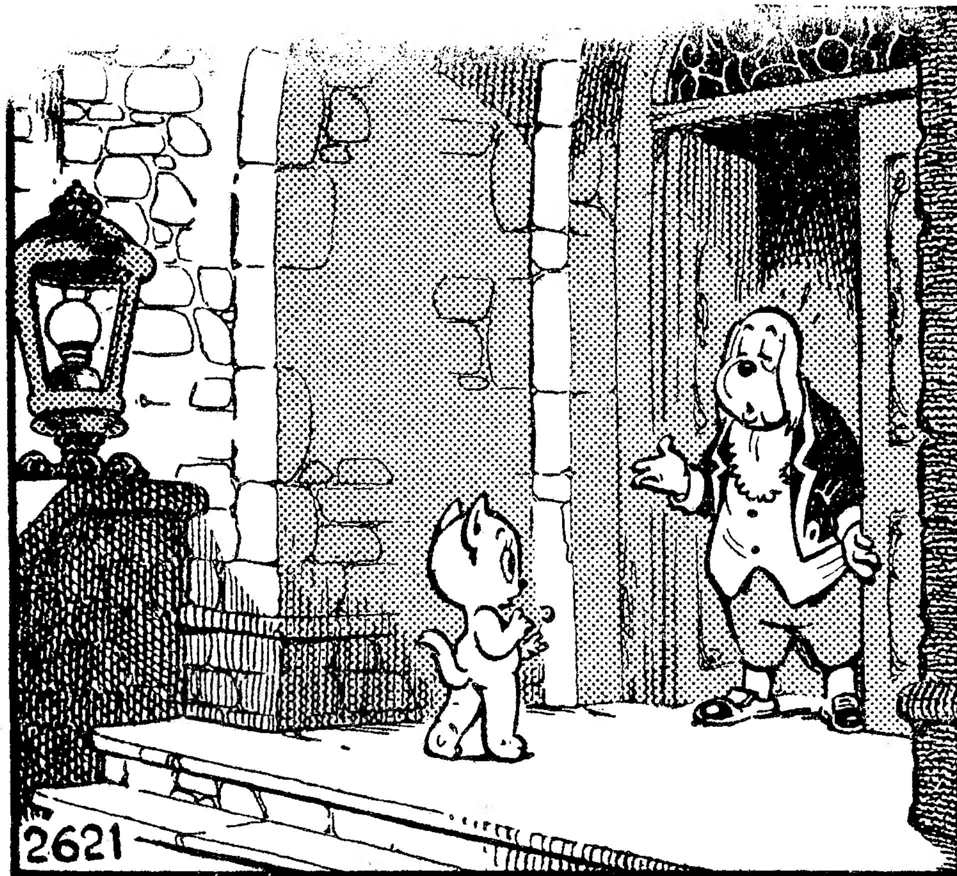
Nieuwsgierig las hij: „Bel op: 9595 en het komt in orde."

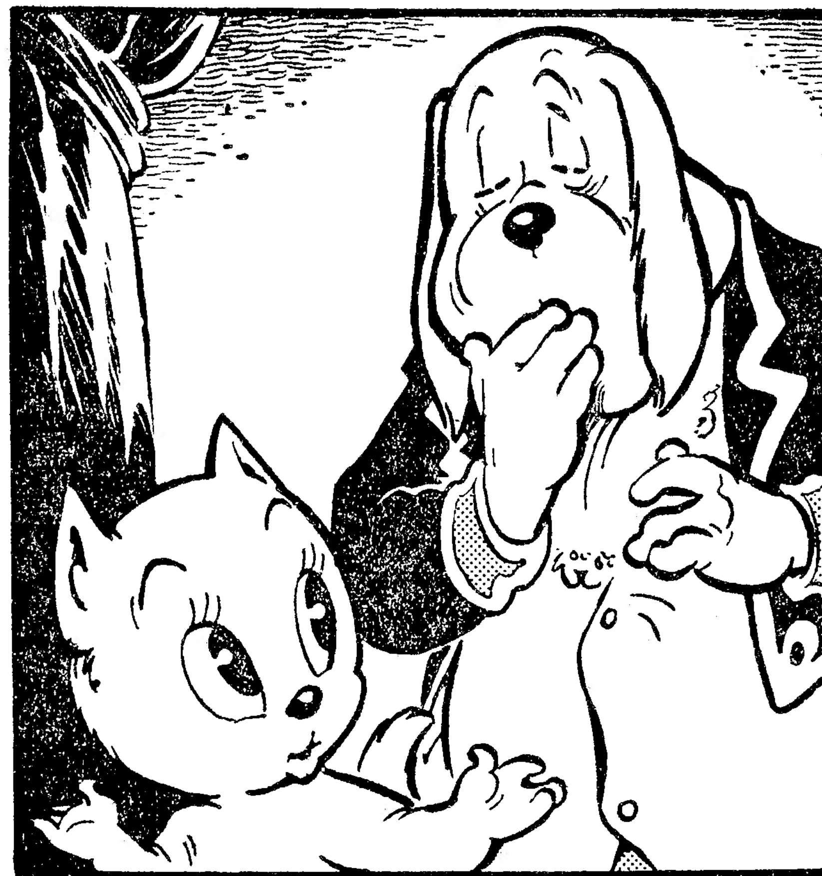
„Wat komt in orde?" vroeg Tom Poes zich af. „Als dat soms reclame is voor de een of andere zaak, moeten ze het toch anders doen. Ik zal er tenminste geen gebruik van maken!"

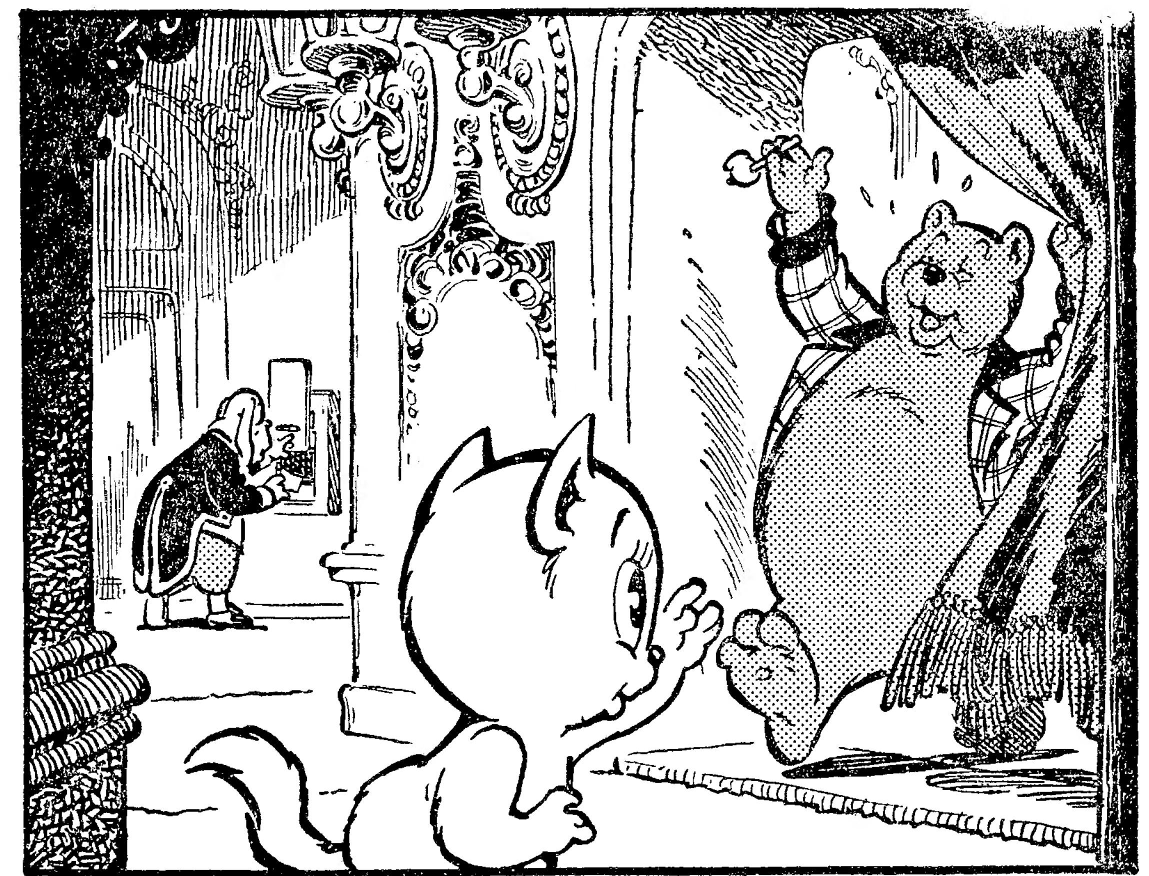
Een beetje uit zijn humeur ging hij weer naar bed en viel al gauw in slaap, zodat hij het hele geval waarschijnlijk helemaal vergeten zou zijn. Maar daar kreeg hij de kans niet voor, want de volgende dag . . .

Maar dat zullen we morgen zien.

TOM POES EN DE KLONTERS

De volgende morgen was het weer wat opgeklaard, zodat Tom Poes besloot om een wandeling te gaan maken. En omdat hij tegen koffietijd toch in de buurt gekomen was, liep hij even bij het slot Bommelstein aan.

Joost deed hem open en wenste hem op matte toon een goede morgen toe.

„Je ziet er slaperig uit", zei Tom Poes. „Ben je moe?"

„Ik had een gestoorde nachtrust, met uw welnemen", zei de trouwe knecht. „Omstreeks middernacht ben ik uit mijn bed gebeld — en ik kan nooit de slaap meer vatten als ik eenmaal opgeschrikt ben."

„Hé, dat is toevallig", riep Tom Poes uit, „dat is bij mij ook gebeurd! Wie heeft jou uit je slaap gebeld, Joost? Soms ook iemand met een reclame-drukwerkje?"

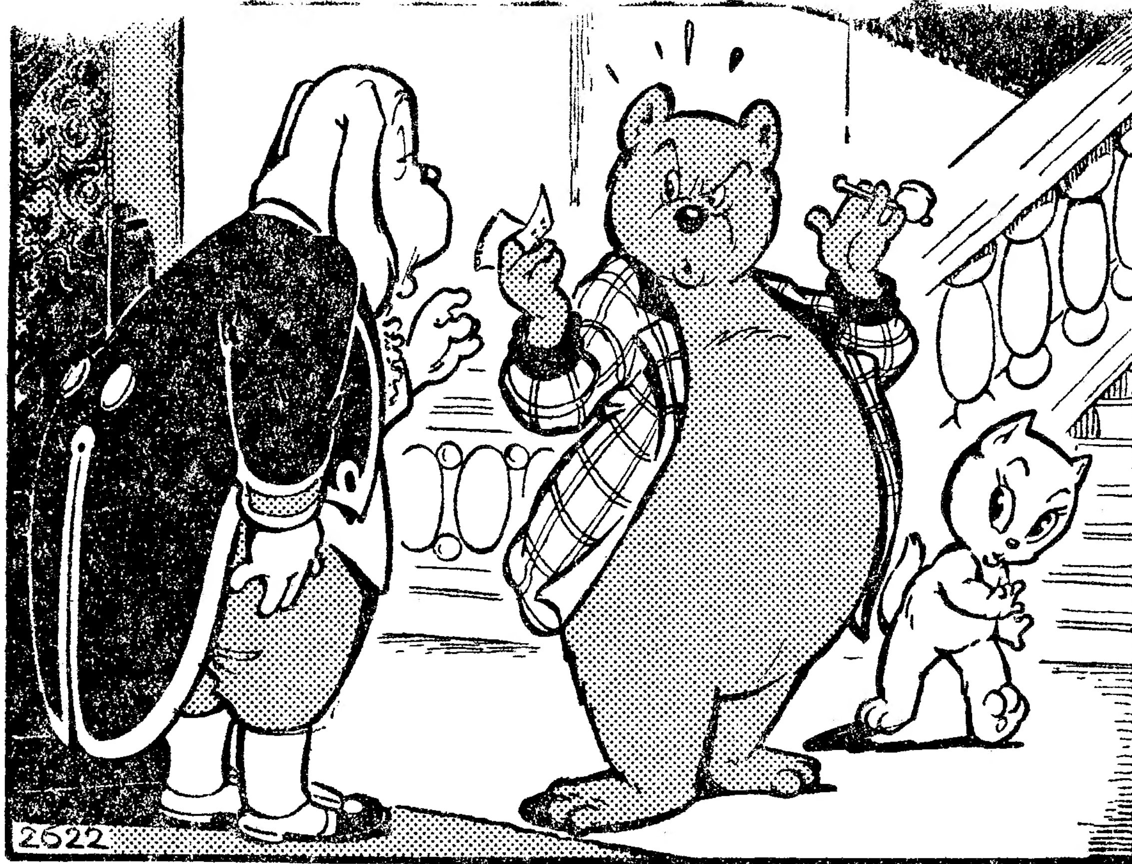
„Dat weet ik niet", hernam de knecht. „Toen ik uit mijn venster keek, zag ik iemand weglopen, zodat ik niet naar beneden gegaan ben. Maar ik zal eens in de brievenbus kijken".

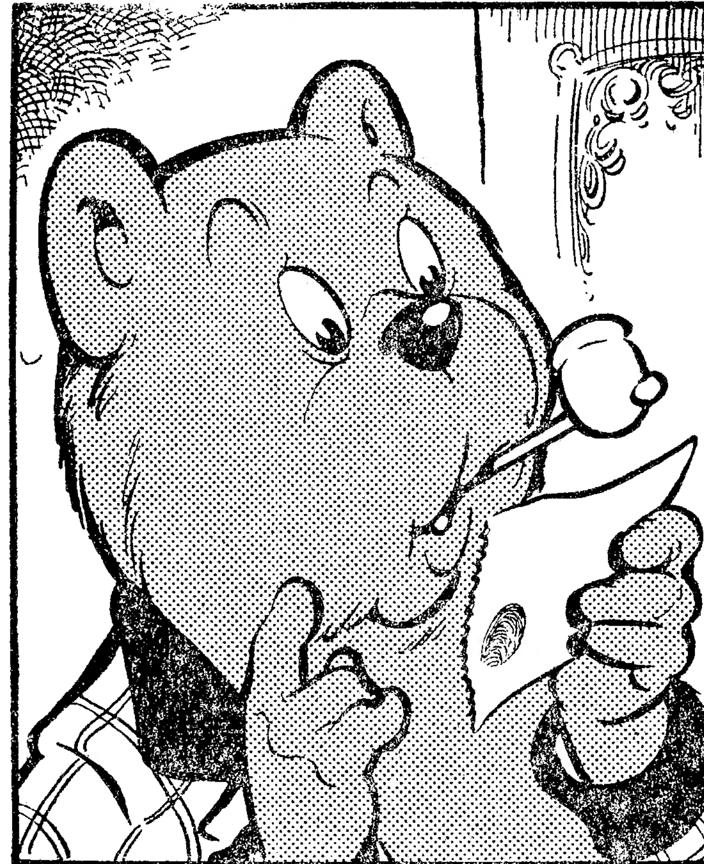
Op dat moment trad heer Ollie uit de eetkamer. Hij zag er fris en monter uit, want omdat Joost toch altijd op de bel moest letten, sliep hij door dat soort kleinigheden heen.

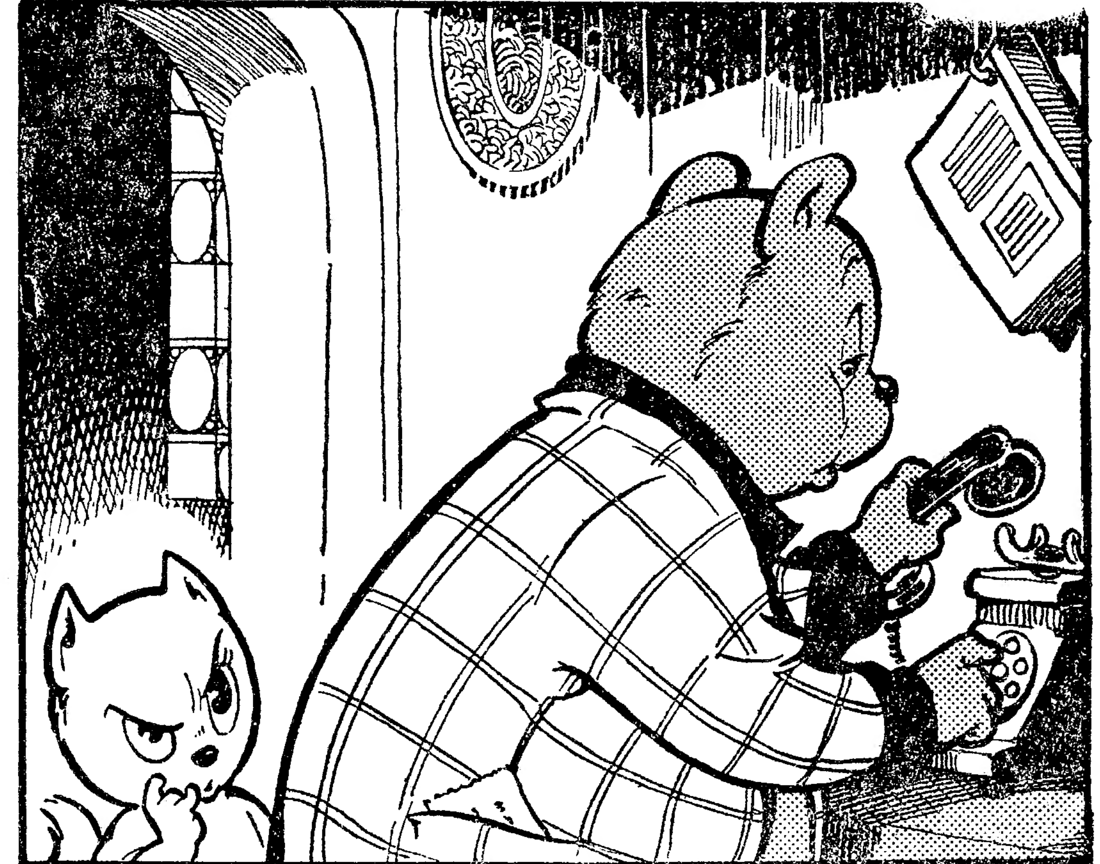
„Hallo, jonge vriend!" sprak hij opgewekt, „gezellig, dat je eens aankomt. Maar praat me niet steeds over slapeloosheid, want daar heb ik vanmorgen al genoeg over gehoord. Men denkt tegenwoordig te veel aan zichzelf, als je begrijpt wat ik bedoel. Men heeft weinig belangstelling voor het tere gestel van een heer..."

„Excuseer, heer Olivier", onderbrak Joost hem, „er zit een briefje in de bus. Dat zal van die nachtelijke bezoeker zijn — als ik zo vrij mag wezen..."

TOM POES EN DE KLONTERS

Heer Bommel nam het drukwerkje van Joost aan en bezag het enigszins afkeurend.

„Reclame!" sprak hij. „„Bel op: 9595 en het komt in orde'. Hm, slecht gesteld en weinig origineel. Bovendien zit er een vette vingerafdruk op het papier. Ik meende, dat men vandaag-de-dag meer aandacht aan dit soort werk besteedde. Wanneer men zich bij een heer aanbeveelt, moet men dat keurig doen, wat jij?"

„Hm", zei Tom Poes, „het is rommel. Gooi het weg, heer Ollie en laten we naar binnen gaan".

„Wacht eens even", zei heer Bommel, „ik wil toch de proef wel eens nemen. Het is uiterst moeilijk om een schilder te krijgen, die mijn buitenboel wil verven. Ik zit nu al een jaar te wachten, maar er wil niemand komen. En dan spreek ik nog niet eens over het vegen van mijn schoorsteen en wat licht timmerwerk. De handwerkslieden hebben er geen zin meer in, als het geen nieuwbouw is, jonge vriend. Ik weet niet, waar dat heen moet met de maatschappij".

Zo sprekende trad hij zijn kamer binnen en greep de telefoon.

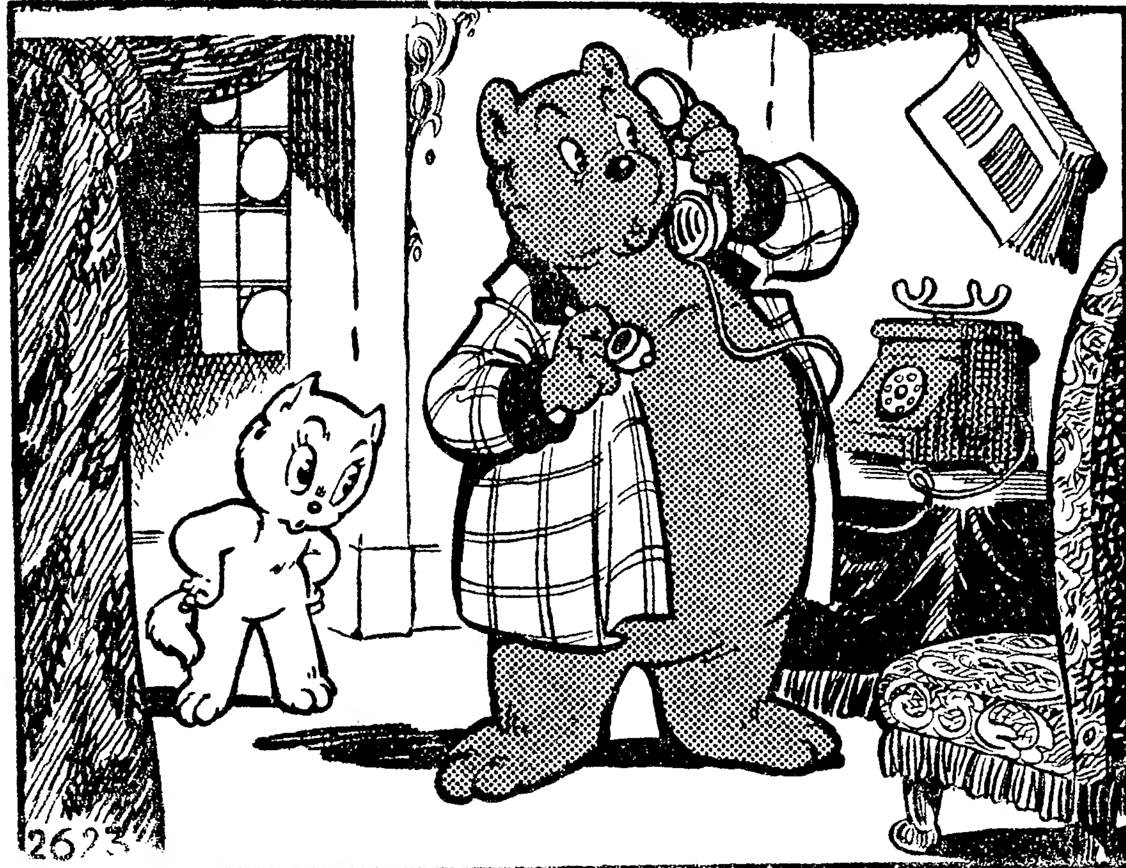
„9595", mompelde hij, „en het komt in orde".

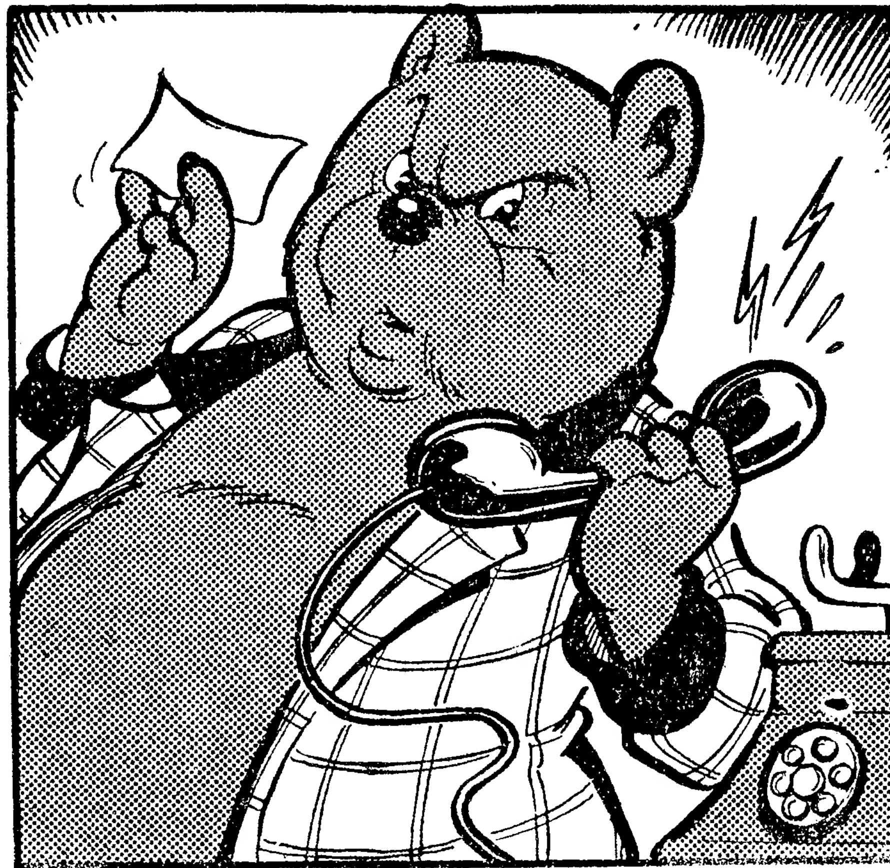
„Maar wàt kòmt er in orde?" vroeg Tom Poes.

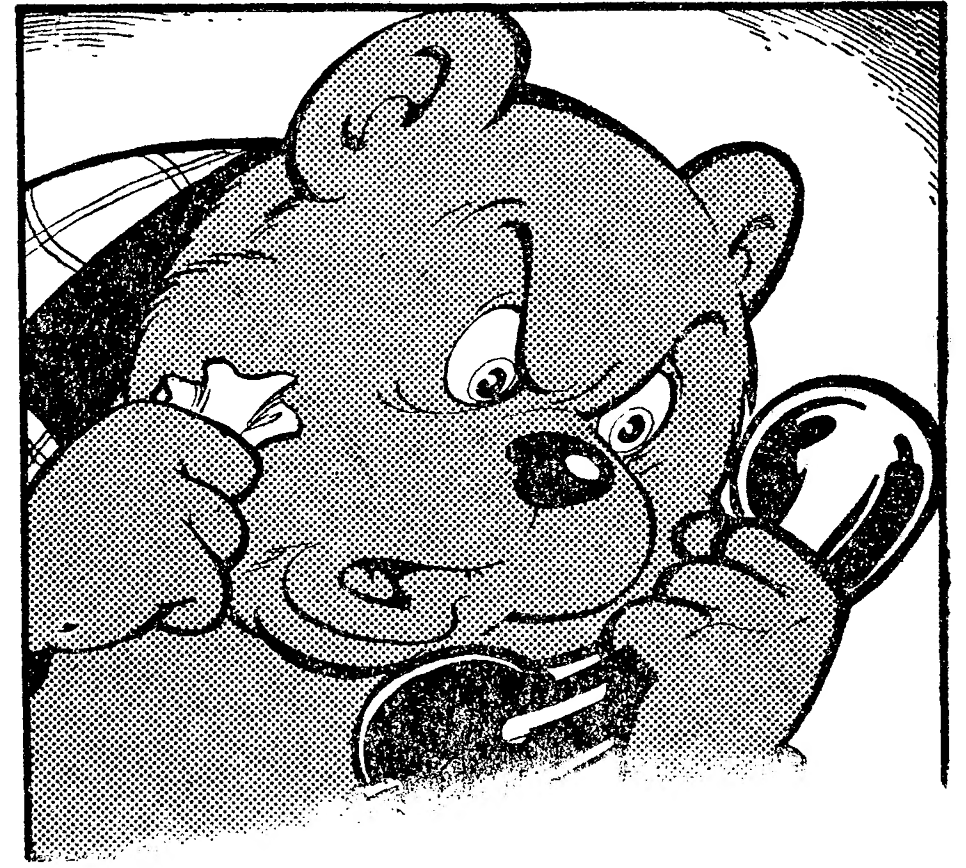
„Alles natuurlijk", zei heer Ollie, het nummer draaiend. „Dit is vast en zeker een beginnend aannemer, die nog niet weet hoe de markt ligt".

„Hm, zou het?" hield Tom Poes aan. „Het telefoonnummer komt me bekend voor — ik weet niet meer van wie het is, maar het is vast geen aannemer".

TOM POES EN DE KLONTERS

Heer Bommel had het geheimzinnige nummer gedraaid en luisterde nu ongeduldig naar de zoemer.

„Het is vast een grap," zei Tom Poes. „Vergeet het nu maar, heer Ollie!"

Doch op dat moment knetterde het in de hoorn en een eentonige stem vroeg: „Met wie?... Met wie?... Met wie?...

„Spreek ik met negen vijf, negen vijf?" vroeg heer Bommel, een weinig geërgerd. Aan de andere kant ging de stem echter voort met zijn eentonige vraag: „Met wie?... Met wie?..."

„U spreekt met Bommel!" riep heer Ollie uit. „Met heer Olivier B. Bommel persoonlijk. En dit is niet de manier..."

„Waarvoor?... Waarvoor?... Waarvoor?..." vroeg de stem nu in saaie regelmaat.

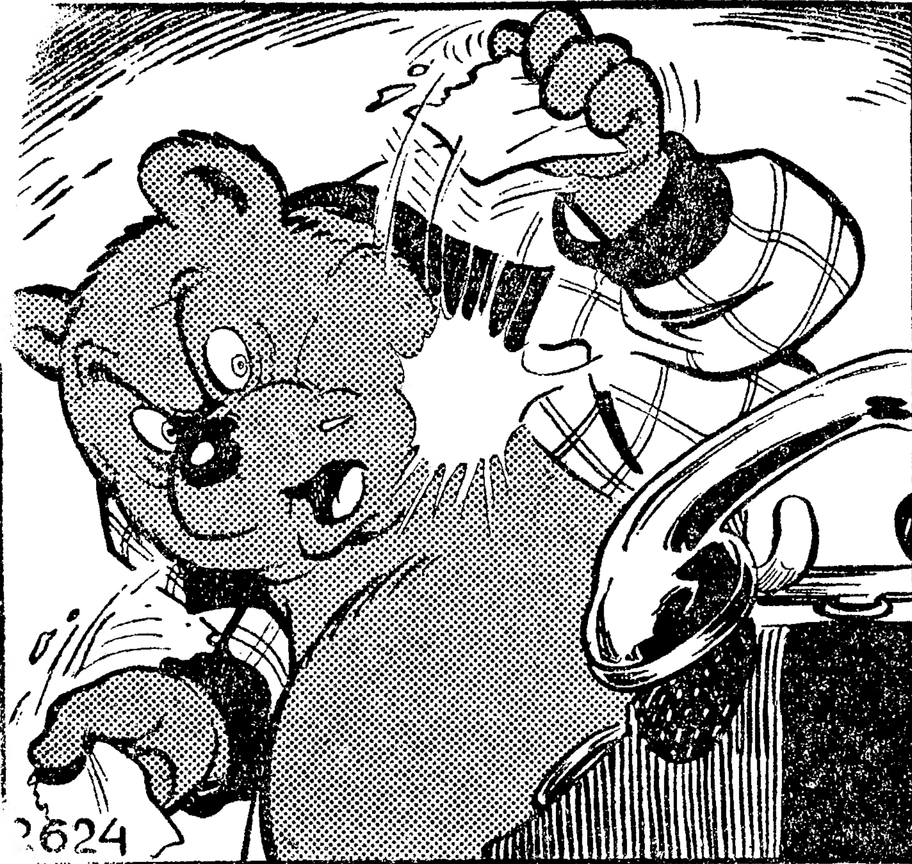
„Hoor eens hier!" riep heer Ollie woedend uit, „ik belde op, omdat er enig werk aan mijn slot Bommelstein moet worden verricht. Schoorsteen vegen, verven en een lek in het dak dichten. Maar achteraf geloof ik toch niet..."

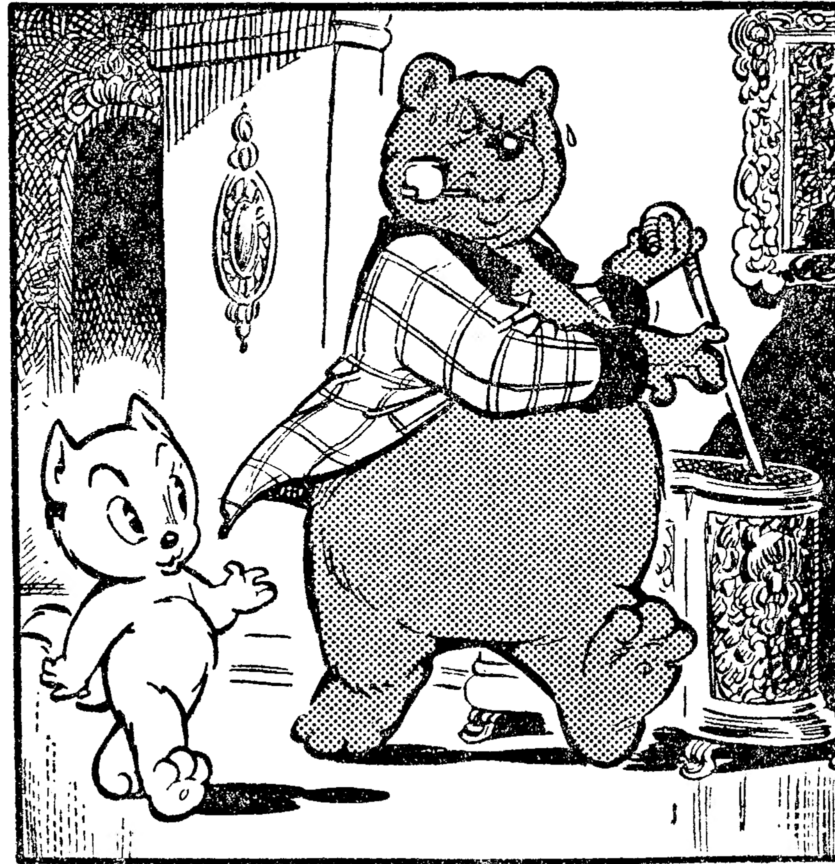
„Komt in orde... Komt in orde... Komt in orde...'" murmelde de stem.

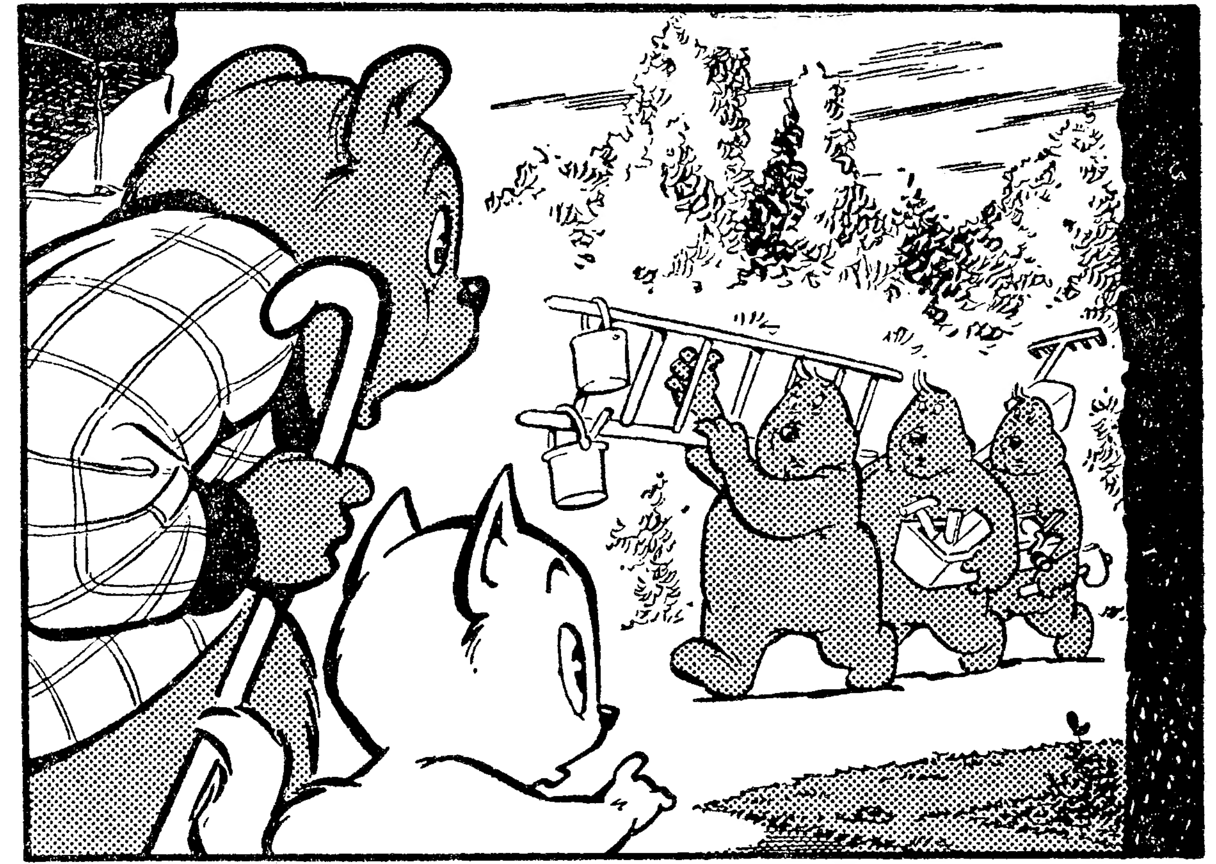
„Het hoeft niet meer!" loeide heer Ollie. „Ik wens niet onbeschoft behandeld te worden — al is er dan gebrek aan geschoolde arbeiders. Ik wens niet uit mijn slaap gebeld te worden voor vieze drukwerkjes! Ik wens niet..."

De verbinding werd echter verbroken en er bleef hem niets anders over dan in machteloze woede naar de telefoonhoorn te staren.

TOM POES EN DE KLONTERS

Heer Bommel wierp de telefoon in grote drift op de haak en staarde broedend naar het reclame-biljetje, waarop zo vriendelijk stond, dat het in orde kwam.

Toen kreeg de ontstemming de overhand in zijn meestal zo zachtmoedig karakter en met vertrokken gelaat scheurde hij het drukwerk in snippers.

„De brutaliteit!" brieste hij. „De behandeling die men een heer durft te geven gaat mijn bevatting te boven. Waar moet het naar toe, vraag ik me af!"

„Het is toch maar een kleinigheid," zei Tom Poes sussend.

„Het is niet dit ene geval," riep heer Ollie uit. „Het tekent de toestanden! Het staat voor de maatschappij van vandaag-de-dag! Als je tenminste begrijpt wat ik bedoel!"

Zo sprekende stampte hij de kamer uit en greep zijn wandelstok.

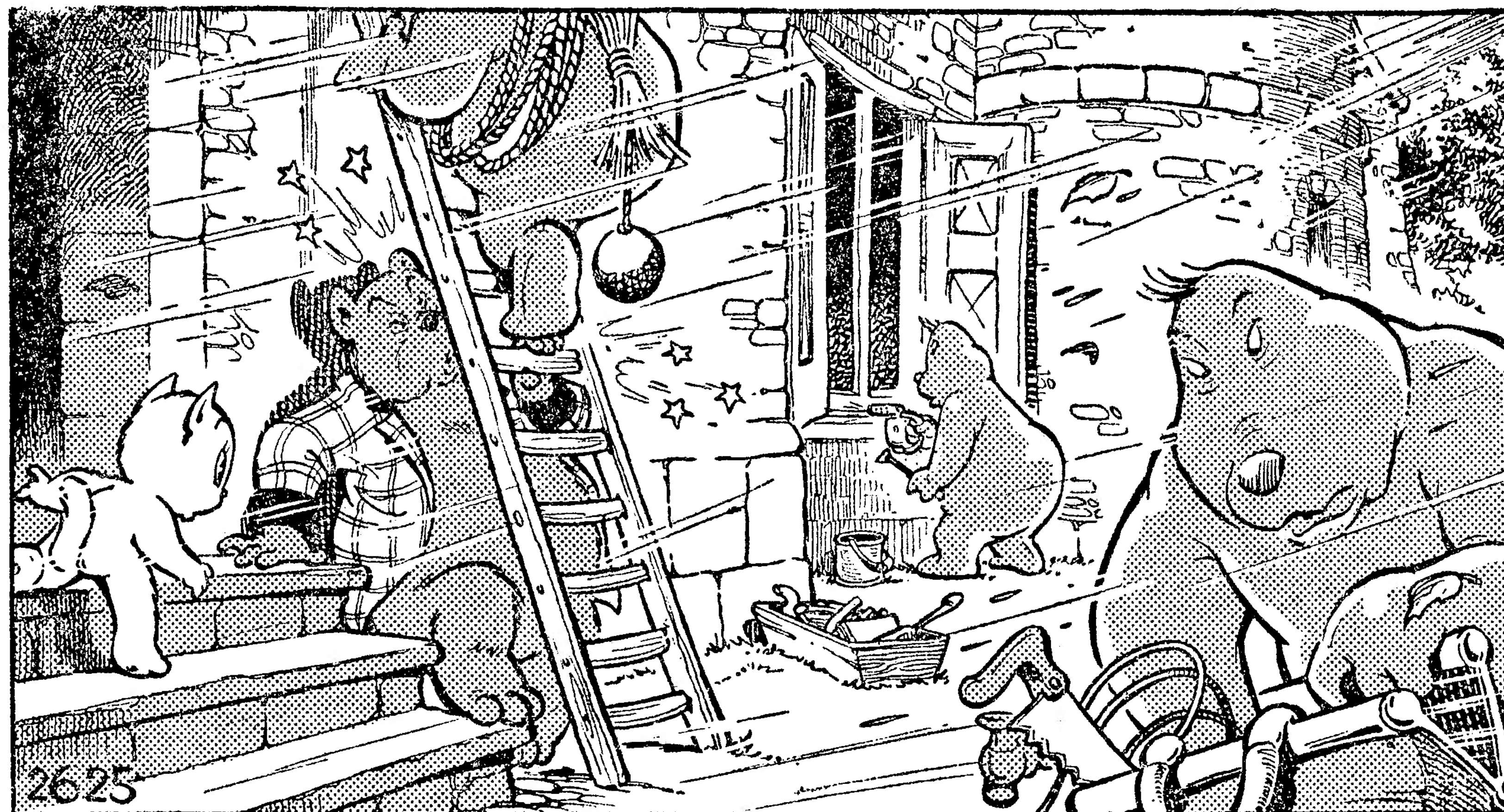
„Komaan, we gaan een frisse herfstwandeling maken", hernam hij wat kalmer. „Dat is goed voor mijn gespannen zenuwen. Maar als ik die onderneming ooit te spreken krijg zal er wat waaien! Stel je voor, men vraagt enkele lichte herstelwerkzaamheden aan — en in plaats dat men keurig en voorkomend..."

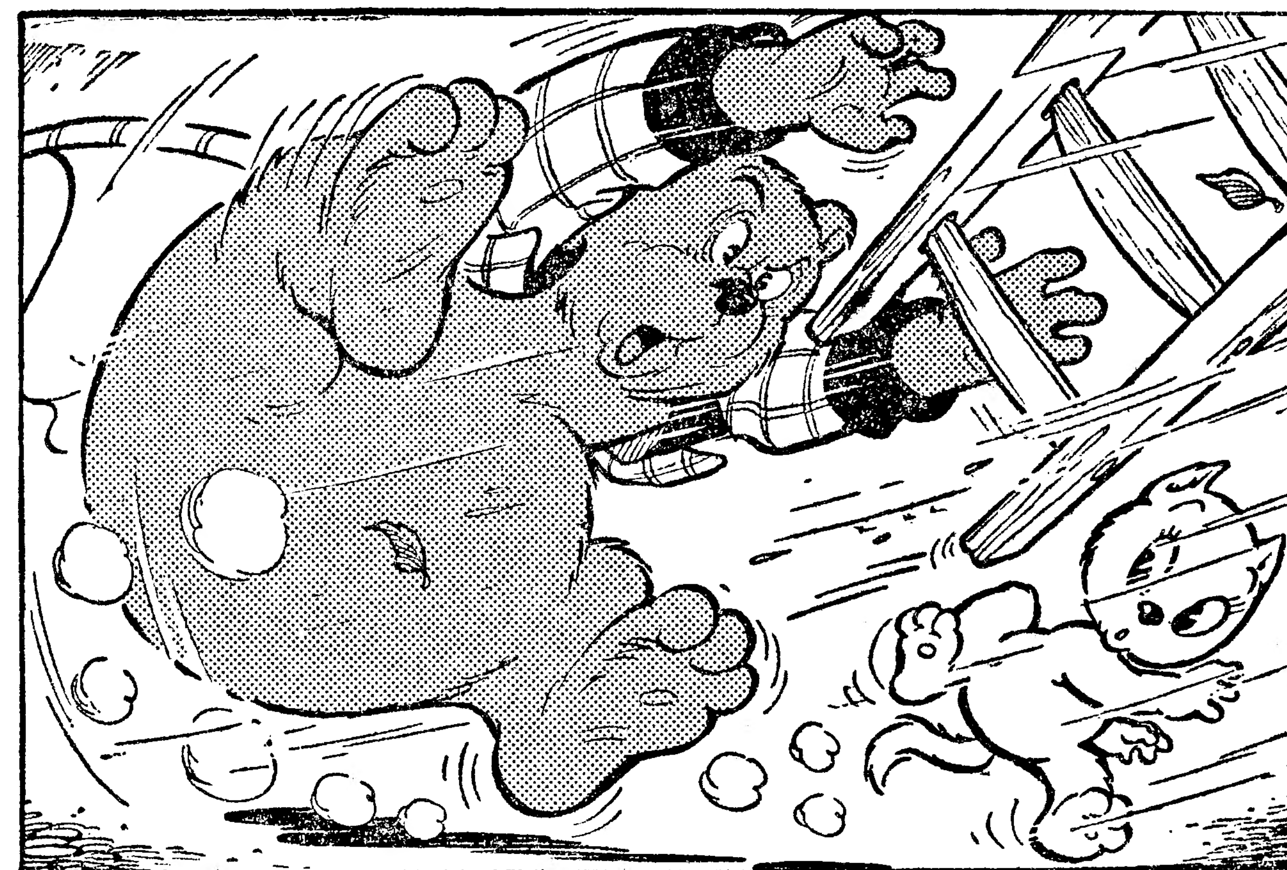
Hij zweeg plotseling. Want bij het openen van de deur viel zijn oog op enkele vreemde figuren, die met allerlei gereedschap zijn tuinpad opsjokten.

„Wat... wat is dat?" mompelde hij ontdaan. „W-wie zijn dat, Tom Poes?"

„Dat is de onderneming, die u hebt opgebeld," zei Tom Poes. „Ze komen lichte werkzaamheden verrichten, denk ik."

TOM POES EN DE KLONTERS

Heer Bommel trad naar buiten en stelde zich breed en indrukwekkend bij zijn voordeur op.

„Wat komen de heren doen?" vroeg hij.

De heren gaven geen antwoord, doch gingen meteen aan de slag. Een van hen nam een brandertje uit zijn tas en begon met grote ijver de verf van een kozijn te verwijderen. Een ander begon tussen allerlei timmergerief te rommelen en de derde sleepte een ladder aan.

Heer Ollie bekeek deze doening verbaasd, maar zijn ontstemming bleef. Want zèlfs doortastende vaklieden moeten een heer voorkomend behandelen, vond hij. Hij is nu eenmaal zó vastgeroest in ouderwetse gebruiken en gewoonten, dat hij er prijs op stelt, dat men hem netjes groet. Daarom hernam hij met verheffing van stem:

„Ik vraag wat de heren komen doen! En ik zeg: goede morgen."

Antwoord kreeg hij echter niet. Degene die de ladder aanzeulde, zette deze met enige moeite overeind en rukte ze naar de muur. Zodoende kwam heer Ollie plotseling achter het houtwerk te staan, dat hem krachtig tegen het gebouw drukte.

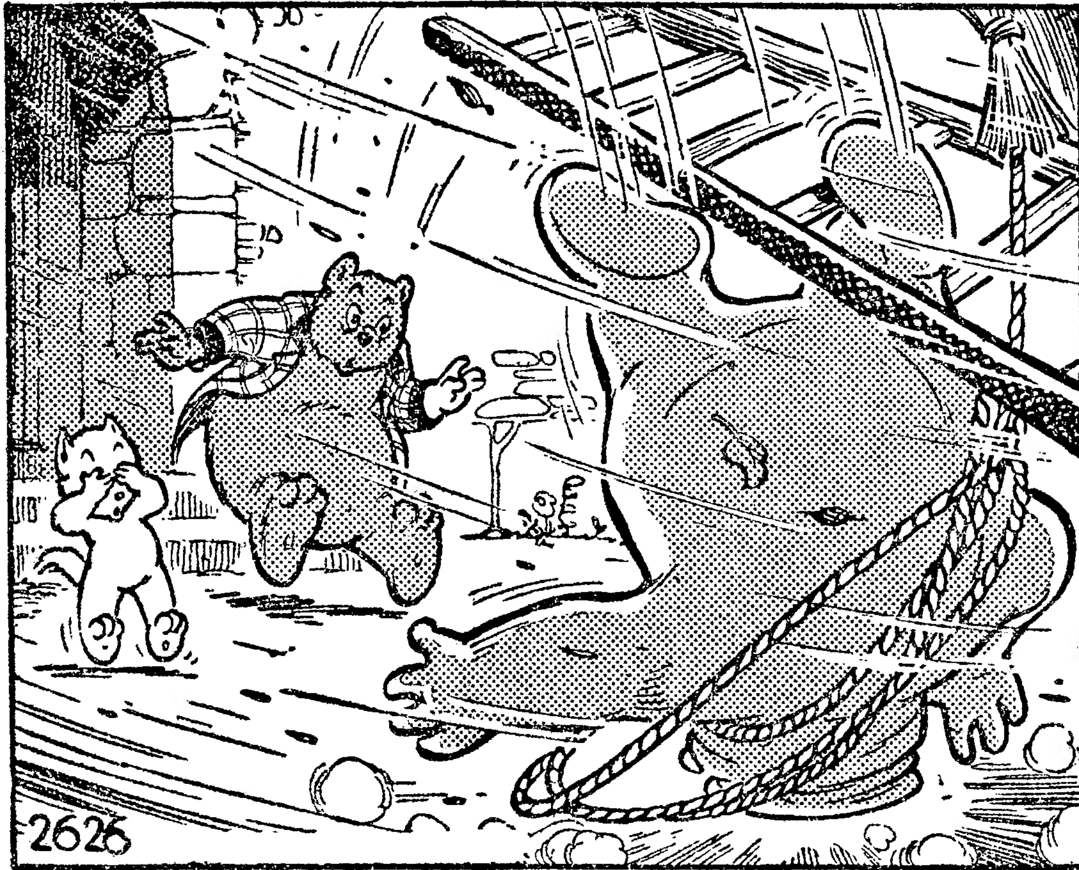
„Hé!" riep hij. „Ga weg! Zie je niet, dat ik hier sta? Zet dat ding ergens anders neer!"

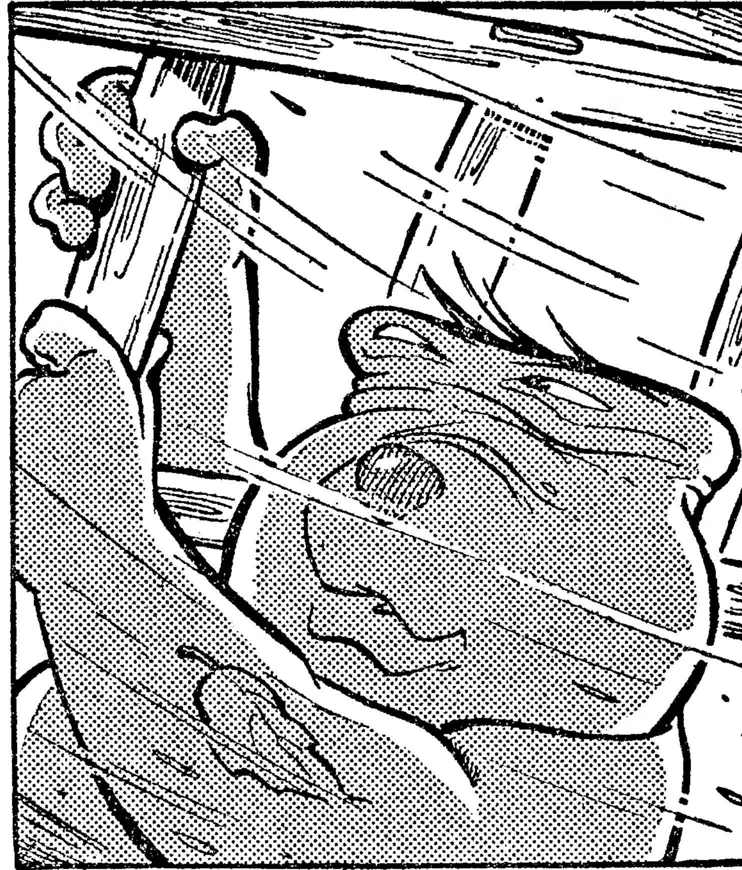
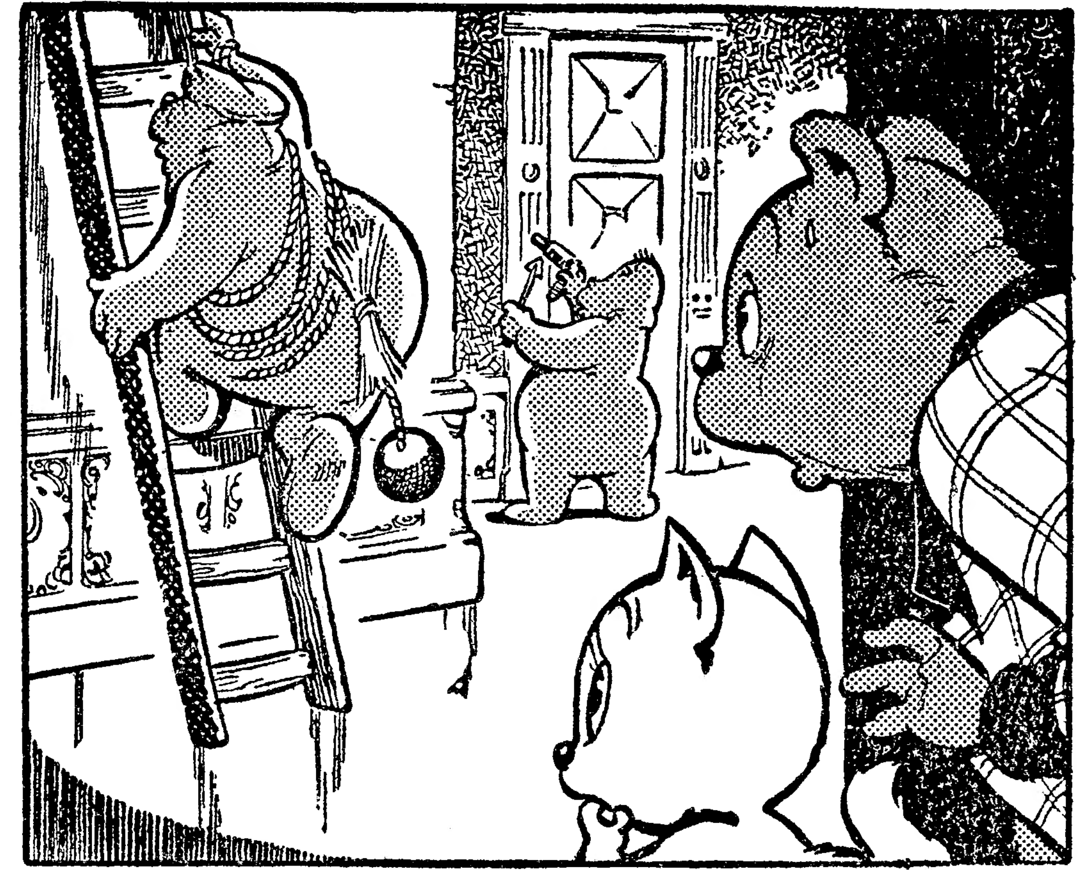
Hij greep een van de sporten beet, doch de arbeider was met een snelheid, die men van zo'n plompe gedaante niet zou verwachten, tegen de sporten opgeklommen, en trad nu zwaar op zijn vingers.

Dit was te veel voor de geplaagde heer. Hij greep het toestel beet en slingerde het met grote kracht van zich af.

Tom Poes gaf een kreet van schrik en sprong naar voren om hem tegen te houden. Maar het was te laat...

TOM POES EN DE KLONTERS

Heer Bommel had gehandeld in de woede van het ogenblik. Maar toen hij de ladder zag vallen en hij de ongelukkige schoorsteenveger door de lucht zag tuimelen, slaakte hij een kreet van ontzetting.

„O, stop!" riep hij. „Zó heb ik het niet bedoeld! Kom terug!"

Nu, dat hielp natuurlijk niet. De plompe figuur wentelde een keer rond en kwam toen op het hoofd terecht, zonder dat hij een hand uitstak om zijn val te breken.

„O, wat heb ik gedaan?" jammerde heer Ollie. „Ik zou alles geven, als ik dit ongedaan kon maken. O, wat moet ik doen? O, o! D-doe toch iets, Tom Poes!"

„Het is te laat", zei Tom Poes somber. „Misschien zal dit een les voor u zijn — maar die les is wel èrg duur betaald!"

Heer Ollie stond op het punt in schreien uit te barsten, doch toen stokte hem de adem in de keel. Met uitpuilende ogen staarde hij naar de gevallen werkman, die zich langzaam oprichtte, zijn ladder greep en met logge passen weer naar de muur sjokte. Door de val had zijn schedelvorm enigszins geleden, maar daar trok hij zich niets van aan.

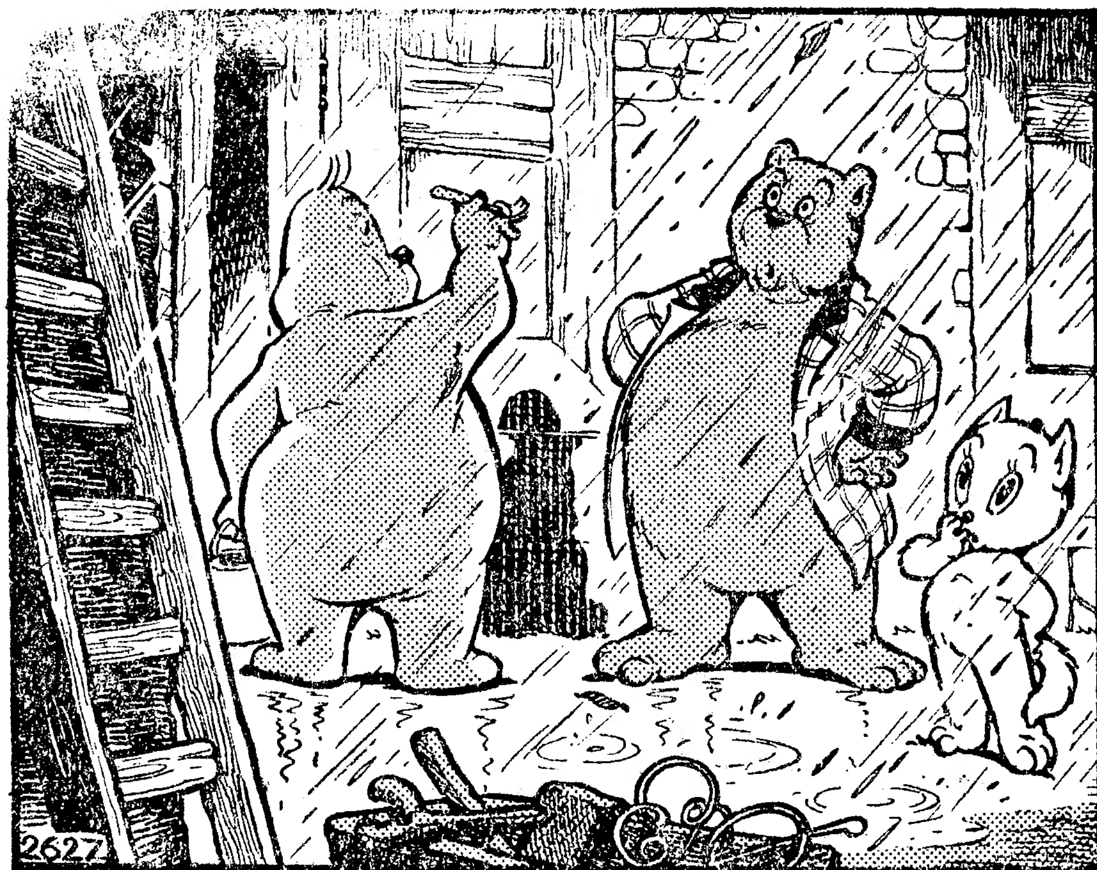
„D-dit kan niet!" stamelde heer Bommel, toen de schoorsteenveger opnieuw naar boven klom om aan het werk te gaan.

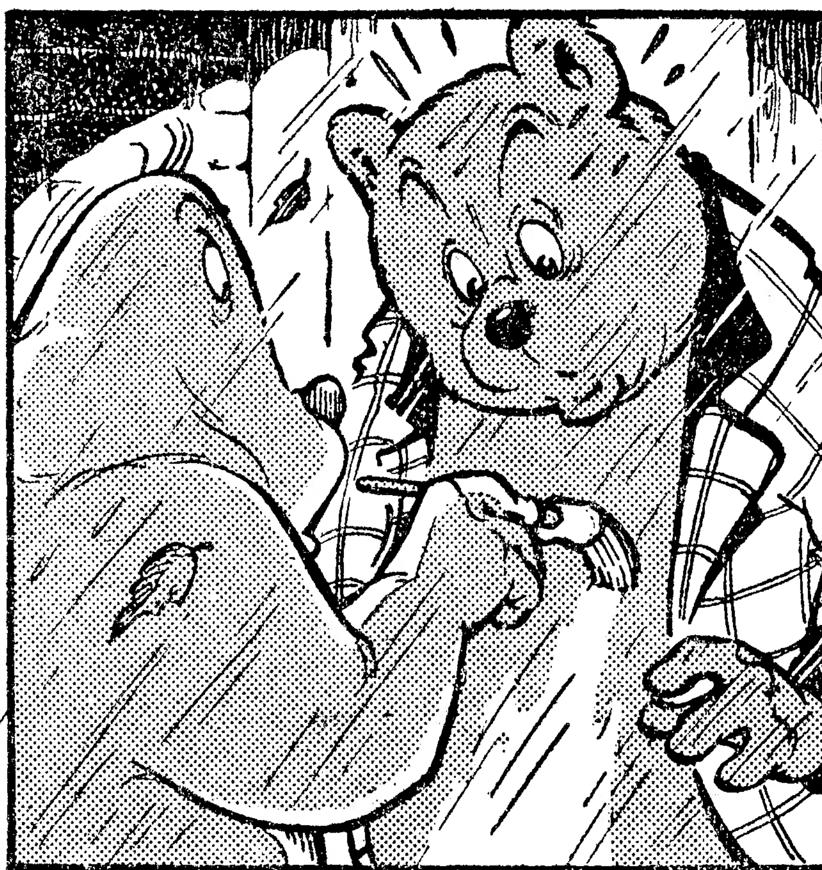
„Hij heeft zelfs niet op u gescholden!" zei Tom Poes ongelovig. „Dit is niet gewoon!"

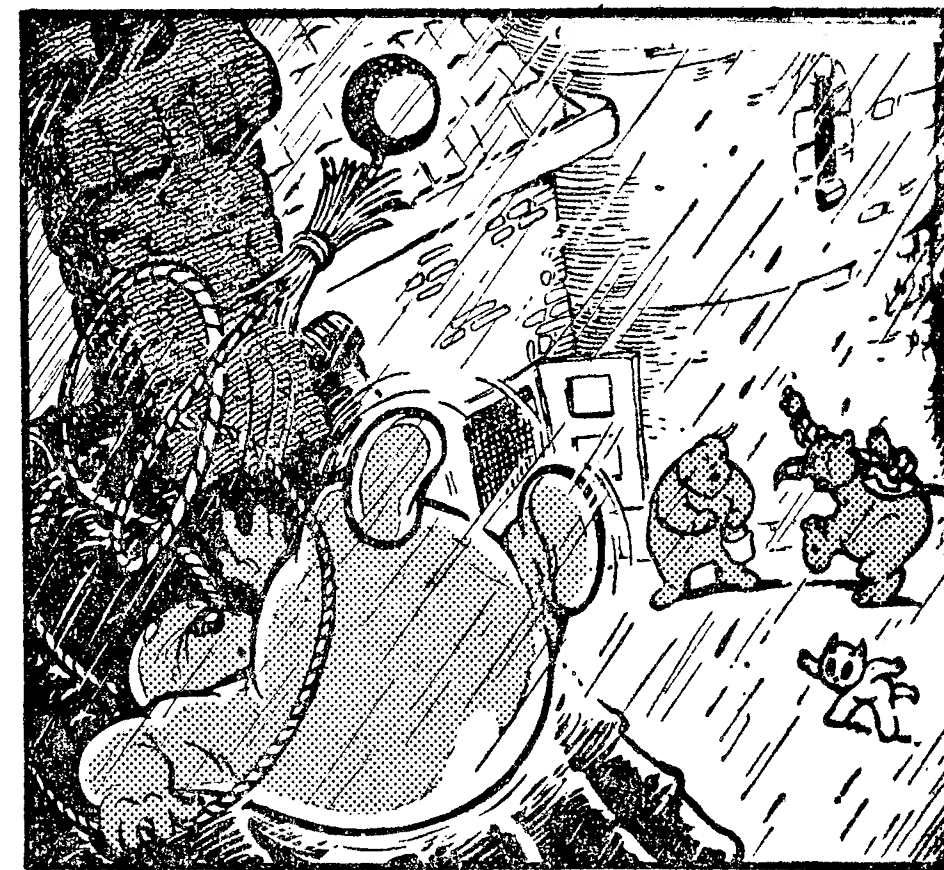
Heer Ollie haalde diep adem. Zijn trekken ontspanden zich en hij begon met zorg zijn jas af te kloppen.

„Ach", sprak hij, „het was tenslotte ook maar een licht duwtje, dat ik hem gaf. Ik ben wel geschrokken, dat geef ik toe — maar ik wist wel, dat een heer geen ongelukken kan maken".

TOM POES EN DE KLONTERS

Heer Bommel en Tom Poes keken vol verwondering de schoorsteenveger na, die rustig en log de ladder naar het dak beklom.

„Wonderlijk," zei heer Ollie. „Dat moet een sterk iemand zijn, jonge vriend! Hij klaagde zelfs niet over hoofdpijn."

„Hm, zei Tom Poes, „zijn hoofd is anders wel plat van boven. Deze werklieden moeten een vreemde samenstelling hebben. En hebt u gemerkt, dat ze helemaal niet praten?"

„Nu je het zegt," zei heer Bommel peinzend. „Wanneer men zelf praat, merkt men niet zo dat een ander niet praat, als je begrijpt wat ik bedoel. Maar ze zijn vreemd. dat ben ik met je eens. Zo glad en zo grijs — en ze dragen niet eens een jas!"

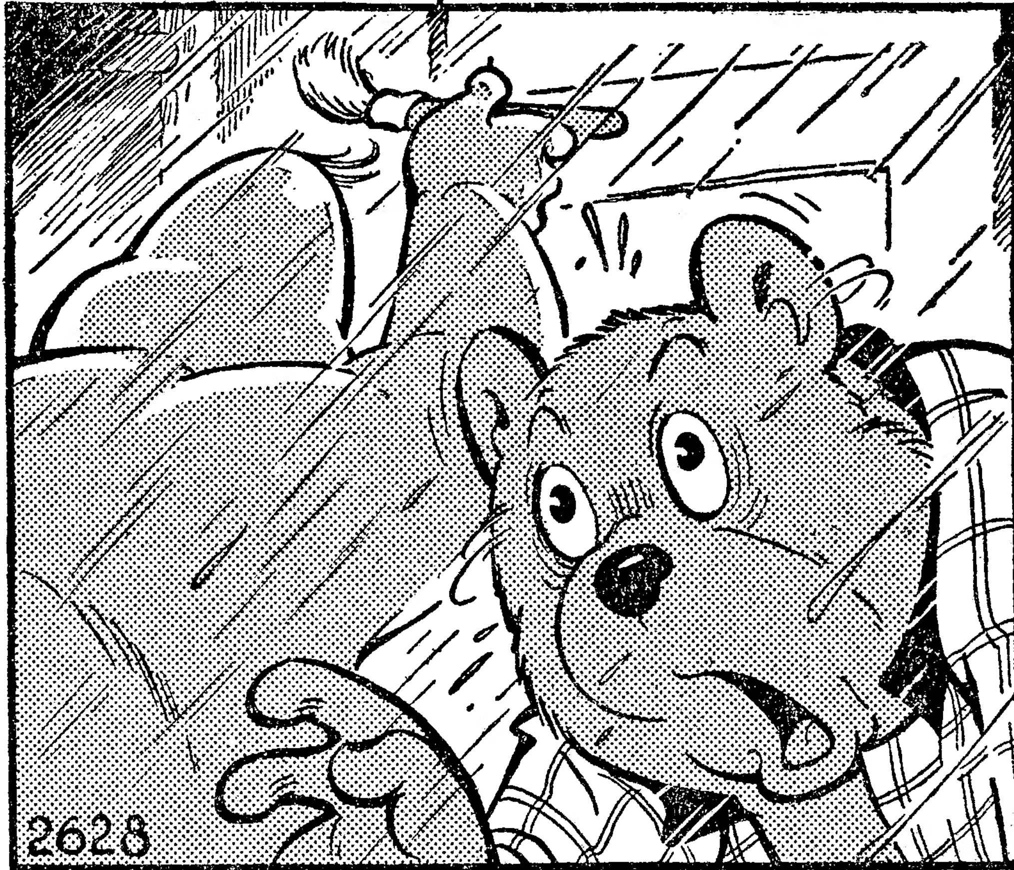
Het begon weer te regenen, zodat de figuur op het dak moeite had om bij de schoorsteen te geraken. Door de gladheid van de pannen en van zijn eigen wezen, gleed hij steeds terug en heer Bommel was zó verdiept in de aanblik van het geklauter, dat hij niet op de verrichtingen van de schilder, die naast hem aan het werk was, lette.

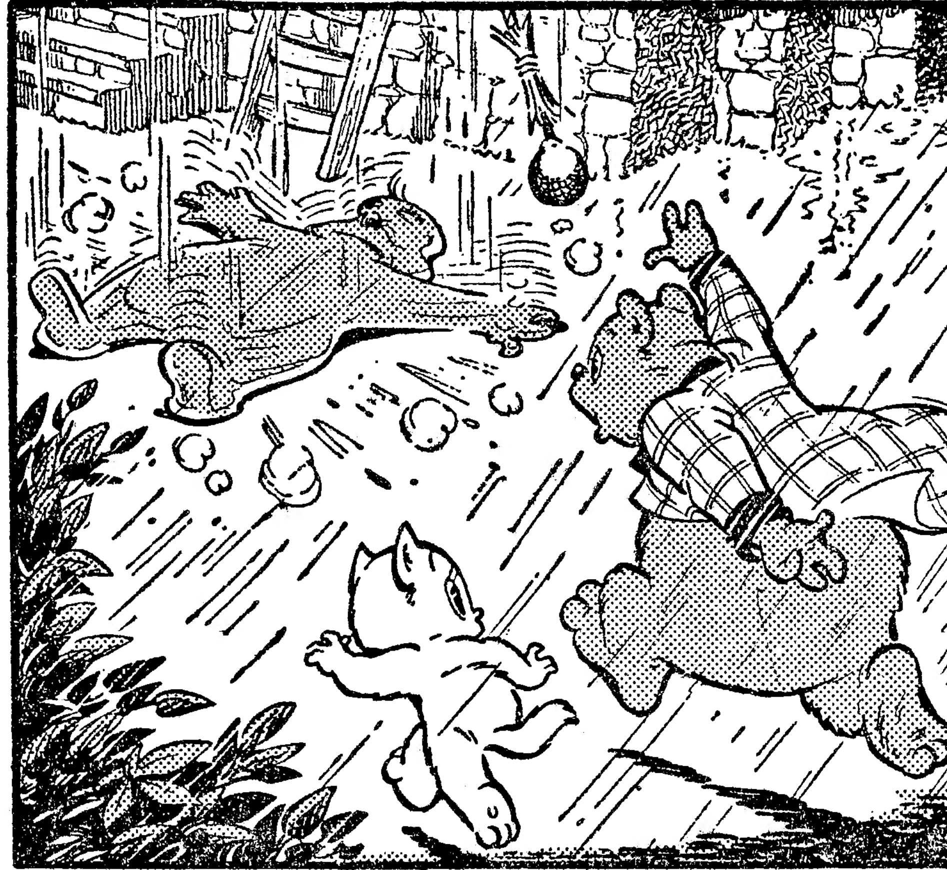
De ijverige verver bestreek het afgebrande houtwerk met een grote kwast grondverf. En terwijl hij nu langzaam van links naar rechts bewoog, kreeg hij vanzelf heer Bommel in zijn strijkvlak. Zonder opzien en zonder zelfs pardon te zeggen, bedekte hij diens struise tors in enkele halen met grauwe kleurstof.

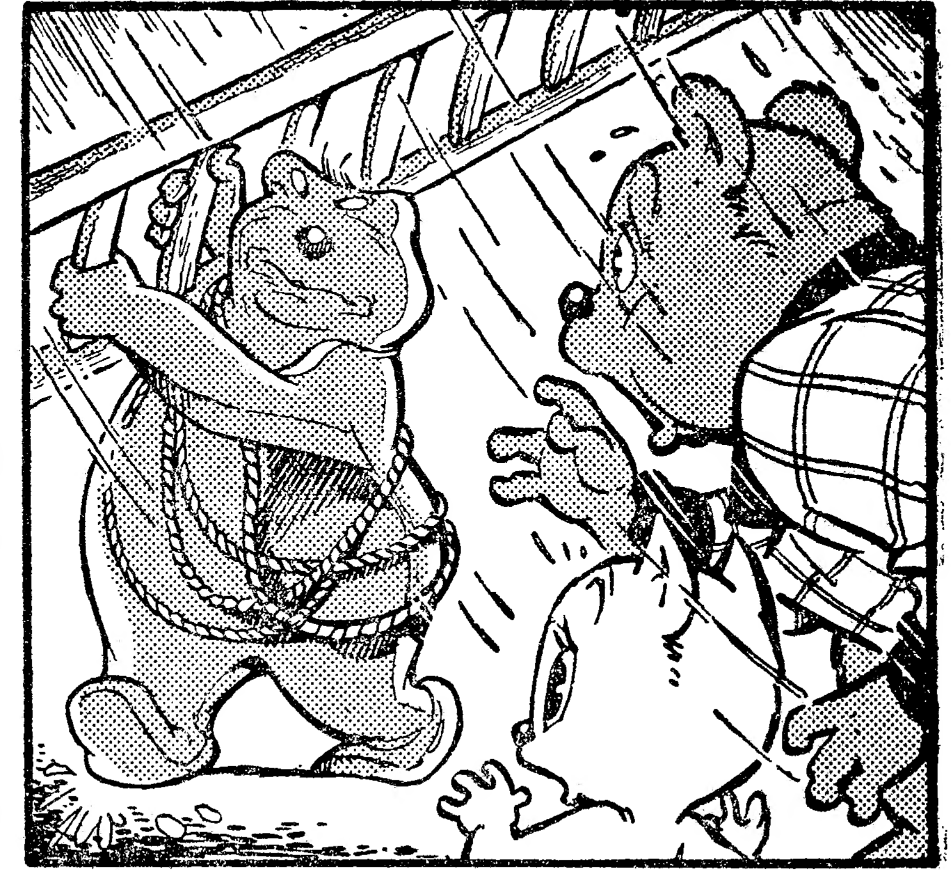
Het is begrijpelijk, dat heer Ollie dit niet nam. Na een woedende kreet begon hij de werkman op het ongepaste van zijn gedrag te wijzen, zodat de ruiten trilden en de bladeren van de bomen vielen. De schilder werkte echter rustig door.

Maar nu kreeg de schoorsteenveger plotseling weer moeilijkheden. Door de regen scheen hij ieder houvast te verliezen en op onbeholpen wijze glibberde hij langs de natte dakpannen naar beneden...

TOM POES EN DE KLONTERS 2628

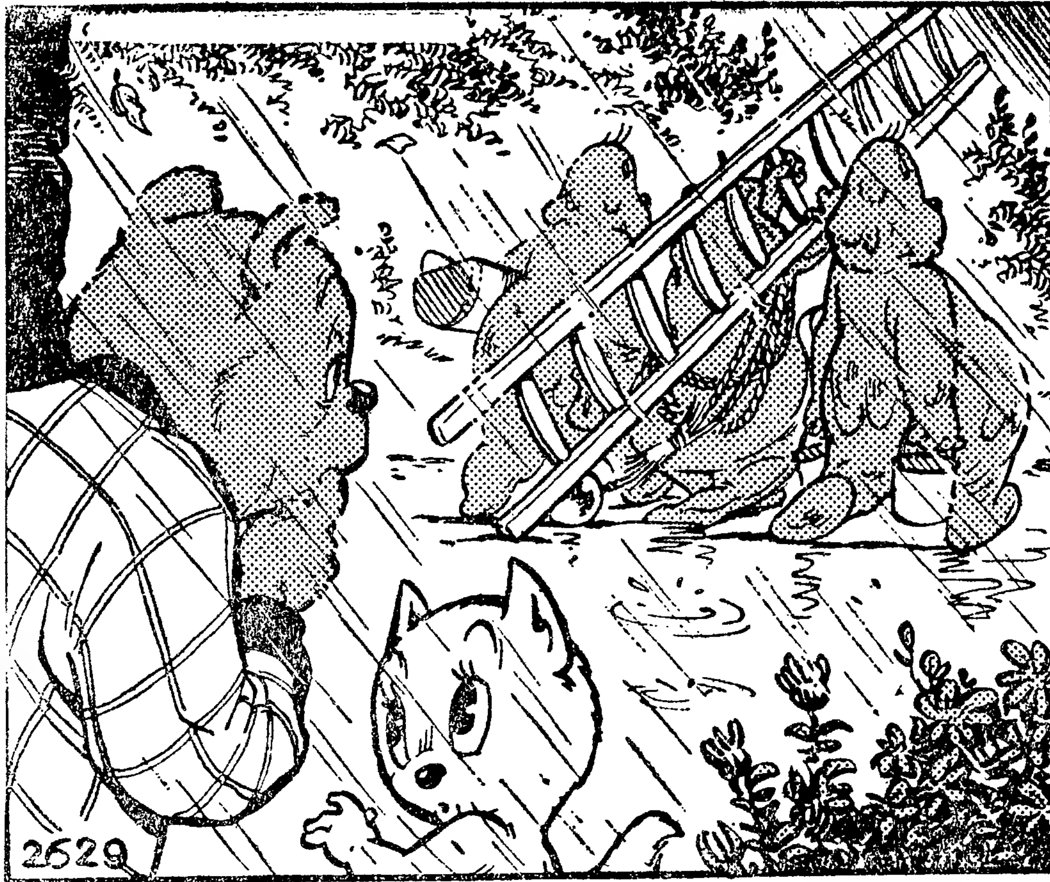

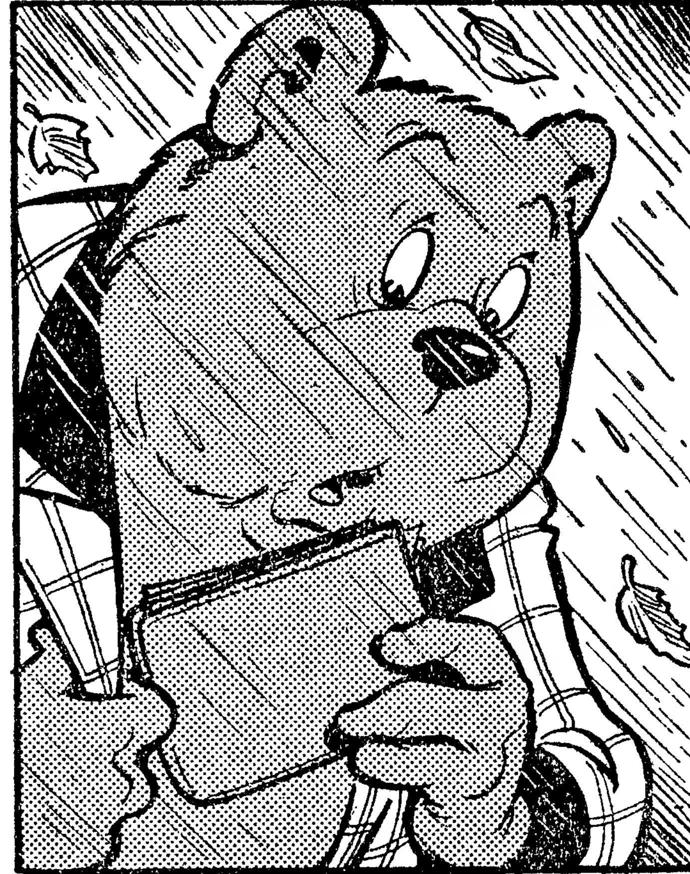

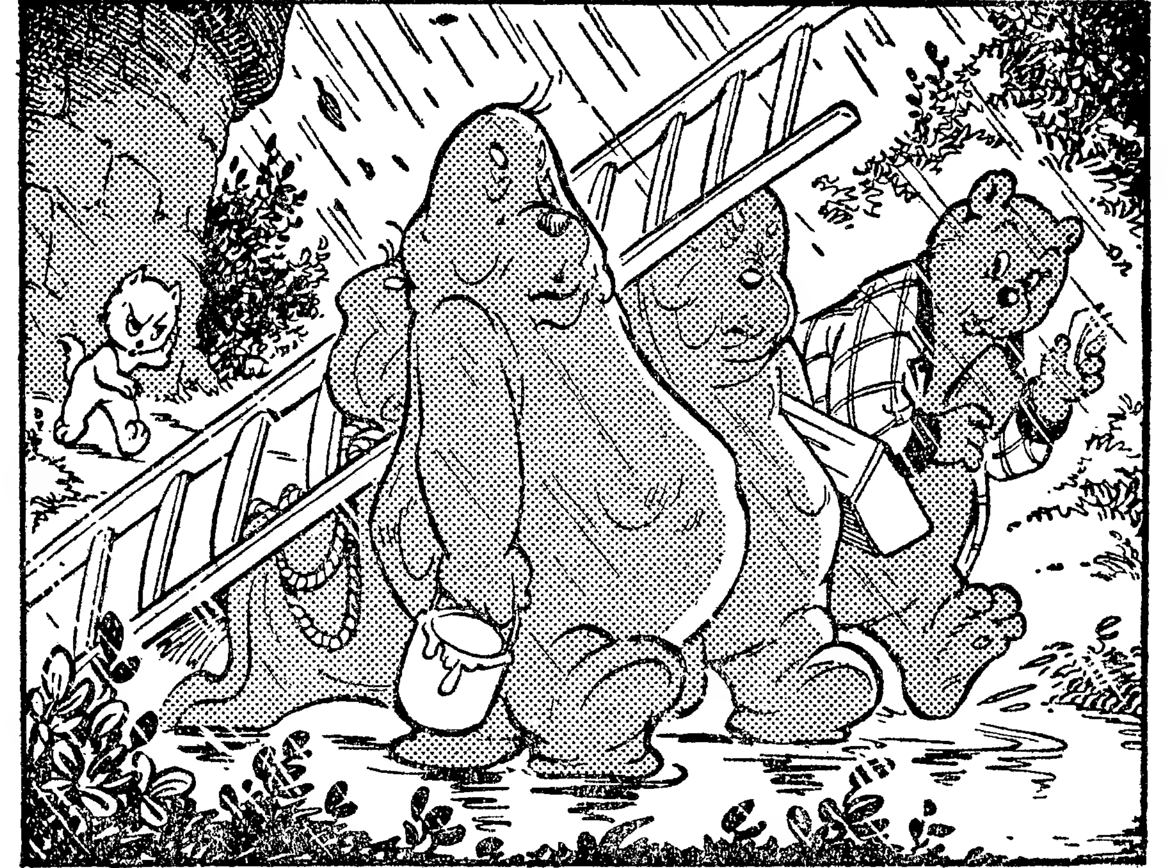

Heer Bommel stond nog steeds te tieren tegen de onbewogen schilder, toen hij plotseling gestoord werd door een kreet van Tom Poes.
Verschrikt keek hij op —nog juist op tijd om te zien hoe de ongelukkige schoorsteenveger op klonterige wijze van het dak glibberde. De zware gedaante tolde door de lucht en plofte toen log en plat op de grond, zodat het dreunde.
Heer Ollie liet de verver in de steek en snelde met een verschrikte uitroep naar de onhandige handwerksman.
„Hij is helemaal plat gevallen", zei Tom Poes ontdaan.
„Helemaal plat" kreunde heer Bommel. „Wat verschrikkelijk. Doe toch iets, jonge vriend! Vlug! Haal een dokter! Laat Joost een aspirientje brengen! Ach, wat een ongeluksdag! Alles loopt me tegen . . ."
Hij zweeg onthutst. Want de platte schoorsteenveger ging rechtop zitten, greep zijn gereedschap bij elkaar en stond onbeholpen op.
Hij keek niet op of om. Zonder een woord of een groet te uiten waggelde hij het pad af, om zich bij de schilder en de timmerman te voegen. Want die hadden ook hun werk in de steek gelaten en liepen sjokkend naar de uitgang.
„Ze-ze gaan weg!" zei heer Ollie ongelovig.
„Ja", zei Tom Poes. „Het regent te hard, denk ik. Maar ik begrijp niet, dat die arme schoorsteenveger nog kan lopen. Het was toch een lelijke val en hij ziet er náár uit met dat platte lijf. Het zijn rare lieden, heer Ollie. Die anderen keken niet eens naar hem om".
„Het zijn geen lieden van onze stand", zei heer Bommel beslist. „Wanneer een heer van het dak valt, zou hij zich ernstig bezeren door zijn tere lichaamsbouw, dat is duidelijk".

TOM POES EN DE KLONTERS

Heer Bommel en Tom Poes keken het groepje handwerkslieden na. De platgevallen figuur van de schoorsteenveger liep tussen de schilder en de timmerman in en waggelde wat moeilijk mee, maar hij klaagde niet en gaf geen enkel teken van onbehagen. Terwijl ze zo in de neerstromende regen verdwenen, lieten ze een vet, kleiachtig spoor na, maar voordat Tom Poes iets hierover kon zeggen, trok heer Bommel zijn portefeuille en sprak:

„Zo kan ik ze toch niet laten gaan, wat jij, jonge vriend? Hun werk was slecht, maar iedere arbeid is zijn loon waard en bovendien is die middelste er lelijk van af gekomen. Als heer zijnde ken ik mijn plaats; ik zal ze in ieder geval voor de moeite belonen. Want het was toch een aardig gebaar om in dit nare weer hier te komen werken. Welke handwerkman doet dat vandaag-de-dag op een simpel telefoontje?"

Zo sprekende zette hij er de pas in om de voortsjokkende groep in te halen. Tom Poes volgde peinzend. Hij hield het oog op de kleisporen gericht en kreeg steeds meer het gevoel, dat er iets vreemds in deze lieden moest zijn.

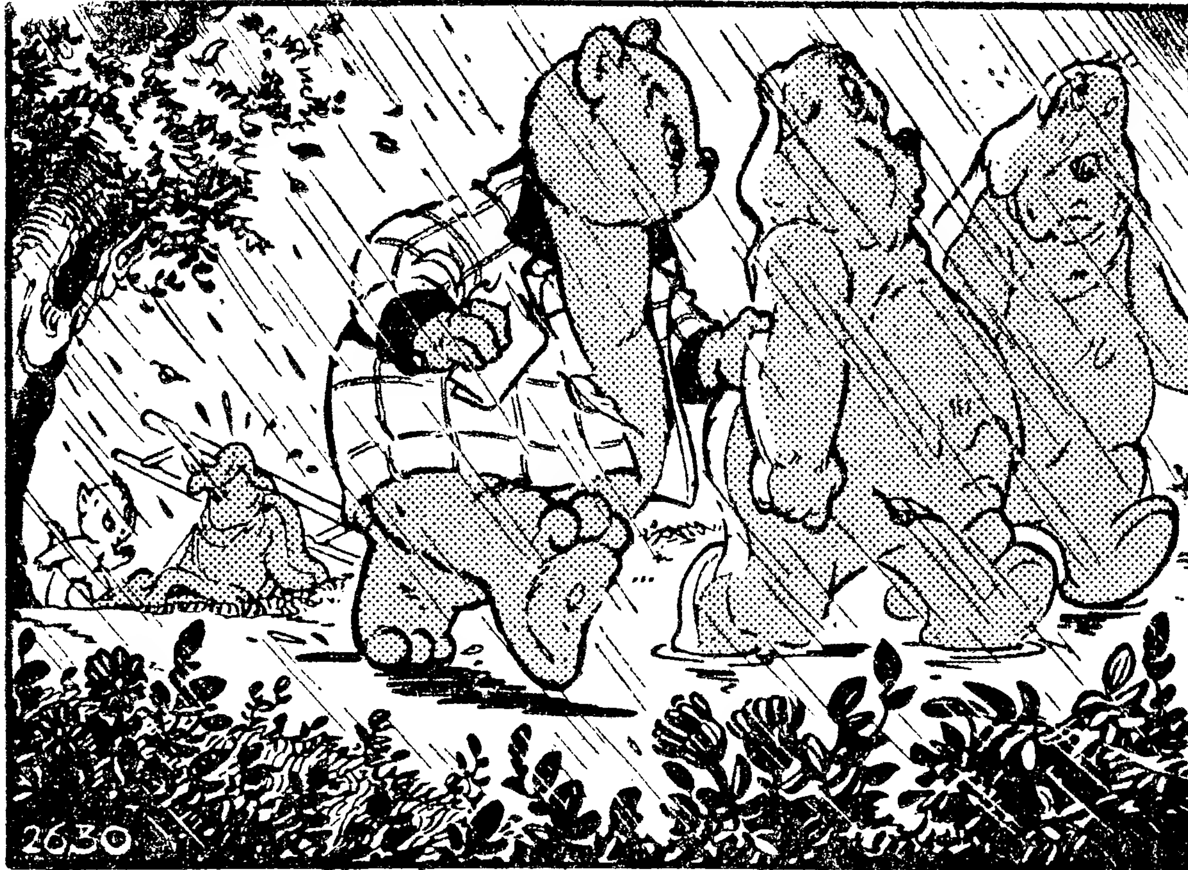
„Hun voeten laten af — en dat is niet gewoon," dacht hij. „En bovendien beginnen ze er erg vreemd uit te zien. Het is net alsof ze door de regen beginnen te smelten!"

Heer Ollie had daar echter geen oog voor. Hij was naast de vreemde gestalten gaan lopen en hield hen enige bankbiljetten voor.

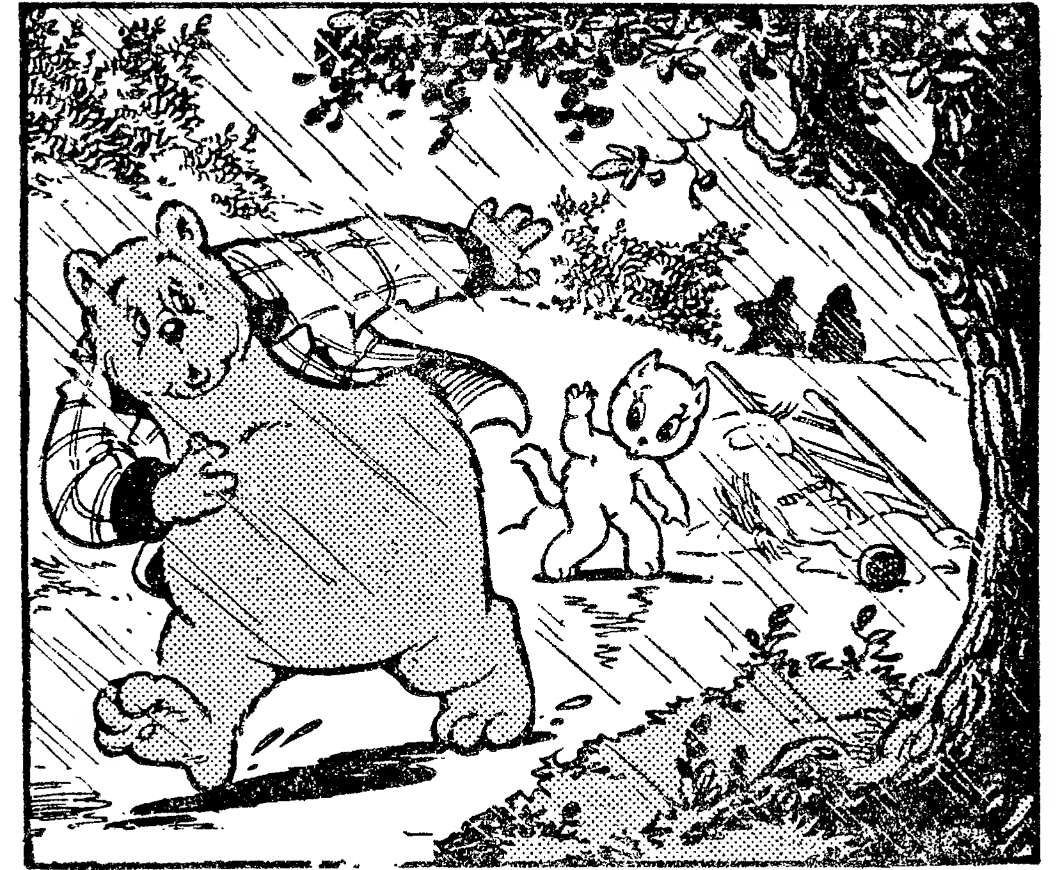
„Mag ik vast even betalen?" vroeg hij. „Het werk is nog niet klaar, maar ik mag er toch op rekenen, dat u terug komt? Hoeveel krijgt u van me?"

De werkers gaven echter geen antwoord. Ze sleepten zich met soppende stappen voort en keken zelfs niet op.

TOM POES EN DE KLONTERS 2630

Heer Bommel hield aan. Ondanks het klonterige werk, dat deze vreemde ambachtslieden geleverd hadden, vond hij het toch jammer, dat ze nu zo maar weer weg gingen. Tenslotte had hij nu al een jaar lang vergeefs op een schilder gewacht en dan is het akelig wanneer men hem weer in de regen ziet verdwijnen, zonder dat het kozijn gereed is gekomen.

Tom Poes bleef echter achter. De schoorsteenveger kon het tempo van z'n maats niet bijhouden en dat was geen wonder. Want, zoals de trouwe lezertjes zich zullen herinneren, de stakker was door de val van het dak wat plat geworden en door de regen sleten zijn benen snel af. Tenslotte zakte hij blubberend ineen tot een glimmende, kleiachtige massa.

„Hela!" riep Tom Poes uit. „Voelt u zich niet lekker? Bent u ziek?"

De ander gaf echter geen antwoord. Hij verzakte nu snel en had al gauw geen enkele duidelijke vorm meer. Dat gaf Tom Poes natuurlijk te denken en hij begon om heer Ollie te roepen.

Die had intussen vergeefs getracht om de arbeiders wat geld op te dringen. Ten einde raad vatte hij tenslotte de schilder bij een arm, doch bij deze aanraking kreeg hij een hevige electrische schok, die zijn haren overeind deed rijzen en hem de adem benam. Dit deed de maat overlopen. Vol walging wendde hij zich af en haastte zich naar huis terug.

„Laat me met rust, jonge vriend," sprak hij, toen hij de roepende Tom Poes passeerde. ‚Ik wil niets meer met deze lieden te doen hebben. Die werklieden zitten tegenwoordig zo vol nukken en grillen, dat het schokkend is voor iemand van mijn stand."

En zo bleef Tom Poes dus bezorgd alleen achter bij de verregende schoorsteenveger.

TOM POES EN DE KLONTERS 2631

Tom Poes bleef even besluiteloos bij de ineengezakte schoorsteenveger staan. Maar toen hij merkte, dat de gestalte als een glimmende, vormloze massa in de regen lag, haalde hij moedeloos de schouders op en begon hij de schilder en de timmerman te volgen.

Want door alles wat er gebeurd was, was zijn nieuwsgierigheid steeds groter geworden.

„,Nu wil ik weten, wat hier achter zit," prevelde hij. „Wat zijn dit voor lieden? Waar komen ze vandaan? Wat willen ze eigenlijk? Gewoon zijn ze niet, dat is zeker! Kijk, die twee lossen ook op in de regen; dat is niet zoals het hoort! En alles wat niet is zoals het hoort geeft moeilijkheden!"

De beide handwerkslieden sleepten zich intussen log en vormloos over de weg, totdat ze een donker gebouw bereikten, dat door een hoog hek omgeven was. Daar zakten ze blubberend in elkaar.

De timmerman hief met grote moeite een klonterige arm op en drukte op een knopje bij de ingang, maar het was duidelijk, dat de beweging te veel voor hem was geweest.

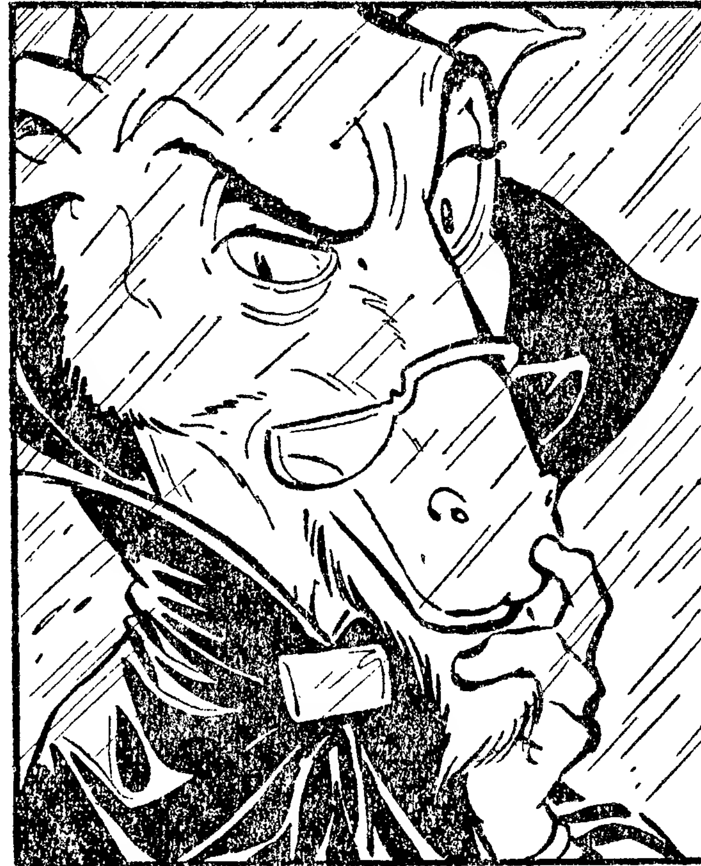
Toen Tom Poes voorzichtig om een hoekje keek, zag hij slechts nog twee ronde kleihopen liggen, die door de regen op modderige wijze werden weggespoeld.

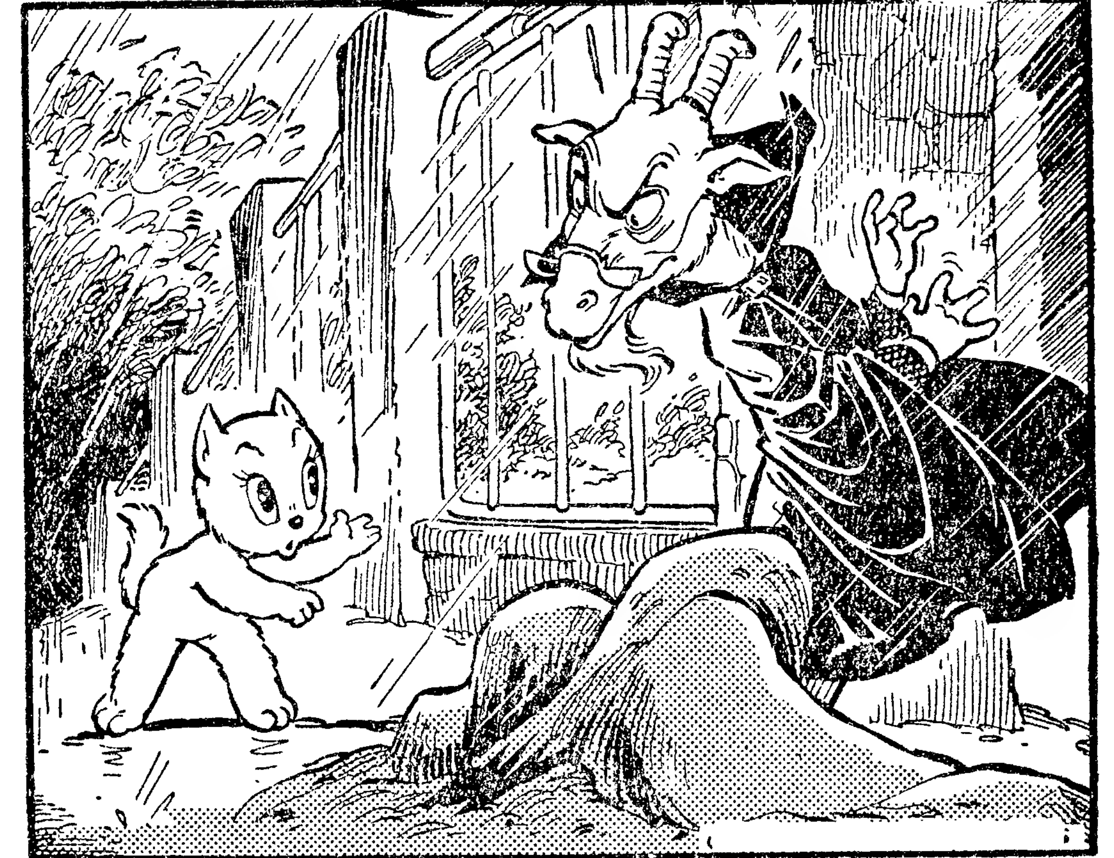
Het drukken op de knop had echter wel uitwerking gehad. In het gebouw werd een deur geopend en een gestalte in een glimmende cape haastte zich naar het hek.

„Aha!" mompelde Tom Poes, „die figuur komt me bekend voor! Nu begin ik te begrijpen, waarom ik me het telefoonnummer herinnerde. Het is dom van me, dat ik niet eerder dóór had, dat hij er achter zit!"

TOM POES EN DE KLONTERS

Oplettende lezertjes zullen in de naderende figuur zonder twijfel professor Joachim Sickbock hebben herkend, net als Tom Poes.

Die schrok, toen hij hem zag, want hij wist, dat de geleerde voor niets terugdeinsde, wanneer hij met zijn uitvindingen bezig was.

De professor opende het hek en keek zoekend rond, totdat zijn blik viel op de vormloze kleihoopjes aan zijn voeten. Toen sloeg hij ontsteld de handen ineen.

„Ei, ei!” riep hij uit. „Ze zijn weggespoeld! Het regenwater heeft ontbindend gewerkt op het drullogaan, dat is duidelijk! Maar waar is de derde? Ik zie hier slechts het bezinksel van twee proefpersonen!”

Hij zweeg en keek zoekend rond. Toen schudde hij bekommerd het hoofd en streek zich door de baard.

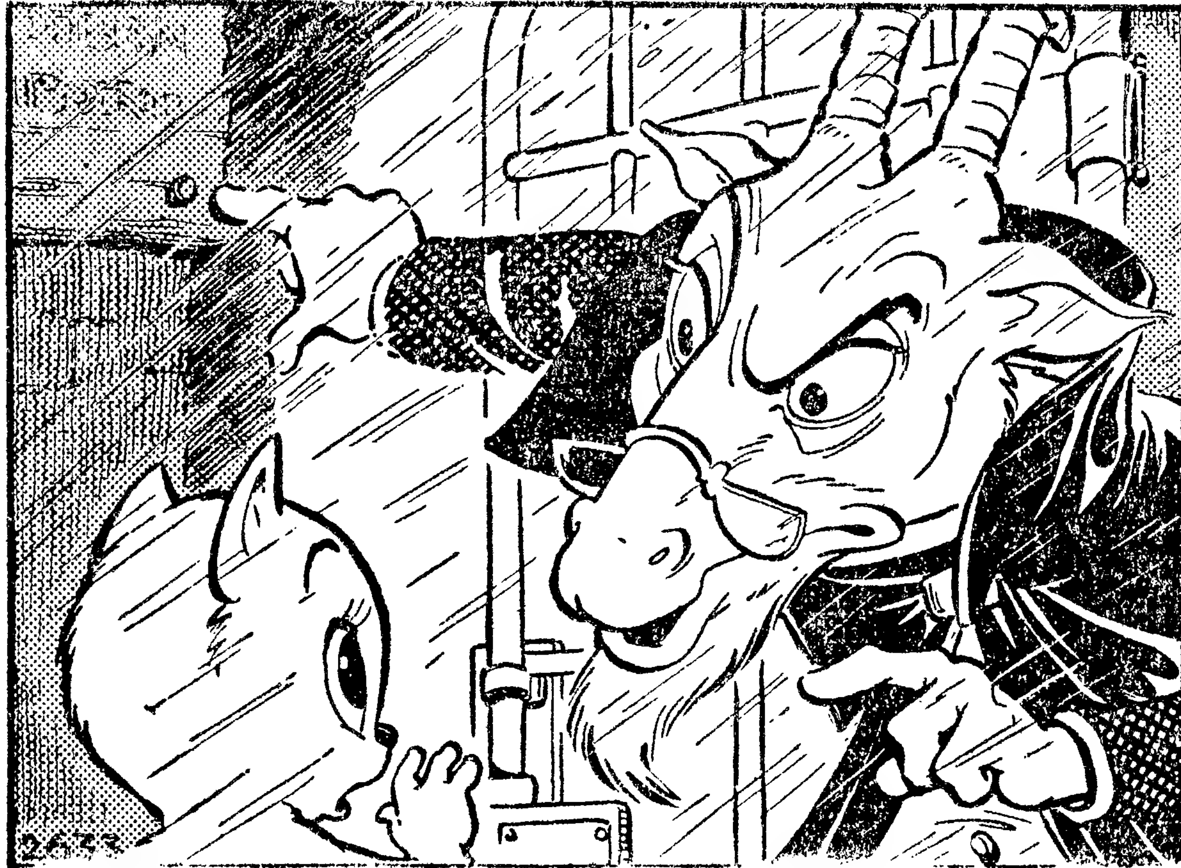
„Het pad van de wetenschap gaat niet over rozen”, prevelde hij. „Vallen en opstaan — mislukken en opnieuw beginnen. Ach, het is moeilijk. Maar één ding is gebleken: vocht is fnuikend. Ik zal droog moeten werken; droog, uiterst droog werk! Niet zozeer voor het omhulsel, want dat kan ik door de moderne plastic-bindingen vervangen. Maar vooral omdat er door vocht een ontlading optreedt . . .”

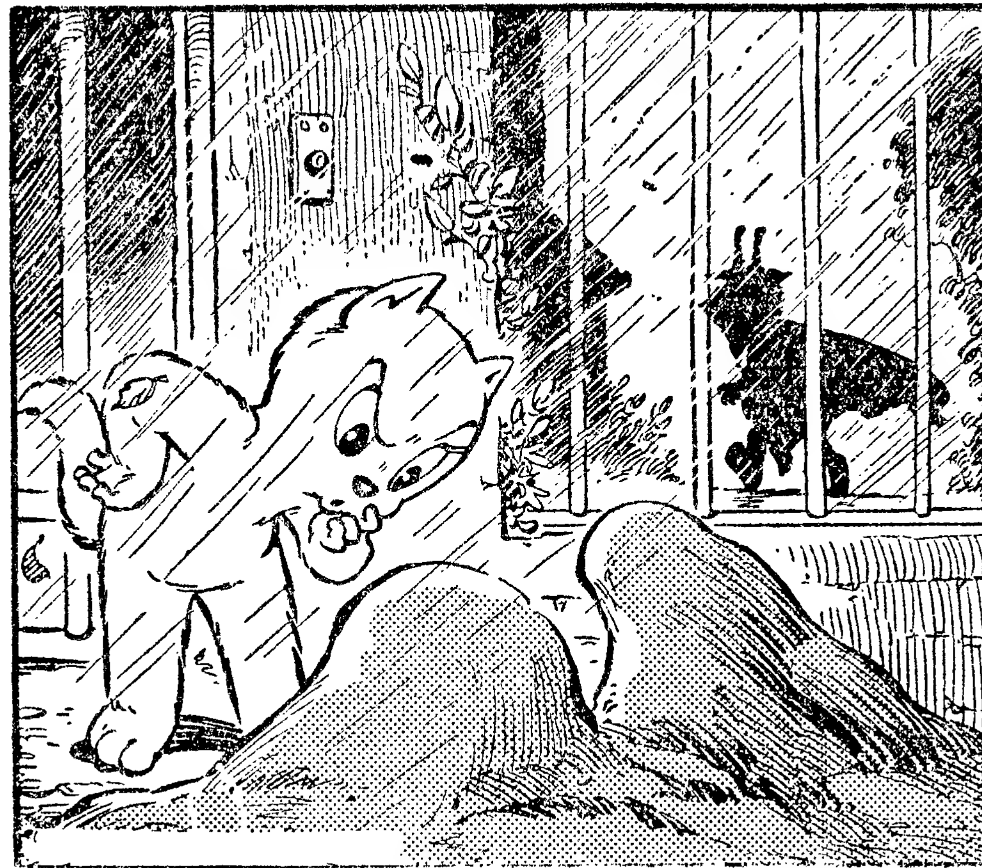
Tom Poes had genoeg gehoord. Hij besloot om brutaal te zijn, daarom kwam hij uit zijn schuilplaats te voorschijn en liep op de peinzende geleerde toe.

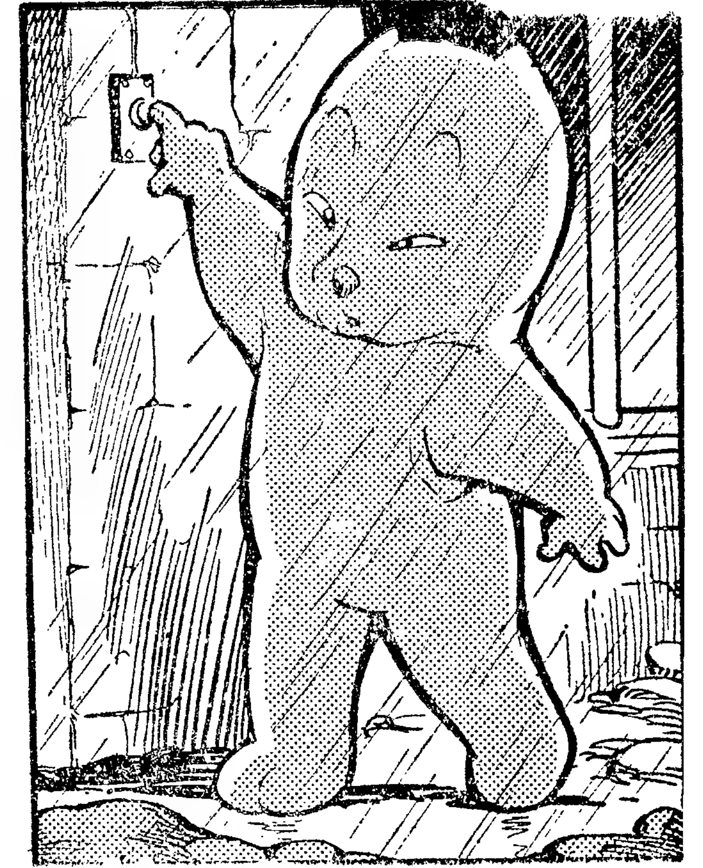
„Dag professor”, zei hij, „kunt u mij ook zeggen wat er met deze werklieden gebeurd is? Ze waren bezig bij heer Bommel en toen . . .”

„Ei, ei — als dat Tom Poes niet is!” riep Sickbock uit. „Foei, ventje! Hebt ge niet geleerd, dat ge u met uw eigen zaken moet bemoeien? Scheert u weg, of het zal u slecht vergaan!”

TOM POES EN DE KLONTERS

„Maar ik doe toch geen kwaad!" zei Tom Poes boos. „Ik vraag heel beleefd, wat er met die klonters aan de hand is en. . ."

„Klonters! ?" riep de geleerde geschokt.

„Die rare, klonterige werklieden," legde Tom Poes uit. „Die schilder en die timmerman, die hier stonden. Ik wil graag weten, wat er met hen gebeurd is. Wat zijn het voor lieden? Waarom. . .?"

„Het is hier verboden toegang," onderbrak de professor hem koel. „Bovendien heb ik geen tijd om naar uw kinderlijk gebabbel te luisteren. Ik ben doende met een belangrijk experiment op het gebied der elektro-genetische chromatines. Maak u snel uit de voeten jongske, vóór ik mijn geduld verlies."

De hooggeleerde wachtte niet, tot Tom Poes hem gehoorzaamde. Hij wendde zich om en liep peinzend terug naar zijn laboratorium, zonder zelfs maar één keer naar de overblijfselen van de verregende handwerkslieden te kijken.

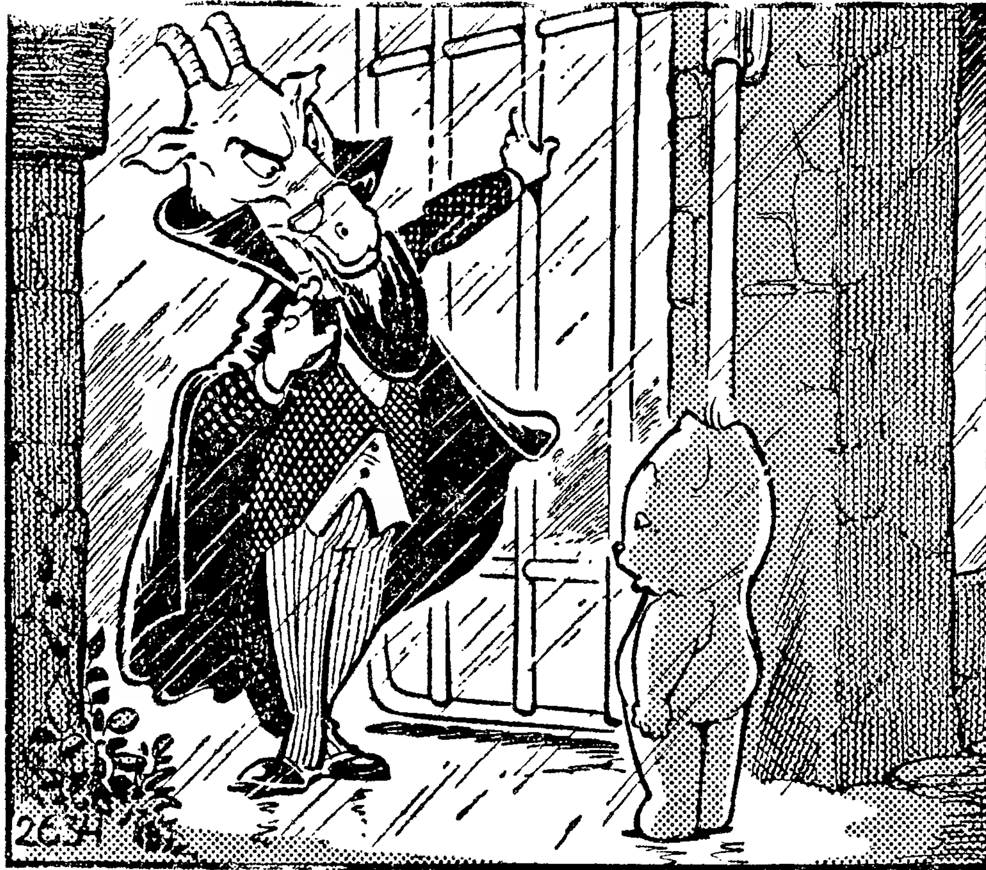
Tom Poes wachtte tot hij de deur hoorde dichtslaan. Toen bukte hij zich en raakte voorzichtig een van de glibberige heuveltjes aan.

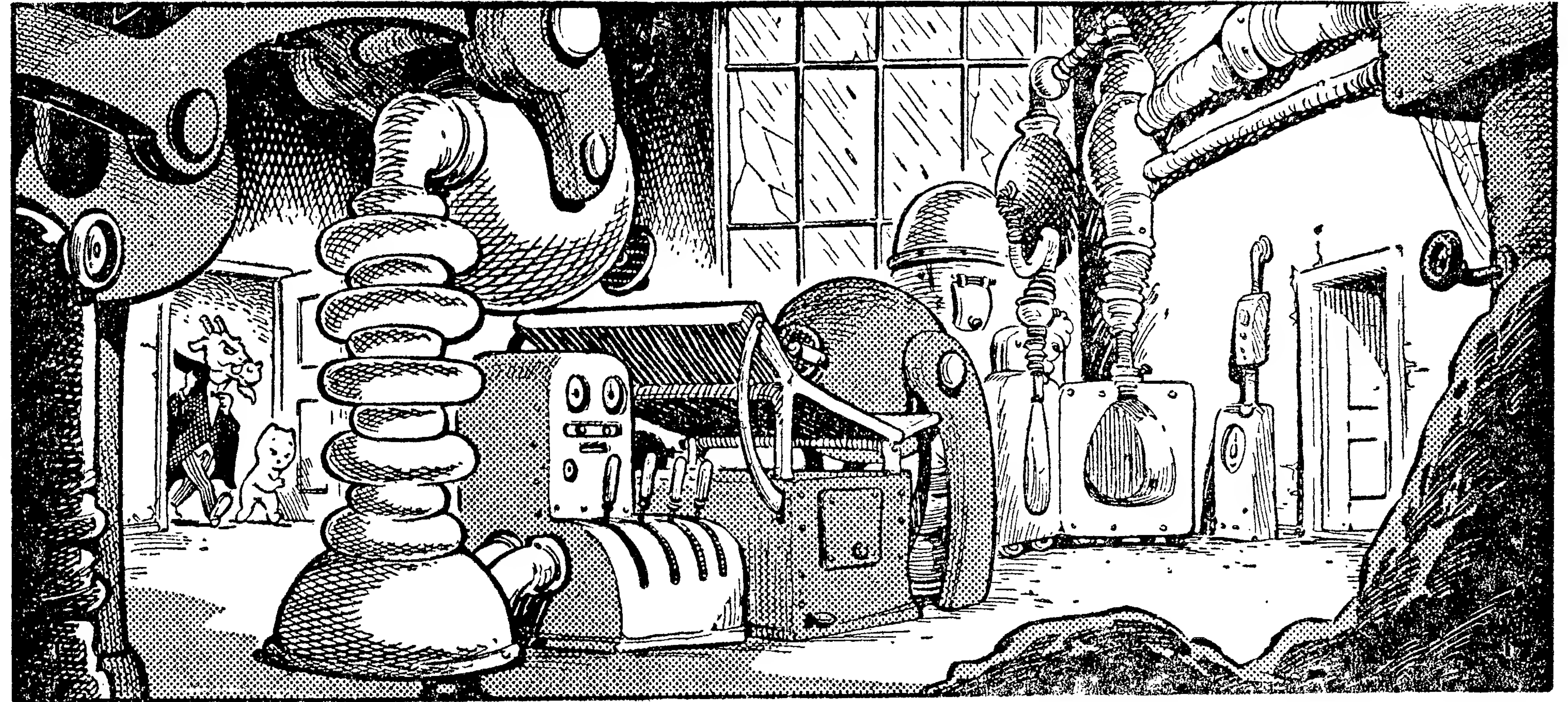
„Hm, het vonkt nog een beetje," mompelde hij. „Maar de elektrische lading is er toch wel haast uit. Door al dat water, denk ik. Het zijn nu maar gewone hopen klei. Hm. . . ik heb een idee!"

Een minuut of tien later stond er een klonterig, glibberig figuurtje voor het hek en drukte op het knopje van de bel.

Hij was kleiner dan de schoorsteenveger geweest was, maar dat zou heel goed kunnen komen doordat de regen hem gedeeltelijk weggespoeld had.

TOM POES EN DE KLONTERS

Professor Sickbock opende het hek en boog zich over de kleiachtige gedaante vóór hem.

„Ei, ei!" mompelde hij. „Daar is de derde! En wat ziet hij er uit. Tot op de helft weggeregend en degenererend vervormd. Het is hoogst hinderlijk. Nogmaals: ik zal ze droog moeten laten werken; uiterst droog. Maar komaan, deze proefpersoon kan tenminste nog functioneren. Een gedeeltelijk geslaagd experiment, zou ik willen zeggen."

Zo babbelend liet hij het vreemde figuurtje naar binnen gaan en sloot het hek zorgvuldig achter hen dicht. Dat was een hele opluchting voor Tom Poes (want de oplettende lezertjes zullen zeker hebben ontdekt, dat die het was — bedekt met een kleilaagje).

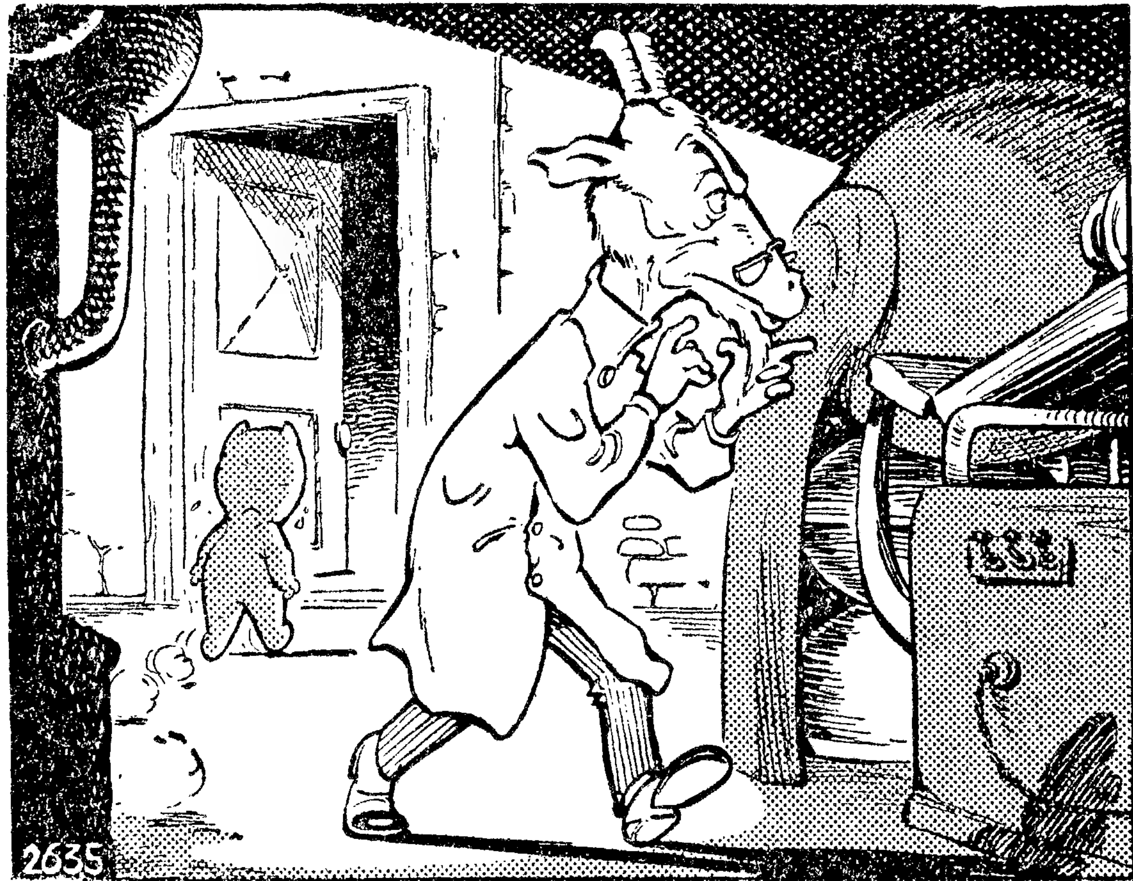
Hij sjokte op de manier, die hij van de schoorsteenveger had afgekeken, met de geleerde het laboratorium binnen en schoof toen langs de wand verder om zo ver mogelijk van Sickbock vandaan te komen. Maar die had al helemaal geen aandacht meer voor hem.

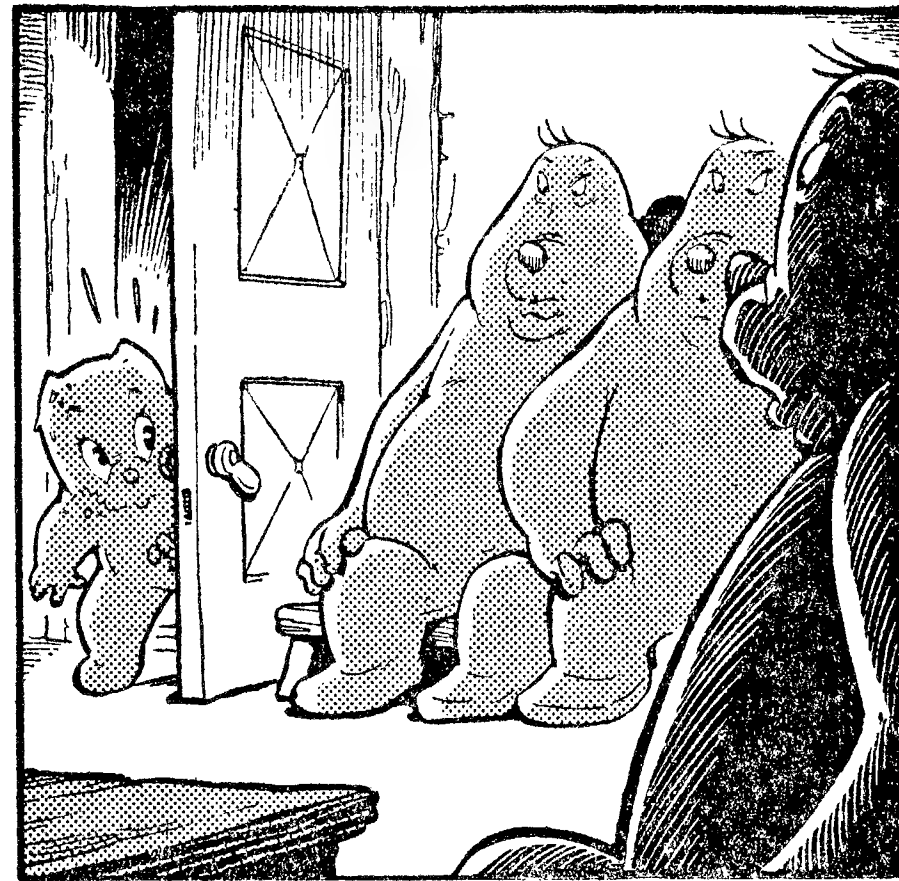
In diep nadenken begaf hij zich naar het midden van het vertrek waar een vreemde tafel tussen een paar glimmende toestellen in stond. Zodoende kon Tom Poes op zijn gemak rondkijken.

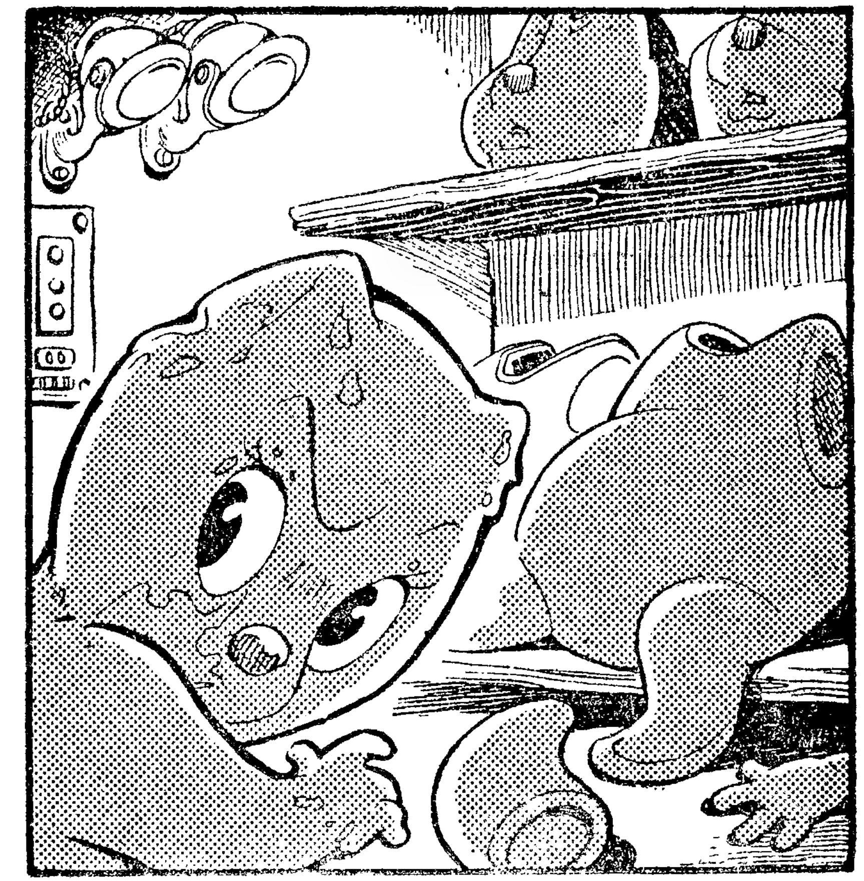
Nu, behalve die tafel, was er niet veel te zien. Langs de wanden lagen grote hopen vochtige klei en ergens stond een vorm, die de lijnen van een klonter vertoonde.

„Nu zal ik kunnen uitvinden, wat dit allemaal betekent," dacht Tom Poes. „Als Sickbock tenminste niet ontdekt, dat ik maar namaak ben. Ik kan beter in dat kamertje daar gaan, want de klei begint te drogen. En het is natuurlijk geen gezicht, wanneer die van me af valt."

TOM POES EN DE KLONTERS

Tom Poes liep sjokkerig naar de openstaande deur van een zijkamertje en stapte naar binnen. Nu was hij helemaal buiten het gezicht van professor Sickbock, die ingespannen met zijn toestel bezig was. Dat leek hem veel veiliger; want het was zijn bedoeling om de bewegingen van de geleerde ongemerkt te bespieden.

Daarom schrok hij dan ook, toen hij bemerkte, dat het vertrekje dicht bezet was door een menigte klonters, die roerloos langs de wanden geschaard zat. De lompe figuren keken hem uitdrukkingloos aan uit hun dicht bij elkaar staande ogen, en Tom Poes wachtte beklemd op wat ze zouden gaan doen.

Maar ze deden niets — ze lieten zelfs niet blijken, dat ze hem gezien hadden. Dat stelde Tom Poes enigszins gerust. Aarzelend raakte hij er een aan en toen hij geen schok kreeg, knikte hij begrijpend.

„Dit zijn poppen," dacht hij. „Gemaakt van een soort klei, heel gewoon. Kijk, daar liggen losse ledematen en hoofden en zo. Het is duidelijk, dat Sickbock ze in elkaar zet en er dan iets mee doet, waardoor ze gaan bewegen. De vraag is nu maar: hoe komen ze tot leven? Als je het tenminste leven kunt noemen, dat die schoorsteenveger en die anderen deden..."

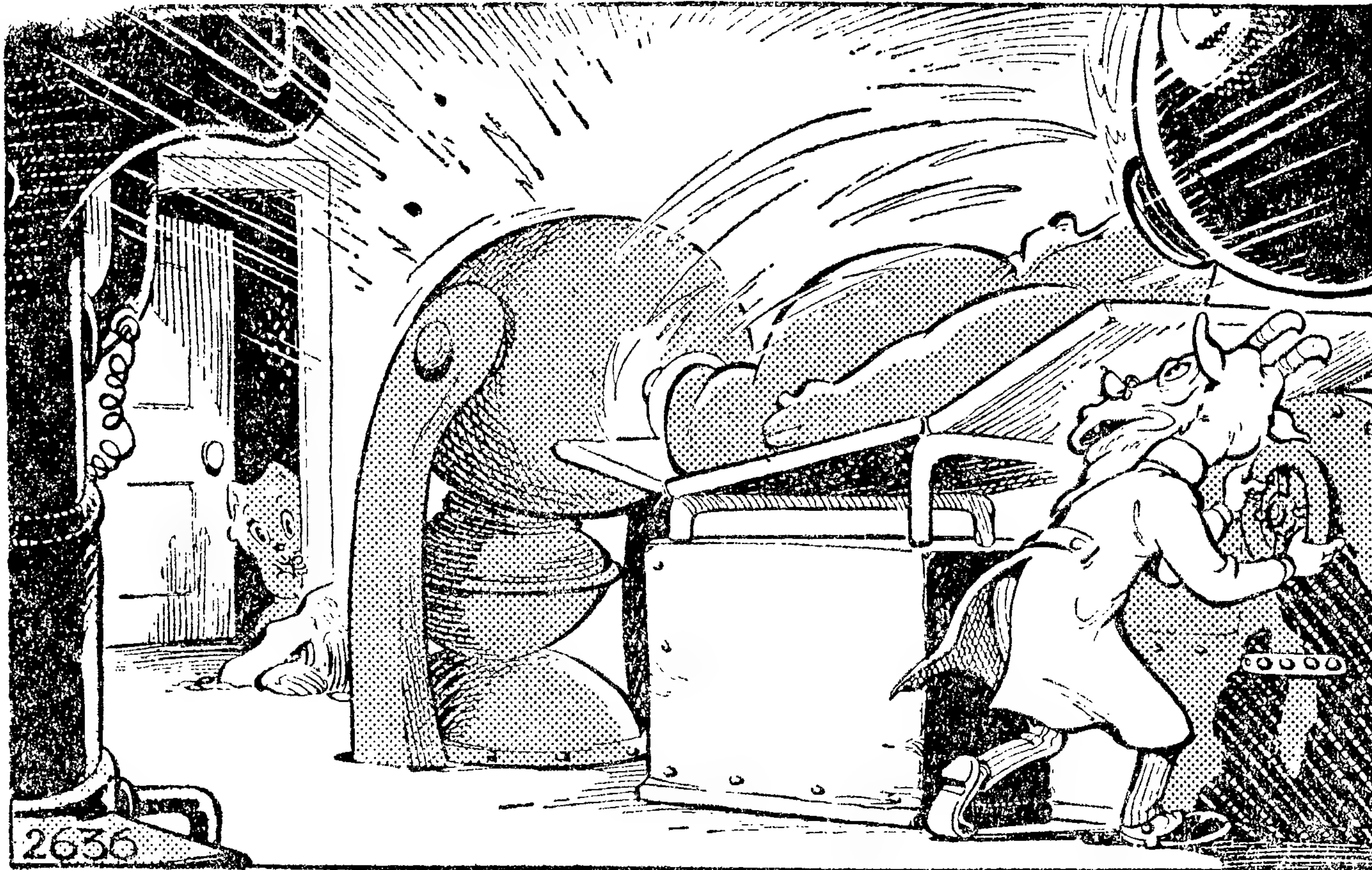
Op dat moment klonk er plotseling een geluid uit het laboratorium. Er begon iets te zoemen en daarop volgde een knetterend geratel.

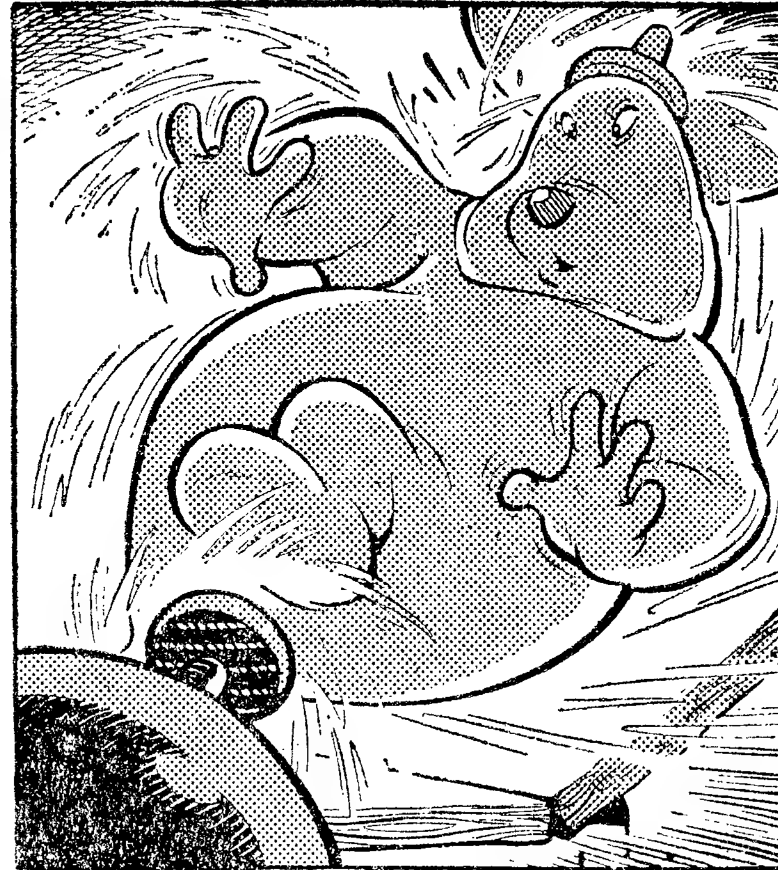
„Aha!" riep de schorre stem van de professor, „het schijnt dat de atmosferische toestand gunstig is voor het optreden van een neuronisch bijverschijnsel! Een verbetering! Aha!"

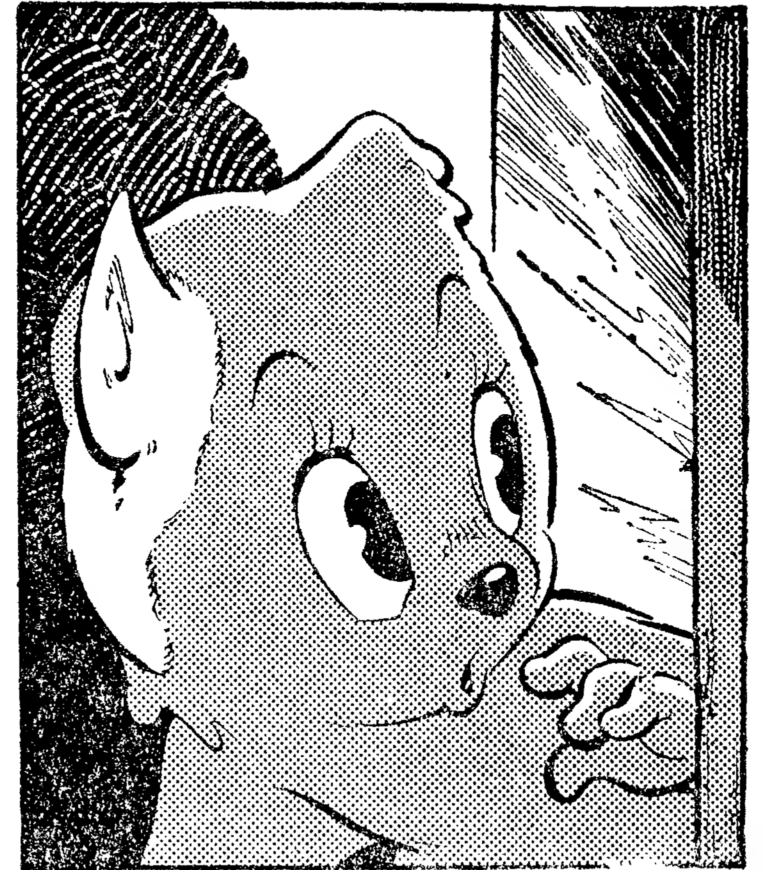
„Dat moet ik zien!" dacht Tom Poes.

TOM POES EN DE KLONTERS

2636

Prof. Sickbock had een van de vreemde kleifiguren op de tafel gelegd en vervolgens een handle overgehaald. De grote bollen, die aan weerskanten van de tafel bevestigd waren, begonnen nu knetterende ontladingen door de plompe gedaante te jagen, zodat het laboratorium begon te ruiken alsof er een onweer woedde.

Tom Poes loerde om een hoekje van de zijkamer en keek gespannen toe.

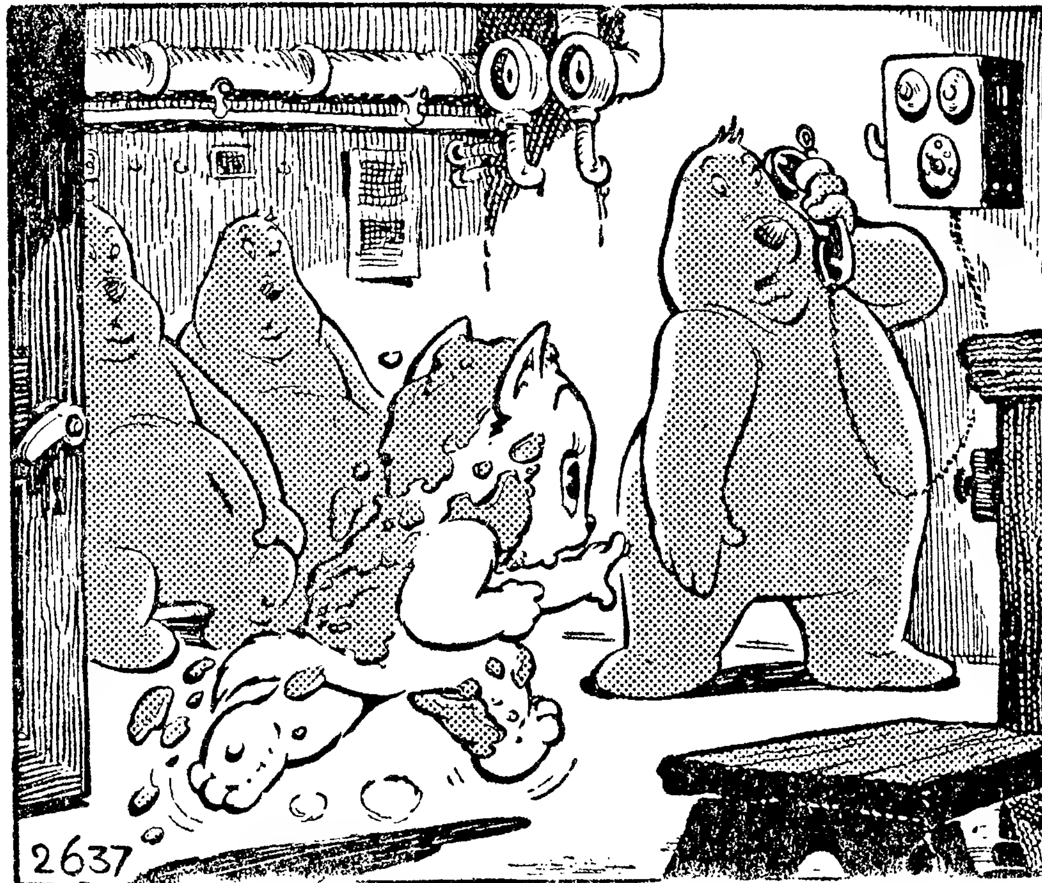
„Dit is dus de manier, waarop hij ze in beweging brengt", dacht hij. „Hm, het ziet er uit als een interessante proefneming — en tot dusverre heeft hij er nog niets schurkachtigs mee gedaan. Misschien wil hij alleen maar werklieden maken om het tekort aan arbeidskrachten op te heffen. Maar het bevalt me niet — het is niet normaal!"

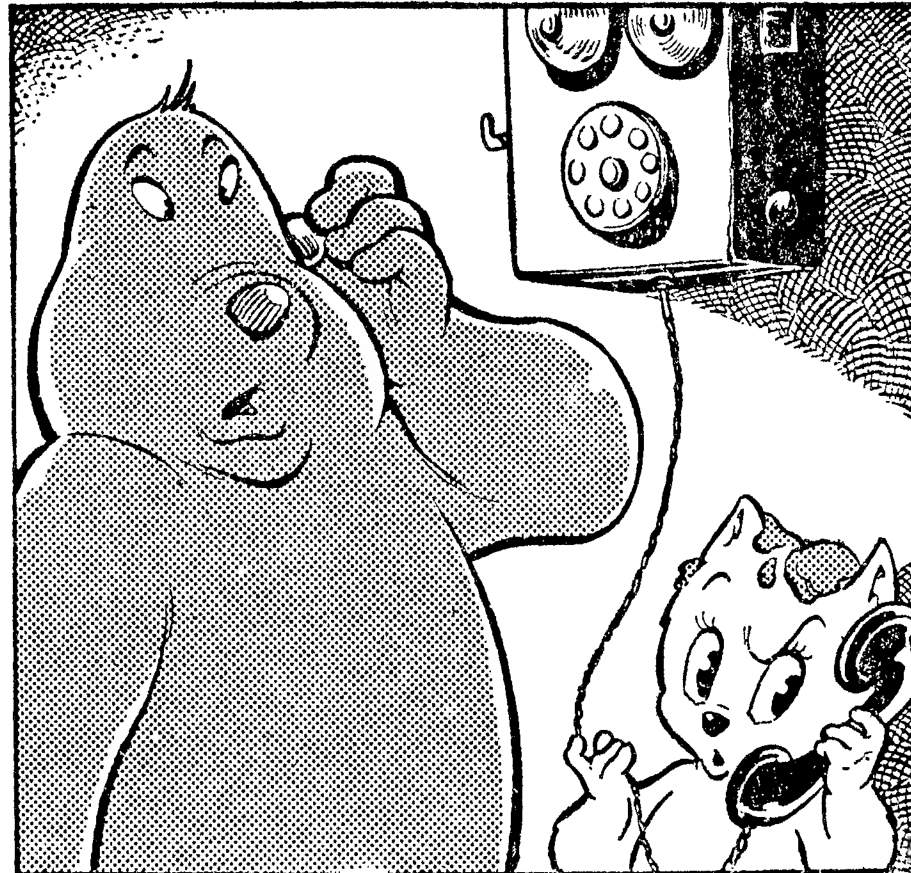
De geleerde draaide intussen aan een schakelaartje zodat de ontladingen nog heviger werden. De kleifiguur begon nu te bewegen, eerst wat stuipachtig en kronkelig, maar al gauw met enig overleg.

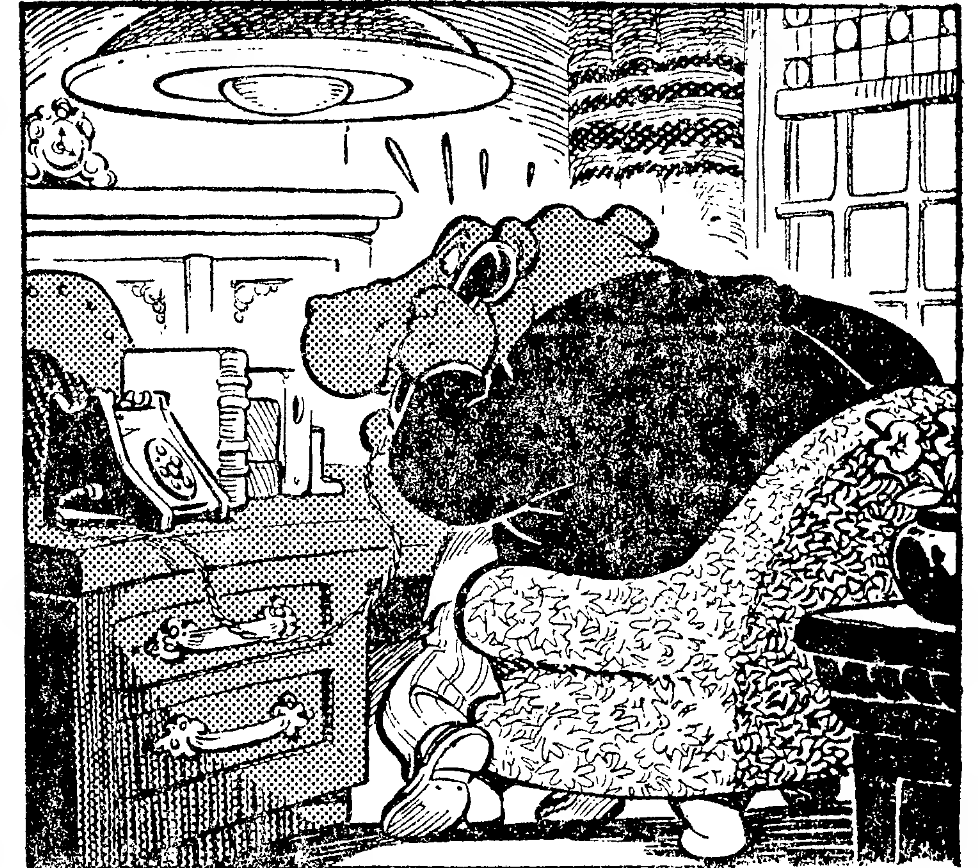
„Mooi, héél mooi!" riep de professor blij. „Een gaaf geladen proefpersoon! Een scherpe reactie! Zo komen we waar we zijn moeten — als ik nu maar wat droger kon werken. Er zit te veel water in het drullogaan en dat veroorzaakt degeneratie . . ."

Op dat moment begon er achter Tom Poes plotseling een telefoon te rinkelen. Hij schrok en trok zich voorzichtig terug. Maar Sickbock keek niet op of om. Hij liet het apparaat rustig bellen terwijl hij voortging met zijn behandeling . . .

TOM POES EN DE KLONTERS

Toen de telefoon begon te bellen, had Tom Poes zich voorzichtig teruggetrokken in het zijkamertje omdat hij bang was, dat Sickbock hem zou ontdekken. Maar de professor werkte rustig verder en liet het beantwoorden aan een ander over. Die ander was een van de klonterige figuren in het vertrekje.

Tom Poes zag hem opstaan en de hoorn van de haak nemen. Daarop begon er iets te zoemen en een eentonige stem murmelde in zijn hoofd: „Met wie? . . . Met wie? . . . Met wie? . . . Met wie? . . .

„Dat is een kans!" dacht Tom Poes.
Hij sprong op de klonter af en nam hem de telefoon uit de hand. Daar trok de ander zich niets van aan. Hij bleef in dezelfde houding staan vragen: Met wie? Met wie? ook toen Tom Poes de hoorn aan zijn eigen oor bracht.

„Met burgemeester Dickerdack!" hoorde hij een boze stem roepen. „Hoe vaak moet ik dat nu nog zeggen?"

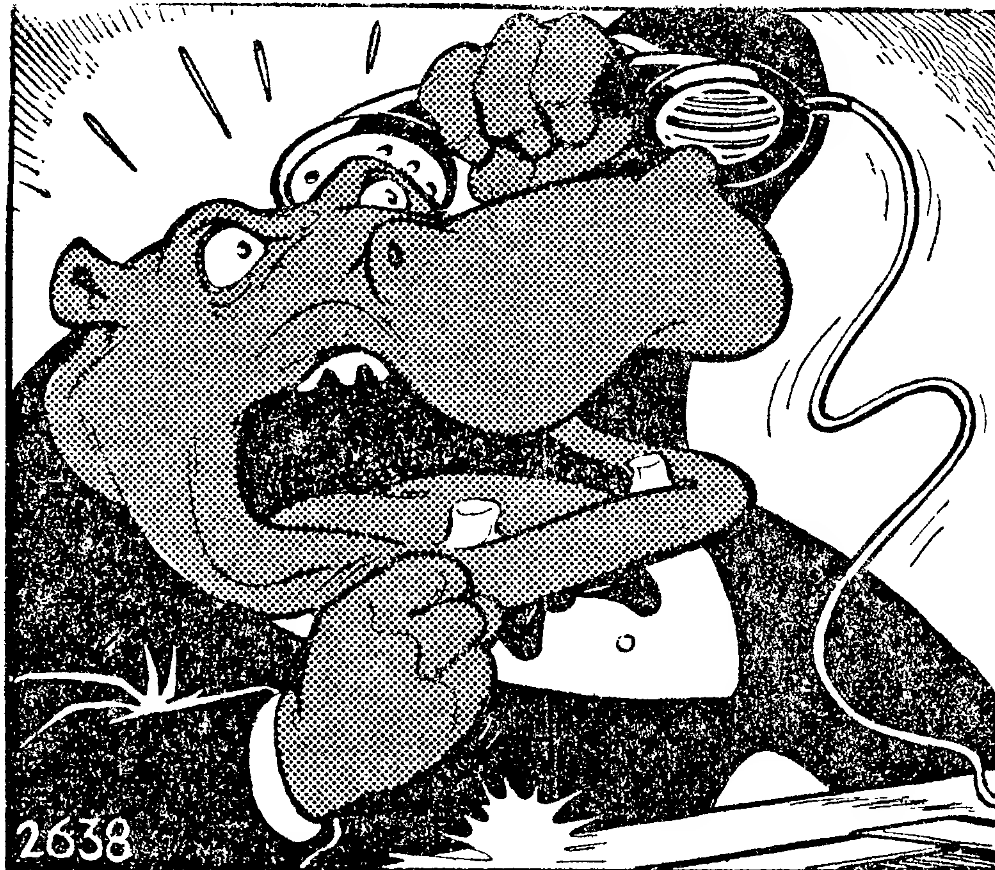
„U spreekt met Tom Poes!" zei Tom Poes haastig. „Ik wil u waarschuwen, dat . . ."

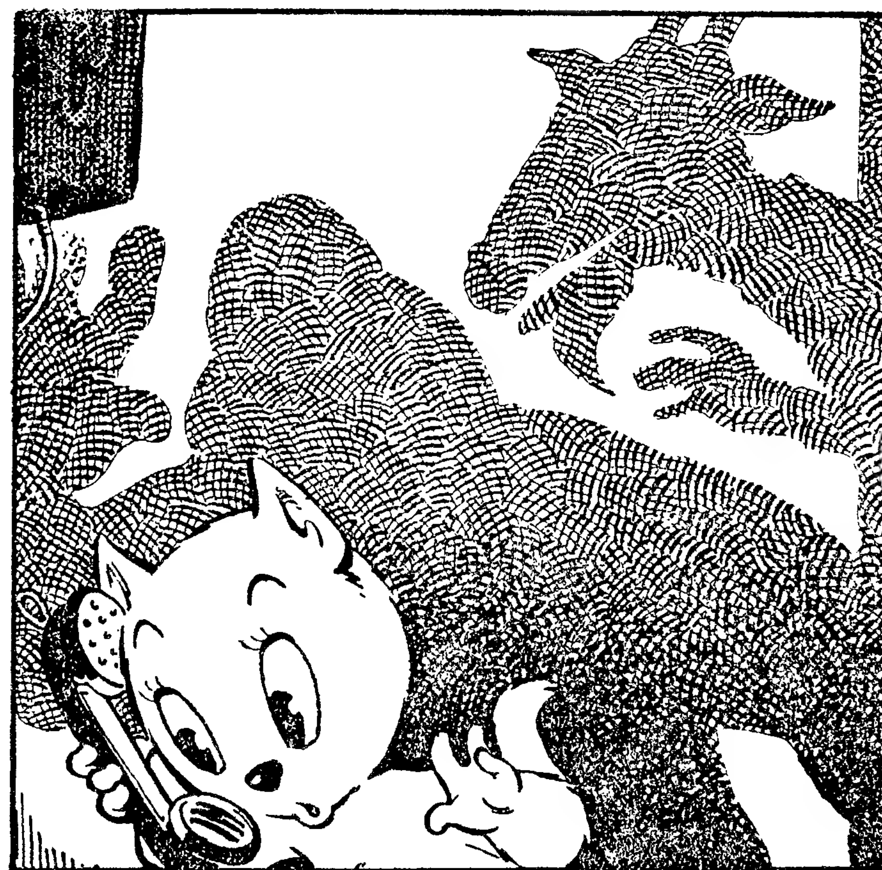
„Zit jij achter die briefjes?" riep de burgemeester verwonderd. „Heb *jij* die reclame-drukwerkjes door de stad verspreid? Is dat soms een kwajongensstreek?"

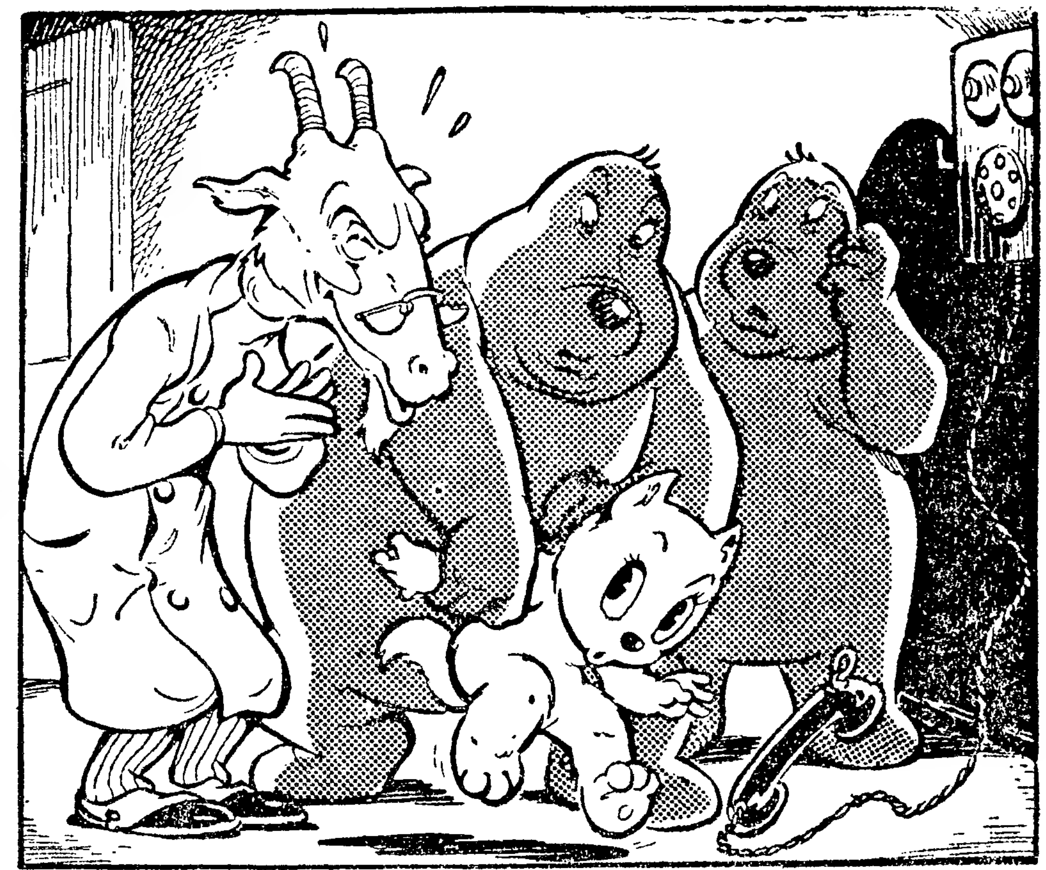
„Nee, nee!" riep Tom Poes gedempt, „luister nu even! Professor Sickbock zit daar achter! Ik weet niet wat hij van plan is, maar hij is bezig klonters te maken . . ."

„Geef me dan de professor!" beval de heer Dickderdack. „Ik begrijp niet waarom hij jou de telefoon laat behandelen als je nergens van weet! Ik zit hier niet om kletspraatjes te houden. Ik ben een overbelast magistraat! Schiet op!"

TOM POES EN DE KLONTERS 2638

Tom Poes begon het warm te krijgen. Het onbegrip van de burgemeester maakte hem tureluurs en hij probeerde wanhopig een manier te vinden om de magistraat van de ernst van de toestand te overtuigen.

„Luister nu even!" riep hij. „Professor Sickbock heeft een soort kleiachtige wezens gemaakt, die hij allerlei werkjes laat opknappen. Maar ik wil u waarschuwen, dat..."

„Kleiwezens?" riep de burgemeester ongeduldig. „Werkjes opknappen? Wat voor werkjes?"

„O, van alles," zei Tom Poes. „Maar ze kunnen niet denken! Ze doen domweg wat hun wordt opgedragen en daarom..."

„Maar dat is prachtig!" riep de heer Dickerdack opgetogen. „Zulke lieden zijn te gebruiken! Die Sickbock is toch maar een kei! Geef hem even aan de telefoon!"

„Maar luister nu toch!" riep Tom Poes ten einde raad. „Het kan niet goed zijn. Het is niet gewoon en daarom zit er iets..."

Hij kwam niet verder, want op dat moment greep een grote kleiachtige hand hem in het nekvel en rukte hem opzij.

Het was de nieuwe klonter, die in gezelschap van de professor het kamertje betreden had.

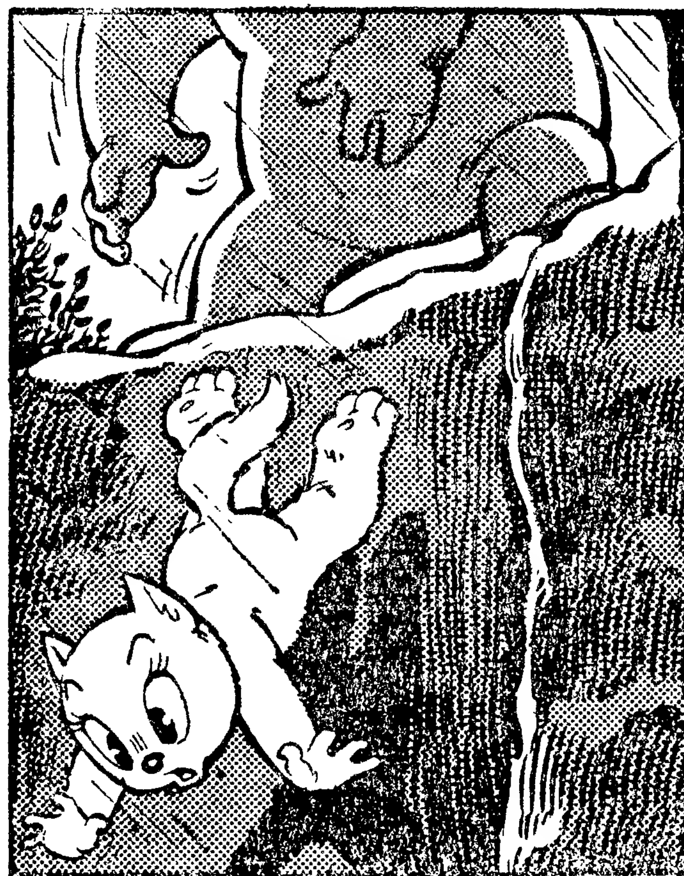
„Ei, ei!" sprak de geleerde. „Dat is héél ondeugend van u, manneke! Ge hebt u met klei ingesmeerd, zie ik. Ge dacht mij in de veiling te kunnen nemen. Maar klei zonder elektrogenetische chromatines droogt snel! Ja, ja! Zo komen kleine deugnieten van pas!"

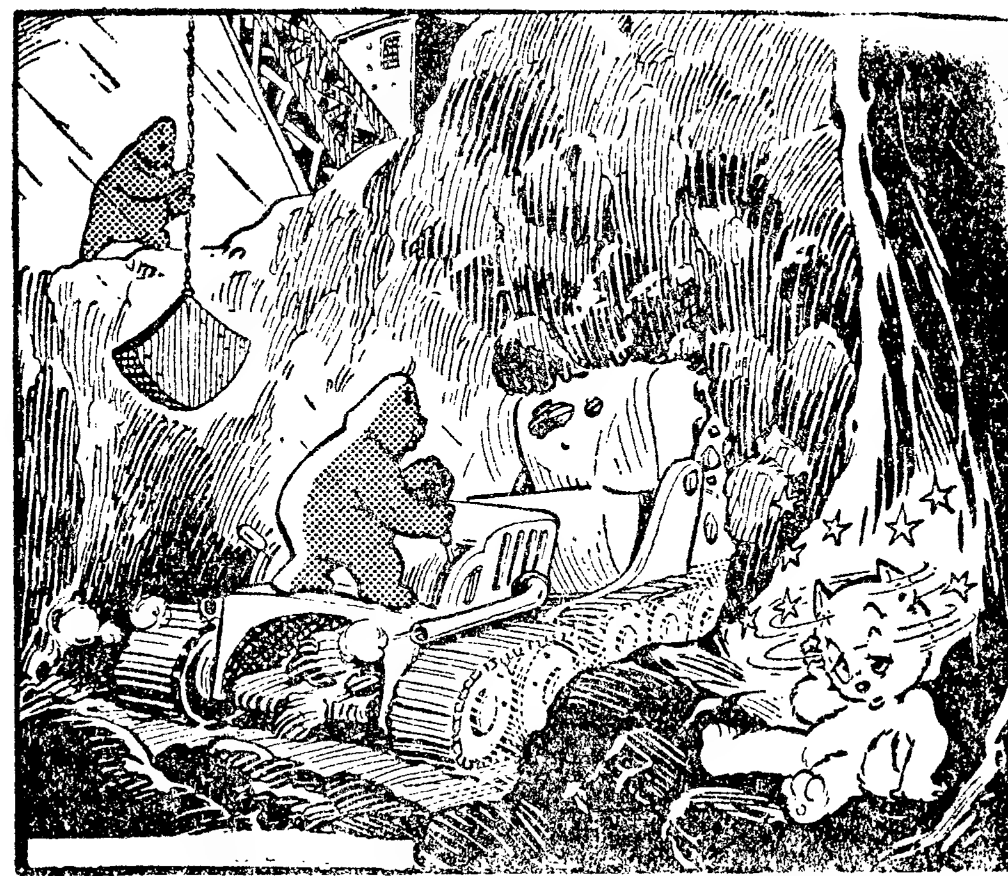
Hij raapte de telefoon op, waarin de stem van de burgemeester ongeduldig schreeuwde en wenkte naar de klonter.

„Naar de kleiput met hem!" beval hij.

TOM POES EN DE KLONTERS

Terwijl de klonter Tom Poes uit de kamer bracht, nam de geleerde de telefoonhoorn op.

„Hallo, burgemeester!" sprak hij met aangename stem, „hier was een kleine technische storing... Ja, het was die kleine rakker van een Tom Poes... inderdaad — maar het is alweer in orde. U spreekt nu met professor Sickbock persoonlijk. Wat kan ik voor u doen? Mijn dienstverrichting staat tot uw dienst!"

Hij luisterde enige tijd glimlachend en maakte enige aantekeningen.

„Heel aardig!" hernam hij toen. „Een uitnemend idee! Ik zal u onmiddellijk een aantal proefpersonen zenden! Het komt in orde — en ik ben er zeker van, dat u tevreden zult zijn."

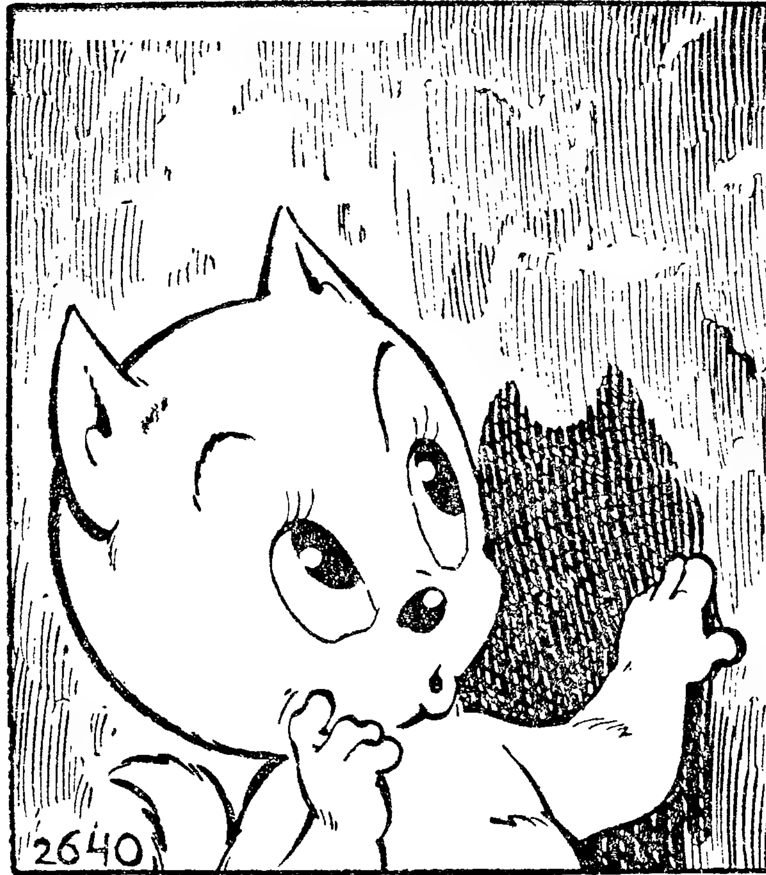
Dat was het laatste wat Tom Poes van het gesprek hoorde, want de klonter voerde hem nu naar buiten en wierp hem, zonder enige aandoening te tonen, in een diepe kuil.

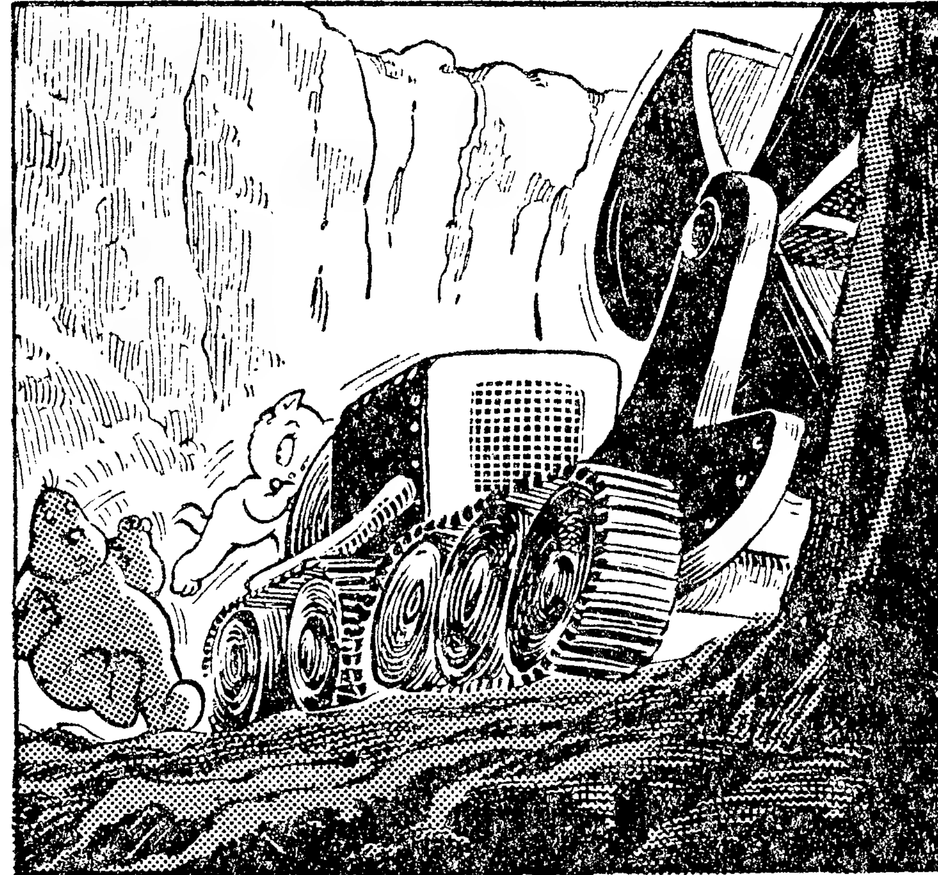
Het was een put, die de geleerde achter het laboratorium had laten graven om materiaal voor zijn proeven te krijgen. De vette klei was door de regen zeer glibberig geworden en het zag er niet naar uit, dat de wanden gemakkelijk beklimbaar zouden zijn.

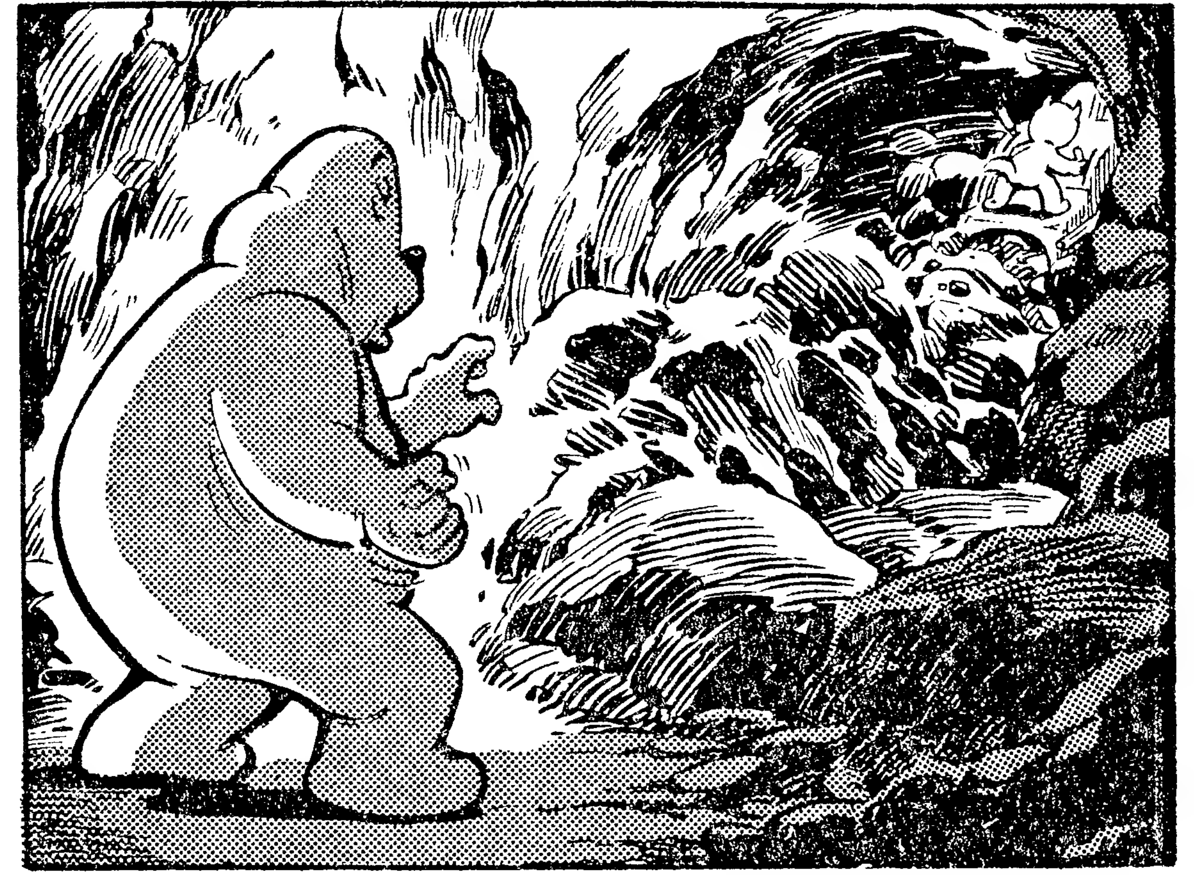
Tom Poes zat een poosje wat suffig op de bodem naar de klonter te staren, die naast hem met een graafmachine bezig was.

„Wat een toestand", dacht hij. „Hier zit ik nu in de modder — en het ziet er niet naar uit, dat ik hulp zal krijgen. De burgemeester luisterde niet eens naar me. Hoe is het mogelijk, dat hij zo iemand als Sickbock meer vertrouwt dan mij?"

TOM POES EN DE KLONTERS

Tom Poes krabbelde overeind en begon de wanden van de kuil te bekijken.

„Hoe kom ik hier uit?" dacht hij. „Die klei is spiegelglad en tamelijk hard — daar kan ik niet tegen op!"

Peinzend liet hij de modder door zijn vingers krullen, terwijl hij probeerde om een list te verzinnen. Maar het lawaai van de graafmachine naast hem stoorde hem in het denken.

„Schei eens even uit met dat werk!" riep hij ongeduldig.

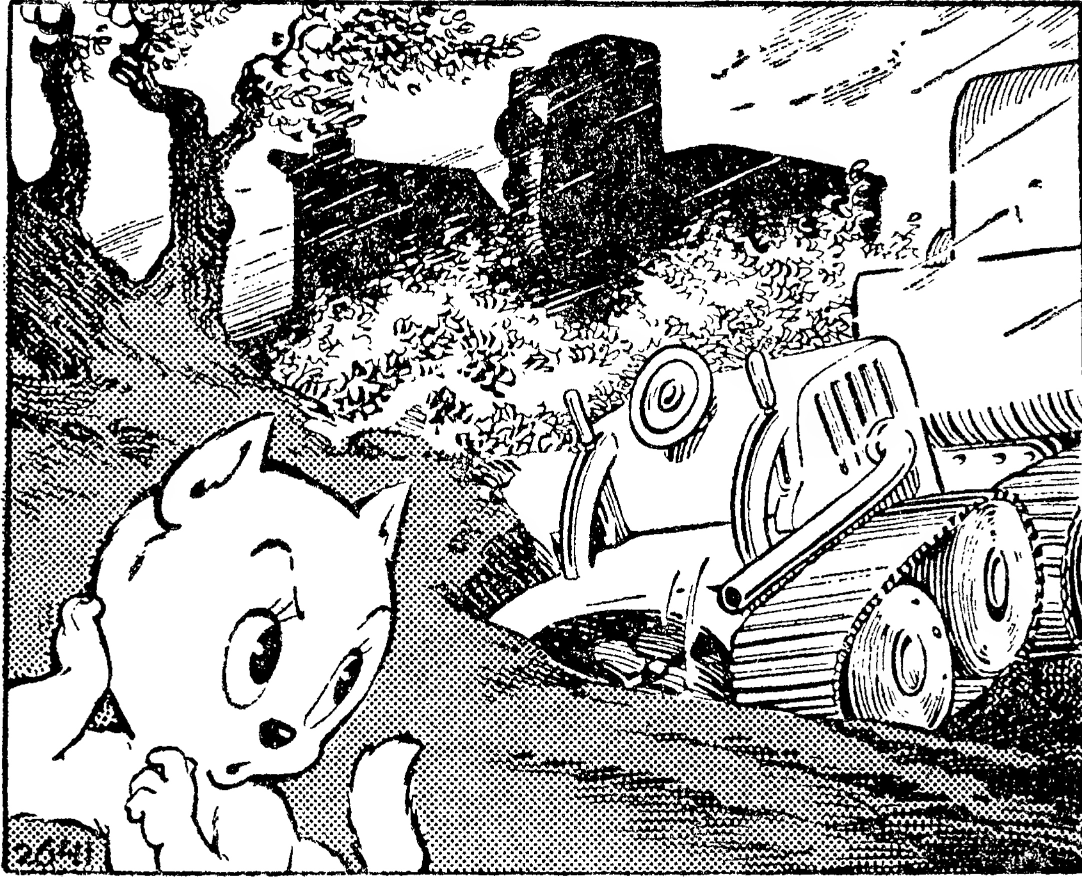
De klonter die het apparaat bediende, luisterde echter niet. Met onbewogen gelaat bleef hij dezelfde bewegingen uitvoeren, ook toen Tom Poes hem driftig het mechaniek uit de handen rukte.

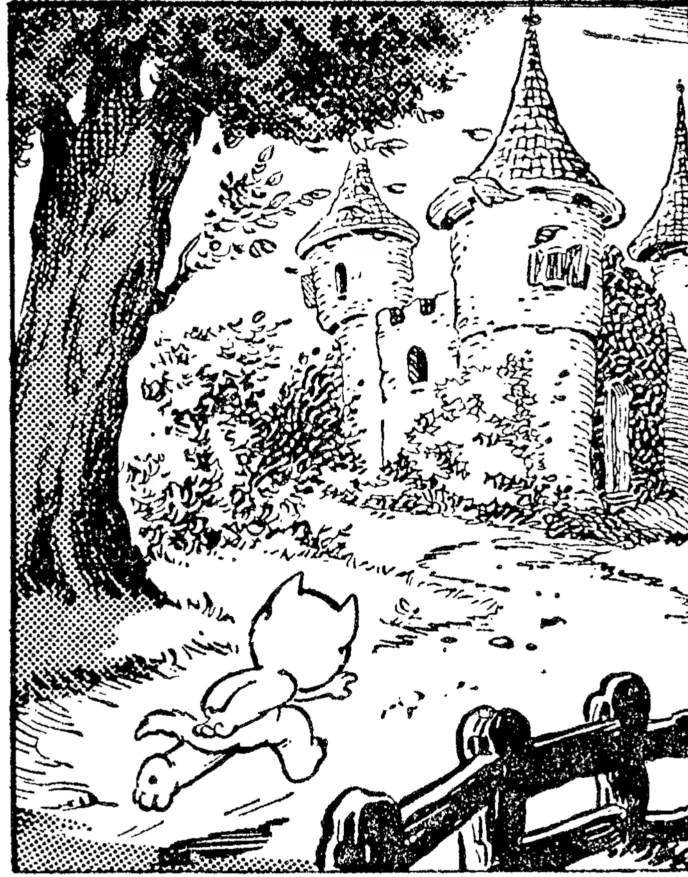
De grote machine ging loeiend voort met uitgraven van de klei, maar toen Tom Poes de nodige handgrepen uitvoerde, sputterde hij wat en zweeg even. Doch stilvallen deed hij niet. Met een hernieuwd gehuil begon hij zich te verplaatsen en dat bracht Tom Poes plotseling op een idee. Hij nam het stuurwiel en drukte de handle er naast naar beneden.

Ratelend en stotend begon het stalen gevaarte nu naar voren te rijden. Zijn geweldige kaken boorden zich al happend in de wand, zodat er al gauw een soort tunnel ontstond. Daar verdween hij tenslotte in, Tom Poes met zich voerend.

De klonter bleef nu alleen in de kleiput achter. Met logge bewegingen verrichtte hij zijn handgrepen, die volslagen nutteloos waren — en hij luisterde niet eens naar het steeds zwakker wordend geraas van zijn apparatuur . . .

TOM POES EN DE KLONTERS

Na een benauwde tocht onder de grond door, groef de machine zich tenslotte naar boven. De stalen kaken hapten plotseling in de lucht en omdat zij daar niet op ingesteld was, zweeg zij met een zwak geloei.

Tom Poes wachtte niet totdat de machine een nieuwe beweging zou gaan maken; hij sprong van het toestel af en klom naar boven.

„Ik moet hulp hebben van iemand, die begrijpt hoe gevaarlijk het werk van die professor kan worden", dacht hij. „Aan de burgemeester heb ik niets, dat is gebleken. En daarom hoef ik ook niet naar de politie te gaan. Maar naar wie dan wel?"

Het is begrijpelijk, dat hij toen als vanzelf aan heer Bommel dacht en het meteen op een lopen zette.

Heer Ollie liep om zijn kasteel heen en keek met een zorglijk gelaat naar de verveloze raamkozijnen.

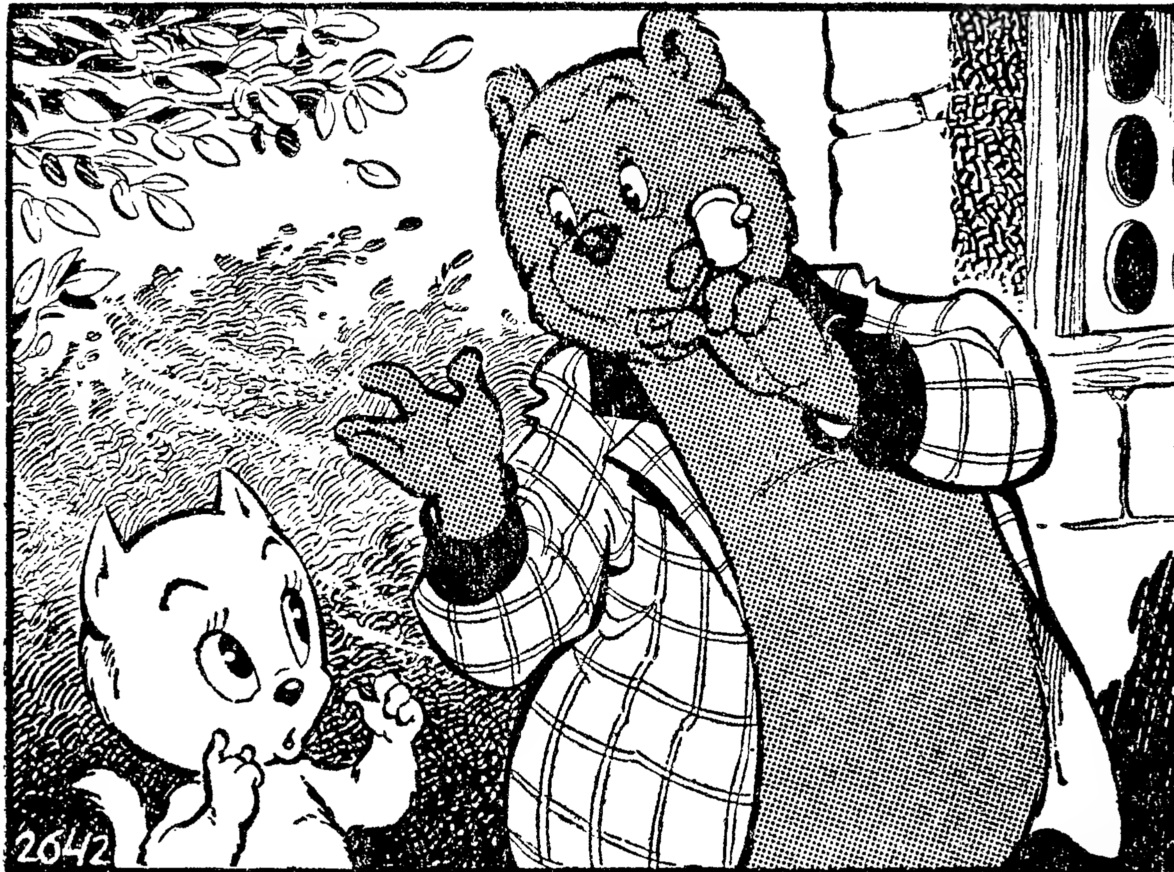
„Wat te doen?" prevelde hij. „Er moet geschilderd worden, dat is duidelijk. Maar er is niemand, die mij helpen wil. Hm — ik zou het eigenlijk zelf moeten doen, maar dat past niet voor iemand van mijn stand..."

Hij keek verrast om, want op dat moment snelde Tom Poes de tuin binnen.

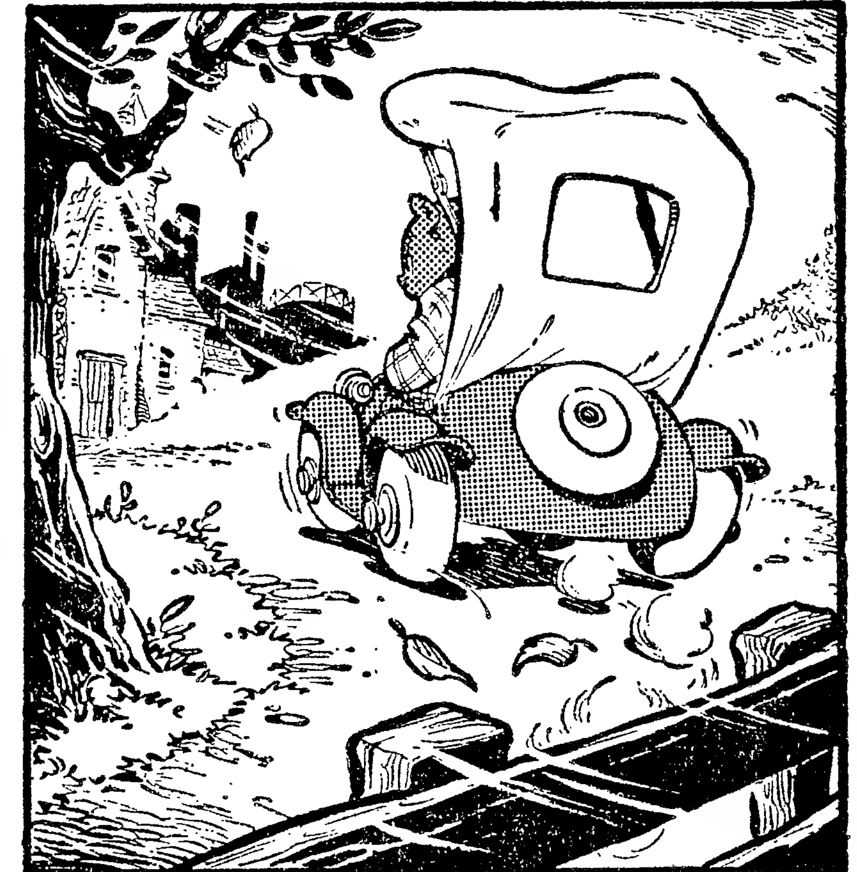
„Heer Ollie!" riep die ademloos. „Ik weet, wie die klonters maakt! Het is Sickbock! We moeten iets doen!"

„Zo is het, jonge vriend", gaf heer Bommel toe. „We moeten hem vragen om weer een paar werklieden te sturen. Hun werk was slecht — maar beter slecht werk dan geen werk, als je begrijpt wat ik bedoel!"

TOM POES EN DE KLONTERS

„Als Sickbock een middel heeft gevonden, om in het tekort aan werkkrachten te voorzien, dan doet hij daarmee nuttig werk", vervolgde heer Bommel. „Ik begrijp niet, waarom je je dus zo druk maakt, Tom Poes."

„Maar we kennen Sickbock toch langer dan vandaag!" riep Tom Poes uit. „Hij is nooit te vertrouwen geweest. En dit gedoe met die rare klonters bevalt me niet, hij heeft er een of andere boze bedoeling mee, daar ben ik van overtuigd!"

„Je leest te veel beeldverhalen, jonge vriend!" zei heer Ollie, zich omkerend, „dat maakt je overspannen. Maar kom, genoeg gepraat. Ik moet nog naar het gemeentehuis. Als je zin hebt, kun je meerijden."

Tom Poes zag er maar van af, om nog verder op de zaak door te gaan, temeer, omdat hij zelf nog niet kon nagaan, wat voor kwaad er in deze nieuwe onderneming van Sickbock stak.

„Waarom moet u naar het gemeentehuis?" vroeg hij, in de Oude Schicht stappend.

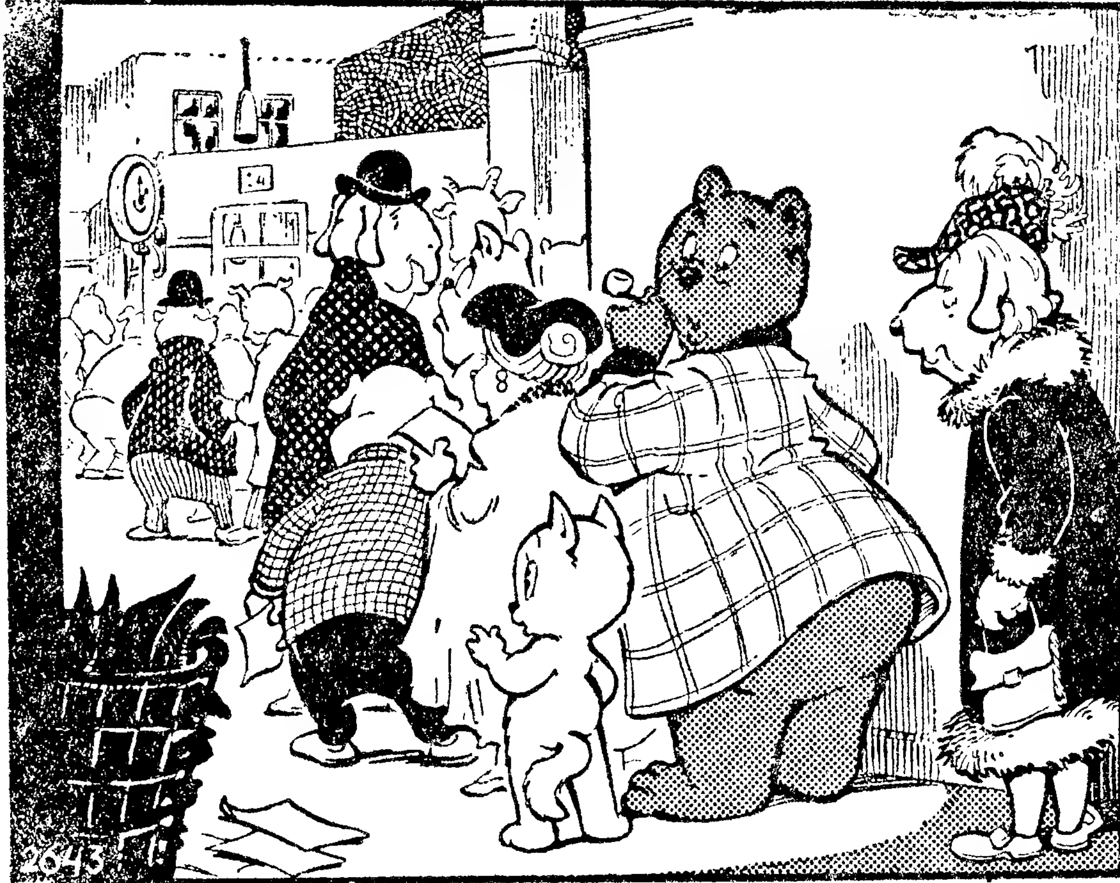
„Ik wil een bouwvergunning hebben," antwoordde heer Bommel. „Reeds lang koesterde ik de wens, om het fiere slot Bommelstein met een vleugel uit te breiden; een fraaie vleugel met torentjes, slingers en andere dingen. Het wordt iets moois, Tom Poes."

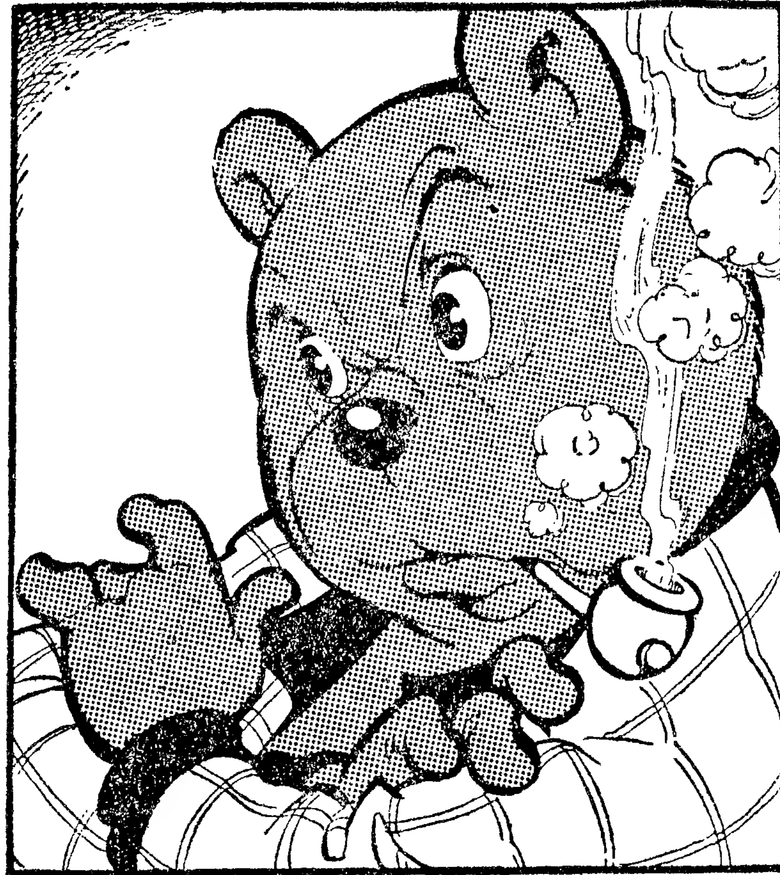
„Daar twijfel ik niet aan," zei Tom Poes. „Maar hoe wilt u dat voor elkaar krijgen, nu u niet eens werkkrachten kunt vinden om uw kozijnen te schilderen?"

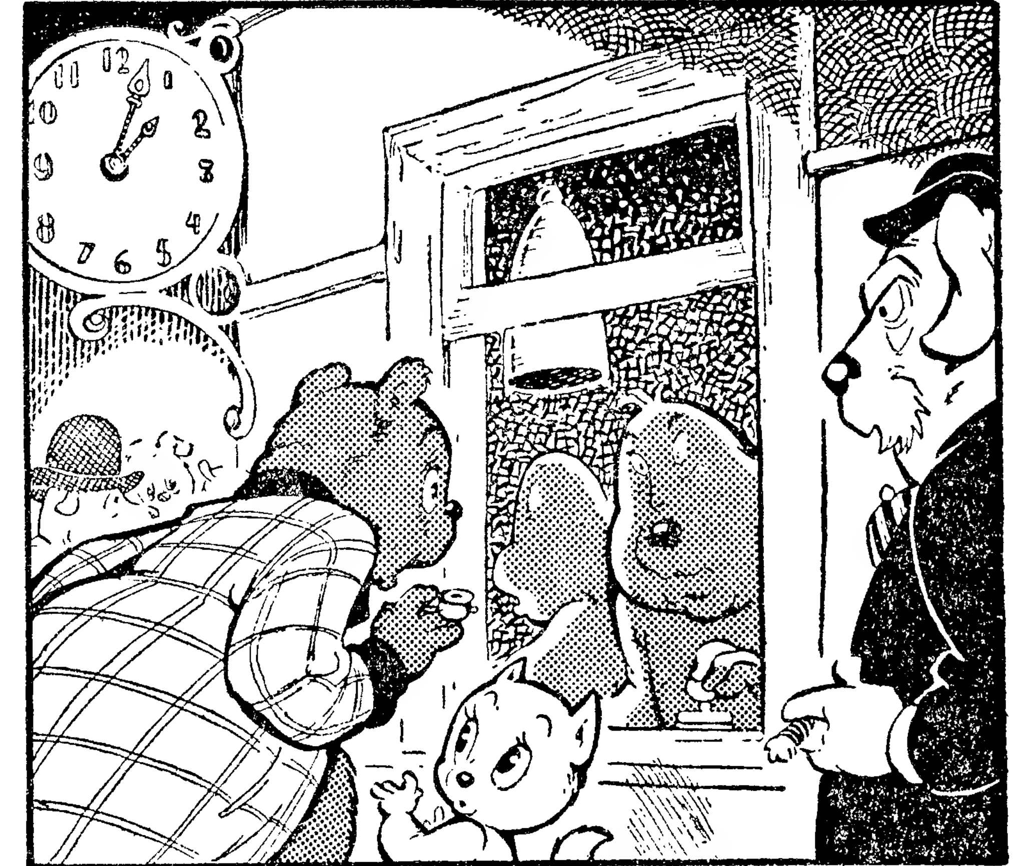
„Ik laat klonters van Sickbock komen," antwoordde heer Bommel. „...Wat zeg je, Tom Poes?"

„Ik zeg niets meer", antwoordde Tom Poes. „Ik wacht af..."

TOM POES EN DE KLONTERS

Het was druk op het gemeentehuis; voor elk der loketten stond een lange rij wachtenden.

„Als ik dit geweten had, zou ik Joost hebben gestuurd", zei heer Bommel ontevreden. „Mijn teer gestel is niet bestand tegen lang in de rij staan. Maar misschien zijn deze lieden zo beleefd, om een heer even voor te laten gaan".

Dat bleken zij echter niet te zijn. Toen heer Ollie een omtrekkende beweging wilde maken, werd hem al dadelijk een spitse elleboog in de gevoelige buik geplant.

„Wacht maar liever uw beurt af, heer Ollie", zei Tom Poes haastig, „anders komt er ruzie".

Verbitterd in zichzelf mompelend, sloot heer Bommel zich aan bij de lange, lange rij, die als een veelpotig dier met grote tussenpozen een stap naar voren waggelde. Anderen sloten zich achter hem aan en dit weerhield hem ervan om weg te lopen.

„Dit is toch geen toestand voor een heer van mijn stand", zei hij tenslotte klaaglijk. „Zeg nu zelf, Tom Poes. In een kwartier zijn we nauwelijks tien passen vooruit gesukkeld . . .".

„Ambtelijke molens malen langzaam", merkte Tom Poes op, „maar deze is wel de langzaamste, die ik ooit heb meegemaakt".

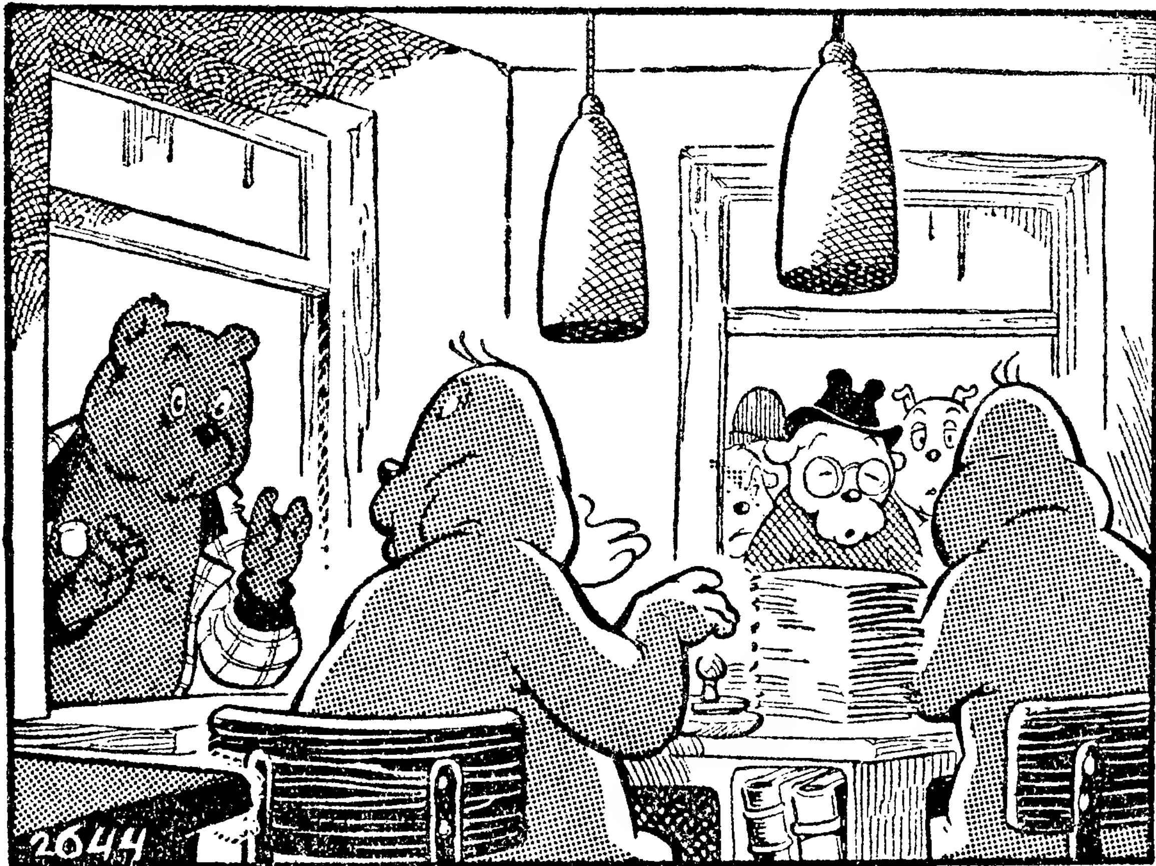
En zij wachtten en wachtten, nog een kwartier . . . een half uur . . . een uur . . . Slechts de gedachte, dat als ze nu wegliepen, al die tijd verloren was geweest, deed hen verbeten stand houden.

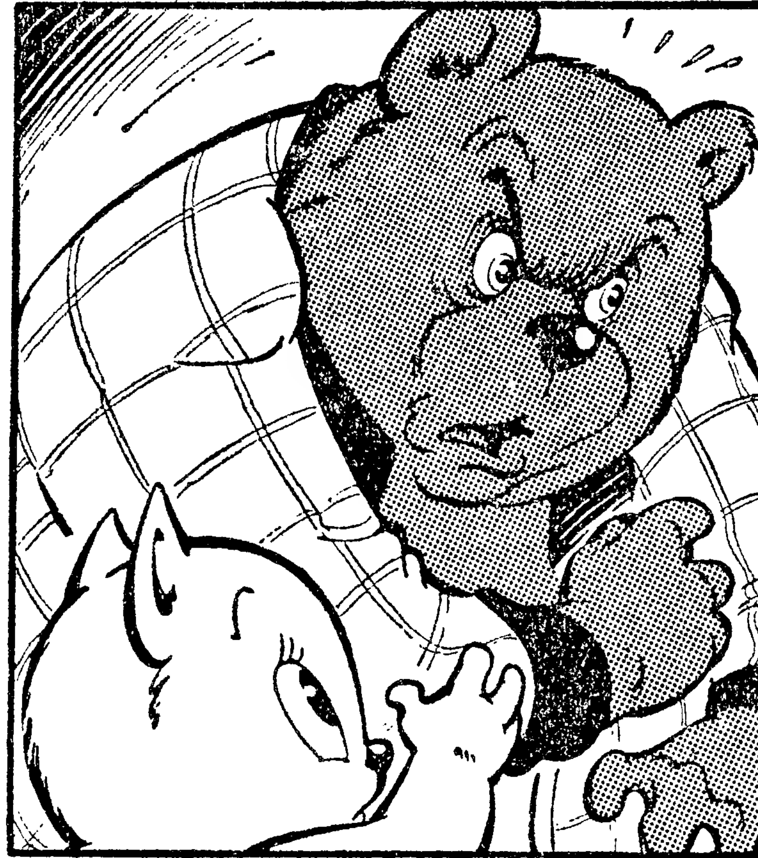
Eindelijk, na twee volle uren, kwam het lang verbeide ogenblik, dat heer Bommel het loketje bereikte.

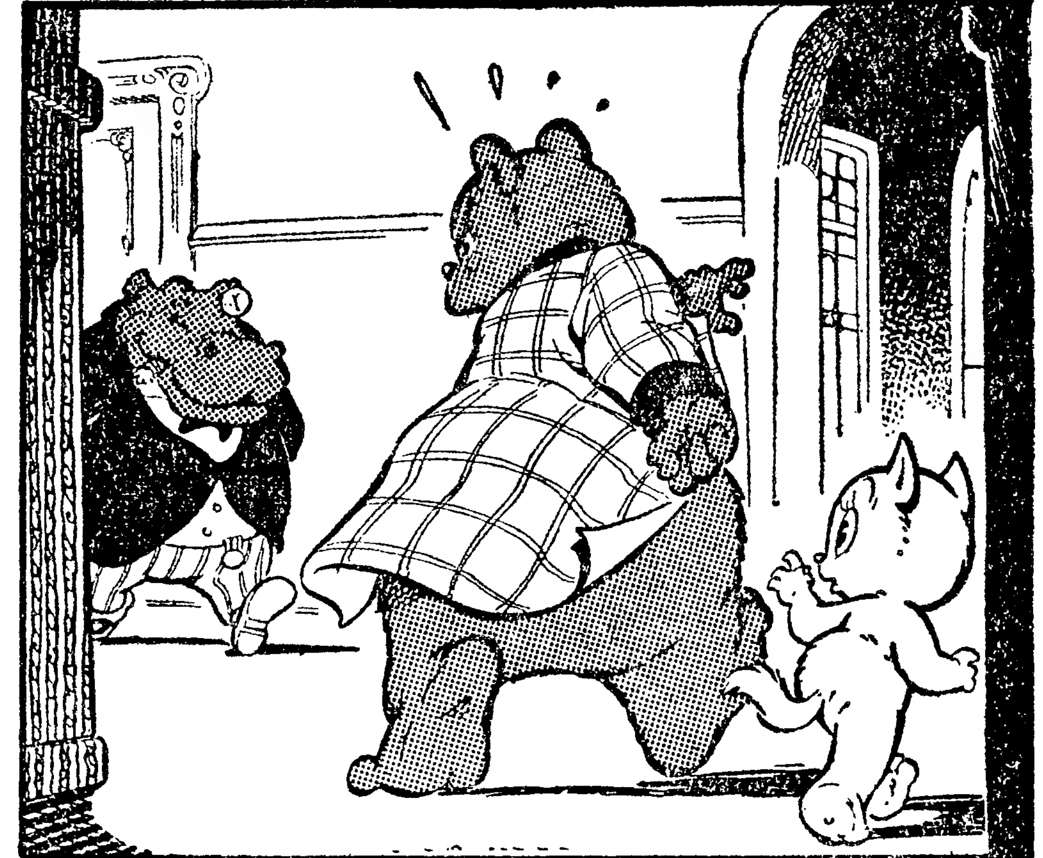
„Ik moet zeggen, dat je zeer traag werkt, vriend", brieste hij door de opening. „Als je denkt, dat een heer zijn tijd niet beter kan besteden . . .".

Hij brak af en staarde onthutst naar de logge, grauwe figuur achter het loketje. Het was een klonter . . .

TOM POES EN DE KLONTERS 2644

„U wenst? U wenst? U wenst?" vroeg de klonter achter het loket zeurig.

Heer Bommel slikte even moeilijk.

„Ik wil een bouwvergunning," bracht hij er tenslotte uit, „voor de aanbouw van een fraaie vleugel aan slot Bommelstein."

„Ander loket. Ander loket. Ander loket", zeurde de klonter.

Het duurde even voor de verschrikkelijke betekenis van deze mededeling tot heer Ollie doordrong. Met glazige ogen keek hij naar de klonter achter het andere loket, die traag de begeerde formulieren aan een lange, LANGE rij wachtenden uitdeelde.

Toen kleurde een donker rood zijn gekweld gelaat.

„Twee uur heb ik in deze rij gewacht!" schreeuwde hij schor. „En nu zegt u..."

„Ander loket. Ander loket. Ander loket", herhaalde de zeurstem.

„Maar u hoeft slechts uw hand uit te strekken om zo'n formulier te pakken!" gilde heer Bommel met overslaande stem. „Daar liggen ze! Vlak onder uw bereik!"

Het zou inderdaad een kleine moeite voor de lokettist geweest zijn, om het gevraagde te verstrekken, maar met de ongevoeligheid van een ambtelijke klonter, zei hij: „Wie volgt? Wie volgt? Wie volgt?"

De rij begon op te dringen en schopte tegen heer Bommels hielen.

„Kom mee, heer Ollie," zei Tom Poes, die vreesde dat zijn oudere vriend er in zou blijven. „Met zo'n klonter valt toch niet te praten."

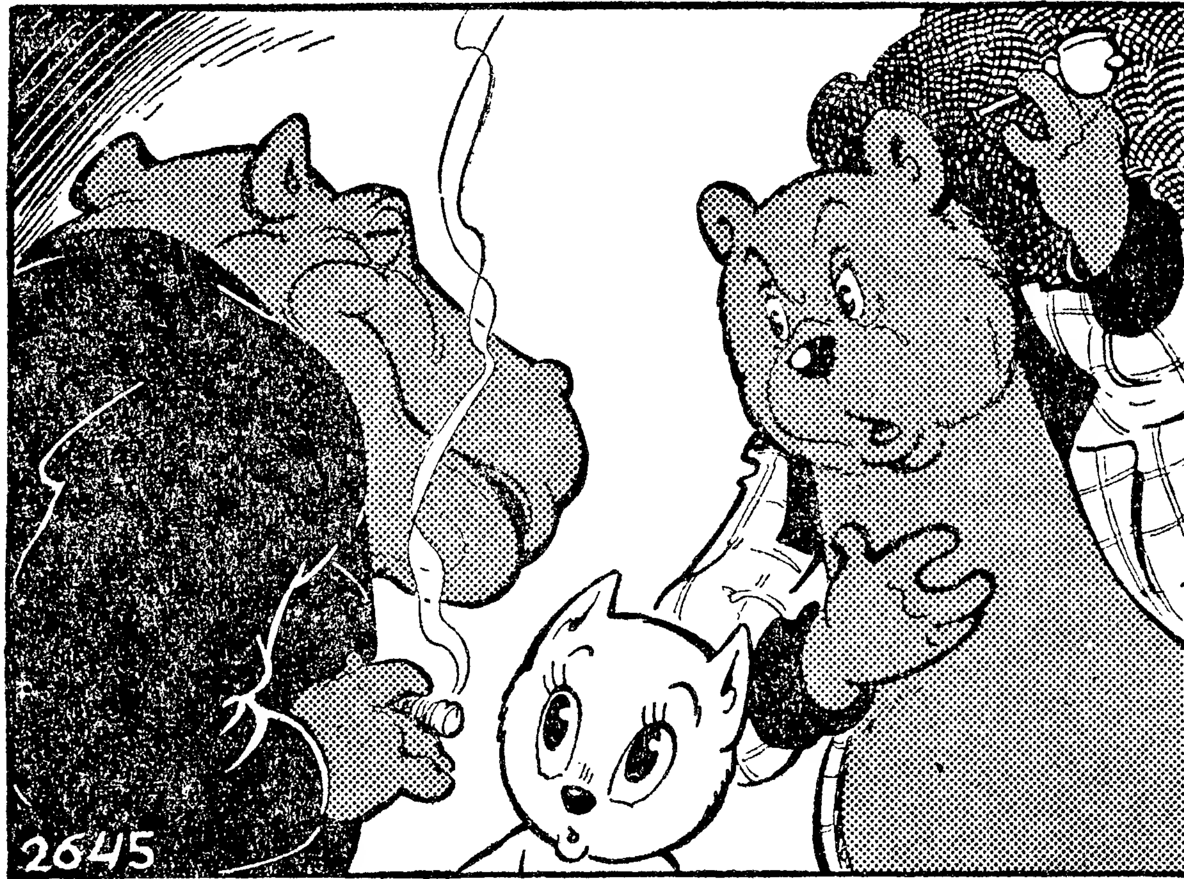
Zwaar ademend liet de getergde heer zich meevoeren.

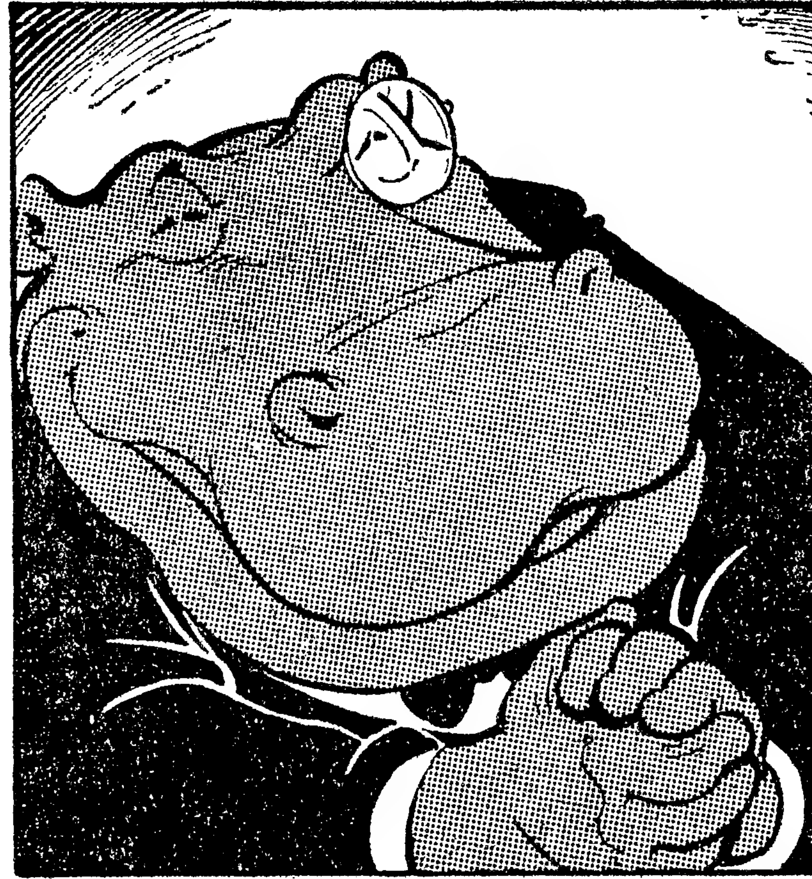
„Nee", zei hij met een stem, die trilde van ingehouden emotie, „met een klonter kan een heer niet praten. Maar wel wil ik een hartig woordje wisselen met de burgemeester".

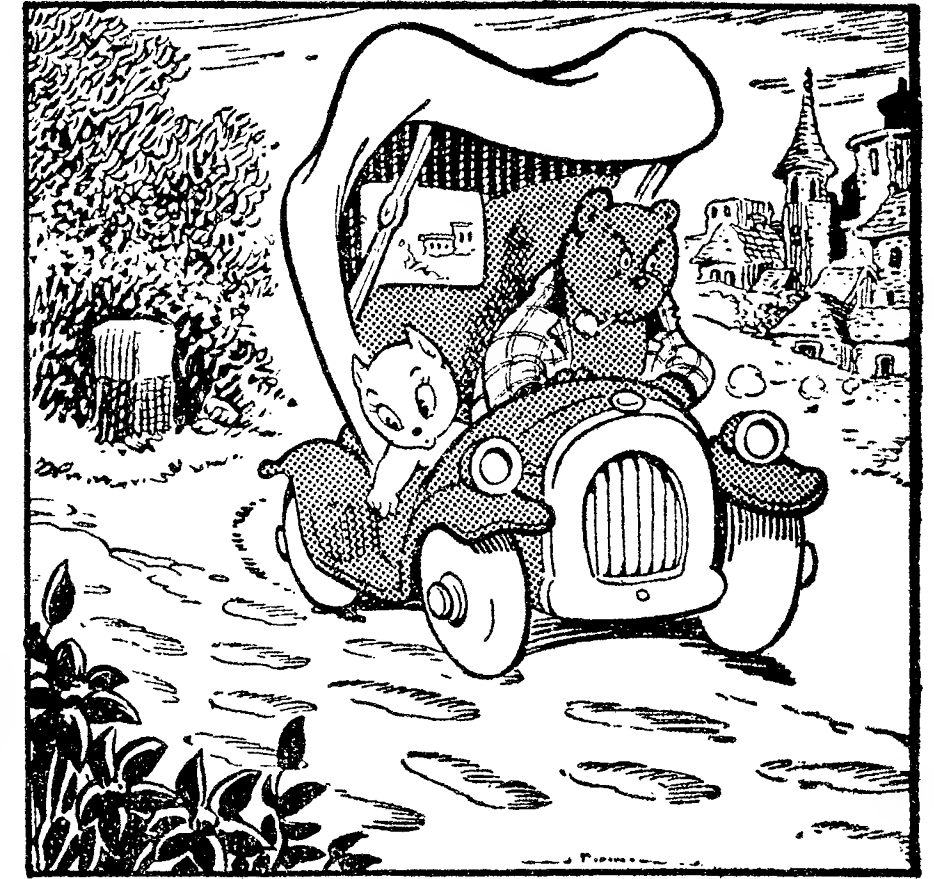
Hier kreeg hij al dadelijk gelegenheid toe, want daar kwam Dickerdack juist aan. De burgemeester was in een vrolijke stemming.

„Wel, Bommel," riep hij joviaal, „wat zeg je van mijn nieuwe ambtenaren?"

TOM POES EN DE KLONTERS

„Ik moet mij ernstig, zéér ernstig beklagen over uw nieuwe ambtenaren!" riep Bommel bewogen. „Twee uur heb ik in de rij moeten staan, om een formulier af te halen! Zelden zag ik een ambtenaar, die zo traag zijn werk deed!"

„Snelheid is niet iets, dat wij van ambtenaren verlangen", bracht de burgemeester in het midden. „Hoofdzaak is, dat zij nauwgezet zijn. Daarom waardeer ik het juist, dat zij zich niet gaan haasten, wanneer ongeduldige lieden staan te wachten, doch rustig en onverstoorbaar hun werk blijven doen."

„Maar u weet nog niet alles!" riep heer Ollie met een stem, die trilde van zelfbeklag. „Stel u voor! Toen ik dan eindelijk aan de beurt was, verwees de ambtelijke klonter mij naar een ander loket! Hij had de formulieren vlak bij de hand, maar hij weigerde er mij een te geven! Kan een heer van stand zoiets dulden? Kan ik..."

Hij zweeg en staarde verbitterd naar de burgemeester, op wiens gelaat niet het medegevoel was te lezen, dat een slecht behandelde heer mocht verwachten. Integendeel... Dickerdack wreef zich in de handen en knikte tevreden.

„Een uitstekend staaltje van nauwgezetheid", murmelde hij. „Geen werk doen, waarvoor men niet is aangewezen; dat geeft maar verwarring. Die klonters zijn werkelijk ideale ambtenaren. Ik zal nog een half dozijn bij professor Sickbock bestellen."

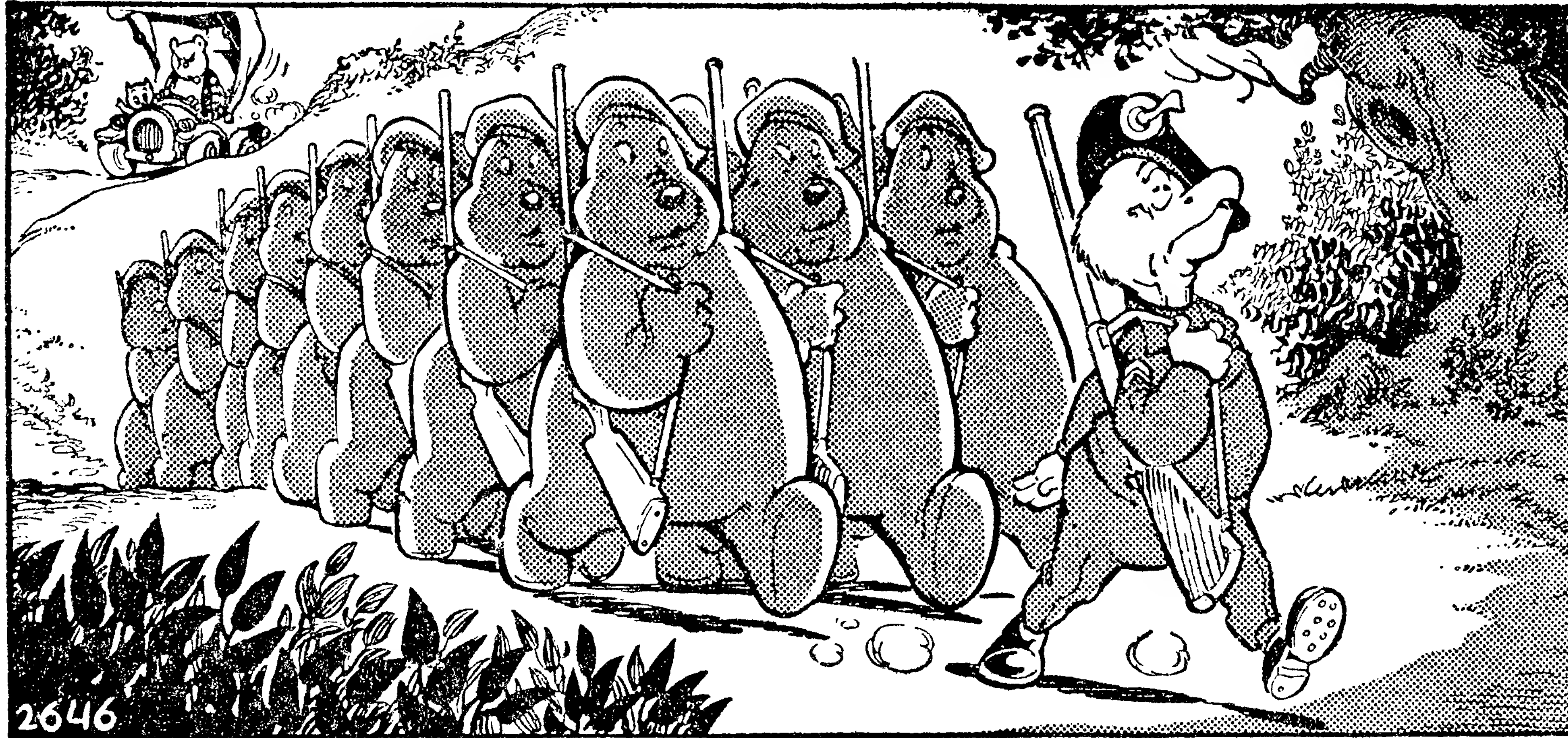
Heer Bommel opende enkele malen de mond, doch scheen geen woorden te kunnen vinden om zijn gevoelens uit te drukken. Met een ruk keerde hij zich om en stampte het gemeentehuis uit. In broedend stilzwijgen reed hij heen...

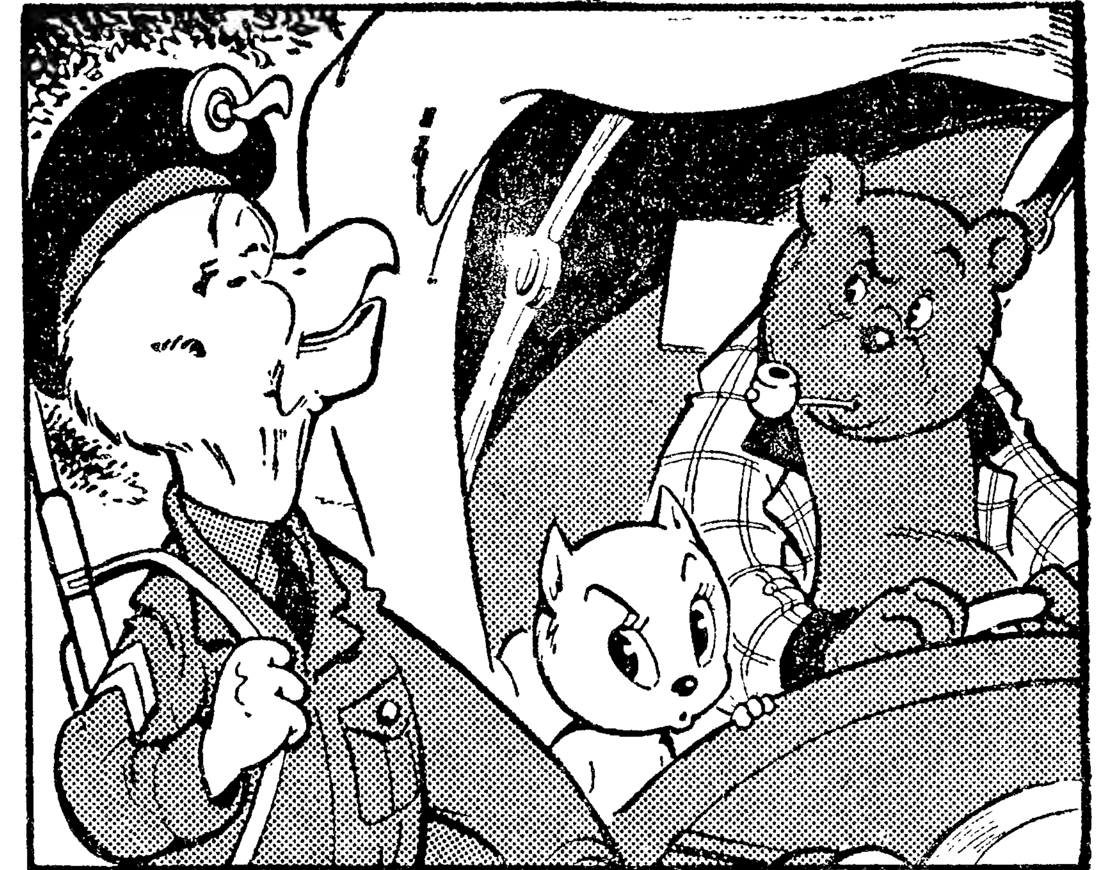
„Klonters..." mompelde hij tenslotte. „Bah! Ik wil er nooit meer een zien!"

„Ik moet ook niet veel van ze hebben", merkte Tom Poes op. „Maar ik ben bang, dat we ze toch gauw weer zullen terugzien."

En bij deze woorden wees hij op diepe, glimmende sporen, van grote, plompe voeten.

TOM POES EN DE KLONTERS

Om een bocht van de weg ontwaarden heer Bommel en Tom Poes degenen, die de sporen hadden gemaakt. Daar marcheerden een aantal plompe, grauwglanzende figuren in rijen van drie, onder aanvoering van een energieke korporaal-eerste-klasse.

„Klonters!" gromde heer Bommel, „zelfs al in het leger! Waar moet dat heen, Tom Poes, als het vaderland op klei gaat steunen? En waarom moeten zij midden op de weg lopen, zodat niemand er langs kan?"

Driftig kneep hij in de toeter. Het had echter geen resultaat; rustig sjokte de colonne voort, zonder op of om te kijken. Heer Bommel remde af tot een sukkelgangetje en staarde bitter naar de vettig glanzende ruggen voor hem.

„Steeds als ik met klonters te doen krijg, wordt er inbreuk op mijn tijd gemaakt", bromde hij, opnieuw venijnig de toeter knijpend.

De aanhoudende signalen trokken de aandacht van de korporaal. De militair hield de pas in, tot hij achter de colonne marcheerde en wendde zich opgewekt tot de ongeduldige automobilist.

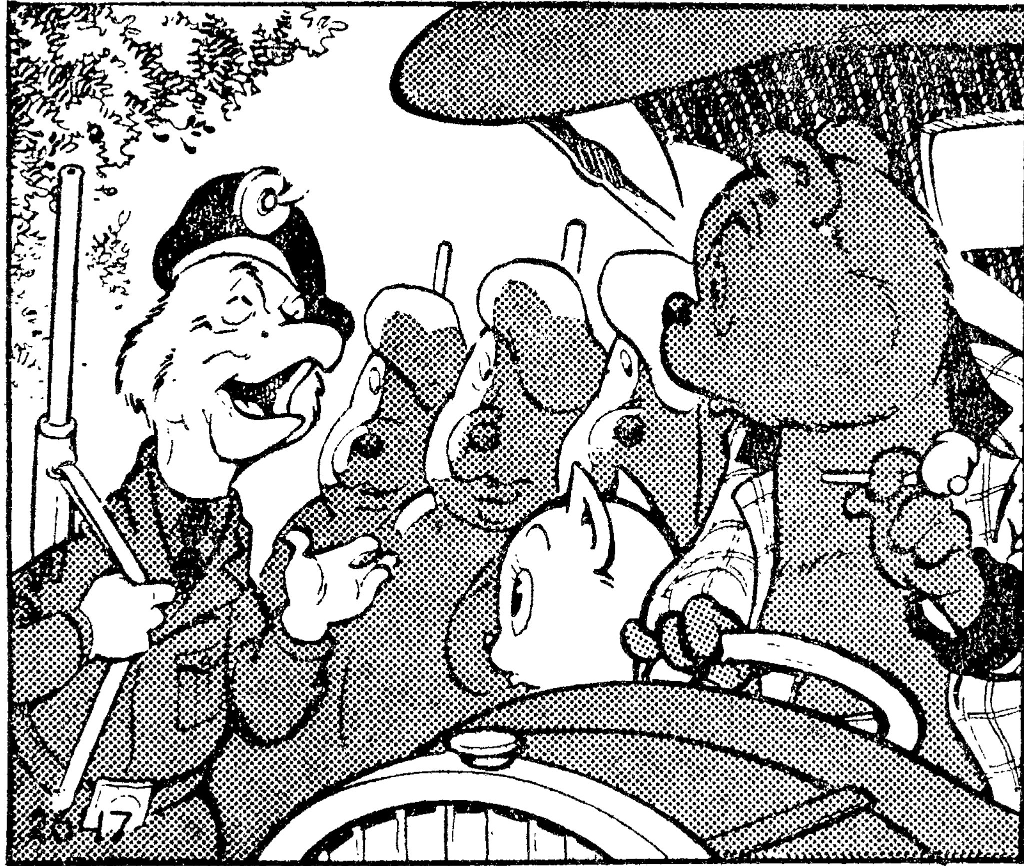
„Goed troepje, hè?" zei hij trots, „wijkt voor niets."

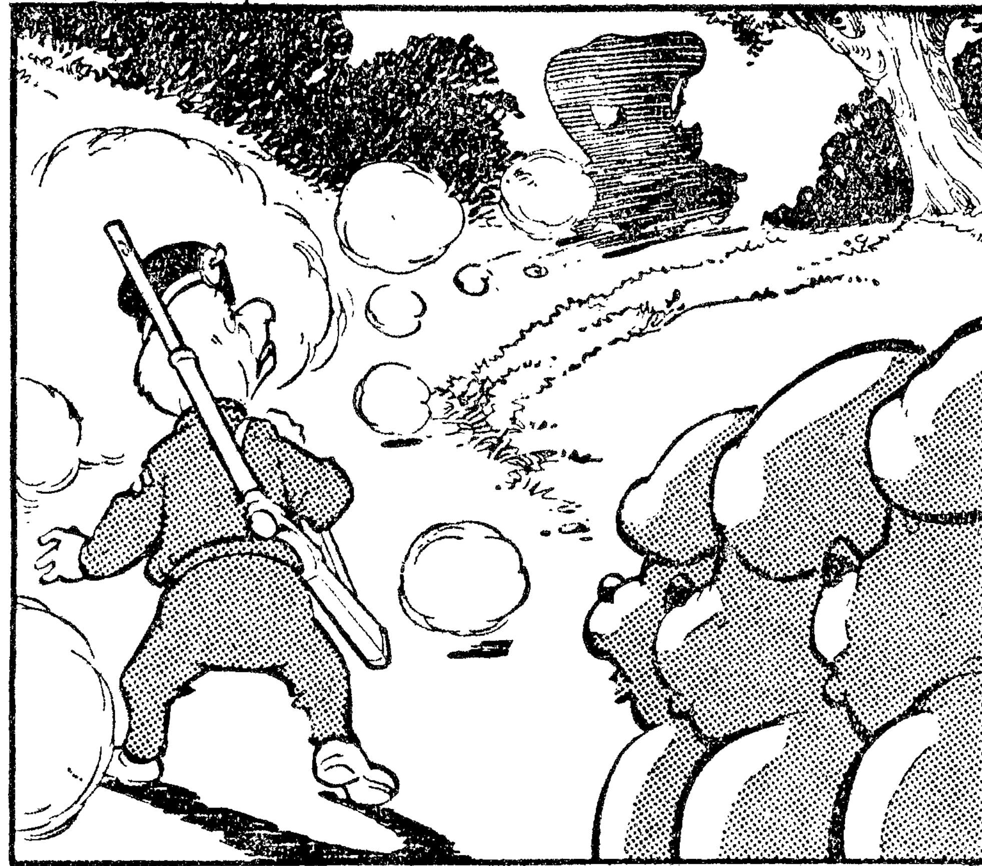
„Maar waarom marcheren ze midden op de weg?" vroeg Tom Poes. „Kunt u ze niet opzij laten gaan?"

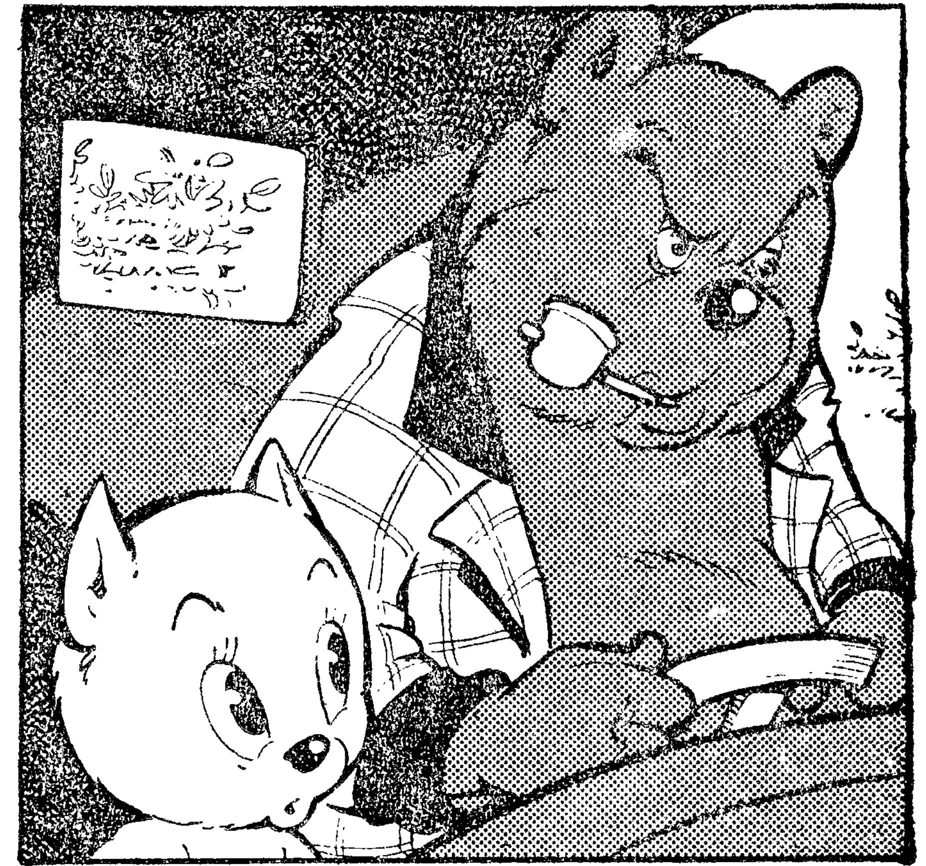
„Opzij gaan...?" herhaalde de korporaal. „... Uitwijken? Dat hoort niet tot de standaardbevelen. Zij begrijpen alleen: linksom, rechtsom, afdeling-halt en voorwaarts-mars! Maar..." voegde hij hieraan toe, „dat is ruim voldoende. Daar kun je een militair alles mee laten doen."

„Ja, ja", zei heer Bommel ongeduldig, „maar zorg nu eindelijk eens, dat de weg vrij komt. Het kan me niet schelen, welke bevelen je daarvoor geeft, jonge vriend, als ik maar verder kan. Ik ben een heer, ik heb haast."

TOM POES EN DE KLONTERS

Met behulp van de standaardbevelen bracht de korporaal zijn afdeling klontersoldaten van het middengedeelte van de weg af. Hij liet ze halt houden, een kwart draai naar rechts maken, voorwaarts gaan, halt houden en een kwart slag naar links draaien. Toen stonden ze dan eindelijk aan de rechterzijde van de rijweg. De korporaal die dit alles meer als demonstratie liet doen, dan om heer Bommel doorgang te verlenen, keerde zich trots om.

„U ziet", zei hij, „dat de vier standaardbevelen ruim voldoende zijn om ze overal te krijgen, waar we ze hebben willen".

„Maar het is wel tijdrovend", bromde heer Bommel ontevreden. „Ze moesten wat meer om het verkeer denken en..."

„Denken?" herhaalde de korporaal eerste klasse verschrikt, „maar dat is overbodig en zelfs gevaarlijk in het leger! Een goed militair dènkt niet, maar doet precies wat zijn meerdere beveelt. En ook wat dit betreft zijn deze recruten prachtig materiaal. Geef mij maar meer van deze kneedbare soldaten, die zo uit de klei zijn getrokken".

Heer Bommel luisterde al niet meer. Hij schakelde in en de Oude Schicht verdween in een stofwolk.

„Een ongeduldig heerschap", mompelde de korporaal eerste klasse, hen nakijkend, „die moest eens een tijdje onder mijn bevelen staan. Ha! Ik zou hem omkneden, reken maar!"

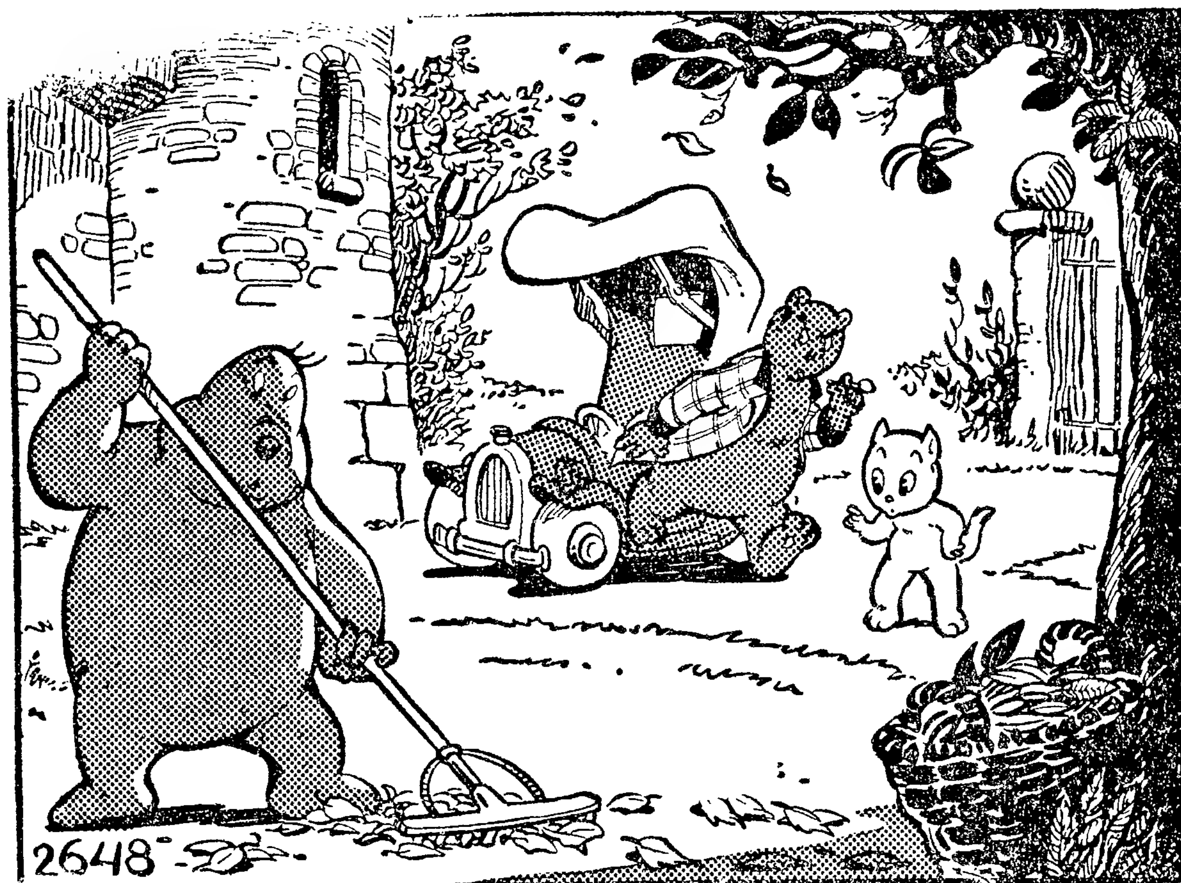
Hij gaf een kort standaardbevel aan zijn afdeling en met kleffe ploffen van marcherende kleivoeten zette de troep zich weer in beweging.

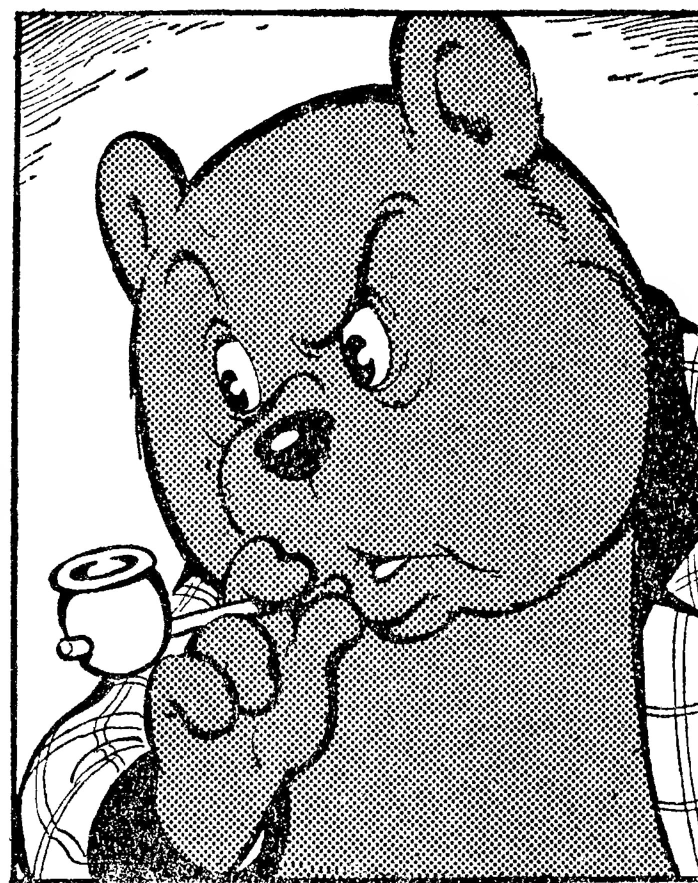
Heer Bommel reed intussen dubbend verder. Het was hem aan te zien, dat vele tegenstrijdige gedachten hem bestormden.

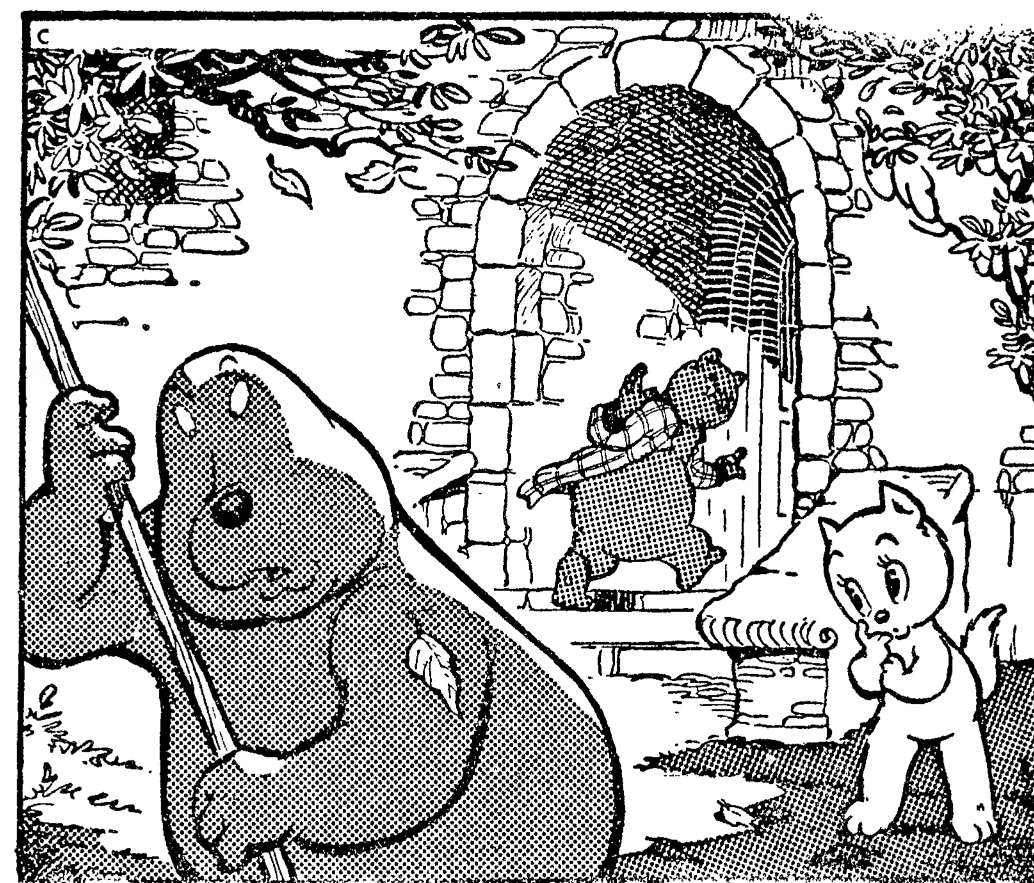
„Tot nog toe heb ik geen prettige ervaringen met klonters gehad", merkte hij tenslotte op, „maar dat kwam misschien, omdat zij onder verkeerde leiding stonden. Zij doen nu eenmaal domweg, want hun bevolen wordt. Ik vraag me af, of zij onder de bekwame leiding van een heer..."

„Heer Ollie!" viel Tom Poes hem verschrikt in de rede, „begin er niet aan!"

TOM POES EN DE KLONTERS 2648

Toen de Oude Schicht de tuin van Bommelstein binnen reed, was daar iemand bezig met trage bewegingen de tuin te harken.

„De werklieden worden met de dag gemakzuchtiger," merkte heer Bommel misnoegd op. „De hele morgen heeft de tuinman nodig gehad om een stukje van de tuin aan te harken en . . ."

„Maar het is de tuinman niet!" riep Tom Poes. „Het is alweer zo'n klonter!"

„Een klonter?!" Ontstemd stapte heer Ollie uit en schreed naar de harkende figuur.

„Ik kan mij niet herinneren, dat ik JOU dit werk heb opgedragen, goede vriend," zei hij waardig. „En hoewel ik het waardeer, dat je tenminste bereid bent om te werken, kan ik niet dulden, dat iedereen hier maar op z'n eigen houtje aan de slag gaat. Als heer van stand wens ik zelf te bepalen wat er gedaan moet worden en wie dat zal doen, als je begrijpt wat ik bedoel."

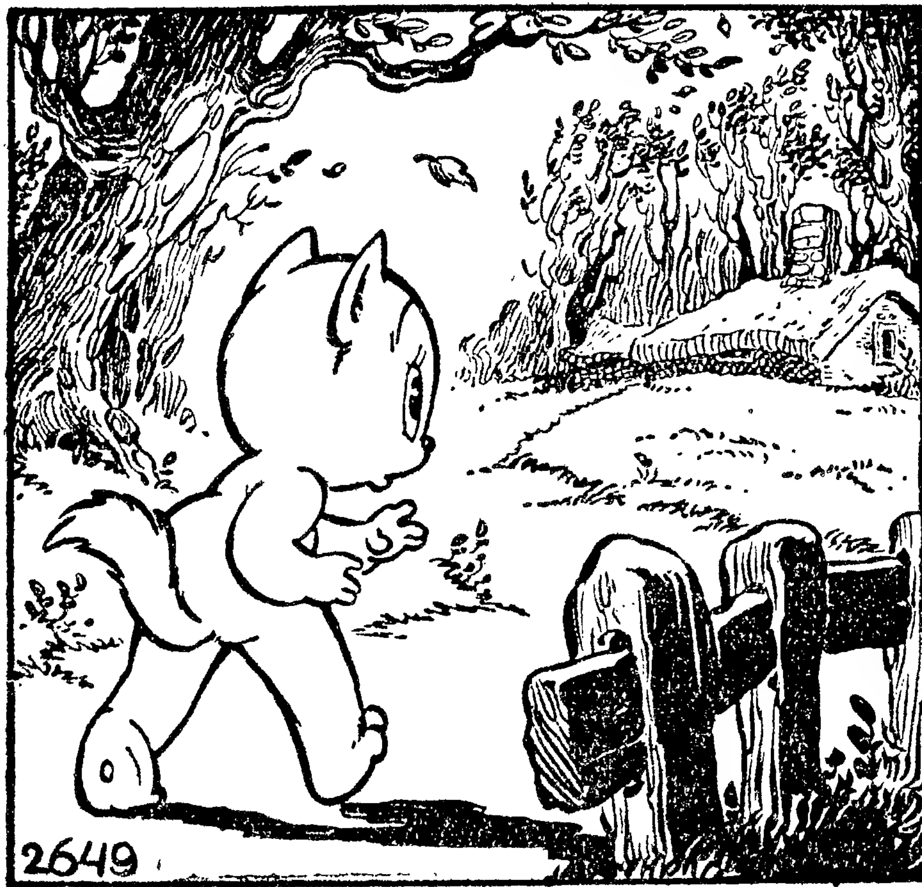
De klonter gaf geen enkel teken dat hij het had begrepen, of zelfs maar had gehoord. Traag harkte hij blaadje bij blaadje, zonder op of om te zien.

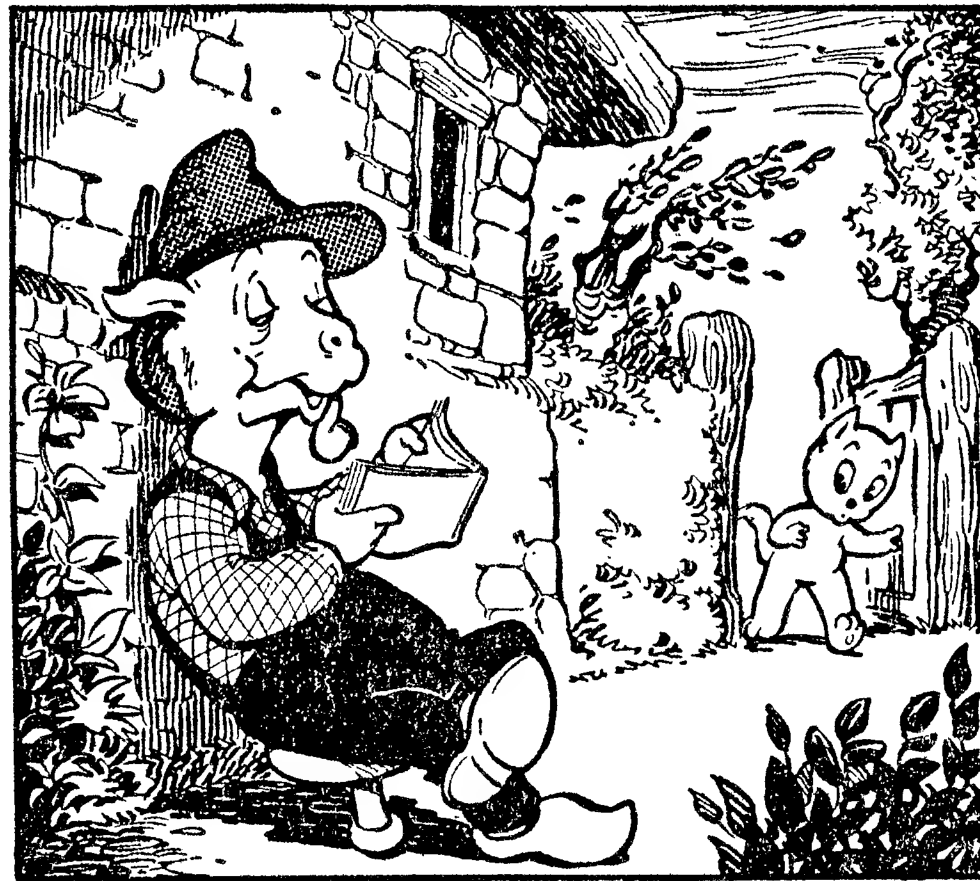
Heer Ollie staarde een ogenblikje broedend naar deze bezigheden. Toen scheen hij het nutteloze van een debat met een klonter in te zien. Hij keerde zich met een ruk om en ging mompelend Bommelstein binnen.

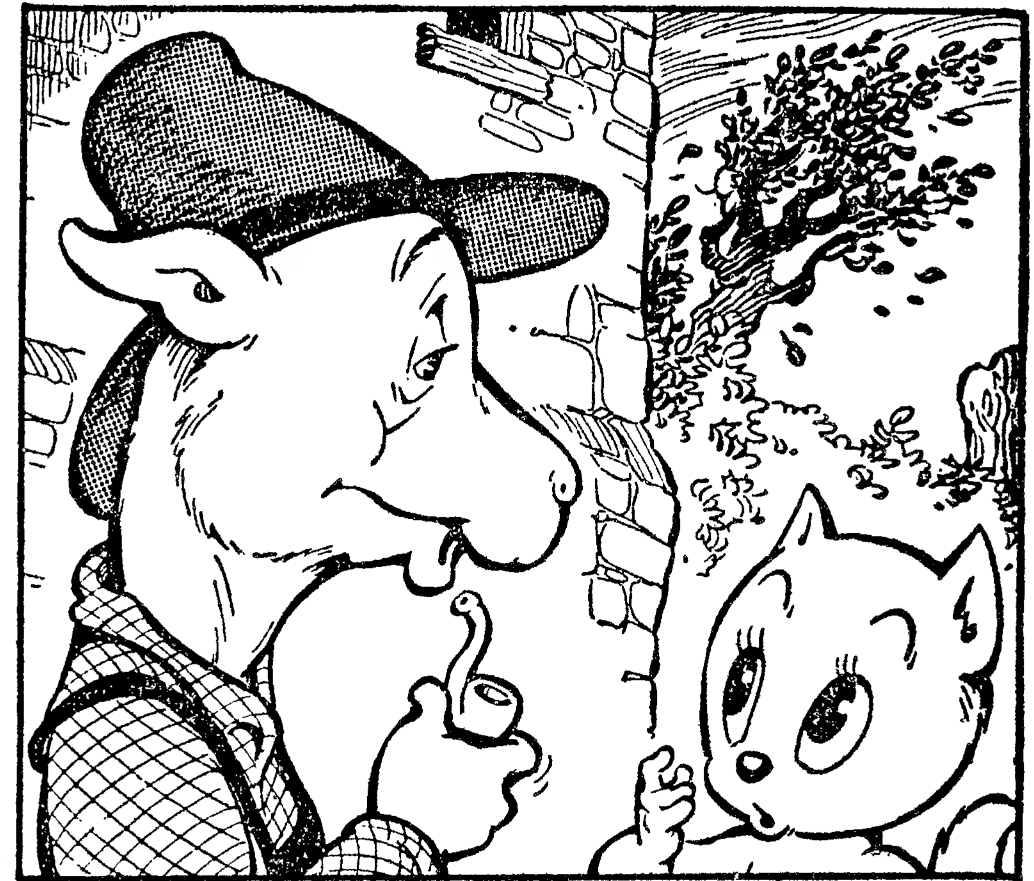
Tom Poes maakte geen aanstalte om hem te volgen; er was een ander probleem dat hem bezig hield.

„Als de klonter het werk van de tuinman heeft overgenomen, dan vraag ik me af, waar de tuinman zelf is," dacht hij, terwijl hij met een zekere beklemming naar het klonterige gehark keek. „Dat moet ik in de eerste plaats eens onderzoeken. Ik ga dadelijk naar zijn huis."

TOM POES EN DE KLONTERS

Ongerust snelde Tom Poes naar het huisje van de tuinman.

„Ik kan me niet voorstellen, dat hij zich zomaar door een klonter uit zijn werk heeft laten dringen," dacht hij. „Misschien is hem wel iets overkomen! Dit gedoe met die klonters bevalt me niet, vooral omdat Sickbock er achter zit.

Maar hij bleek zich nodeloos ongerust te hebben gemaakt, want de tuinman zat gezond en wel voor zijn huisje, verdiept in een boeiend beeldverhaal. Bij de nadering van Tom Poes keek hij met een gesmoorde kreet op; toen lachte hij breed.

„Is me dat schrikken," zei hij. „Ik las juist, dat Dick Dubbelslag door twee tijgers en een krokodil werd besprongen. Een spannend boekje hoor! Ik wist niet, dat er zoveel moois te lezen was."

„Ja, ja," zei Tom Poes ongeduldig. „Maar weet u wel, dat een klonter bezig is uw werk te doen op Bommelstein?"

„Zeker," antwoordde de tuinman onverschillig, „ik heb hem zelf naar Bommelstein gestuurd. Hij is mijn knecht."

„Uw knecht?" herhaalde Tom Poes, „Hoe kwam u dan aan hem?"

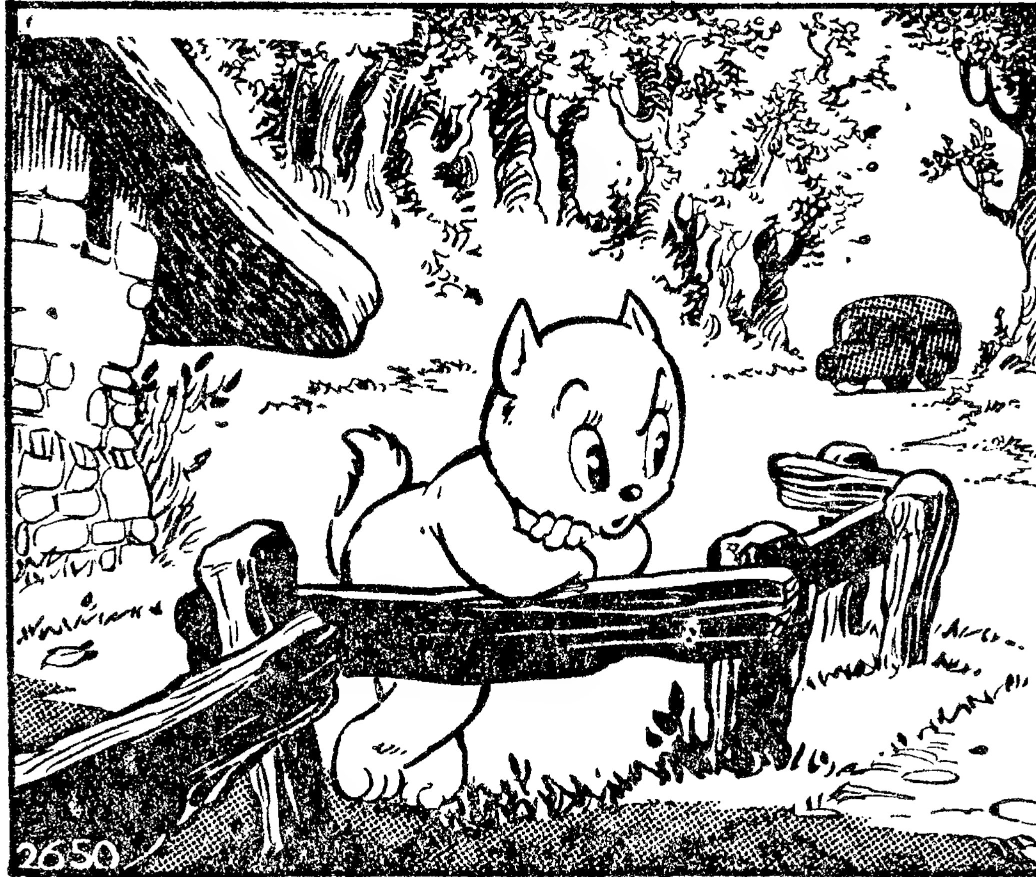
„Heel eenvoudig," antwoordde de tuinman, „ik vond een briefje in de bus, waarop stond geschreven: „Bel op 9595 en het komt in orde." Dat heb ik gedaan en het KWAM in orde: een knecht, gratis voor niets! Dat is nog eens bulle, hè? Nu kan ik ook eens kapitalistisch doen: achterover leunen en centjes opstrijken."

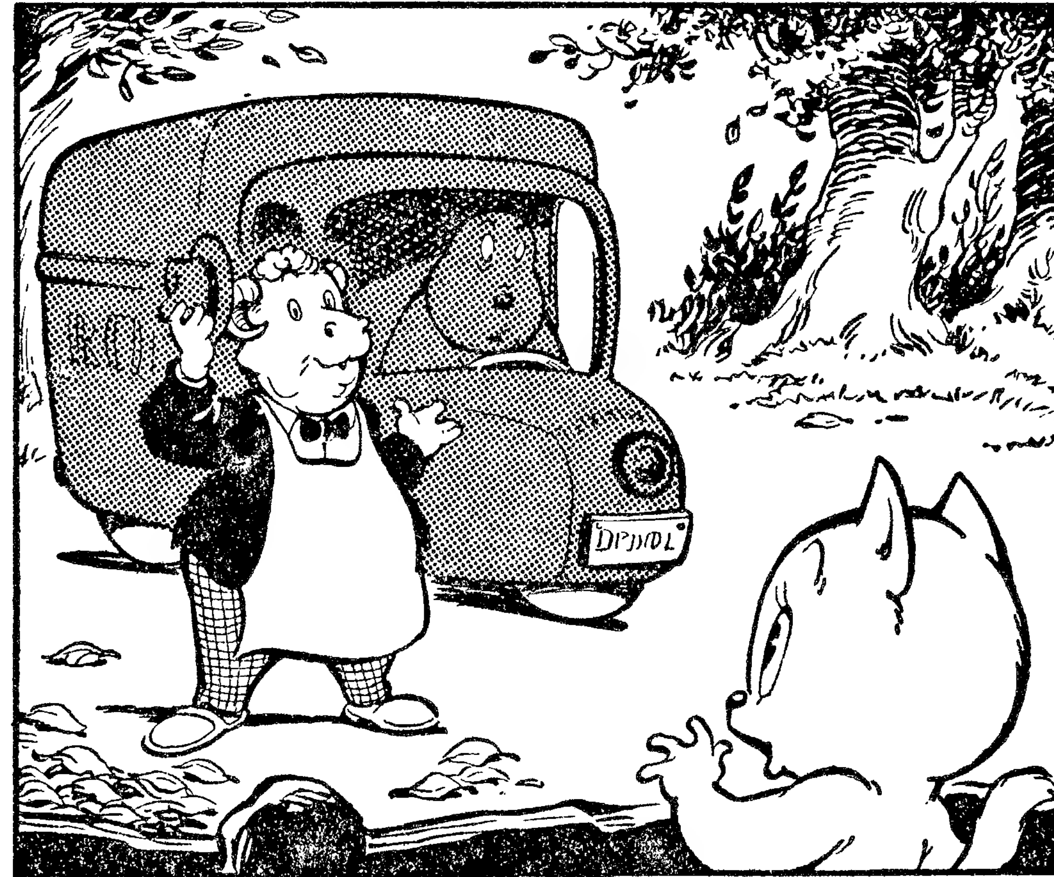
„Maar wilt u dan voortaan al uw werk door die klonter laten doen?" vroeg Tom Poes.

„Natuurlijk, het kost me immers niets. Of dacht je, dat ik voor m'n lol voor zeurende opdrachtgevers in de aarde wroette en smakeloze parkjes aanlegde? Nu heb ik tenminste ook eens tijd om wat moois te lezen... behalve natuurlijk, als ik aan de praat word gehouden."

Bij deze laatste woorden sloeg hij zijn beeldromannetje weer open. Tom Poes begreep de wenk. Met een korte groet ging hij heen.

TOM POES EN DE KLONTERS

Zorgelijk leunde Tom Poes over zijn tuinhekje en probeerde niet aan klonters te denken. Maar hij kon de gedachte maar niet van zich afzetten, dat Sickbock duistere bijbedoelingen met deze onderneming had.

„Waarom stelt hij ze gratis voor iedereen beschikbaar?" dacht hij. „Zou hij die kleiwezens heus alleen maar maken, om iedereen belangeloos te helpen? Dan zou Sickbock toch wel erg veranderd moeten zijn! Hij heeft er een geheime bedoeling mee, daar ben ik van overtuigd. Maar hij houdt die zo goed verborgen, dat ik niet weet, waar we nu eigenlijk voor moeten oppassen. En straks is het te laat . . ."

Hij werd in zijn overpeinzingen gestoord door het geronk van een motor en daar naderde de bestelwagen van de kruidenier Grootgrut.

Tom Poes keek verheugd op. Niet zozeer omdat hij reikhalzend naar een gesprek met de brave middenstander had uitgekeken, maar omdat elke afleiding, zelfs een gesprek over grutsprits, hem welkom was.

„Goedenmiddag, jongeheer," zei Grootgrut enigszins gehaast. „Ik doe even de ronde langs mijn klanten, opdat mijn nieuwe hulp dit werk van mij kan overnemen."

En bij deze woorden wees hij naar de grauwe figuur, die achter het stuur zat.

„Een klonter!" riep Tom Poes uit. „Begint u daar nu ook al aan?"

„Welzeker," riep Grootgrut met een geestdrift, die anders alleen het noemen van zijn waren bij hem konden opwekken, „zij voorzien in een dringende behoefte van de middenstand. Thans krijgen ook wij kans op een menswaardig bestaan. Ik heb mij een televisie-toestel aangeschaft en dat opent een nieuwe wereld, mag ik wel zeggen."

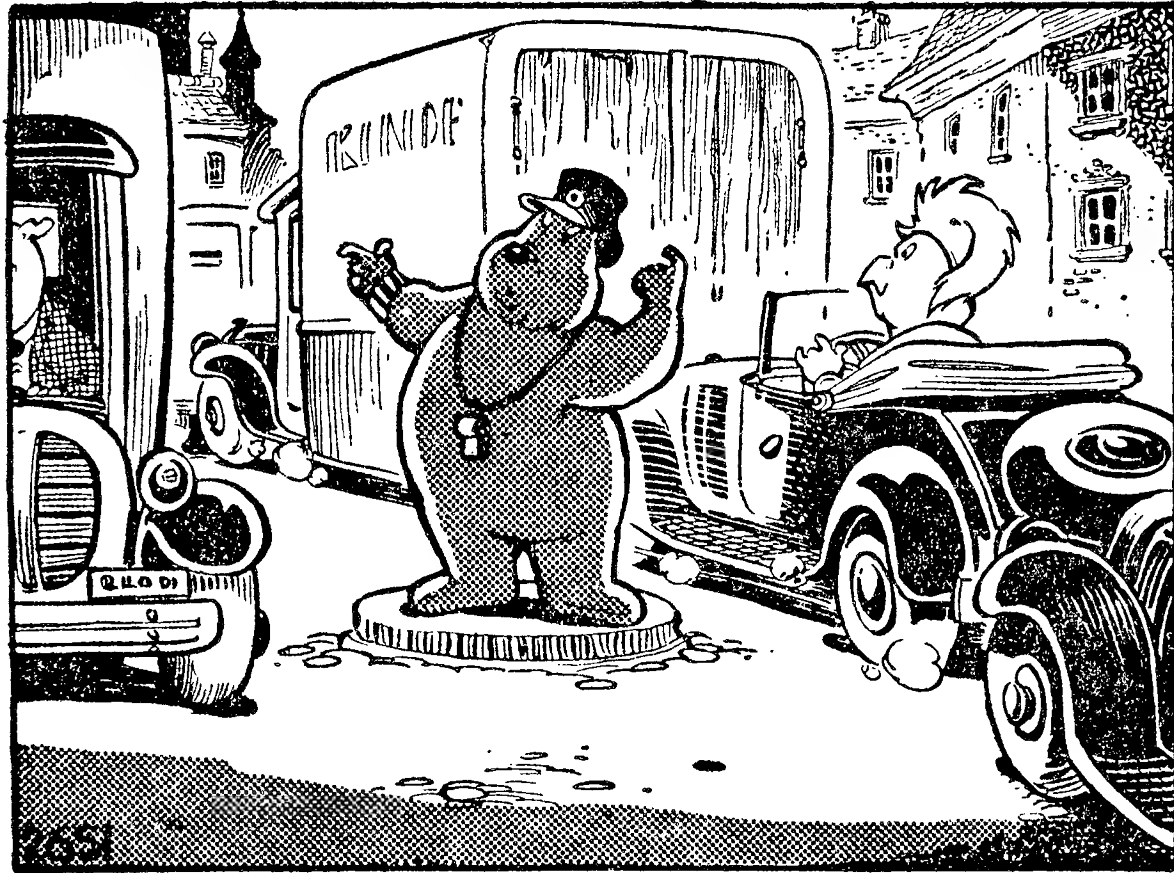
„Laat u dan voortaan alles aan die klonter over?" vroeg Tom Poes, en hij voegde hier lokkend aan toe: „ook de verkoop van sprits en limonadesiroop?"

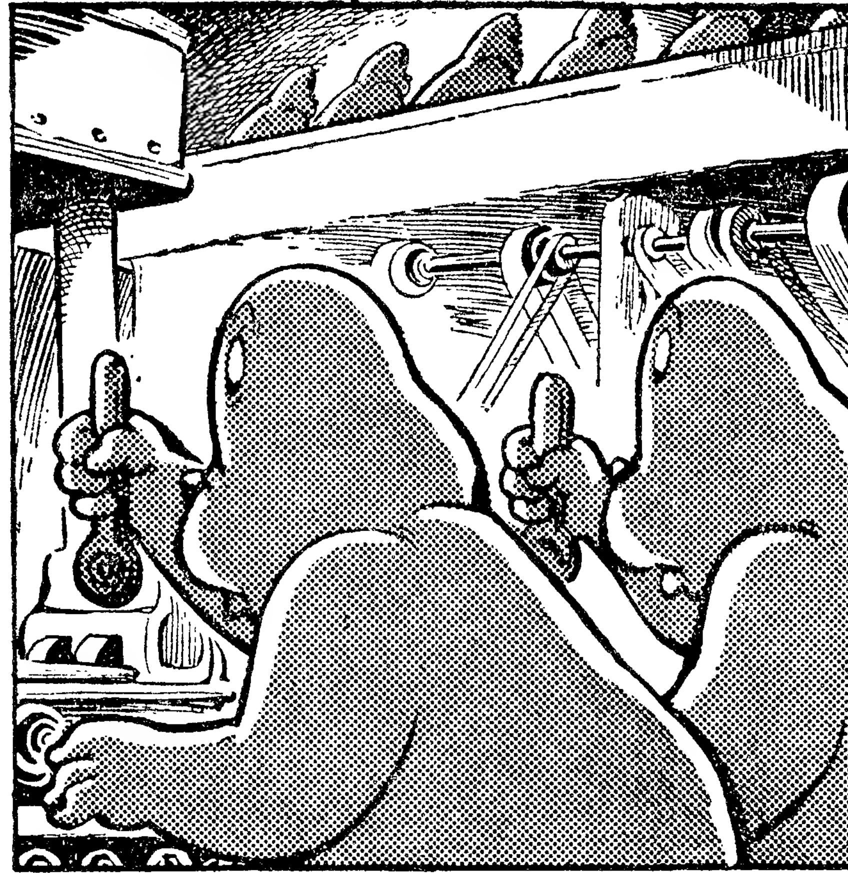
Maar zelfs dit vermocht niet de belangstelling van de anders zo nijvere handelaar op te wekken.

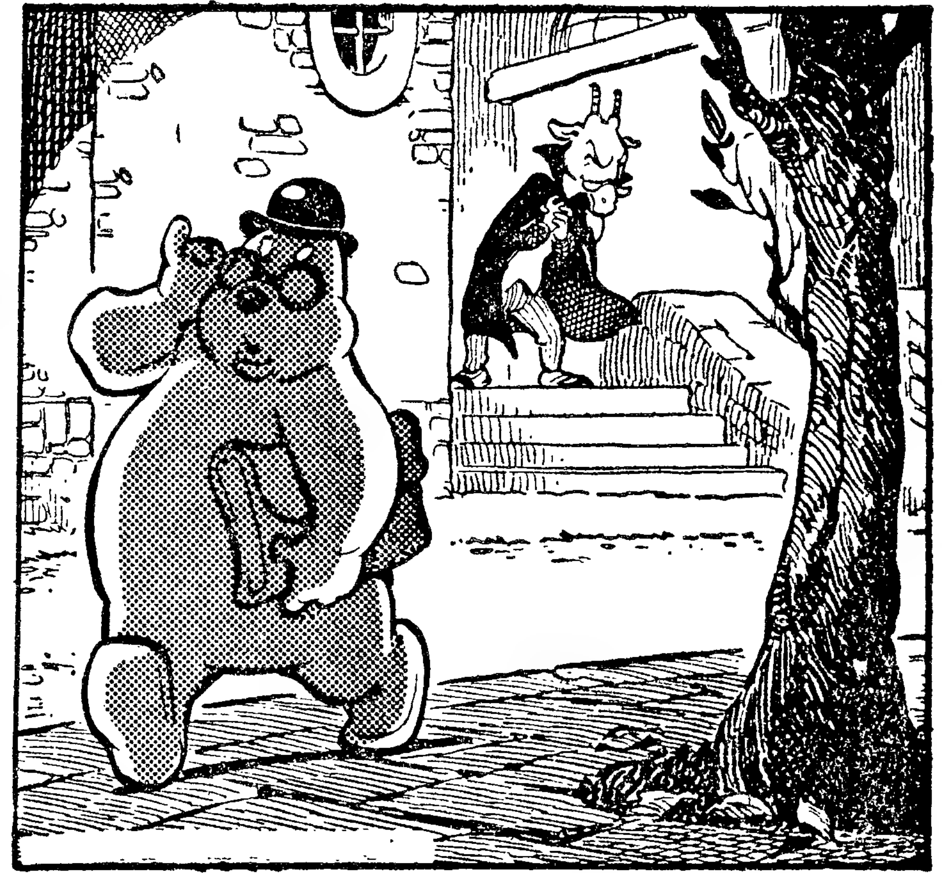
„Bestellingen kunt u straks bij mijn hulp opgeven," zei hij. „Deze ronde wil ik graag vlug afwerken, opdat ik tijdig thuis kan zijn. Over een half uur begint een uiterst boeiende televisie-uitzending. Goeden middag."

Het was wel een grote verandering, die zich in de kruidenier had voltrokken!

TOM POES EN DE KLONTERS

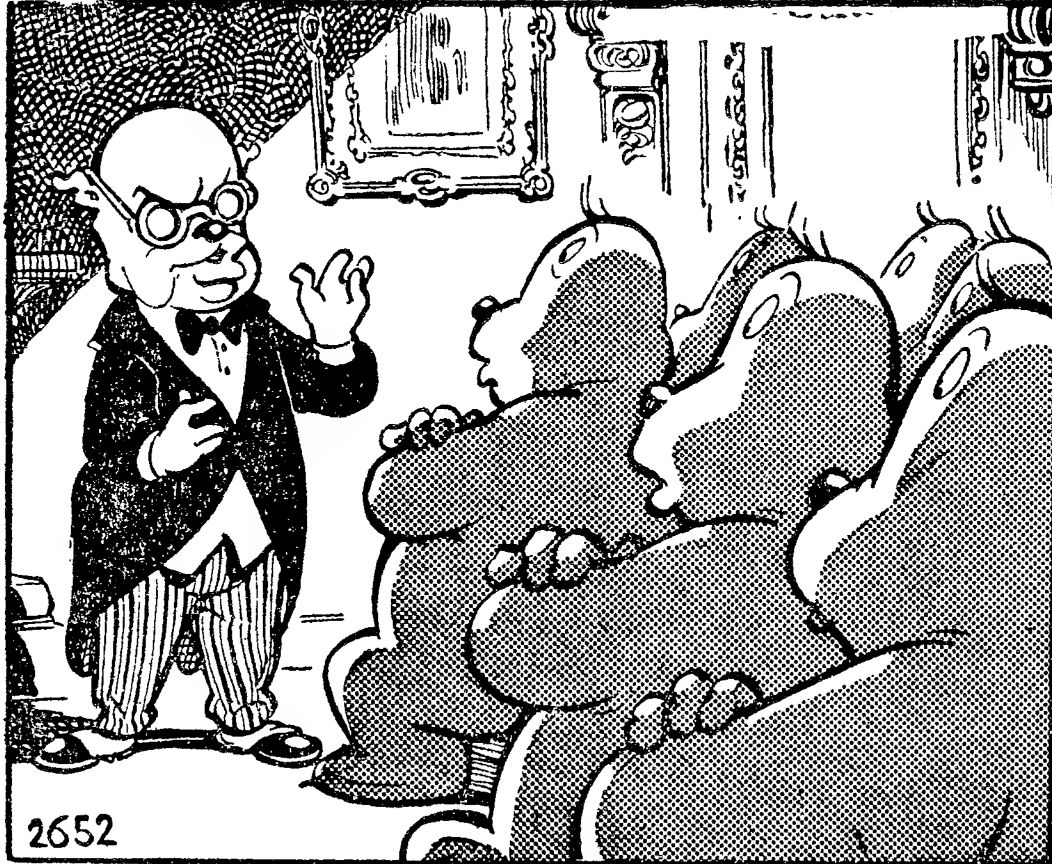
Het klontergebruik nam snel toe; de meeste Rommeldammers waren reeds van zo'n gratis hulp voorzien, die het werk voor hem opknapte, terwijl zij zelf verpozing zochten. Zo was het weldra ook een heel gewoon verschijnsel, als men een klonter, met een politiepet op, het verkeer zag regelen. De bezitter van die pet was dan ergens gaan vissen of kegelen. Ook in deze functie voldeden de klonters uitstekend: zelfs in de grootste verkeers-chaos hielden zij het kleihoofd klef en koel. Weliswaar losten ze daarmede nog niet de problemen van het toenemende verkeer op, maar dat hadden hun voorgangers van vlees en bloed evenmin gedaan, dus dat was geen gemis.

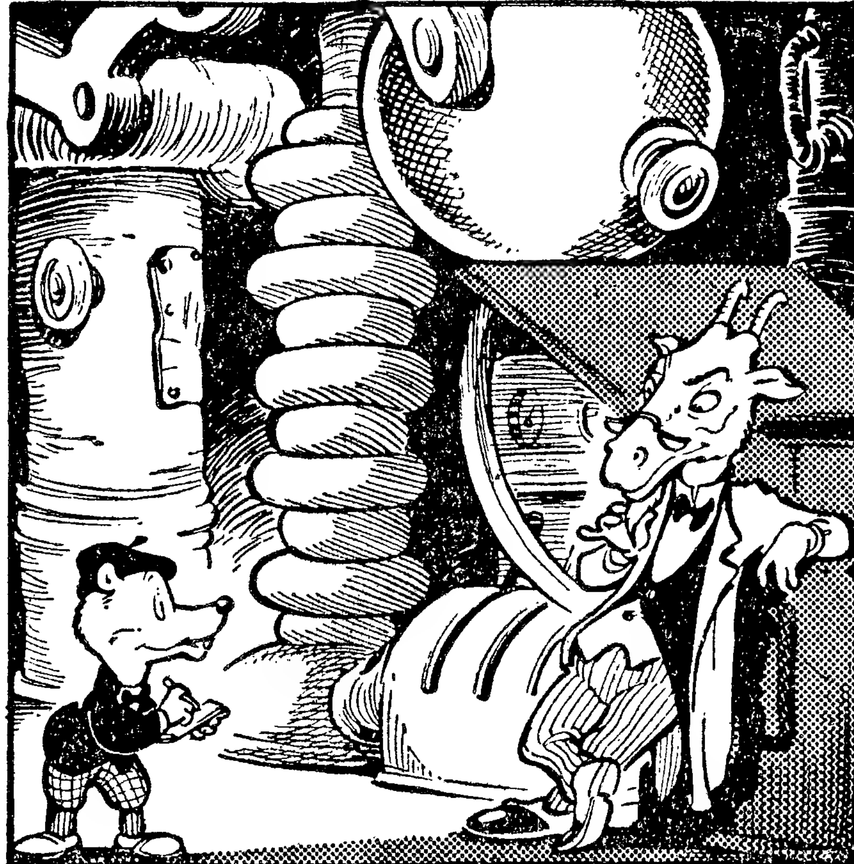
Zelfs de fabrieksarbeiders, voor wie toch al het mogelijke werd gedaan, om hun de arbeid tot een onuitputtelijke bron van vreugde te maken, lieten liever het werk door hun klonters opknappen en zo zag men al gauw nog slechts deze grauwe figuren aan de machines zitten, terwijl de pittige arbeidsmuziek voor hun dovemansoren speelde.

Tenslotte was er nog slechts één fabriek, waarin geen klonter werkte en dat was de werkplaats van Sickbock, waar de klonters zelf gemaakt werden. Ondanks de drukte die de grote vraag naar zijn produkten met zich bracht, bleef de ijverige geleerde naar volmaakte afwerking streven. Met rechtmatige trots keek hij zijn laatste aflevering na, die bestemd was voor de ambtenaar eerste klasse Dorknoper.

„Een uitnemend geslaagd experiment", murmelde hij. „De uiterlijke kenmerken, die ik aan het standaardtype heb toegevoegd, maken het ruimschoots in staat de werkzaamheden van een leidende ambtenaar waar te nemen. Ja, ja, ik heb van stond af aan voorvoeld, dat het genis surrogatus een typische aanleg voor ambtelijke functies heeft."

TOM POES EN DE KLONTERS

Niemand misgunde het de kamerleden, dat ook zij hun werk aan hun klonters overlieten. Deze noeste werkers, die alsmaar naar redevoeringen moesten luisteren, commissies benoemen en duimen voor een volgende verkiezing, hadden er toch in de eerste plaats wel recht op, dat zij zich van deze zenuwslopende bezigheden losmaakten om een menswaardig bestaan te leiden. De ministers hadden hier geen bezwaar tegen, want de klonters stelden nimmer vervelende vragen. En ook de fractieleiders waren met deze toestand ingenomen, want de partijdiscipline was hiermee ten zeerste gebaat. Geen klonter zou ooit de stem verheffen om er op te wijzen, dat een bepaalde maatregel in strijd was met de beloften, die de partij bij de verkiezingen had gedaan, of met andere dwaze gevoelsargumenten het politieke spel hinderen. Zij stemden zoals de fractielieder hun voorschreef, zonder te vragen waarom en dat vonden de leiders prettig.

Het spreekt van zelf, dat de uitvinder en fabrikant van de klonters in de volle belangstelling stond. En als steeds was de kwieke journalist Argus er het eerst bij om professor Sickbock te interviewen. Nadat hij met ontzag de machtige apparatuur van de geleerde had bekeken en een paar aantekeningen voor een stemmingsvolle inleiding had gemaakt, vuurde hij de vraag op Sickbock af, die ieder bezig hield:

„Waarom stelt u de klonters gratis voor iedereeen beschikbaar?"

„Klonters?" herhaalde de geleerde, onaangenaam getroffen. „Heeft de volksmond deze ietwat onsmakelijke naam aan mijn genis surrogatus gegeven? Ach ja, zo gaat dat. Het genie schept en het vulgus zorgt voor het etiket. Maar wat nu uw vraag betreft, zij opgemerkt, dat deze van een grofzakelijke mentaliteit getuigt. Mijn uitvindingen zijn nimmer op geldelijke motieven gestoeld!"

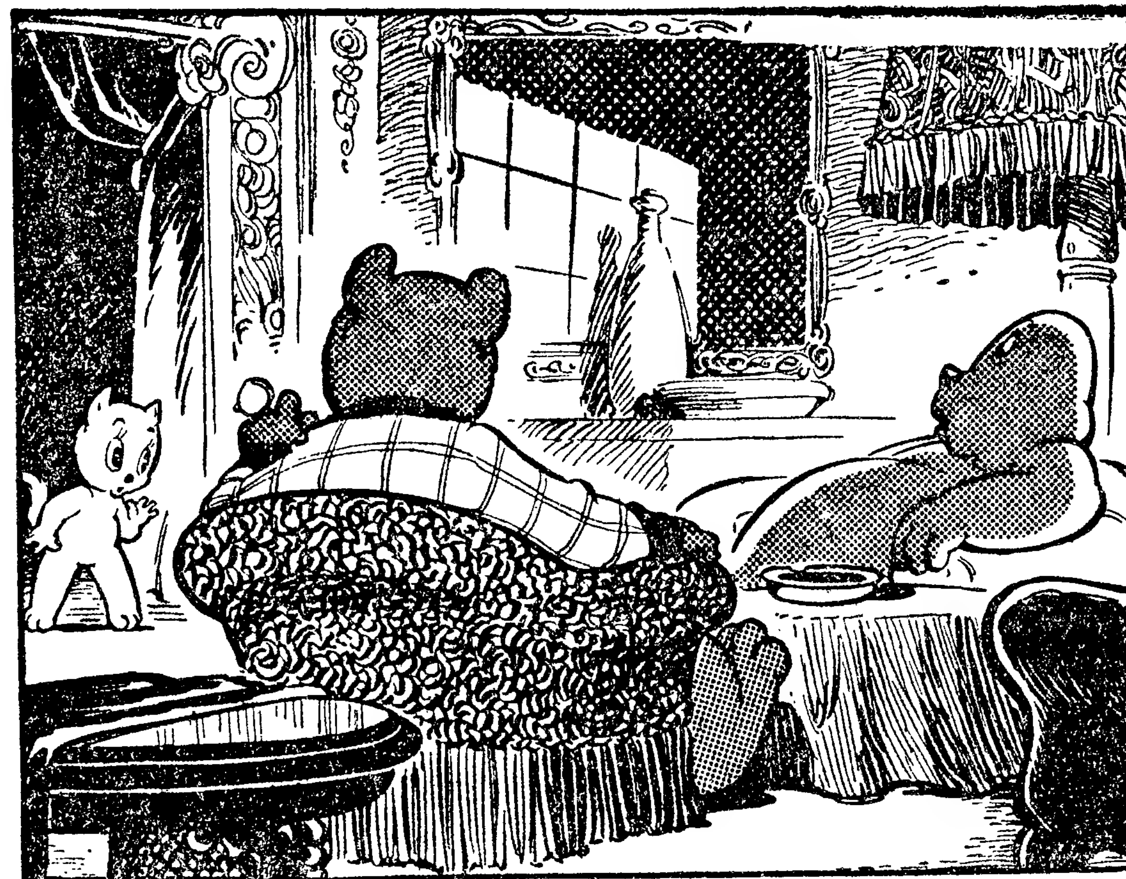
„Moet ik daaruit opmaken, dat u die genis sur... eh... die klonters belangeloos hebt gemaakt, om iedereen een menswaardig bestaan te verzekeren?" vroeg Argus.

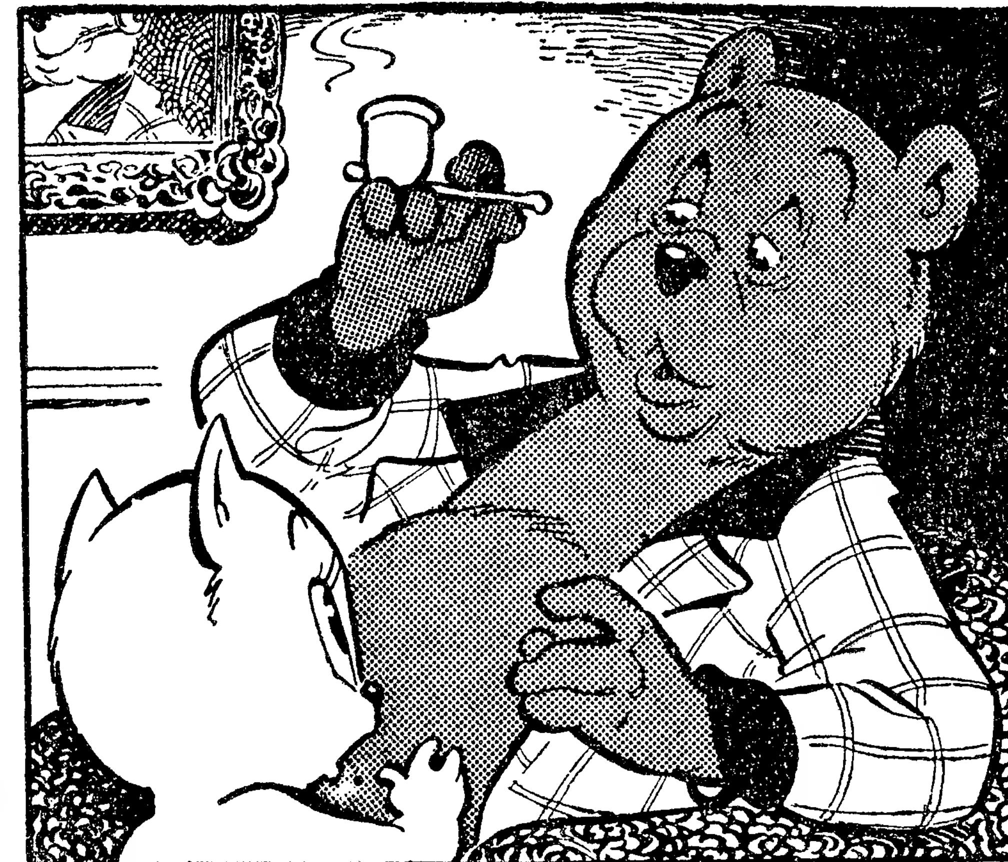
De geleerde keek hem even peinzend aan, toen glimlachte hij en knikte.

„Schrijf dat maar in uw krant!" sprak hij.

TOM POES EN DE KLONTERS

Tom Poes maakte zich natuurlijk zorgen over het steeds groter wordende aantal klonters, dat hij in de omstreken van Rommeldam zag bewegen. Maar omdat hij nog steeds niet begreep wat Sickbock eigenlijk van plan was met z'n uitvinding besloot hij op een dag om heer Bommel maar eens weer op te zoeken.

Hij werd opengedaan door een grauwe kleifiguur.

„U wenst? .. U wenst? ... U wenst?" prevelde de gestalte.

Maar Tom Poes gaf daar geen antwoord op. Hij liep langs de logge bediende heen naar heer Ollie's studeervertrek en trad binnen. Daar zat heer Bommel persoonlijk tegenover een klonter een pijp te roken.

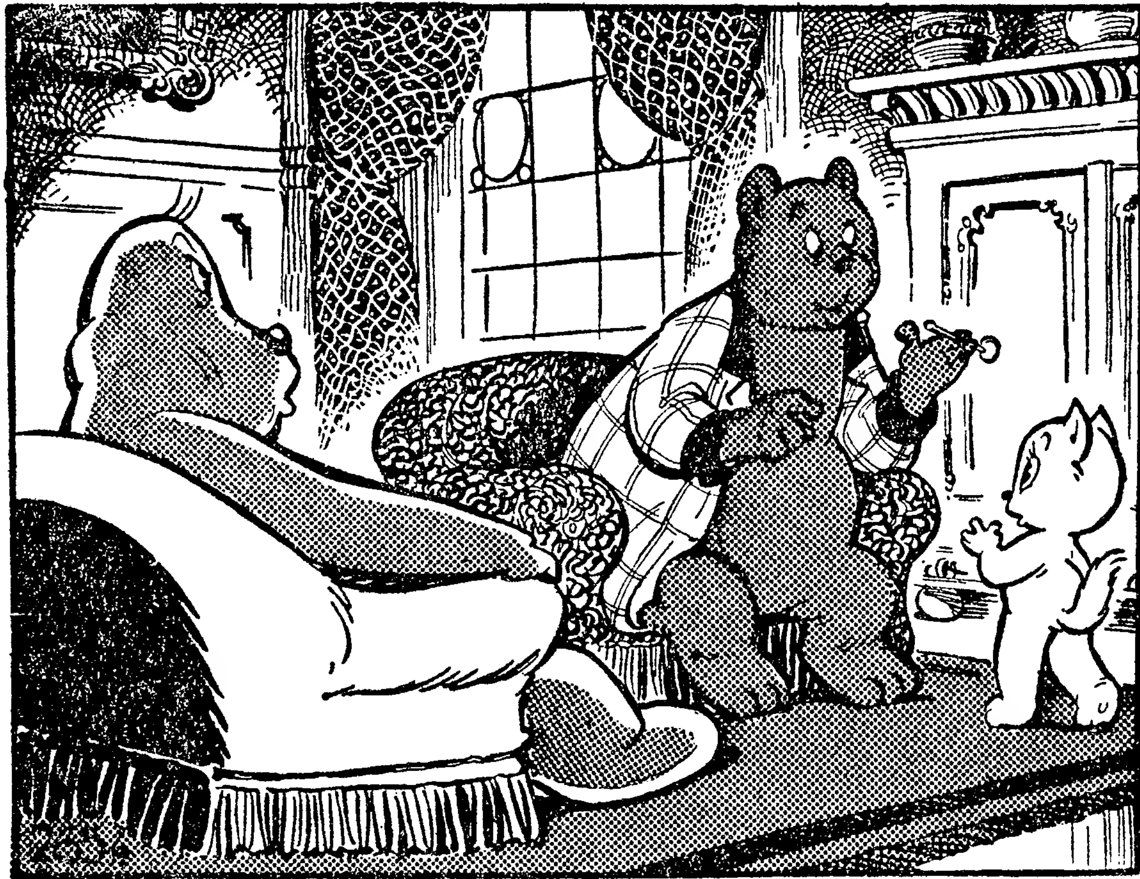
„Waar is Joost?" vroeg Tom Poes uit zijn humeur.

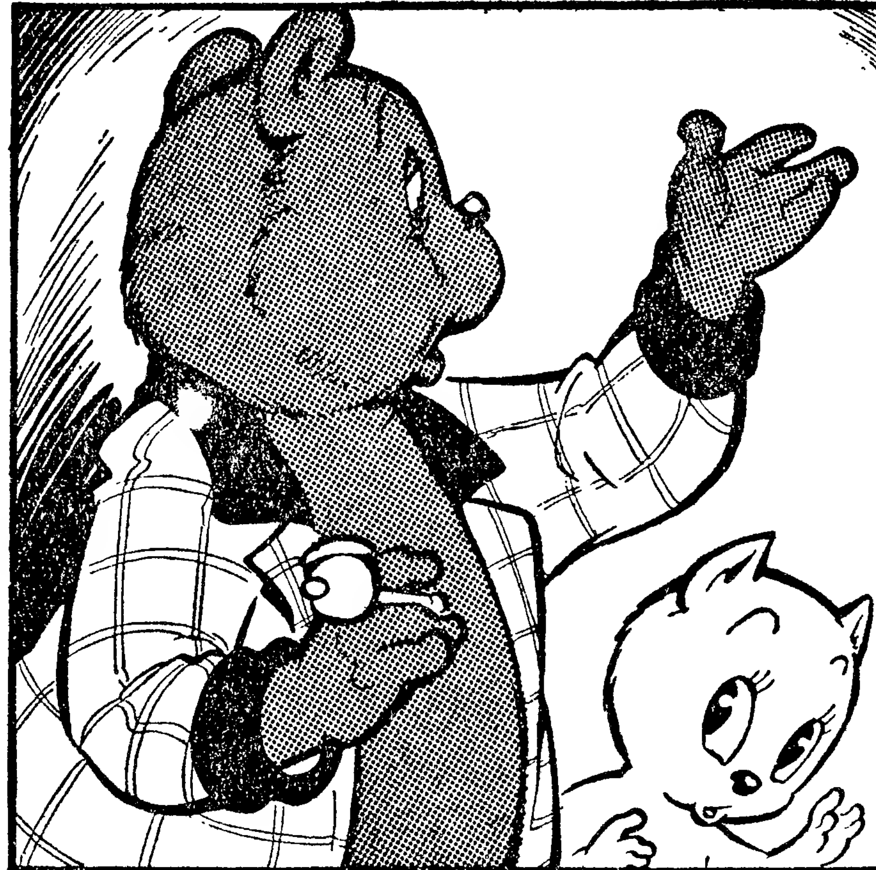
„Wel, wel" riep heer Ollie uit. „Dat komt tegenwoordig maar binnen zonder groeten! Wat zijn dat voor manieren, jonge vriend? Zoals ik net tegen deze heer zei: Wij heren sterven uit. Goede omgangsvormen verdwijnen, zei ik. Wij zijn de laatste van onze stand!"

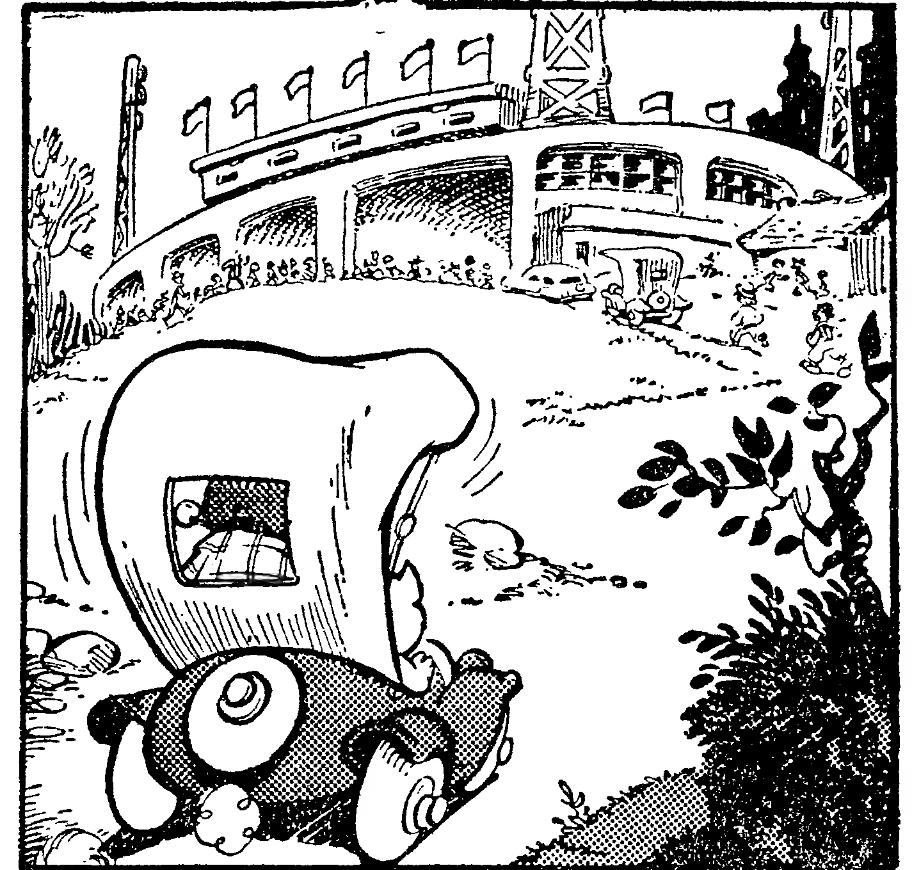
„Bah!" zei Tom Poes. „Dat is geen heer, die daar tegenover u zit. Dat is een gewone klonter!"

„En wat zou dat?" vroeg heer Bommel op klaaglijke toon. „Iedereen heeft tegenwoordig zo iemand om zijn werk over te nemen. Joost heeft er zich gisteren een aangeschaft. Nu kan hij ook eindelijk een menswaardig bestaan leiden, zegt hij. Waarom zou ik dan achterblijven? En daarom heb ik vanmorgen een klonter besteld om mijn taak over te nemen. Nu zal ik dan eindelijk eens wat tijd voor mezelf kunnen overhouden — als je begrijpt wat ik bedoel"

TOM POES EN DE KLONTERS

„Ik begrijp het niet," zei Tom Poes verbaasd. „Waarvoor hebt u een klonter nodig? Welk werk wilt u uit handen geven? U bent toch een heer van stand — en ik dacht altijd dat die niets te doen hadden!"

Heer Ollie keek zijn jonge vriend met groot misprijzen aan. Toen schudde hij bedroefd het hoofd.

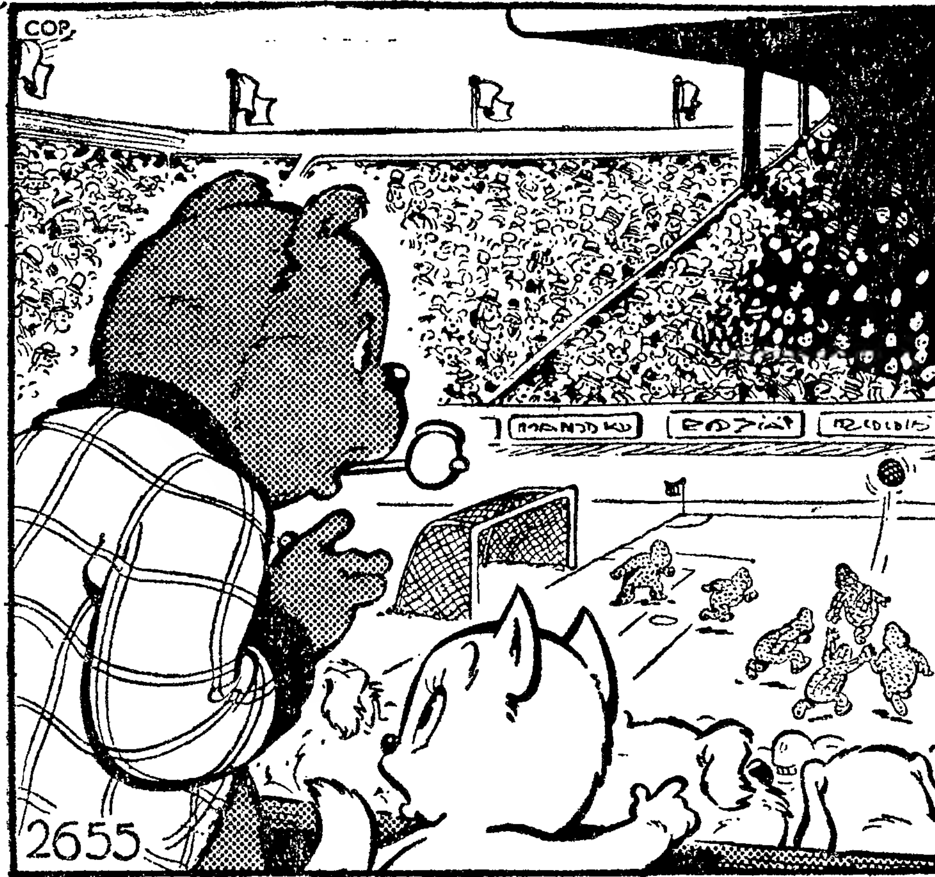
„Het is héél treurig," sprak hij. „Zelfs jij, die toch mijn handel en wandel van zo dichtbij hebt kunnen gadeslaan, begrijpt de moeilijkheden en de kommer niet, waarvoor ik me altijd geplaatst zie — als heer zijnde. Het wordt me te veel. Het leven als heer wordt me te moeilijk! Ook i k wil een menswaardig bestaan hebben en daarom heb ik me een klonter aangeschaft, die het heer-zijn van me kan overnemen. Dan krijg ik tijd voor mezelf."

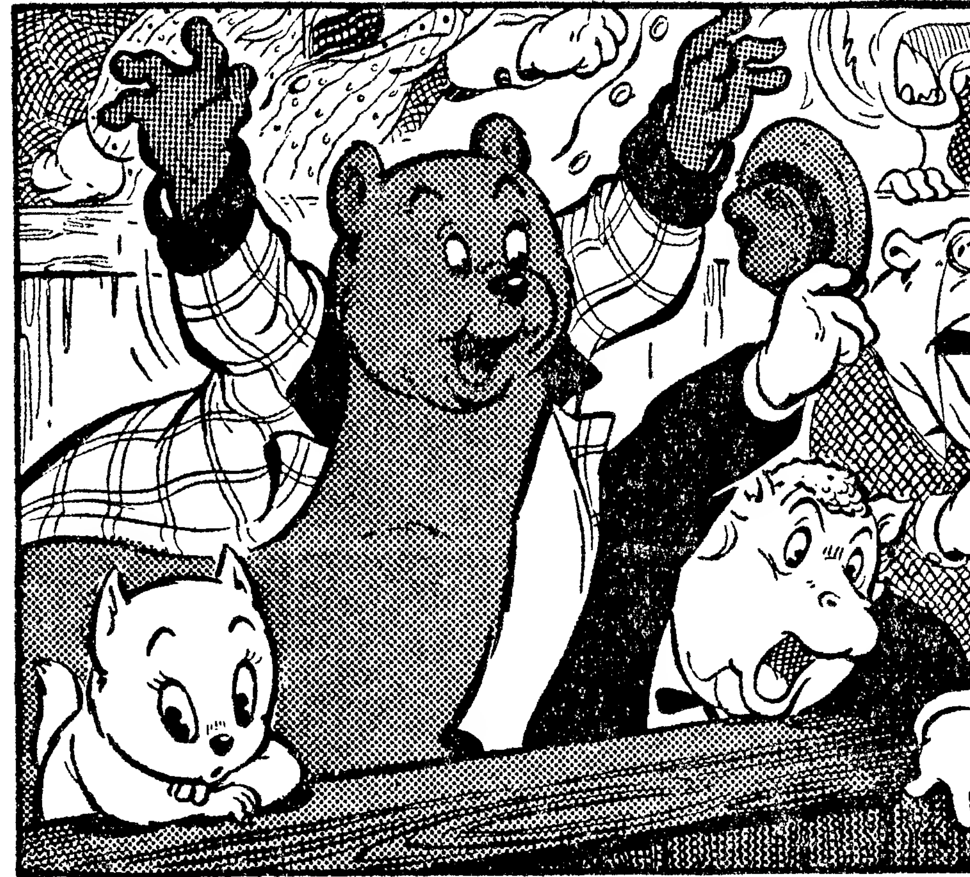
„Maar wat wilt u met een menswaardig bestaan doen?" riep Tom Poes ontsteld. „U bent toch geen mens?"

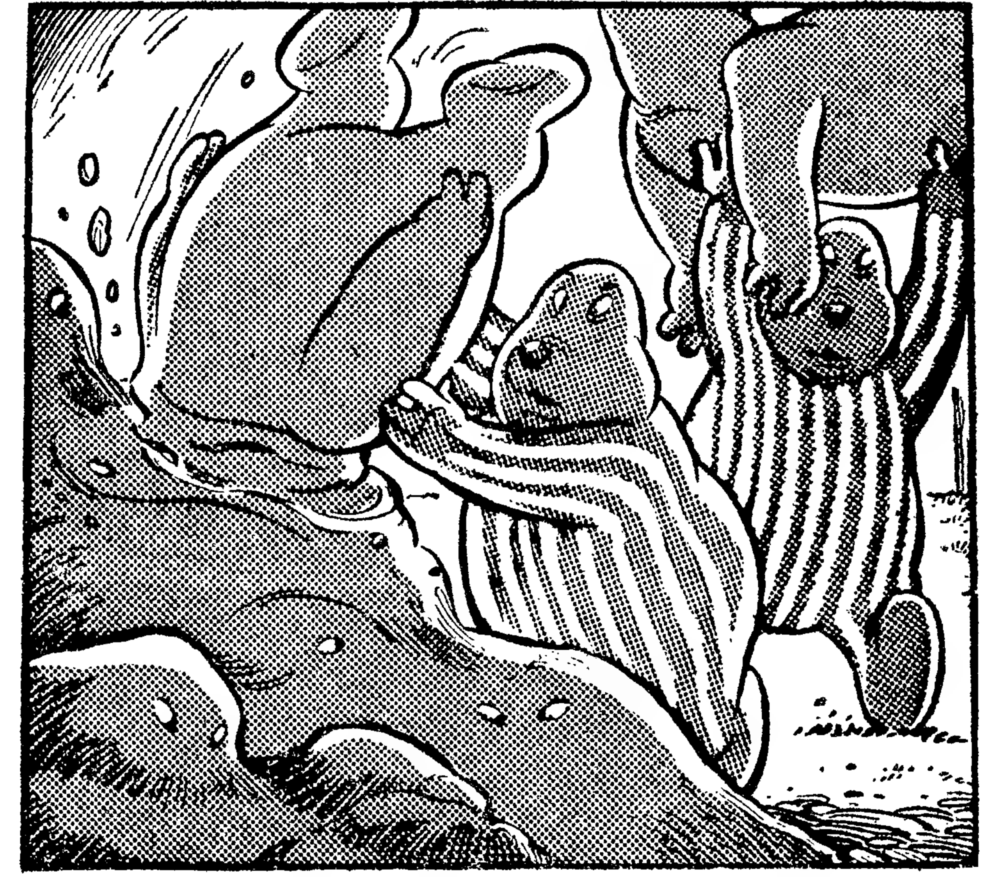
„Ik ben een herebeer," zei heer Bommel waardig. „Maar men zegt, dat een menswaardig bestaan het hoogste is, dat men bereiken kan. Welnu, dat wil ik onderzoeken en daarin wil ik niet geremd worden door mijn heer-zijn, als je begrijpt wat ik bedoel. Deze klonter neemt hier bij de kachel dus mijn functie over en ik ga me op gepaste wijze vertreden. Volg me, jonge vriend — we gaan naar het stadion!"

Zo reden heer Ollie en Tom Poes even later naar de voetbalwedstrijd RFC—Stuipendrechtse Boys, die in het Rommeldamse stadion gehouden werd. (Want sinds iedereen de tijd had, werden de competitie-wedstrijden ook op door de weekse dagen gehouden.)

TOM POES EN DE KLONTERS 2655

Het Rommeldamse stadion, dat ter gelegenheid van de Olympische Spelen gebouwd was, bood plaats aan vijfhonderdduizend bezoekers — en het was op deze maandag tot op de laatste plaats bezet.

Heer Bommel keek ontroerd naar de bekende gezichten om hem heen.

„Het is toch wel mooi!" merkte hij op. „Al deze lieden, die anders druk bezig zouden zijn met werk of andere futiliteiten, kunnen nu rustig naar deze gezonde ontspanning kijken. Geen zorgen, geen gedraaf of gedenk. Alleen maar kijken. Ach, het is toch wel heerlijk om een menswaardig bestaan te leiden."

„Hm," zei Tom Poes.

Hij volgde zwijgend het spel, dat inmiddels begonnen was en het werd hem al gauw duidelijk, dat de voetballers uit speciaal geconstrueerde klonters bestonden. De Stuipendrechtse Boys waren in de minderheid, waarschijnlijk omdat de thuisclub het beste materiaal had weggekocht. En omdat de meeste toeschouwers uit Rommeldammers bestonden, ontstond er al gauw een luid gejoel.

„Hup RFC!" riep heer Bommel.

„Maak ze in!" loeide de kruidenier Grootgrut, die naast hem zat.

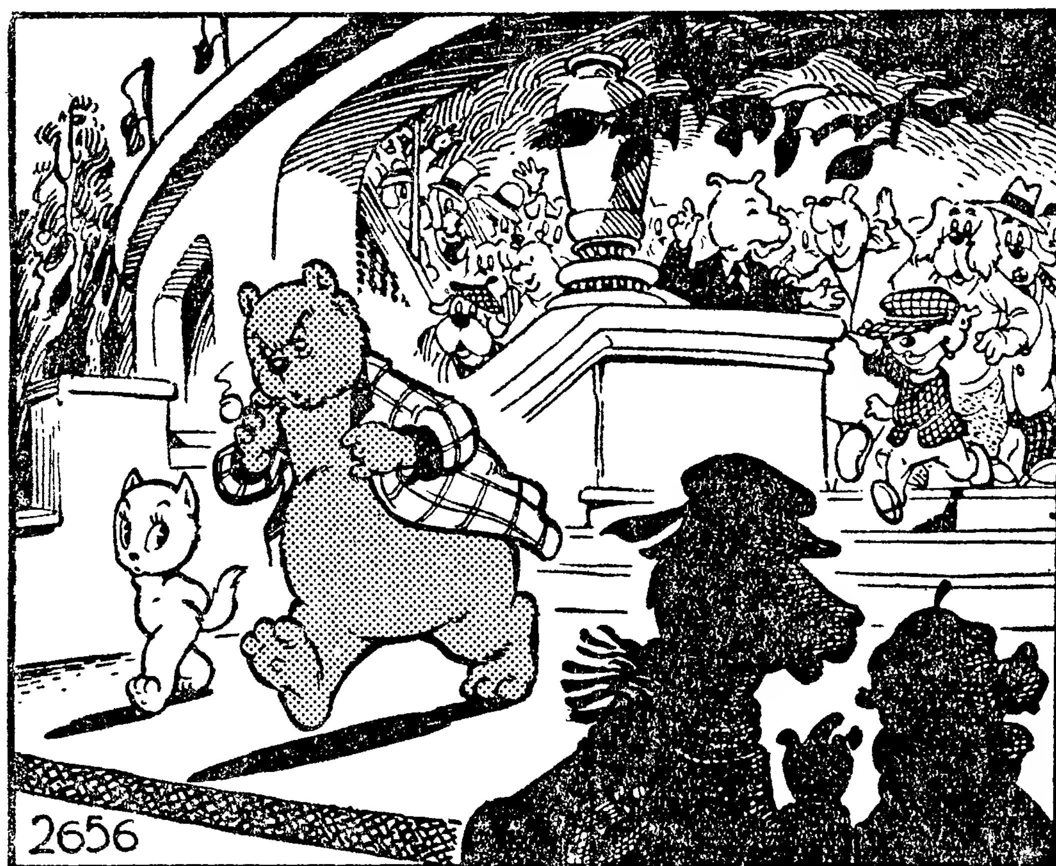
„Hup RFC! Maak ze in!" brulde het stadion.

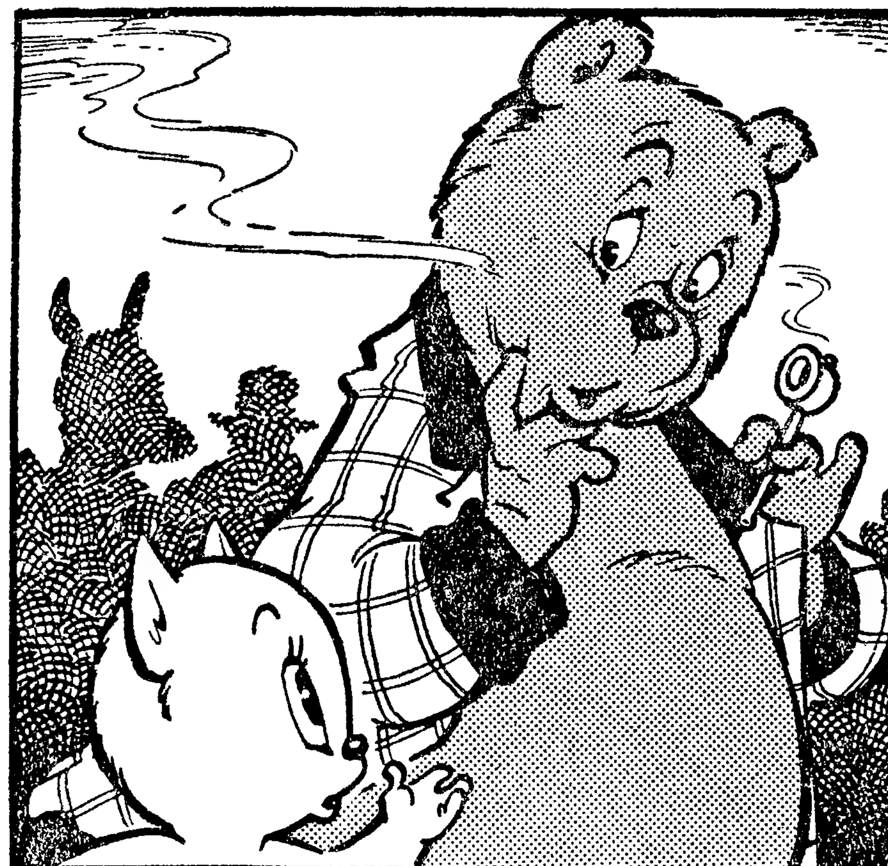
Nu ontstond er op het veld een kleine verwarring. De voetbalklonters dribbelden aarzelend nog wat en gaven hier en daar een voorzet. Doch toen begonnen ze aan de roep van het publiek gehoor te geven.

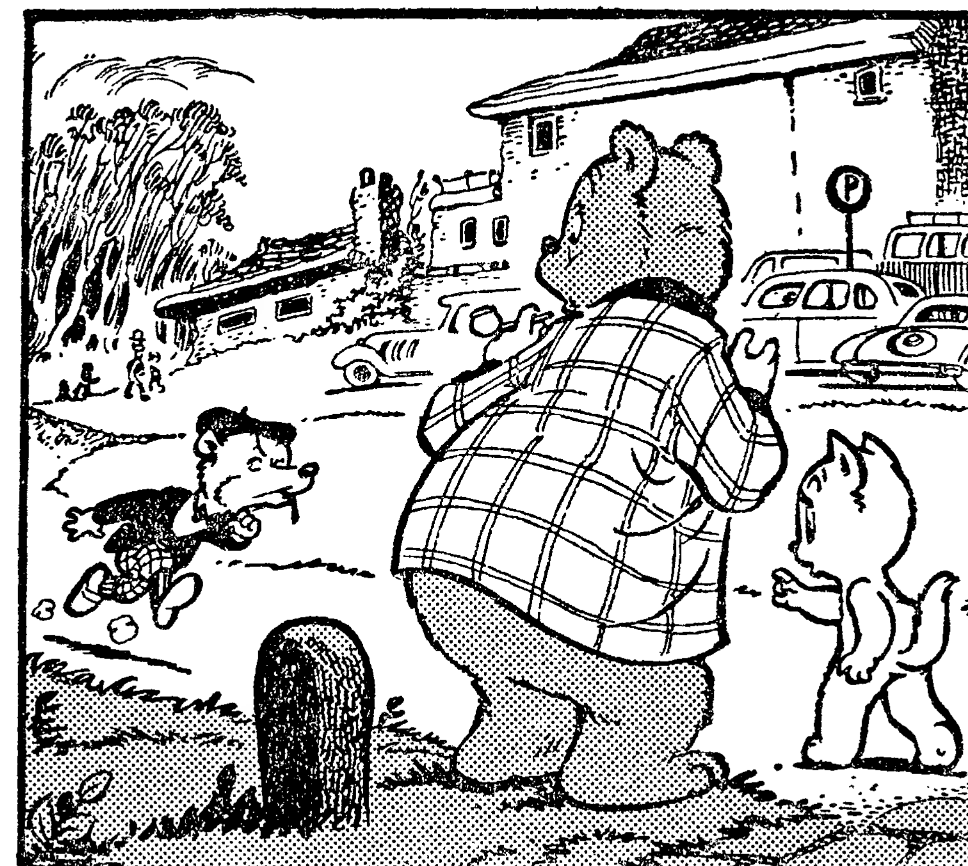
De Stuipendrechtse Boys begonnen zich te verzamelen en de spelers van RFC stormden in magistraal samenspel op hen aan en begonnen hen op een hoop te werpen. Al gauw was er van de bezoekers dan ook niets meer over dan een vormloze kleimassa.

„Een mooie wedstrijd!" sprak burgemeester Dickerdack hijgend. „Dat noem ik nog eens inmaken!"

TOM POES EN DE KLONTERS

Toen heer Bommel en Tom Poes het stadion verlieten, waren ze beiden in gedachten verdiept.

„Een mooie wedstrijd," sprak heer Ollie na een poosje wat aarzelend. „Onze jongens hebben gewonnen — en dat is altijd prettig. Maar toch ... ik weet het niet."

„Wat weet u niet?" vroeg Tom Poes hoopvol.

„Ach," zei heer Bommel, „men windt zich nogal op. Men kijkt en men leeft mee — en op een bepaald moment begint men zelfs te roepen. ‚Maak ze in!' roept men. En kijk, dat bevalt me niet helemaal. Men moet zich als een heer niet zo laten gaan, zei mijn goede vader altijd — en daar heb ik me aan gehouden tot nu toe."

„Als heer?" vroeg Tom Poes. „Maar u was hier toch niet als heer? De heer is de klonter die thuis zit en u was hier alleen maar voor het menswaardige!"

„Mm," zei heer Ollie wat beteuterd. „Zou je denken? Ik bedoel, je hebt gelijk. Maar ik zit nog wat in de oude gewoonten vastgeroest, als je begrijpt wat ik bedoel. Ik moet er nog aan wennen, dat er geen plichten zijn die me roepen."

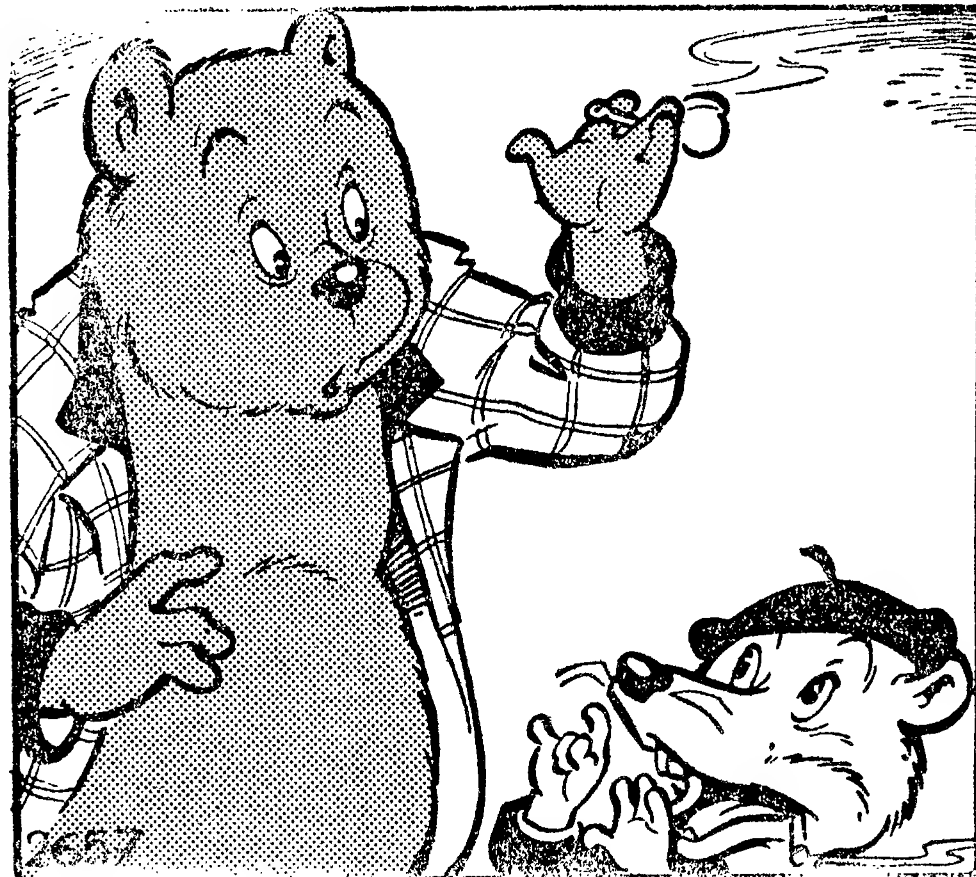
Op dat moment werd hun aandacht getrokken door een bezig figuurtje, dat met grote snelheid naderde. Het was de journalist Argus, op weg naar zijn krant.

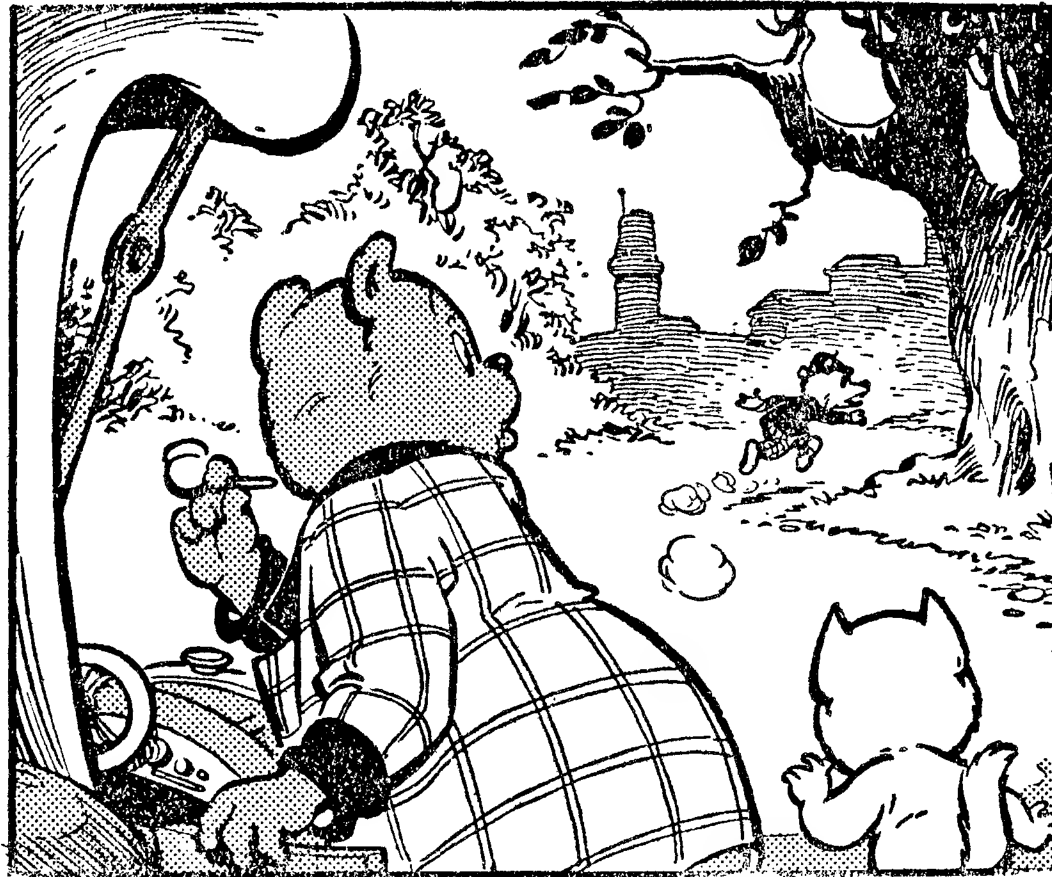
„Dat is vreemd," zei Tom Poes. „Zou er dan toch iemand zijn, die het druk heeft met zijn plichten?"

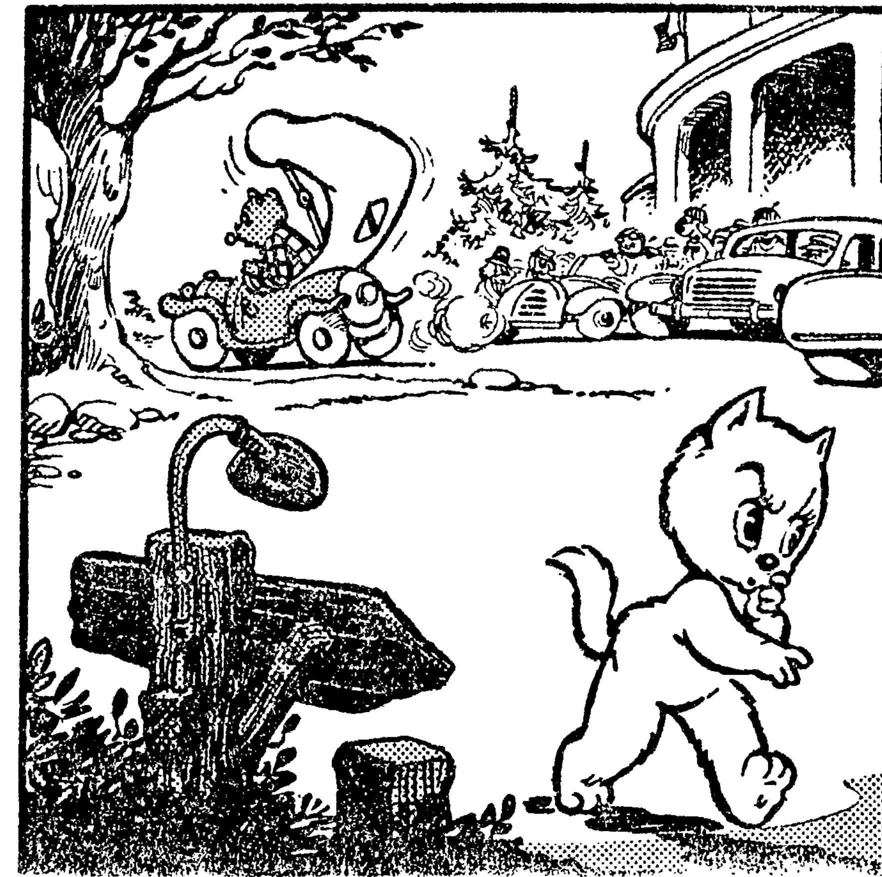
„Dat is zeker vreemd," zei heer Bommel. „Het lijkt me niet menswaardig toe. We zullen het hem eens vragen, jonge vriend."

En hij trad voorwaarts om de journalist staande te houden.

TOM POES EN DE KLONTERS

„U schijnt het druk te hebben!" zei heer Ollie toen de journalist hijgend voor hem stil stond.

„Zeker, zeker!" zei Argus. „Gauw even een stukje doorgeven over de wedstrijd, u kent dat. Wij van de krant hebben altijd haast!"

„Maar", hernam heer Ollie, „waarom gebruikt u geen klonter voor dat werk? Tegenwoordig kan toch iedereen een menswaardig bestaan leiden?"

„Een menswaardig bestaan?" riep de journalist uit. „Dat is niet voor ons, krantenlieden, weggelegd! Er bestaan geen klonters, die stukjes kunnen schrijven en daarom moeten wij blijven werken terwijl alle andere klassen pret maken! Menswaardig bestaan? Bah!"

Zo sprekende rende hij reeds weer voort, op weg naar de stad en heer Bommel keek hem peinzend na.

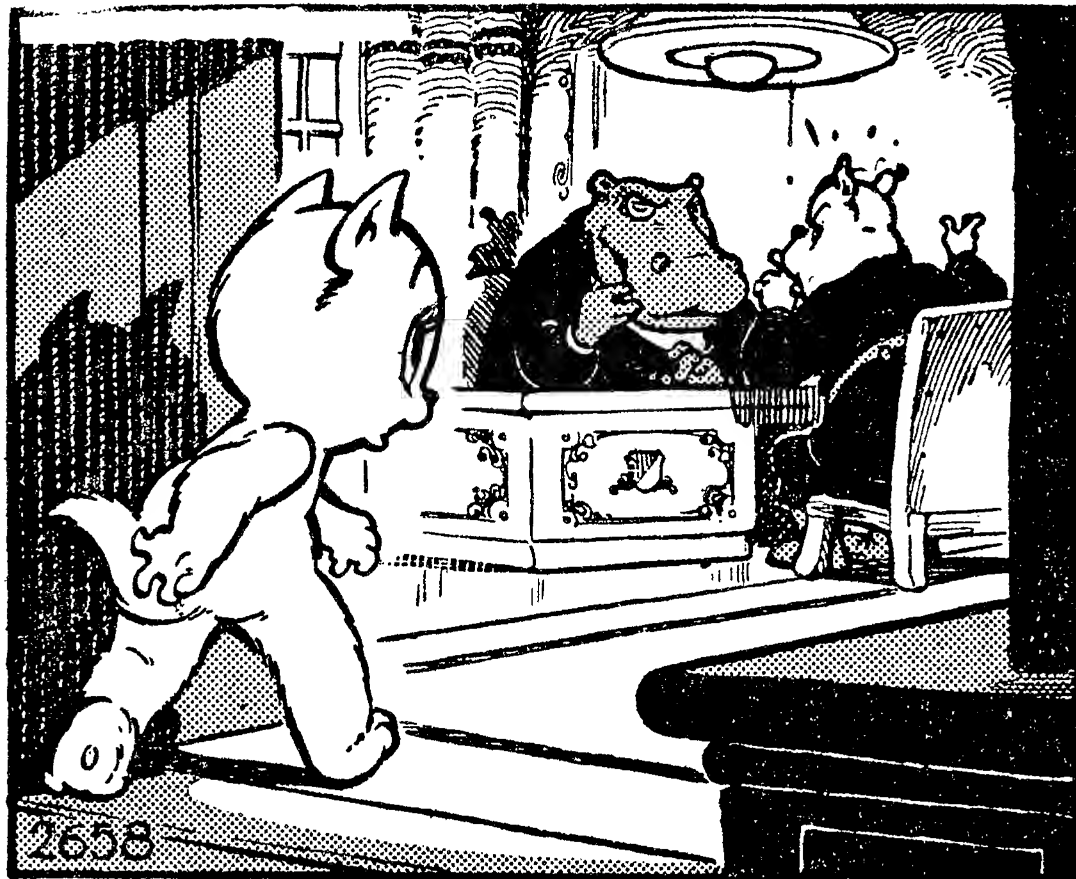
„Eigenlijk zielig", sprak hij. „Ik ben blij, dat ik geen stukjesschrijver ben. Komaan, Tom Poes, ik ga naar huis om mij aan een menswaardig bestaan te wijden".

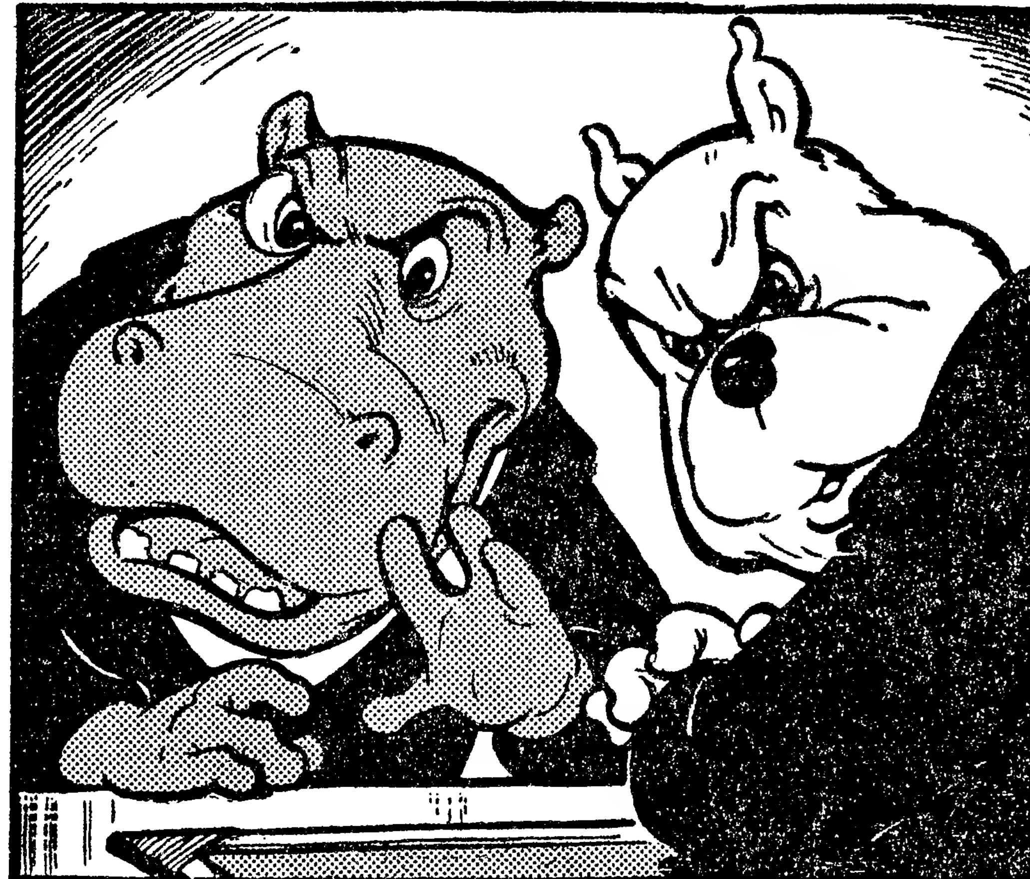
„Hoe gaat u dat doen?" vroeg Tom Poes nieuwsgierig.

„Ik weet het nog niet", zei heer Ollie, in zijn auto stappend. „Ik zal nog wel eens zien. Hoe men precies een menswaardig bestaan leidt is iets, dat ik nu ga bestuderen. Het komt me voor, dat het uit niets anders bestaat. Volstrekt niets".

„Hm!" mompelde Tom Poes, terwijl hij de verdwijnende auto nakeek, als het menswaardig is om niets te doen, ben ik blij, dat ik geen mens ben — want niets is maar niks, vind ik. Weet je wat, ik ga naar de burgemeester om hem te vragen hoe al die vrijgekomen tijd besteed moet worden".

TOM POES EN DE KLONTERS

Tom Poes was naar het stadhuis gegaan. Nu de klonters al het werk deden, had iedereen de tijd gekregen om een menswaardig bestaan te leiden. Maar het viel hem op, dat niemand precies wist, wat dat was en dat gaf hem zorgen. Hij had nog steeds het idee, dat de klonters van Sickbock een gevaar betekenden en daarom wilde hij het vraagstuk van het menswaardig bestaan eens bestuderen.

„Daar moet het gevaar in schuilen," prevelde hij, toen hij op de deur van de burgemeesterskamer klopte en binnentrad.

Maar het zag er niet naar uit, dat de burgemeester hem kon helpen.

„Geen tijd, geen tijd," riep de magistraat geprikkeld. Hij zat met de commissaris van politie aan zijn bureau en zag er overwerkt uit

„Ik wil u alleen maar iets vragen over de vrije tijd," begon Tom Poes. Maar de heer Dickerdack wenkte afwerend.

„Ik heb geen vrije tijd!" snauwde hij. „Laat me met rust! Ik moet denken!"

„Wij moeten al het denkwerk alleen doen!" vulde de commissaris aan.

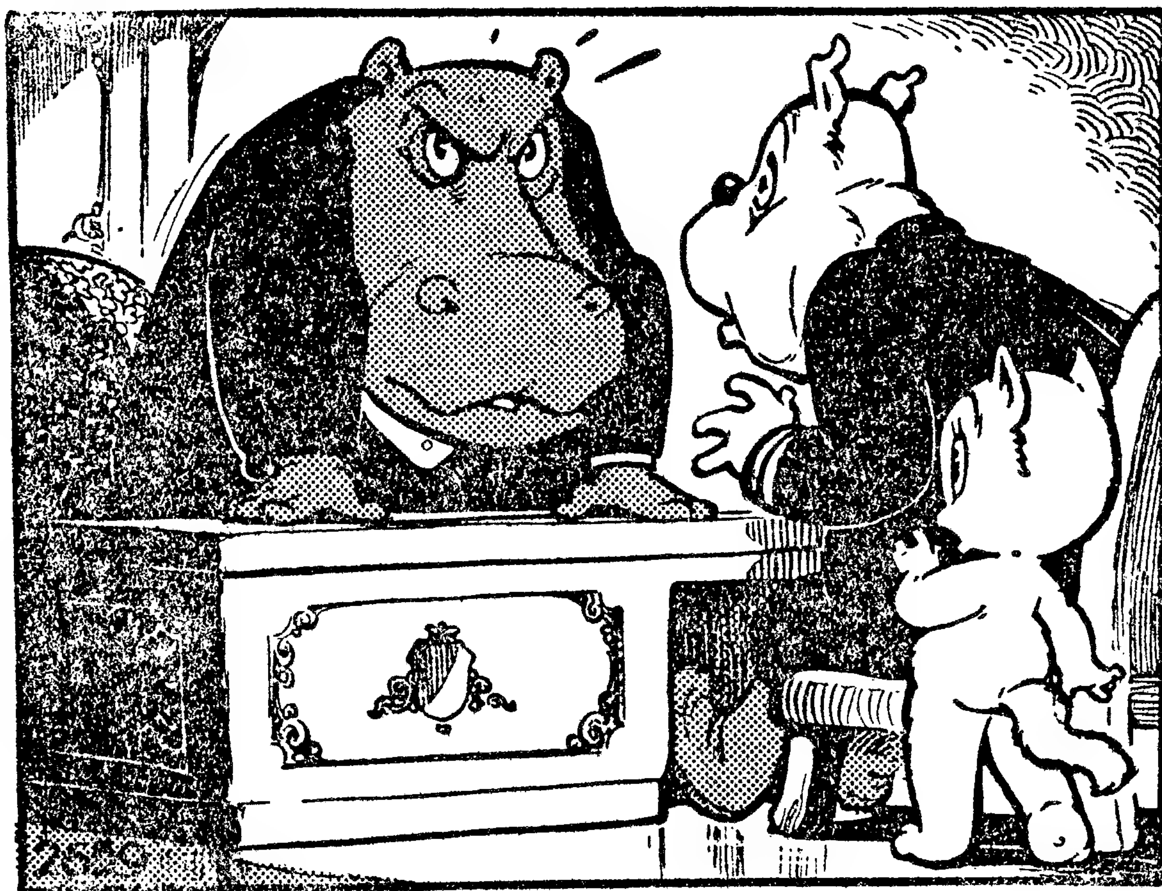
„Maar alles wat er gedaan moet worden, wordt toch door klonters gedaan?" vroeg Tom Poes onthutst. „Hebt u dan geen klonter om uw werk te doen? Wilt u dan geen menswaardig bestaan leiden?"

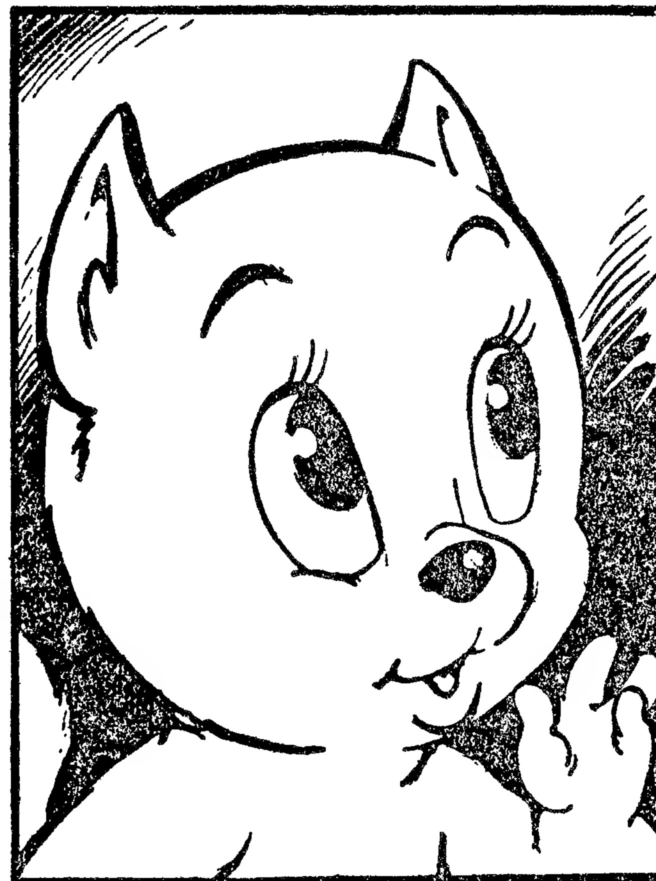
„Klonters?" riep het hoofd der gemeente bitter. „Klonters kunnen niet denken! Ons werk kan niet door klonters worden opgeknapt. Voor iemand, die moet denken, bestaat er geen menswaardig bestaan!"

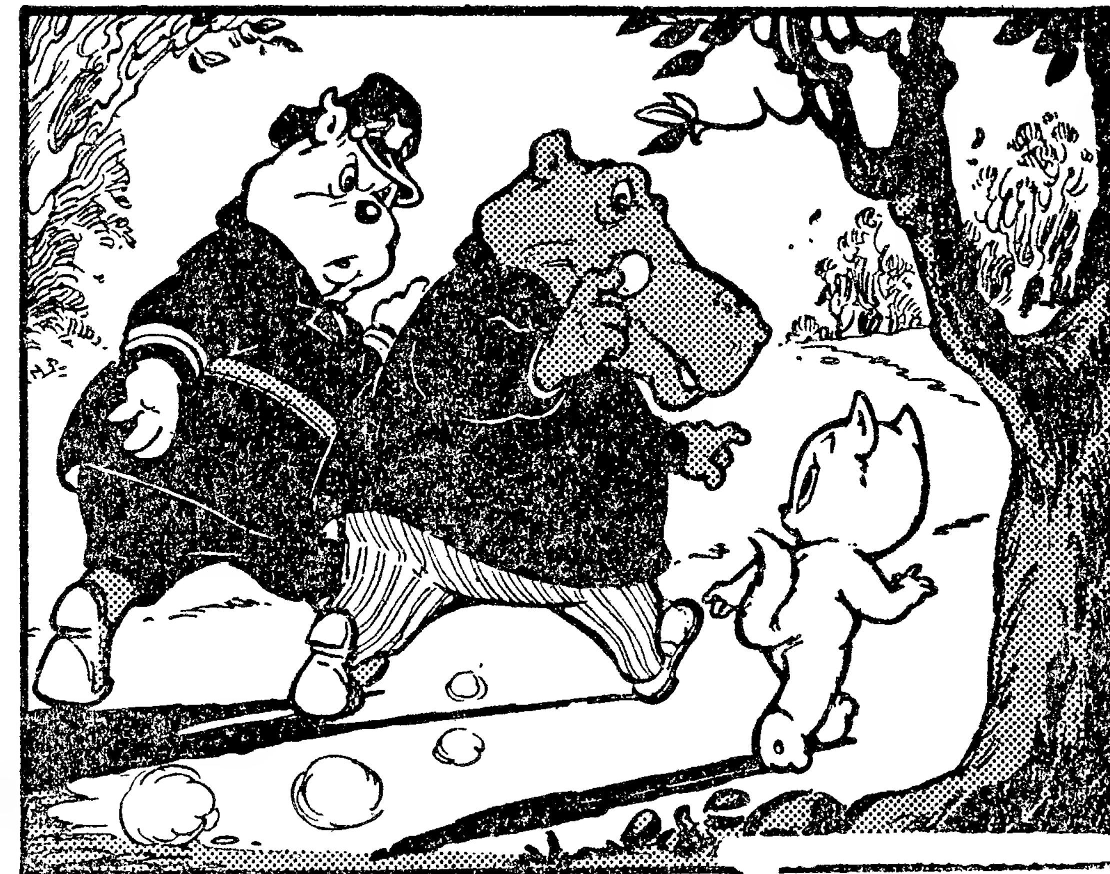
„Maar ik dacht juist, dat denken menswaardig was," hernam Tom Poes.

„Laat me niet lachen!" schreeuwde de commissaris overspannen. „Zelfs brigadier Snuf, mijn rechterhand leidt een menswaardig bestaan en doet niets meer. En ik? Ik moet al het denkwerk doen!"

TOM POES EN DE KLONTERS

De burgemeester stond langzaam op en torende dreigend boven zijn bureau uit. Het was duidelijk, dat de magistraat een besluit genomen had.

„Hier moet een einde aan komen!" sprak hij met ingehouden kracht. „Het is geen toestand, dat al het denkwerk in deze gemeente door mij en de commissaris moet worden gedaan. Ik stel voor naar die professor Sickbock te gaan!"

„Dat is een goed plan!" zei Tom Poes verheugd. „Dat was precies wat ik u had willen voorstellen. Er moet een einde aan komen! Sickbock en zijn klonters moeten weg! Ze moeten onschadelijk worden gemaakt!"

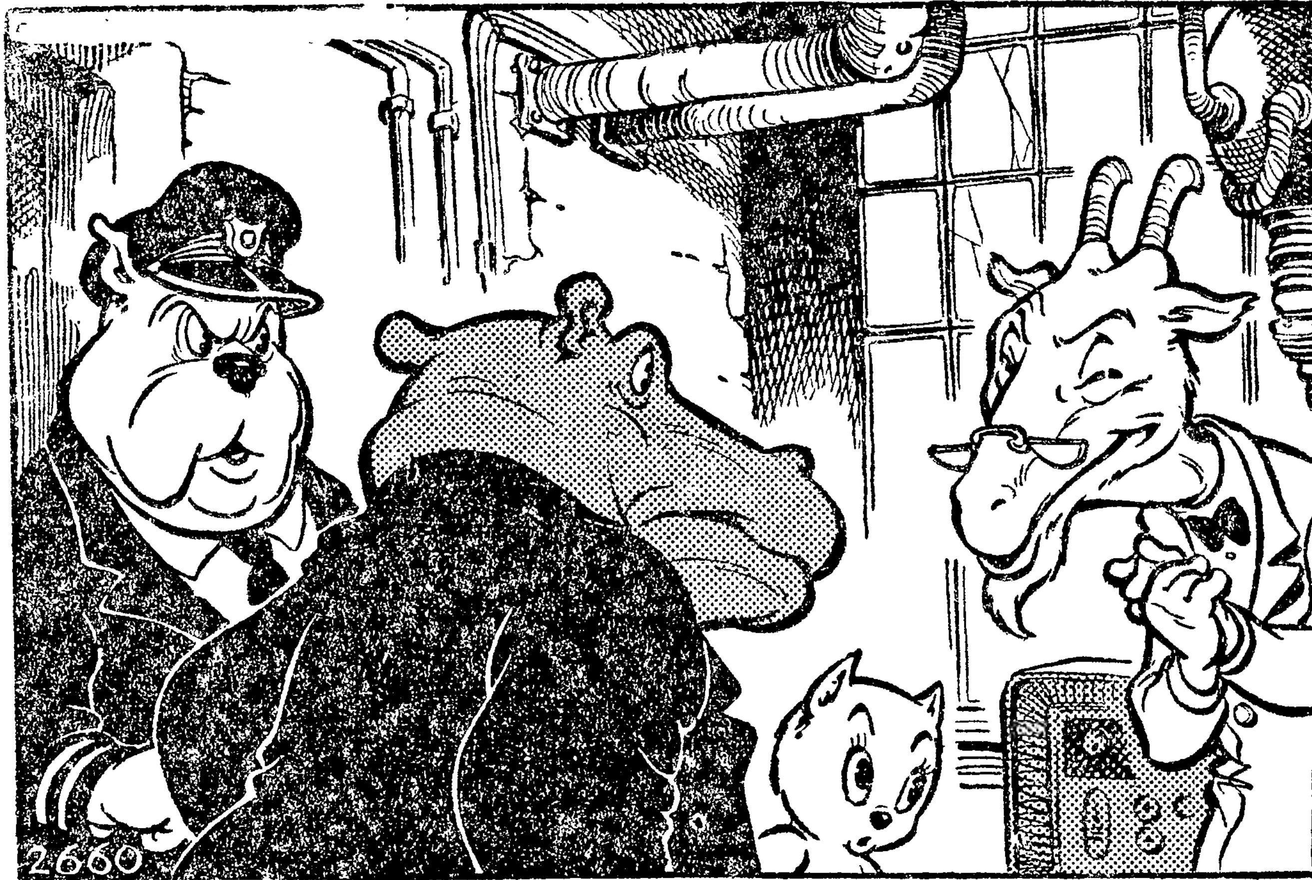
De burgemeester en de politiechef hadden intussen met zware tred het gemeentehuis verlaten en Tom Poes snelde opgewekt achter hen aan.

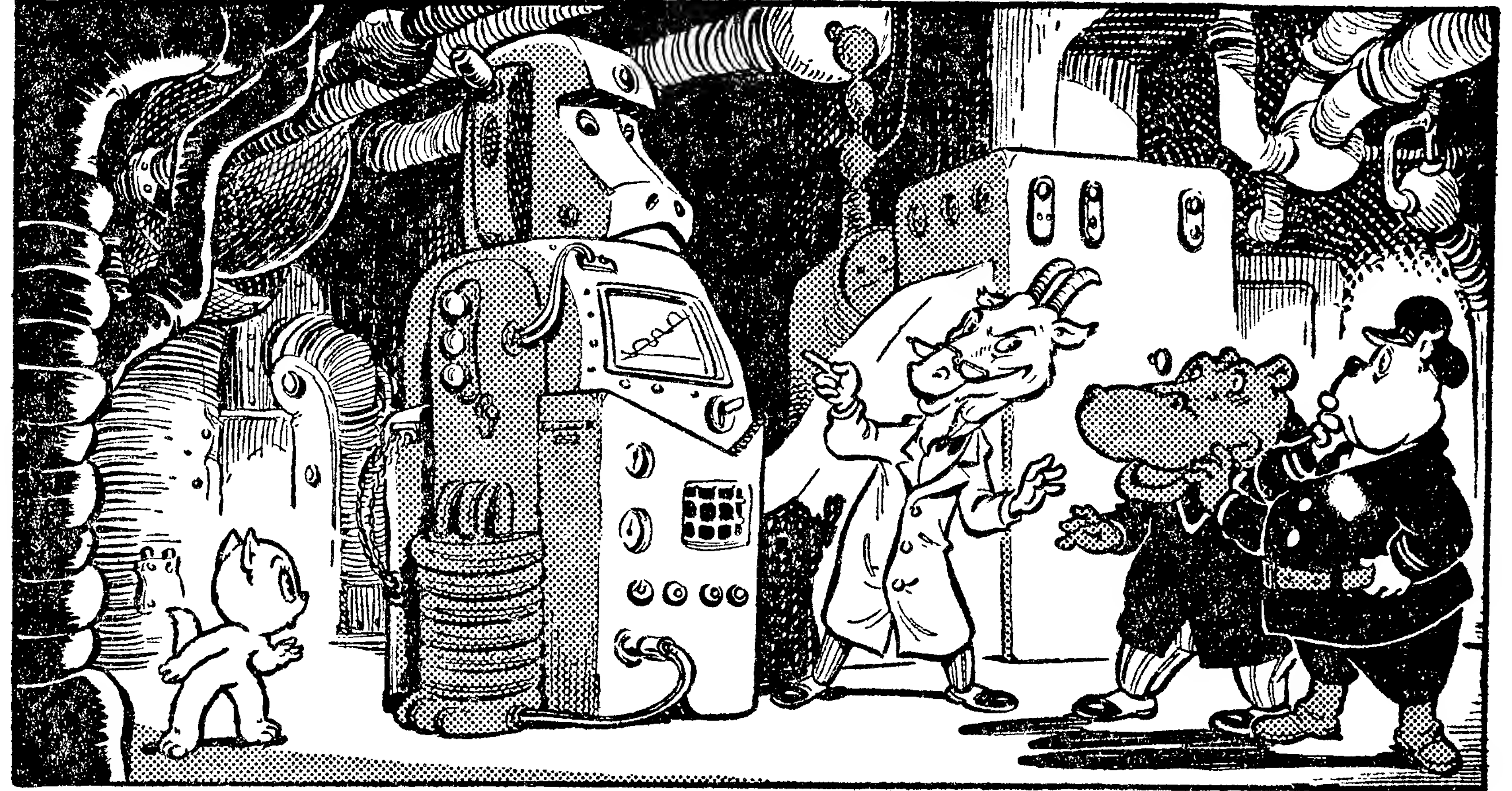
„Die klonters zijn een gevaar!" zo riep hij uit. „Dat heb ik steeds al gevoeld. Want op de duur is er niemand meer die iets doet en iedereen verleert het denken. En wie is er dan de enige die er overblijft? Sickbock zelf, natuurlijk! Dat is degene, die het voor het zeggen heeft! Hij moet onschadelijk worden gemaakt vóór het zover is . . ."

„Praat geen onzin!" snauwde de commissaris en de burgemeester vulde aan:

„Je kletst, ventje! We moeten de professor niet onschadelijk maken, stel je voor! Na al het goeds wat hij voor de burgers heeft gedaan! Nee, ik ga naar hem toe om ook een menswaardig bestaan te eisen voor de leiders en de denkers! Hij moet een klonter maken, die de gemeente kan besturen — dan kan ik eindelijk mijn postzegels eens gaan inplakken!"

TOM POES EN DE KLONTERS

Professor Sickbock ontving zijn bezoekers gastvrij. Hij luisterde aandachtig naar hun wensen en glimlachte toen breed.

„Maar natuurlijk!" zo riep hij uit. „Over dat probleem heb ik bereids grondig nagedacht. Ik vertegenwoordig de wetenschap en ik ben mij bewust van mijn hoge roeping. Wat is de taal van de wetenschap? zo heb ik mij afgevraagd."

„Ja," riep Tom Poes, „dat zou ik ook wel eens willen weten!"

„Stil vlegel!" gromde de commissaris, die gespannen luisterde.

„De taak van de wetenschap," hernam de geleerde, „is om de bevolking te ontlasten van werk en ander gebeuzel. Geen ziekte meer, geen studeren meer, geen zorgen meer, geen denken meer. Niks meer! Kortom, niets!" Eerst dan zal iedereen in staat zijn een menswaardig bestaan te leiden."

„Maar uw klonters kunnen niet denken!" bromde de burgemeester.

„Daar heb ik in voorzien," sprak de professor met een fijne glimlach. Hij wees op een groot stalen gevaarte in het midden van de werkplaats. „Een mechanisch super-brein," legde hij uit. „Bezit een ongebreideld geheugen-systeem op elektronische grondslag. Weet het antwoord op alle vragen door een eenvoudige wisselwerking tussen de anti- en de pro-schablonen, in trilling gebracht door een infra-rode licht-reflex in de medium-frequente horzellaag. Volgt u me?"

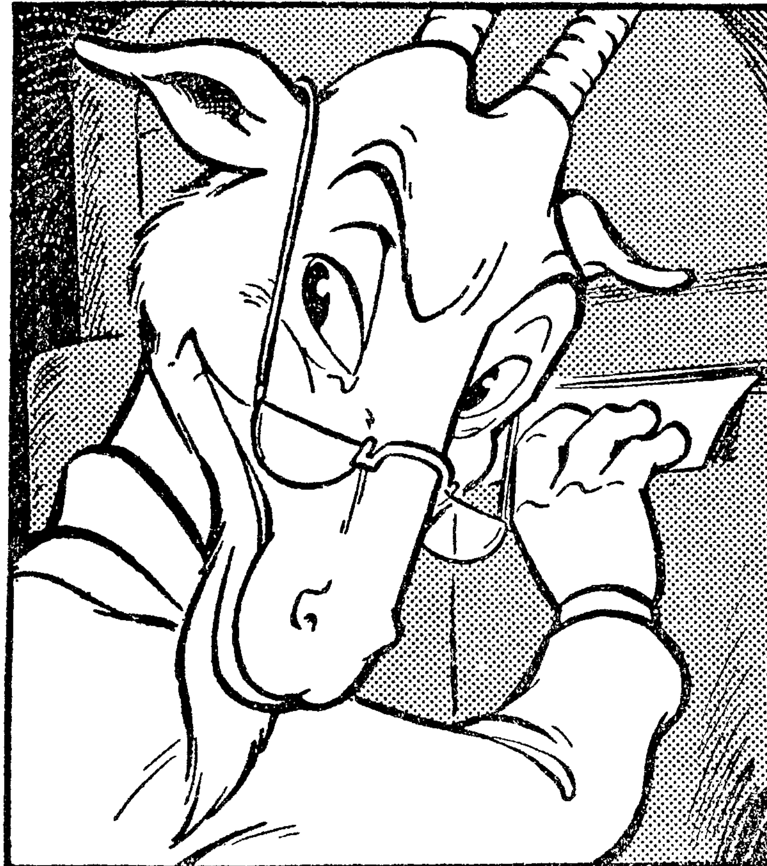
De toeschouwers knikten sprakeloos, maar Tom Poes vroeg aarzelend:

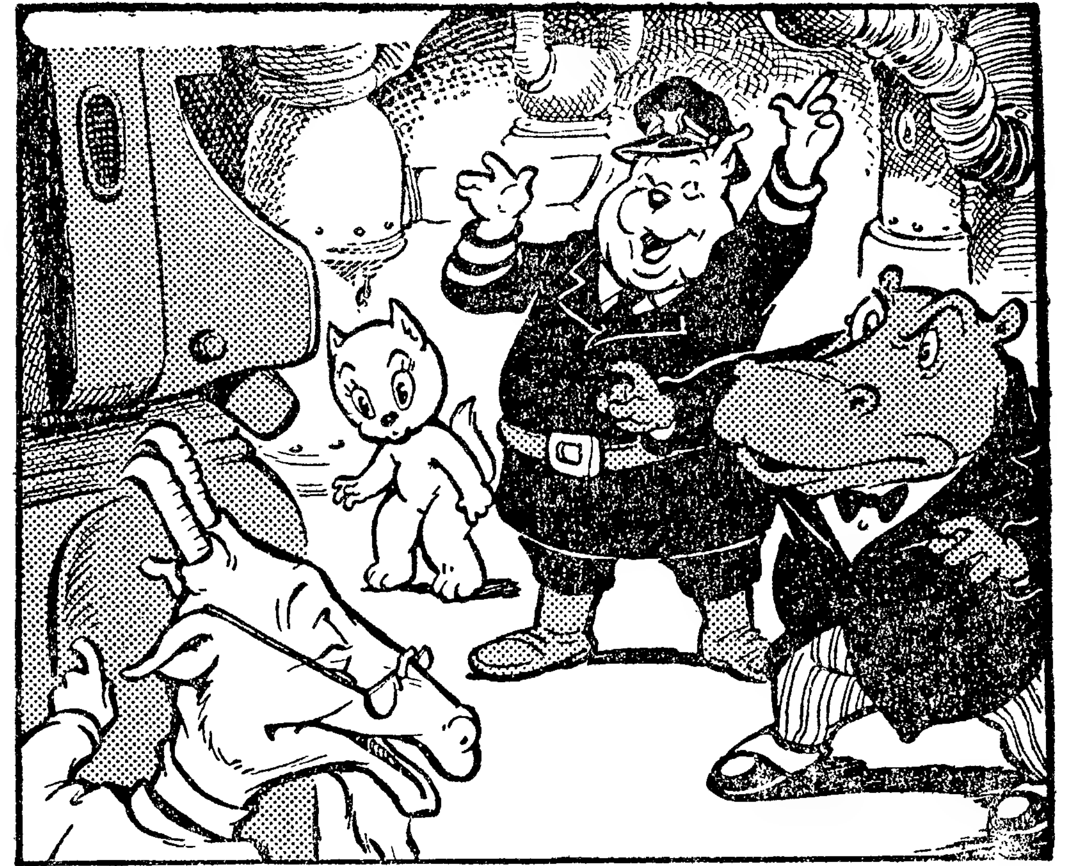
„Waarom is deze super-klonter van staal en niet van klei?"

„Ha kleine guit!" riep de geleerde, „zijt ge daar nog? In de toekomst zal ik al mijn werk van staal maken. De klei-basis heeft te veel kwetsbaarheid door het water-gevaar. Maar nu genoeg hierover. Ik zal thans overgaan tot een kleine demonstratie".

TOM POES EN DE KLONTERS 2661

Professor Sickbock liep op een grote stapel kaarten toe, die naast de machine was opgetast.

„Kijk", sprak hij, „wanneer ik een vraagstuk heb, geef ik enkele knippen in dit dunne karton. Heeft een van de heren soms een probleem waar hij niet uit kan komen?"

„Het parkeerprobleem", riep de commissaris haastig.

„Parkeerprobleem", herhaalde de geleerde. „Juist. Mijn codeboek geeft aan, dat ik dan de volgende letters en cijfers moet knippen . . . Eens kijken . . . S zeven, P vijf, P tweeëntwintig. Ziet u? Heel eenvoudig. Een knipje hier en een knipje daar en we zijn klaar. Geen denkwerk, geen ruzie. Menswaardig, nietwaar?"

„Ja, ja, maar wat nu verder?" wilde de burgemeester weten.

„Nu doe ik de kaart in de machine", hernam de professor. „Het elektronisch brein begint onmiddellijk te werken, het telt op en trekt af, het vergelijkt en verwerpt en wat er overblijft is de conclusie. Let op!"

Terwijl hij sprak was de stalen klonter in een luid gezoem uitgebarsten. Er rinkelde iets, ergens klonk een fluittoon en tenslotte begonnen er een paar lampen te branden. Daar opende hij de mond.

„Oplossing parkeerprobleem Rommeldam", sprak hij met een metalen stem. „Huizen in binnenstad afbreken, puin ruimen, pleinen maken".

„Ziet u, heel simpel!" zei Sickbock. „Wanneer ik nu deze hefboom overhaal, geeft hij de boodschap in code door aan de betreffende . . . eh . . . klonters, zoals u ze noemt, en die gaan aan het werk. Alles werkt vol-automatisch".

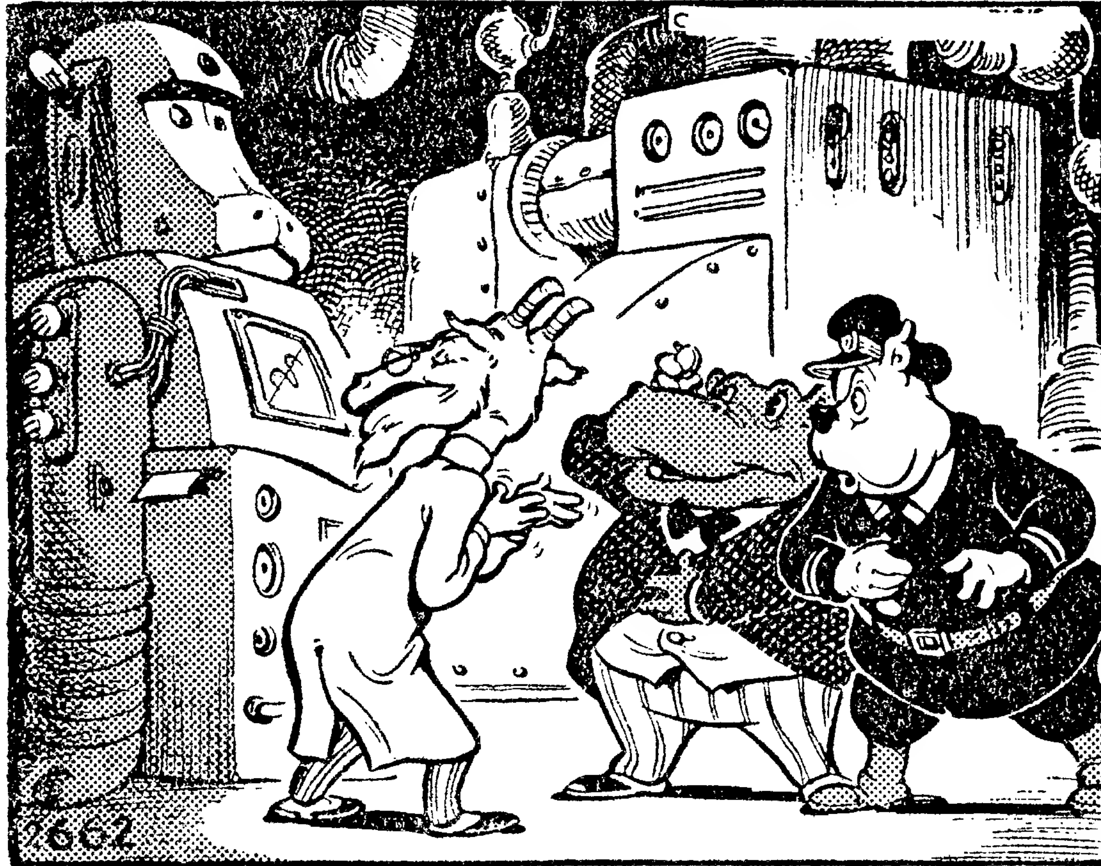
„Het is prachtig", fluisterde de politiechef vol bewondering. „En de oplossing is zo goed gevonden! Precies wat ik altijd heb gezegd".

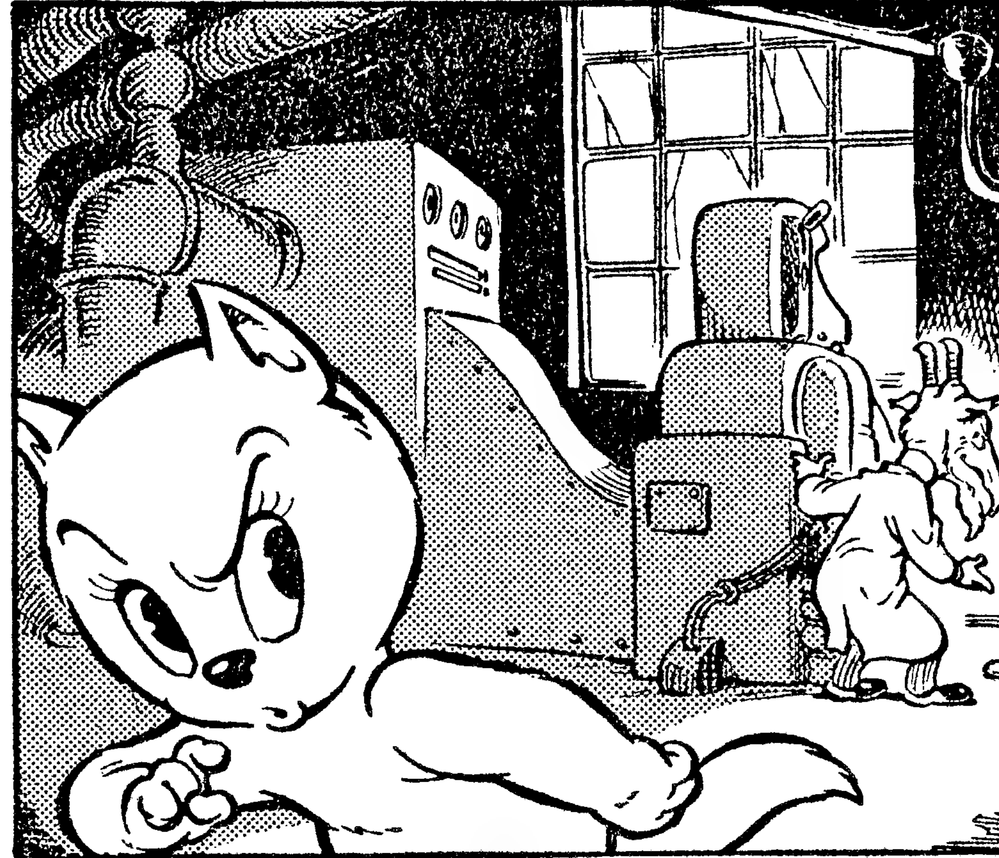
Maar de burgemeester was minder opgetogen.

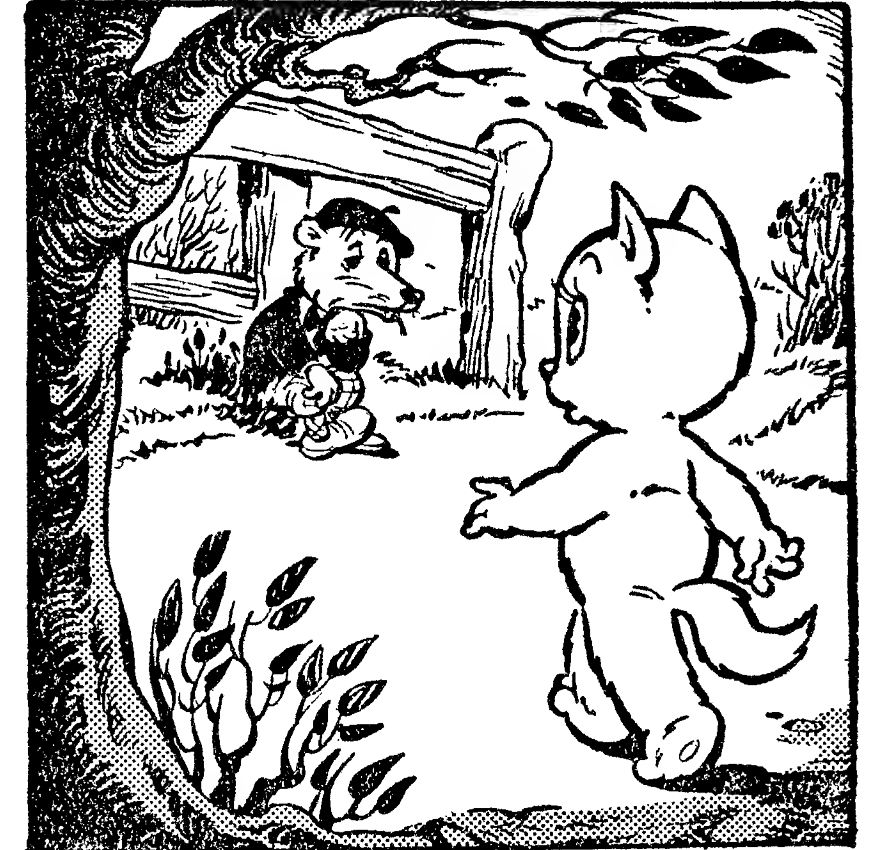
„Huizen afbreken?" zei hij geschokt. „Wel ja! En de woningnood dan?"

„Die lossen we op dezelfde wijze op", stelde de geleerde voor. „Let op. We nemen een nieuwe kaart van het codeboek en daar gaan we weer".

TOM POES EN DE KLONTERS

De commissaris en de burgemeester keken ademloos toe hoe de professor de nummers in zijn kaart ponsde en het kartonnetje daarop in de machine stak.

„Het is wel héél bijzonder!" mompelde de magistraat. „Denkt u werkelijk, dat hij een oplossing voor de woningnood weet?"

„Zonder twijfel", zei de geleerde glimlachend. „Het probleem ligt iets ingewikkelder en de bewerking zal enkele seconden langer duren . . . maar stil! De lamp brandt al. Hij is klaar.

De stalen klonter opende de mond en galmde: „Van iedere kamer een woning maken. Van iedere kamerhoek een kamer maken. Eén zithoek, één slaaphoek, één keukenhoek, één toilethoek".

„Dat is verrassend!" zei de burgemeester. „Aan de hygiëne wordt ook nog gedacht. En denk eens aan wat een ruimte hierdoor vrij komt! Stom, dat ik daar niet eerder aan gedacht heb! Hoeveel kamers zouden er in Rommeldam zijn, Bas?"

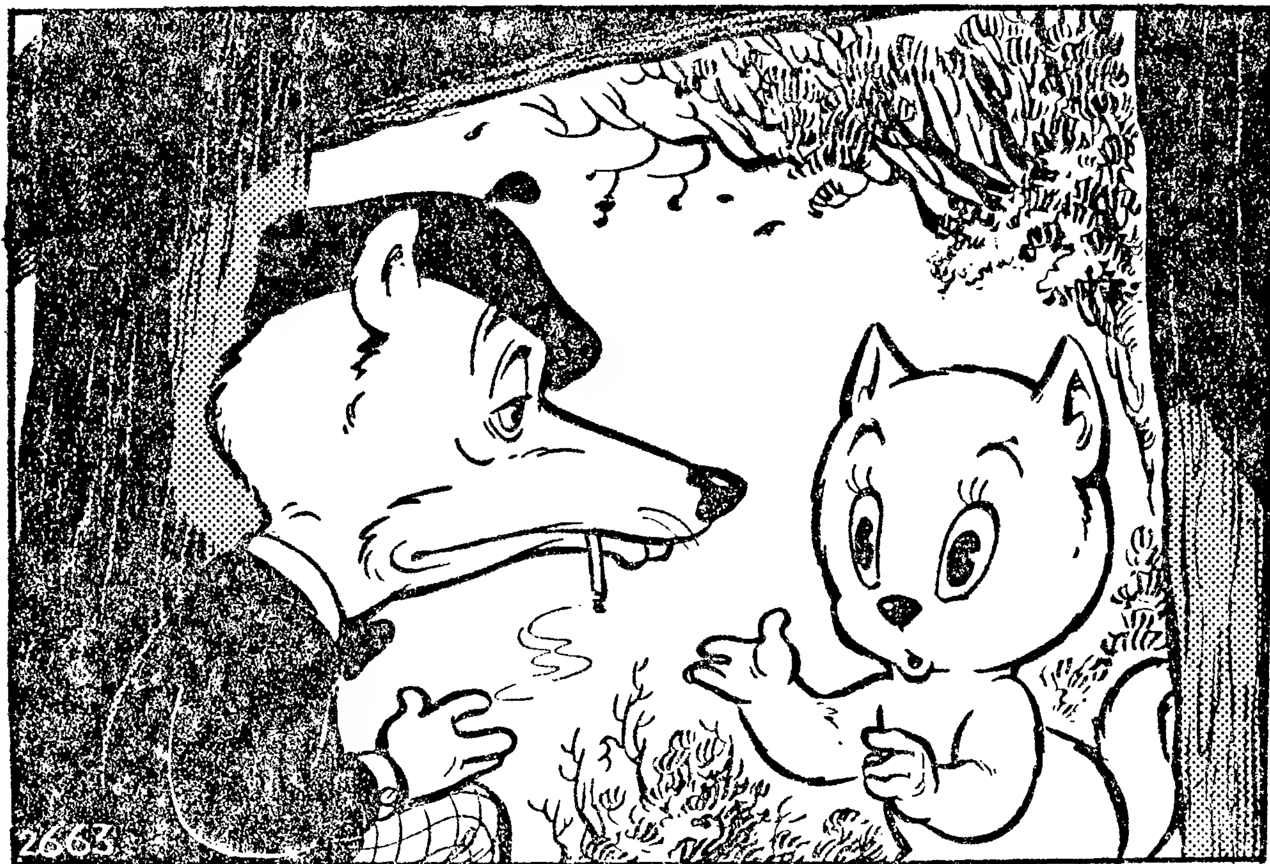
De commissaris begon te rekenen, maar Tom Poes wachtte niet op de uitkomst. Hij liep boos het laboratorium uit zonder goedendag te zeggen.

„Het wordt steeds erger", mompelde hij. „Een machine, die het denkwerk doet — stel je voor! Menswaardig noemt hij dat! Nee, nu weet ik wel heel zeker, dat Sickbock een schurk is. Maar de burgemeester is er ingelopen en de commissaris ook. Wie kan me nu nog helpen?"

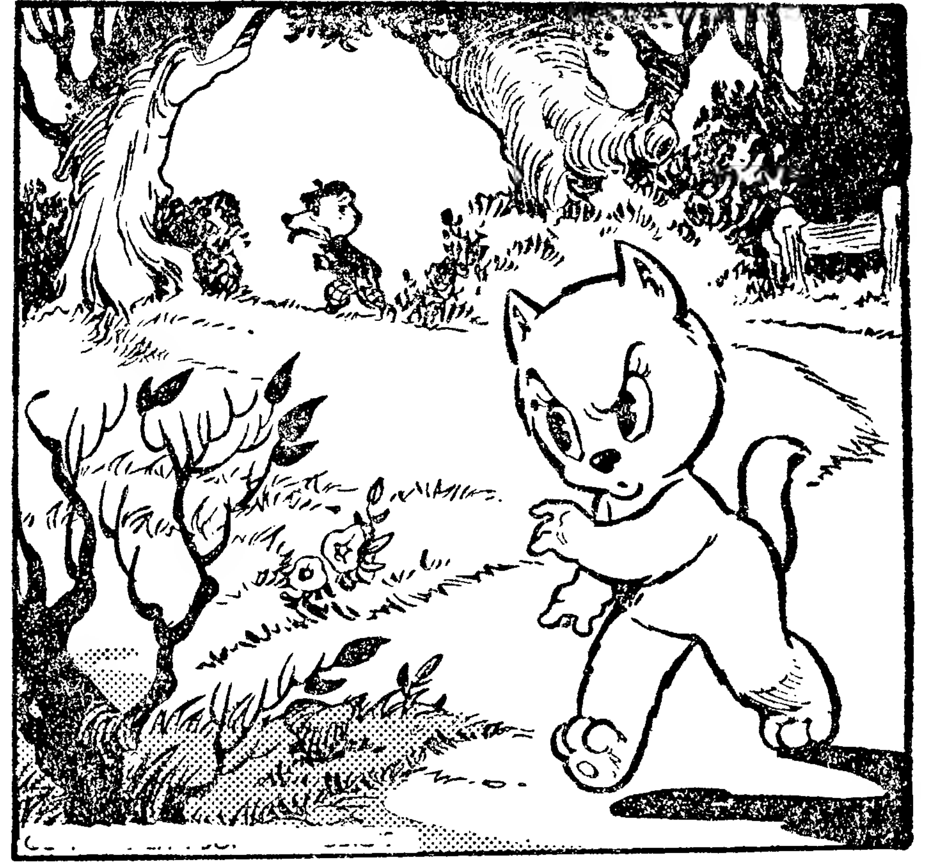
Terwijl hij zo tobbend voortging, zag hij aan de kant van de weg de journalist Argus zitten. Het ventje zag er bedrukt uit, maar Tom Poes was blij, dat hij hem zag.

„Die kan mij helpen", dacht hij. „De krant wordt tenminste nog door denkende mensen gemaakt."

TOM POES EN DE KLONTERS 2663

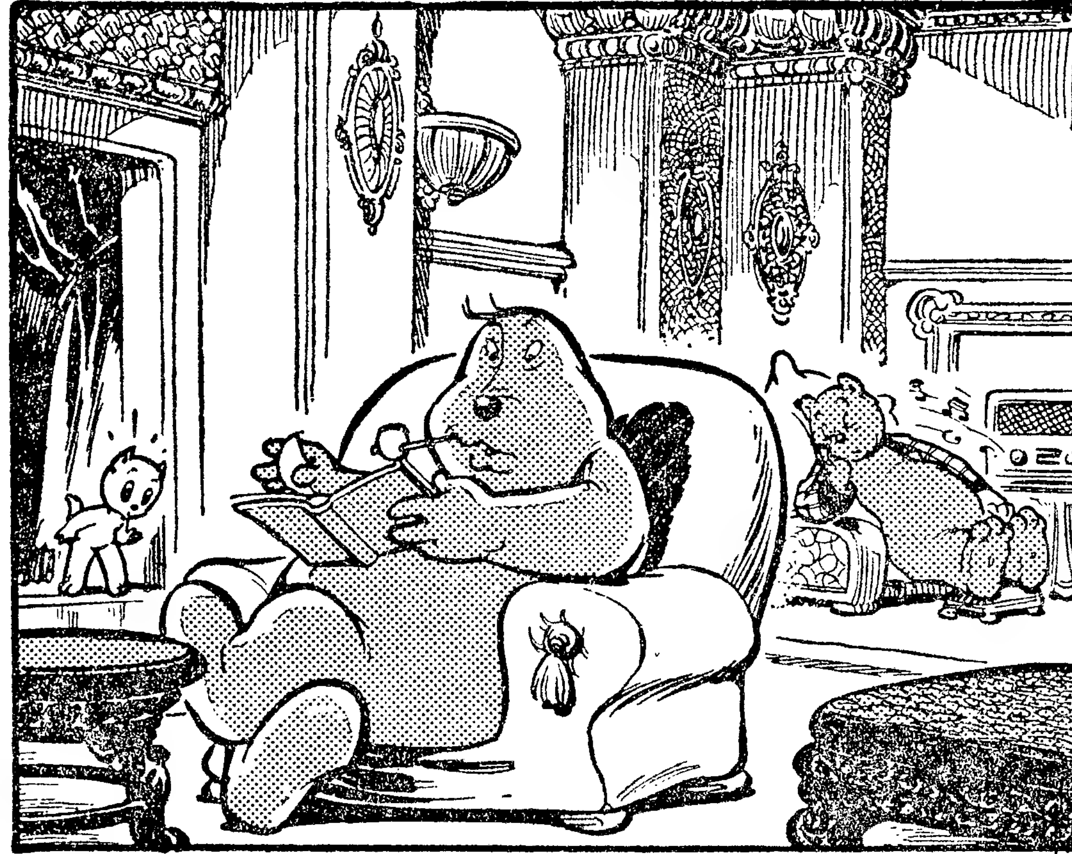

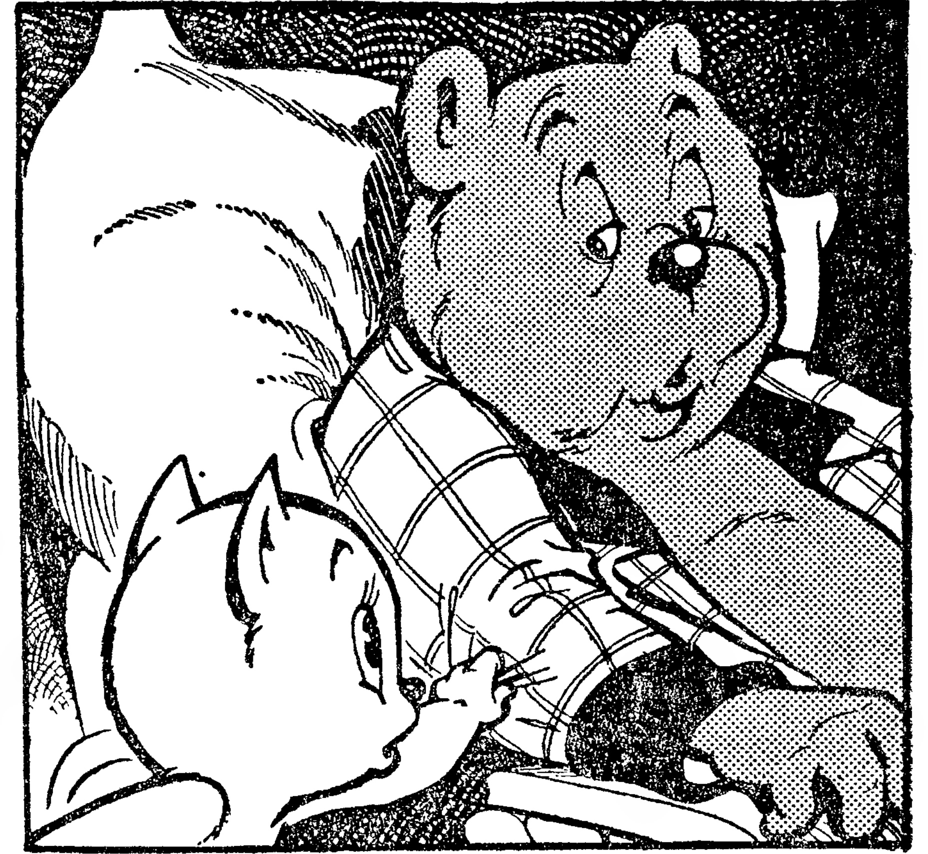

Tom Poes bleef voor de journalist Argus stil staan.
„Wat kijk je droevig", zei hij. „Scheelt er iets aan?"
„Ach man, praat me er niet van", zei de reporter bedrukt. „Alles scheelt er aan. Ze hebben de bodem onder mijn bestaan weggeslagen, je kent dat'.
„Dat is erg", zei Tom Poes. „Ik dacht, dat krantenschrijvers nog geen last van de klonters hadden, omdat die niet kunnen schrijven".
„Klonters kunnen niet schrijven", gaf Argus toe. „En toch hebben ze het krantenwerk overgenomen. Er staan alleen nog maar koppen in de dagbladen. Die worden wiskundig uitgerekend en samengesteld uit tweeëntwintig standaardwoorden. Allemaal machinaal, je weet wel. De lezers hebben geen zin meer in lezen, omdat ze het niet menswaardig vinden. Te vermoeiend. En omdat ik voor mijn stukjes meer dan duizend standaardwoorden gebruik, heb ik mijn ontslag gekregen. Niemand begrijpt meer wat ik schrijf. Nu staan er alleen nog maar koppen in de krant. En strips natuurlijk. Strips zonder teksten omdat de onderschriften toch maar vermoeiende onzin bevatten —. „Geeft het publiek plaatjes en korte kernachtige uitroepen, die iedereen begrijpen kan", zei de hoofdredacteur vanmorgen. Nou, toen ben ik naar huis gegaan". Hij zuchtte diep en stond langzaam op.
„Wat ga je nu doen?" vroeg Tom Poes deelnemend.
„Ik ga een klonter halen", zei de journalist. „Een klonter, die het werk van een werkloze reporter kan doen. Ik wil zelf ook wel eens een menswaardig bestaan leiden!"
Met deze woorden slofte hij de weg af — in de richting van Sickbocks werkplaats . . .

TOM POES EN DE KLONTERS 2664

Tom Poes keek de verdwijnende journalist een poosje na. Toen draaide hij zich om en begon langzaam in de richting van Slot Bommelstein te lopen.

Alles was hem nu wel duidelijk geworden. Hij begreep, dat Sickbock alle denkvermogen in de stad Rommeldam had uitgeschakeld, zodat hijzelf de enige was, die zijn hersens kon gebruiken. Daardoor had hij nu alle macht in handen zonder dat iemand hem er kwaad op aankeek.

„De taak van de wetenschap noemt hij dat," dacht Tom Poes bitter. „Bah! Maar ik loop er niet in! Ik zal proberen of ik er iets aan doen kan — al is dat dan ook een moeilijk werkje, zo alleen!"

Zo tobbende belde hij bij het huis van zijn vriend aan en liep langs de opendoende klonter heen naar binnen. Heer Bommels studeervertrek was gevuld met de klanken van het radio-orkest „De Blaasklonters", dat met behulp van zeven standaardklanken een oneindige voorraad aardige wijsjes de lucht inzond.

Heer Ollie zat knikkebollend voor zijn toestel in een hoek van het vertrek. Voor het haardvuur echter, in de gemakkelijke stoel, bevond zich een klonter, die door middel van een pijp en een boek, het herenwerk had overgenomen.

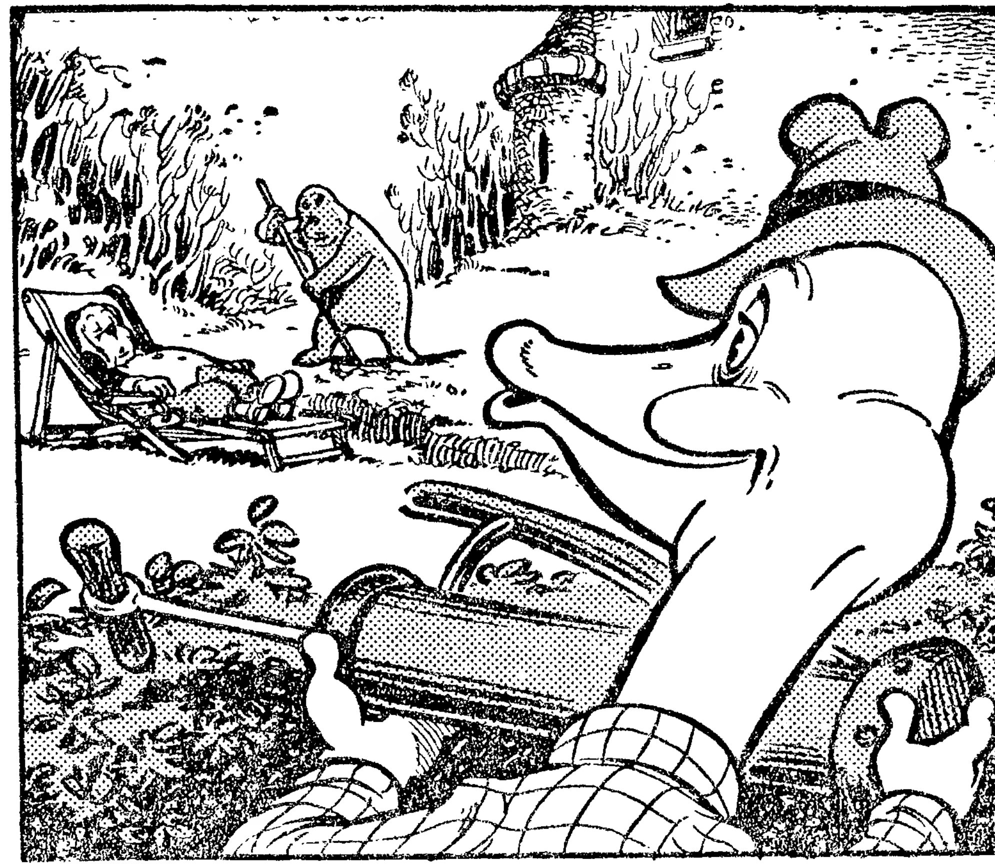
„Heer Bommel!" riep Tom Poes, „hebt u al genoeg van het menswaardige bestaan? Hebt u nog geen zin om eens iets te gaan doen?"

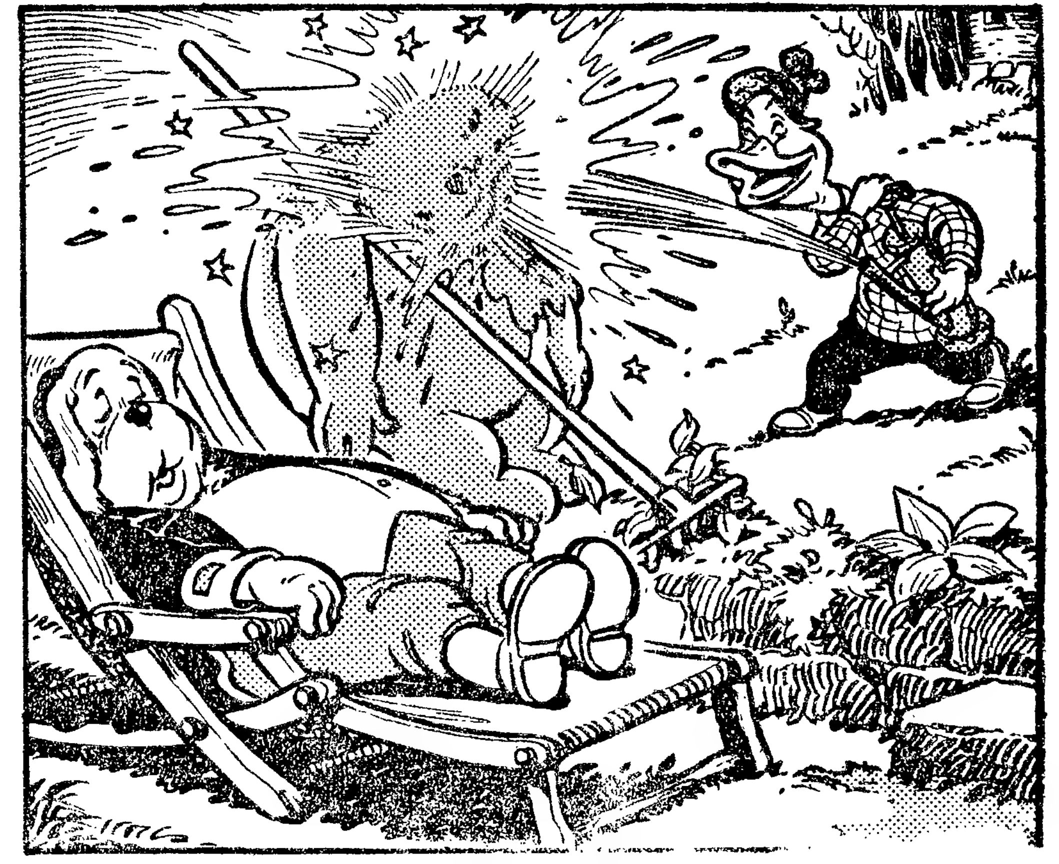
„Huh?" mompelde heer Ollie. Hij keerde het hoofd wat om en staarde zijn jonge vriend lodderig aan. „Wat is er? ... Wat is er? ... Wat is er?" vroeg hij loom. „Is er iets? ... Is er iets? ... Is er iets?"

TOM POES EN DE KLONTERS

2665

Tom Poes was niet de enige, die geen gebruik van een klonter maakte om een menswaardig bestaan te leiden.

In het woud, bij het meer woonde de veerman Wammes Waggel. En daar deze al in geen weken een klant gezien had en ook niet in de stad was geweest, had hij zelfs nog nooit van een klonter gehoord.

„Zo'n overzetveder is ook maar saai!" sprak hij op een goede dag tot zichzelf. En daarop pakte hij een glazen spuit, die hij onlangs gevonden had en trok de wijde wereld in. Van tijd tot tijd vulde hij zijn instrument met water uit een sloot en spoot dan, al voorthuppelend, een mooie straal om zich heen. Dat was leuk, maar ook leuke dingen gaan vervelen, wanneer men ze te dikwijls doet en daarom zocht hij al gauw naar ander vermaak.

Nu wilde het geval, dat zijn weg hem langs slot Bommelstein voerde. Daar was een klonter doende met het bijeenharken van de bladeren, terwijl de bediende Joost op menswaardige wijze van de herfst genoot.

Wammes Waggel keek enige tijd oplettend naar de klonterige bewegingen van de kleifiguur, schudde toen eens met zijn glazen spuit en begon ingehouden te giechelen.

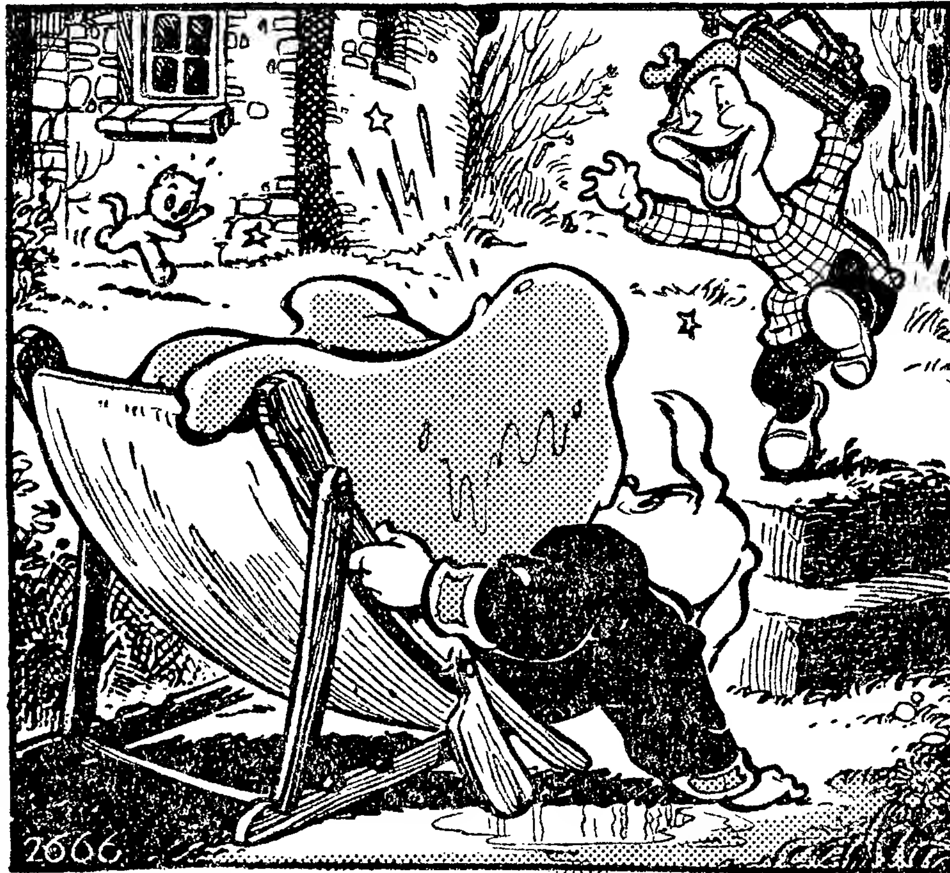
„Hihihihi! Wat een malle slome!" prevelde hij. „Ik ga hem eens laten schrikken — dan kunnen we lachen!"

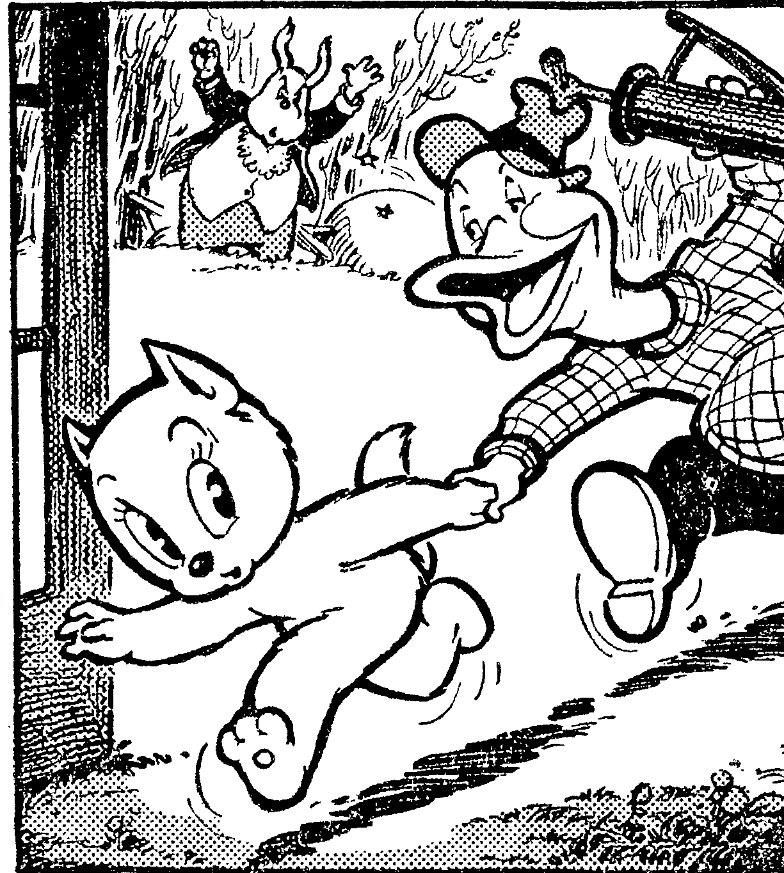
En, zich verdekt opstellend achter de haag, richtte hij zijn toestel op de nijverharkende klonter en spoot hem een fraaie waterstraal op het gelaat.

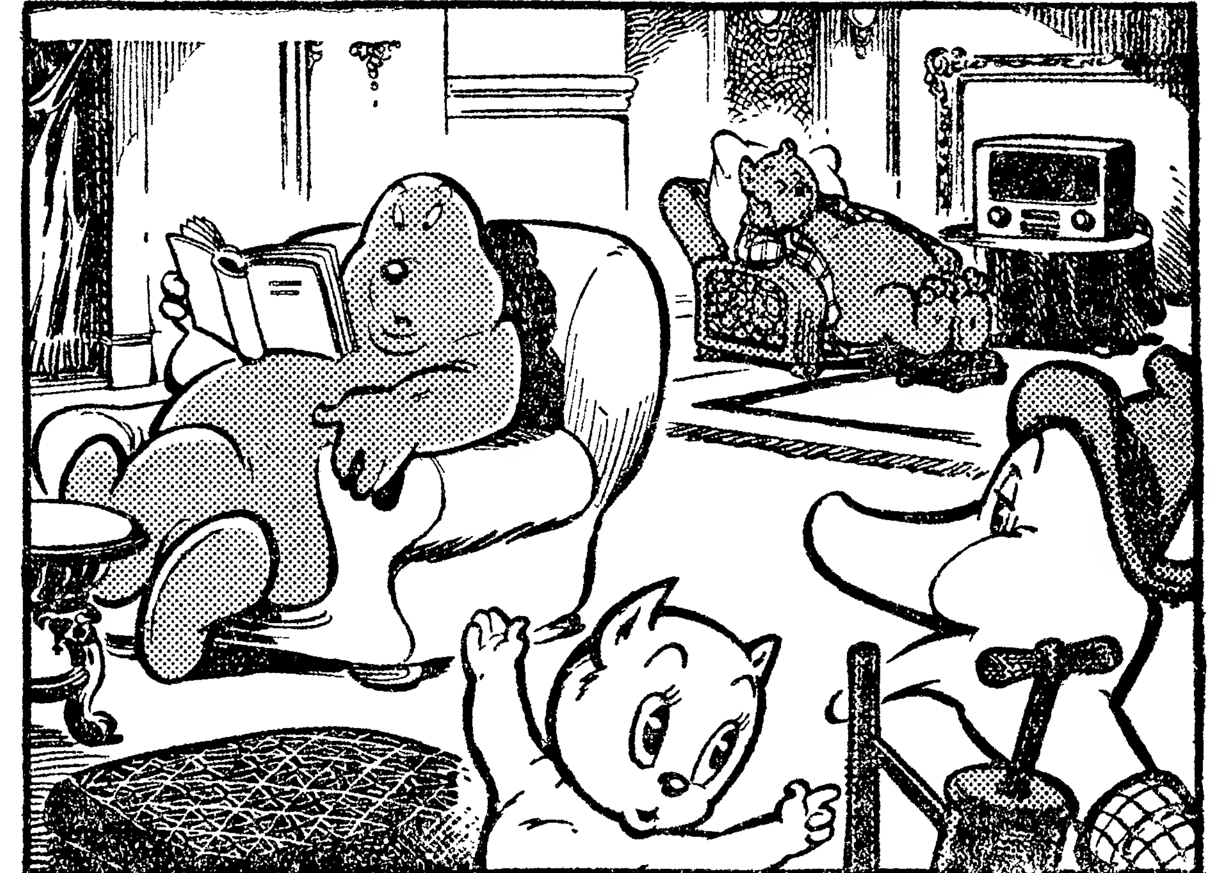
De gevolgen waren verrassend. Want inplaats van te schrikken, zakte de aangespotene door de knieën en plofte week op de bediende Joost, terwijl er enige vonken knetterend oversprongen...

TOM POES EN DE KLONTERS

2666

De natte klonter zakte traag en week op de bediende Joost, die hierdoor plotseling uit zijn menswaardig gedommel werd opgeschrikt.

Hij stiet een gesmoorde kreet uit en begon zich haastig onder de kleimassa uit te werken. Dat was niet eenvoudig en bovendien werd hij onaangenaam gehinderd door de vonken, die uit de kleffe massa oversprongen.

Het valt te begrijpen, dat Wammes Waggel pret had. Hij lachte gierend en huppelde van de ene voet op de andere.

„Wat mal!" riep hij. „Die meneer lost op in water!"

„U moest u schamen, met uw welnemen!" riep de vertoornde bediende. „U hebt mijn klonter beschadigd!"

„Hihihi, hij lost op in water", riep Wammes. „Wat enig!"

Op het rumoer kwam Tom Poes uit Bommelstein rennen. Hij zag met één oogopslag wat er gebeurd was en dat bracht hem op een idee.

„Kom mee!" riep hij haastig. „Dat moet je binnen nog eens doen, Wammes!"

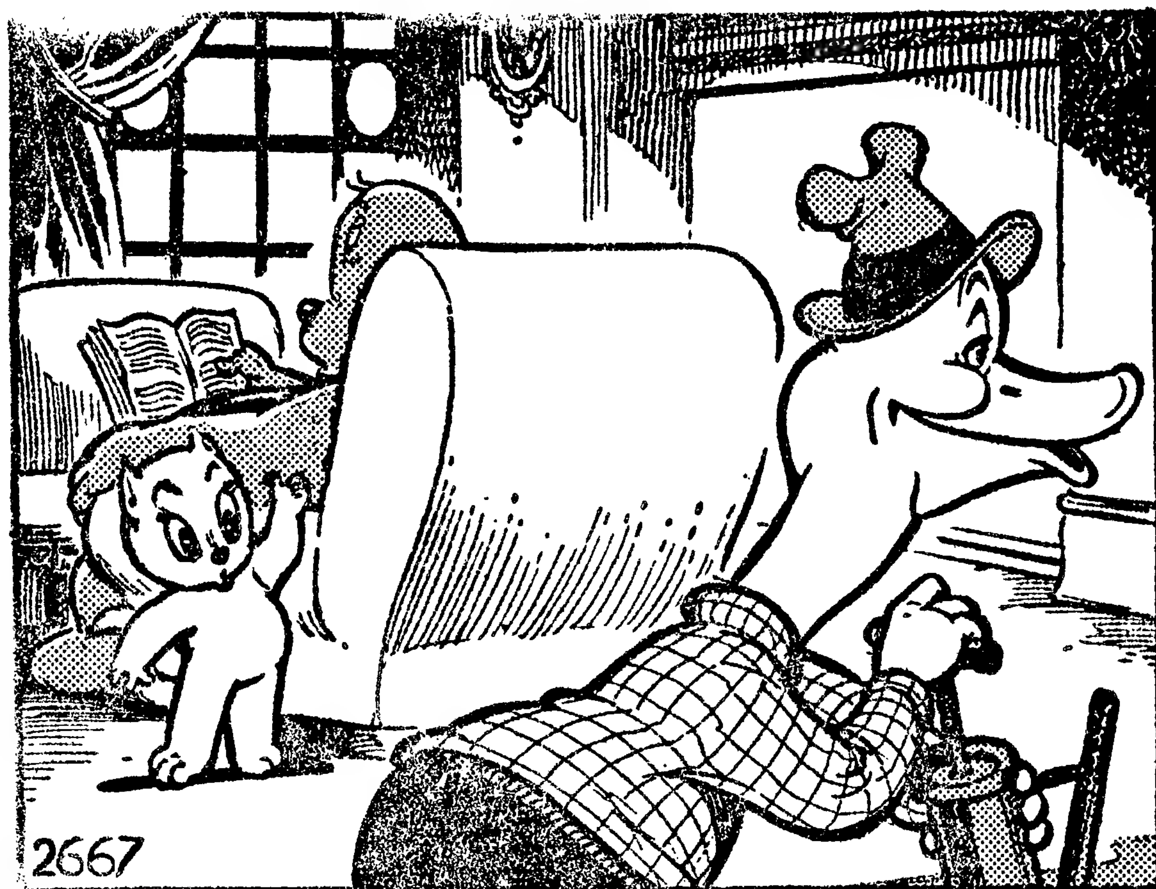
„Goed hoor!", zei Wammes goedig. „Dat spuiten is reuze lollig. En wist jij, dat je in water oplost, Tom Poes? Mal hé? Er zijn luitjes die zich soms met water wassen. Dat is toch maar reuze gevaarlijk — dat zie je nu weer eens!"

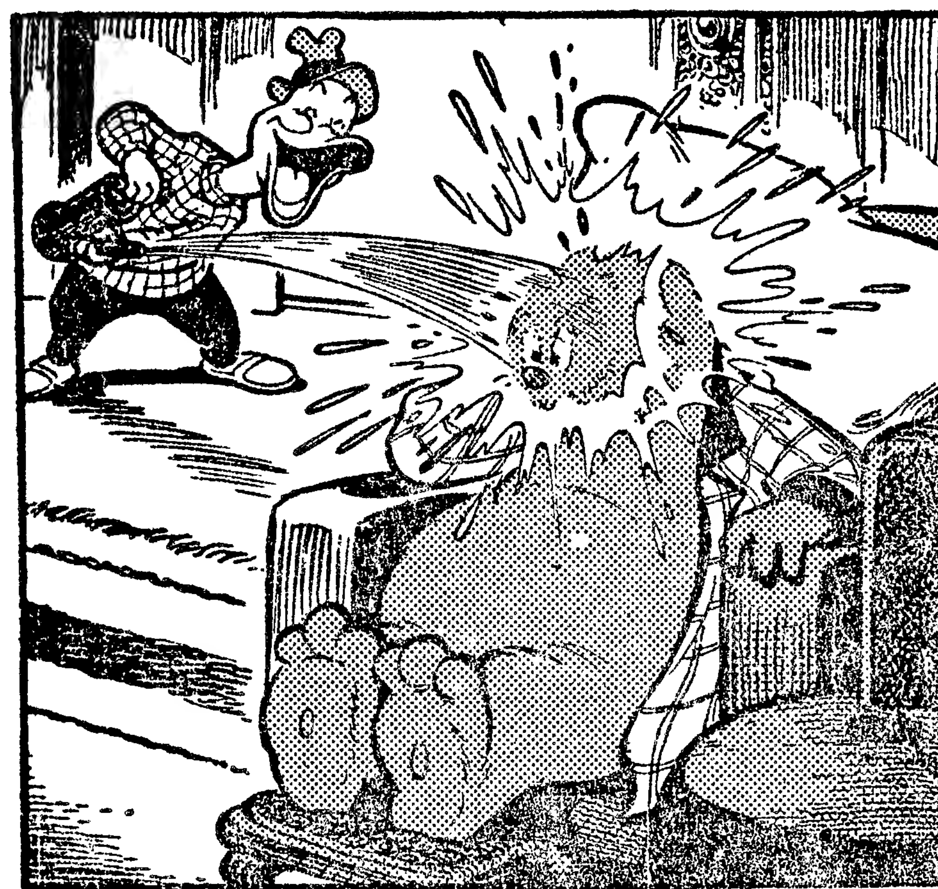
„Kijk", zei Tom Poes, zonder op die woorden in te gaan. „Daar zit er nog een. Spuit die ook eens nat!"

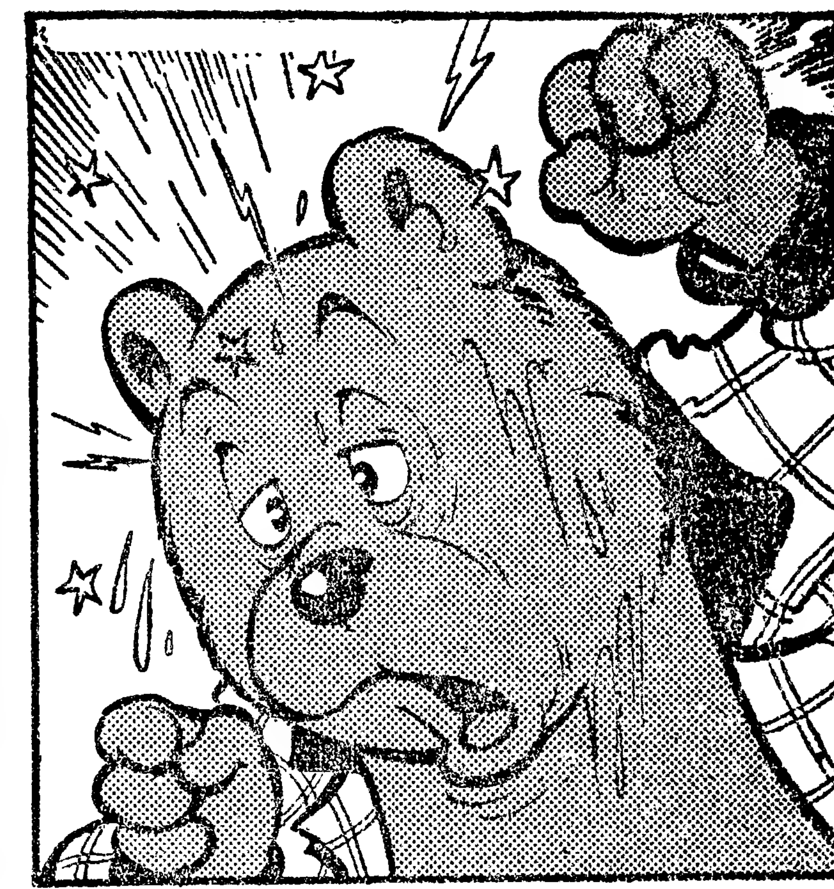
Bij die woorden wees hij op de klonter, die in heer Ollie's stoel een herenleven zat te leiden. Maar Wammes Waggel had veel meer belangstelling voor heer Bommel zelf.

„Hij slaapt!" giechelde hij. „Dat zal enigjes zijn. Maar toch een beetje zielig, dat oplossen. Of niet, Tom Poes?"

TOM POES EN DE KLONTERS 2667

„Spuit deze klonter ook eens nat, Wammes!" drong Tom Poes aan. Hij had een idee gekregen en wilde nu meteen de proef op de som nemen.

Maar Wammes volgde zijn eigen gedachtenloop. Onderdrukt giechelend sloop hij naar de stoel waarop heer Ollie van de radio zat te genieten.

„Nee, niet die!" riep Tom Poes. „Deze hier! De klonter!"

„Jij durft hoor", zei Wammes, „ik zou heer Bommel nooit een klonter durven noemen. Maar nat spuiten durf ik wel — wil je het zien?"

Met deze woorden richtte hij zijn apparaat en spoot een flinke straal slootwater over de slapende uit.

Met het geluid van een opduikende potvis, schoot heer Bommel uit zijn menswaardige dommel op.

„Oempf! Wamsgrumpf!" loeide hij. „Whatisthat?"

„O alleen maar een beetje water hoor!" zei Wammes blij. „Mal hè? Maar waarom los je nu niet een beetje op? Die andere klonter werd helemaal week en slap. Reuze mal!"

„Ik ben geen klonter!" tierde heer Bommel. „Ik ben een heer en ik laat me niet . . .".

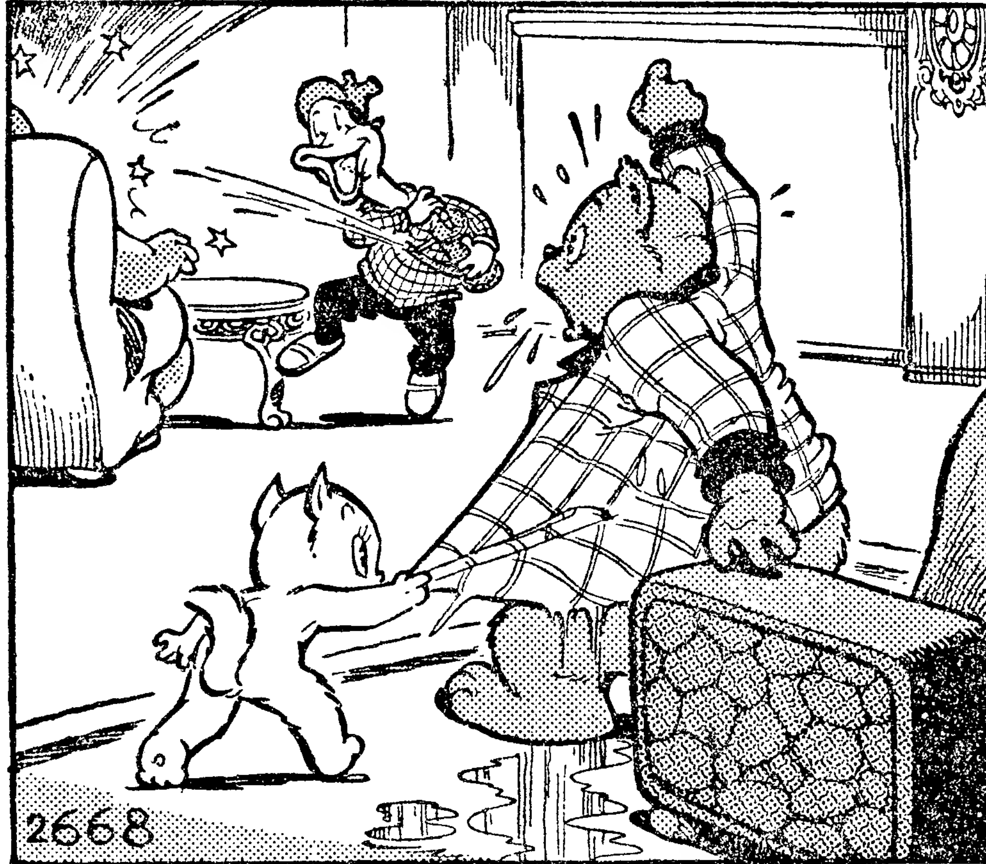
Hij zweeg plotseling. Een trek van diep nadenken kwam op zijn gelaat toen hij naar de kleifiguur keek, die in zijn stoel een pijp zat te roken

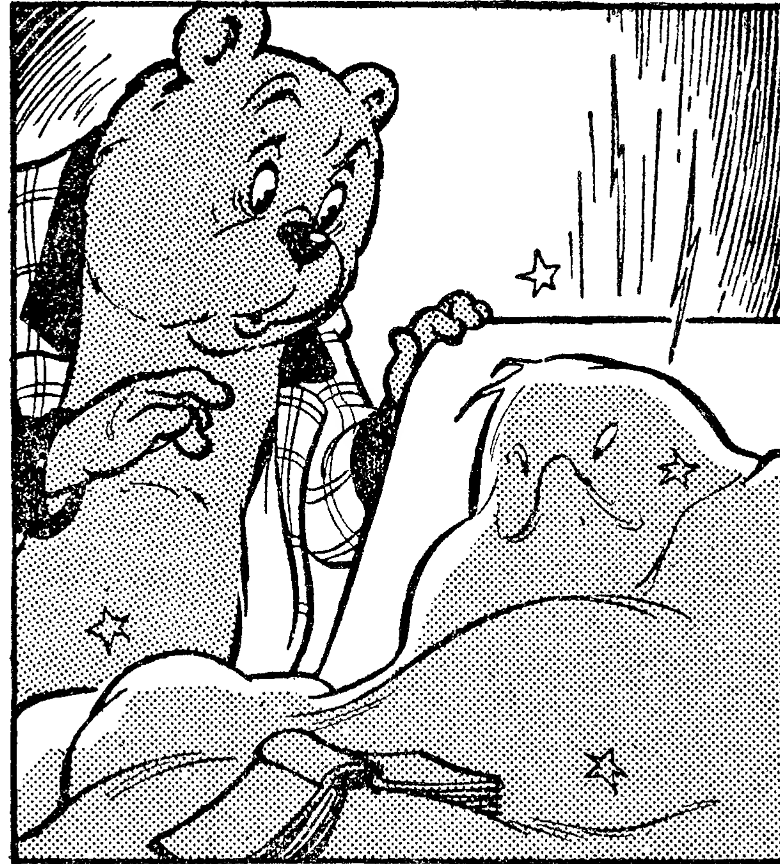
„Ik ben een heer . . . ik ben geen klonter . ." mompelde hij. „Maar die klonter is de heer . . . en wat ben ik dan?"

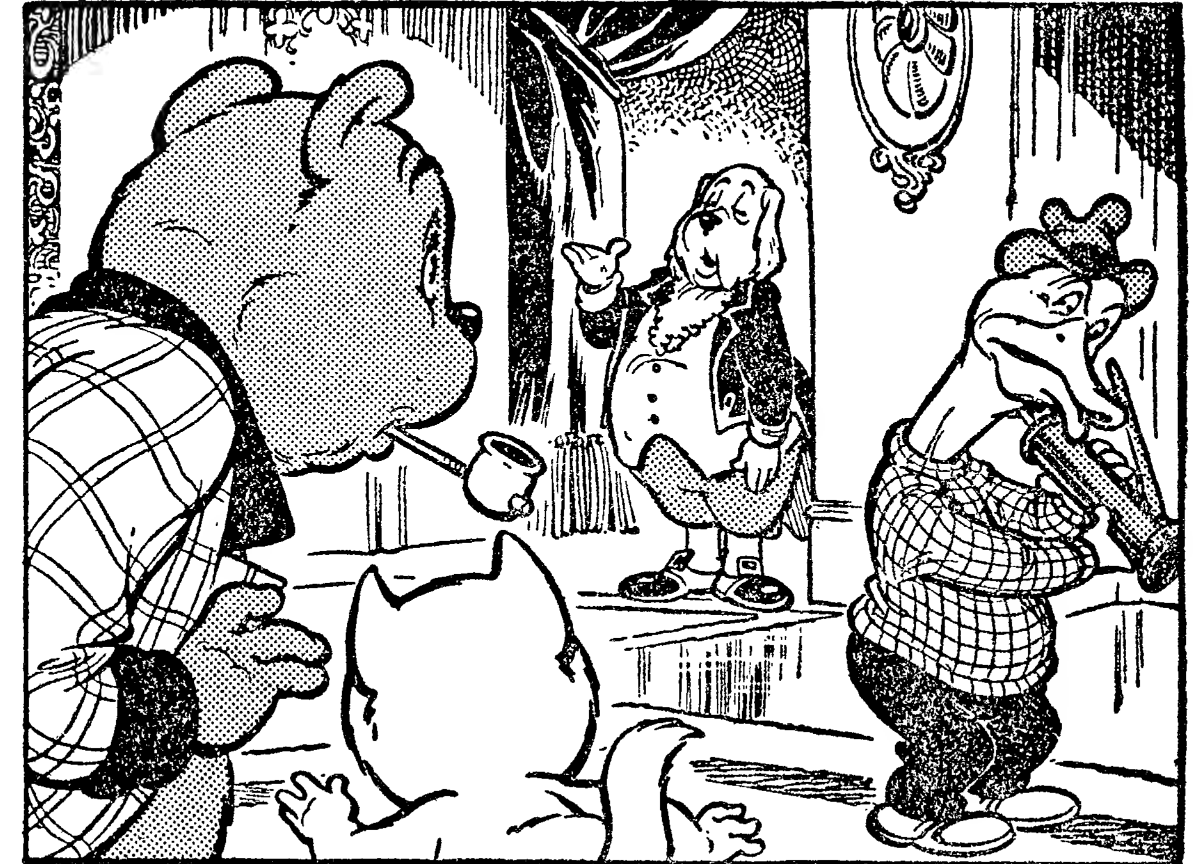
„U leidt immers een menswaardig bestaan?" zei Tom Poes op de achtergrond.

„Welja, nog beledigingen ook!" riep heer Ollie, die opnieuw boos werd. „Het is héél droevig. Maar dit neem ik niet!"

TOM POES EN DE KLONTERS

Terwijl Tom Poes probeerde om heer Ollie te kalmeren, was Wammes Waggel naar de rustig rokende klonter gelopen.

„Hihihi!" Wat een dooie!" sprak Wammes.

De ander sloeg rustig een bladzijde van zijn boek om en antwoordde niet.

„Zal ik jou ook eens spuiten?" stelde Wammes Waggel voor. „Reuze enig hoor! Kunnen we lachen!"

Toen ook nu een antwoord uitbleef, bedacht hij zich niet lang meer.

„Hupla!" diep hij. „Daar ga je dan!" En met die woorden richtte hij zijn glazen spuit en spoot de gehele inhoud op de roerloze. Die gaf wat vonken af en zakte toen vochtig in elkaar.

Op dat moment trad heer Ollie nader. Sprakeloos staarde hij enige tijd naar de vormloze kleimassa en schudde toen het hoofd.

„Dàt een heer?" prevelde hij. „Onzin! Ik begrijp niet, hoe ik ooit die mooie praatjes heb kunnen geloven. Maar gelukkig heb ik het gezonde verstand van de Bommels geërfd. Ik ben bijtijds tot inzicht gekomen. . ."

„Door de spuit van Wammes Waggel!" riep Tom Poes brutaal.

„ . . .bijtijds tot inzicht gekomen," hernam heer Ollie met verheffing van stem. „Ik heb bedacht, dat men als een heer geboren wordt en dat men het heer-zijn niet mag verloochenen!"

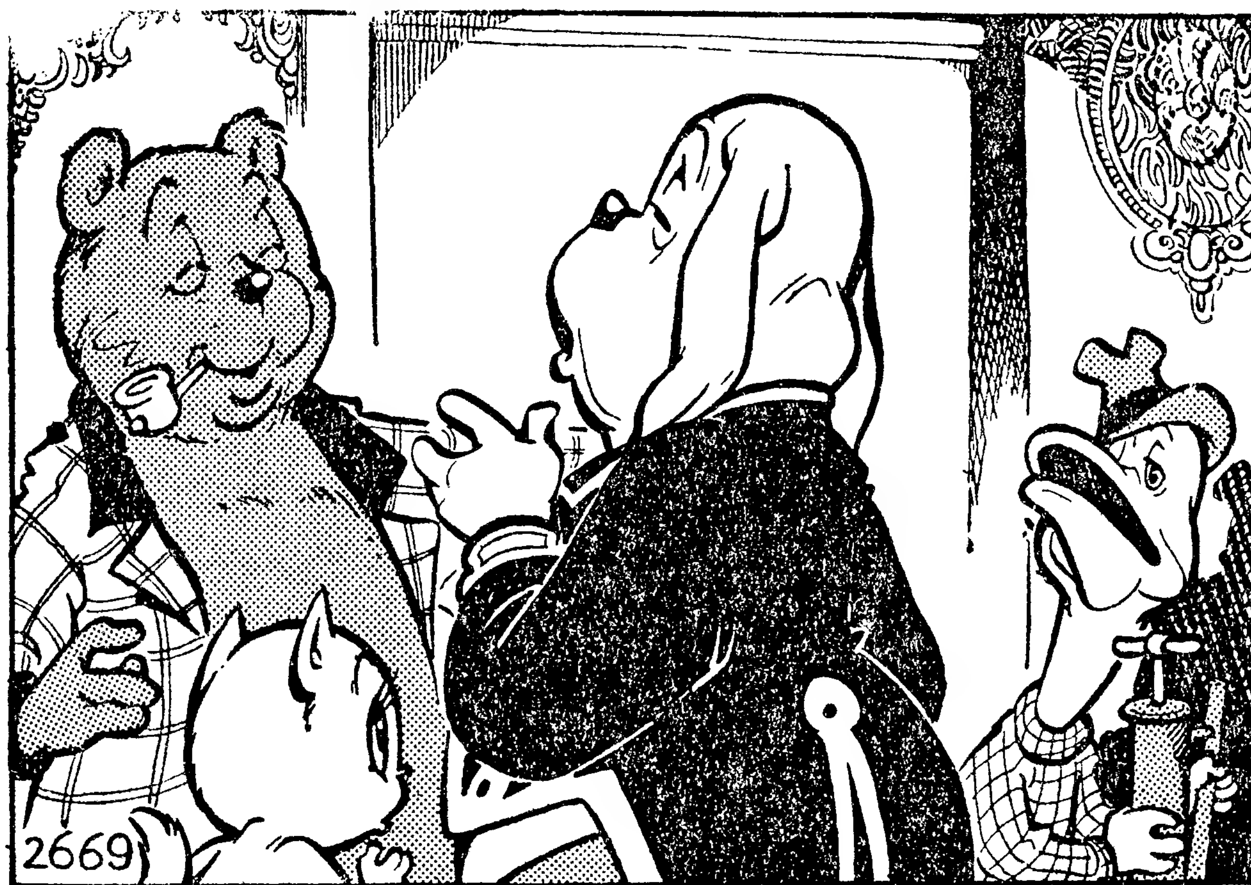
„En het menswaardig bestaan dan?" hield Tom Poes aan.

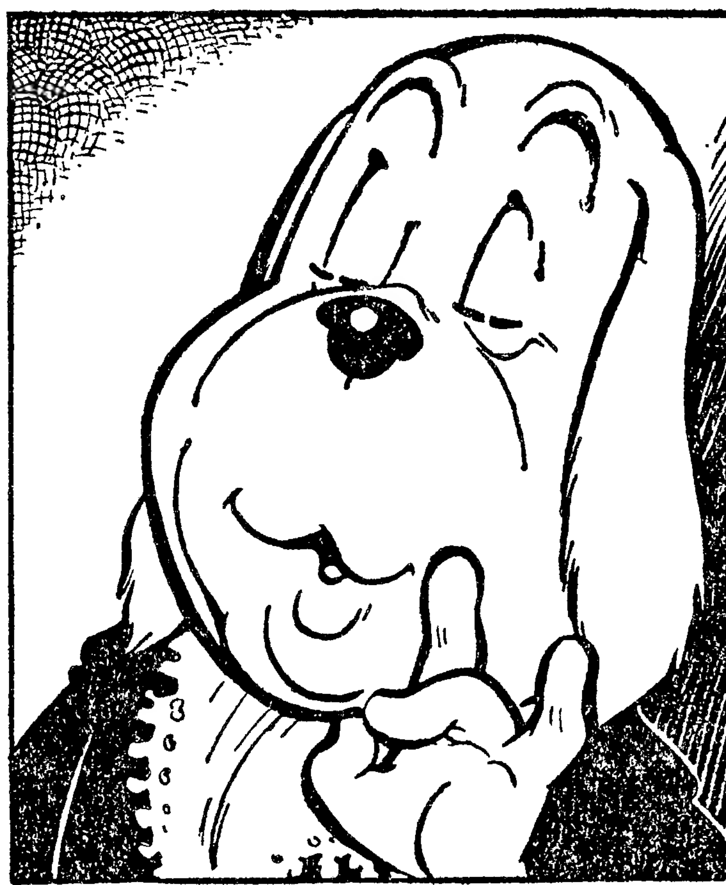
„Dat heeft niets met heer-zijn te maken," zei heer Bommel toornig „Ik ben trouwens geen mens — ik ben een herebeer, dat moest je weten! En daar ben ik héél blij om, want stel je voor . . ."

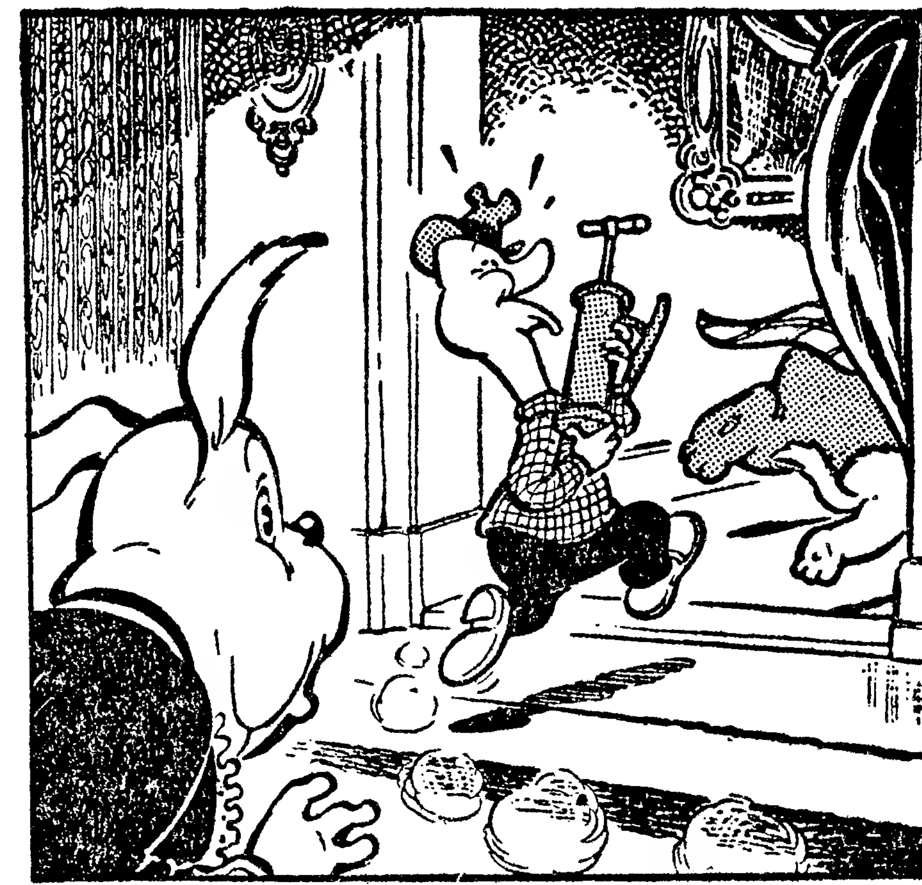
Op dit moment deed zich een onverwachte onderbreking voor. De bediende Joost verscheen in de deuropening en kuchte.

„Excuseer, heer Olivier," zei de trouwe knecht, „zal ik de maaltijd opdienen, met uw welnemen? Of is de tijd daar nog niet rijp voor?"

TOM POES EN DE KLONTERS

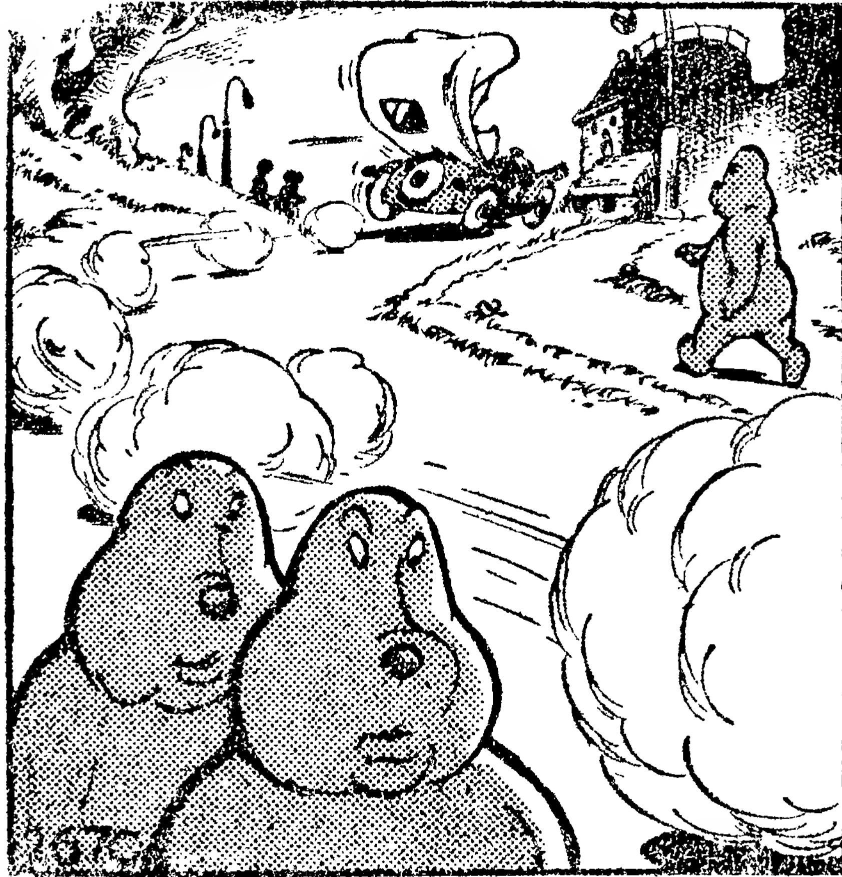

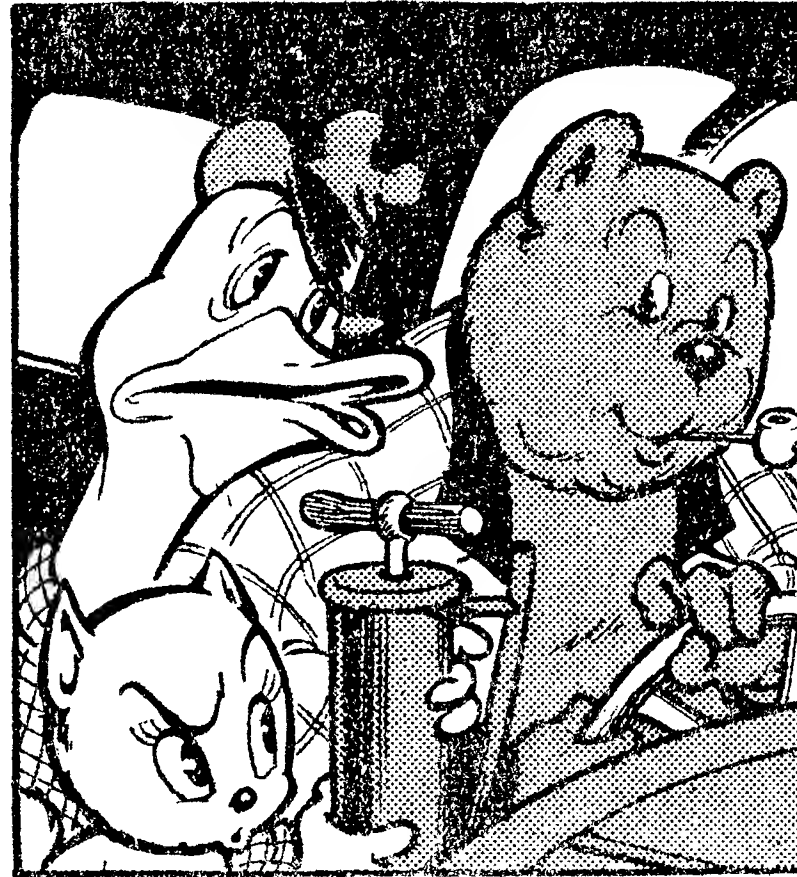

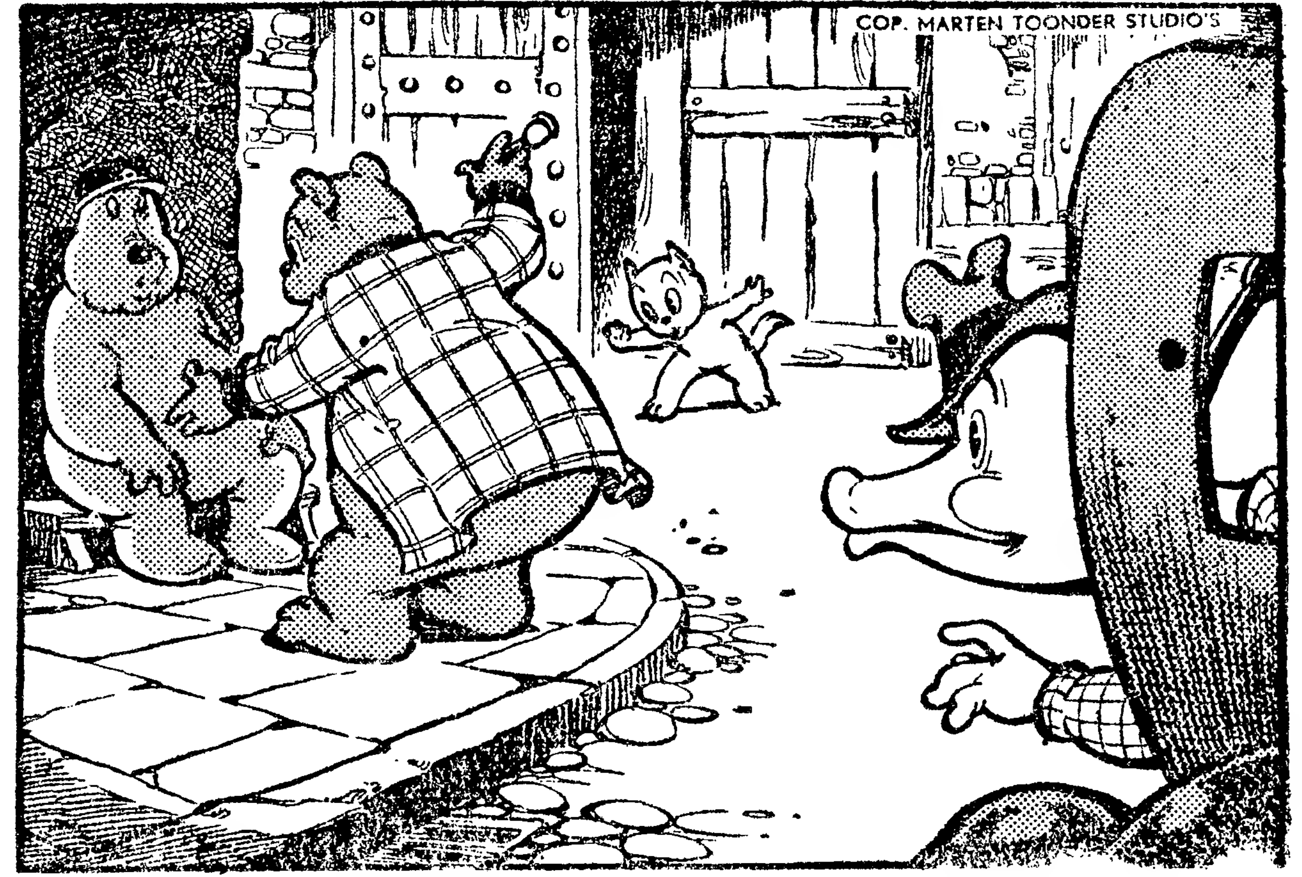

Heer Bommel staarde verbaasd naar zijn trouwe knecht en liep toen langzaam op hem toe.
„Joost!" riep hij ongelovig, „wat is er gebeurd? Ik bedoel, hoe komt het, dat je weer gewoon rondloopt? Leid je dan geen menswaardig bestaan meer, als je begrijpt wat ik bedoel?"
„Nee, heer Olivier", antwoordde de knecht eenvoudig. „Zo'n menswaardig bestaan valt tegen, met uw welnemen. Ik heb gemerkt, dat men zodoende van voren niet meer weet of men van achteren leeft, als ik mij zo vrij mag uitdrukken en daarom heb ik besloten om gewoon weer aan het werk te gaan. Ik weet niet, of werken menswaardig is, maar tenslotte moet men zich niet iets aanmeten wat men niet is. Niet iedereen kan een mens zijn, wanneer u mij toestaat."
„Precies mijn idee!" riep heer Ollie goedkeurend. „En over heren hoeven we helemaal niet te praten. Komaan..."
„Excuseer", onderbrak Joost. „Het eten is klaar, heer Olivier! Kan ik opdienen?"
„Eten?" riep Tom Poes uit. „Geen denken aan! Daar is de tijd nog niet rijp voor. Nee, eerst moet er nog veel meer gespoten worden. Je moet niet vergeten, dat heel Rommeldam uit klonters bestaat — en die moeten eerst weg!"
„Juist!" bevestigde heer Bommel. „Anders heeft het heer-zijn geen waarde meer."
Op die woorden klaarde het gezicht van Wammes Waggel op. Hij had wat beteuterd in zijn lege spuit staan staren, doch nu schoof hij zijn hoedje achterover en verliet blij huppelend het vertrek.
„Spuiten!" riep hij vrolijk. „Enig, luitjes!"
„Jammer van de maaltijd", mompelde Joost. „Maar dat is hier nu eenmaal altijd de moeilijkheid. Het eten moet pas gaar zijn als de tijd rijp is."

TOM POES EN DE KLONTERS

Tom Poes was natuurlijk erg blij, dat hij toch nog hulp gevonden had.

„Ik dacht werkelijk, dat ik die klonterplaag alleen zou moeten opknappen!" zei hij, toen ze in de Oude Schicht naar de stad reden. „Het is werkelijk mooi van u, dat u de burgers van Rommeldam uit de greep van Sickbock wilt helpen redden."

„Och, zo ben ik, dat weet je," zei heer Ollie glimlachend. „Wat je precies met die greep van Sickbock bedoelt, weet ik niet, maar het stadsbeeld is maar saai met al die kleifiguren. Niemand die beleefd groet en „Dag heer Bommel" zegt. Nergens een vriendelijk woord of een kwinkslag. Dat loopt maar rond met gezichten alsof iedereen gelijk is."

„Ze zijn allemaal gelijk," zei Tom Poes. Doch nu vond Wammes Waggel dat het gepraat lang genoeg geduurd had.

„Jakkes wat zijn jullie saai!" riep hij bitter uit. „Waar is die spuiterij nu? Je had het echt beloofd, Tom Poes!"

„Ja, waar gaan we eigenlijk naar toe?" vroeg heer Ollie. „Wat ben je van plan, jonge vriend?"

„We moeten hier zijn," zei Tom Poes. „Stop hier maar voor de deur, dan gaan we overstappen op de brandweerauto!"

Heer Bommel remde de Oude Schicht krachtig voor de deur van de brandweerkazerne en steeg uit.

„Een goed idee!" mompelde hij peinzend, „werkelijk! Ik had het zelf kunnen verzinnen!"

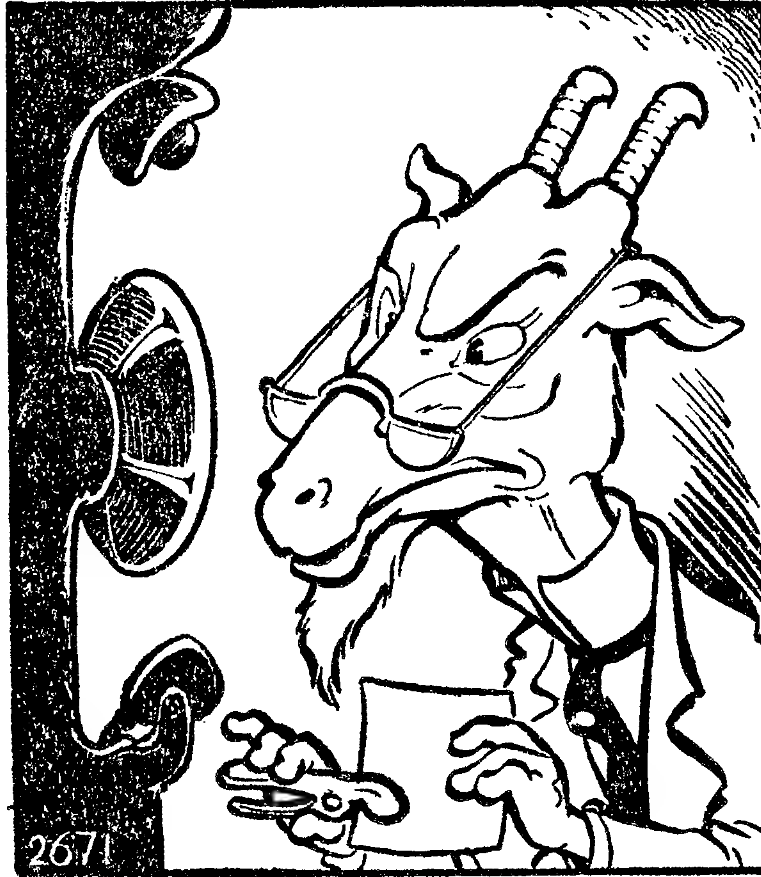
Hij wilde nu achter Tom Poes aan de garage binnen lopen, doch werd staande gehouden door de dienstdoende klonter, die voor de deur zat.

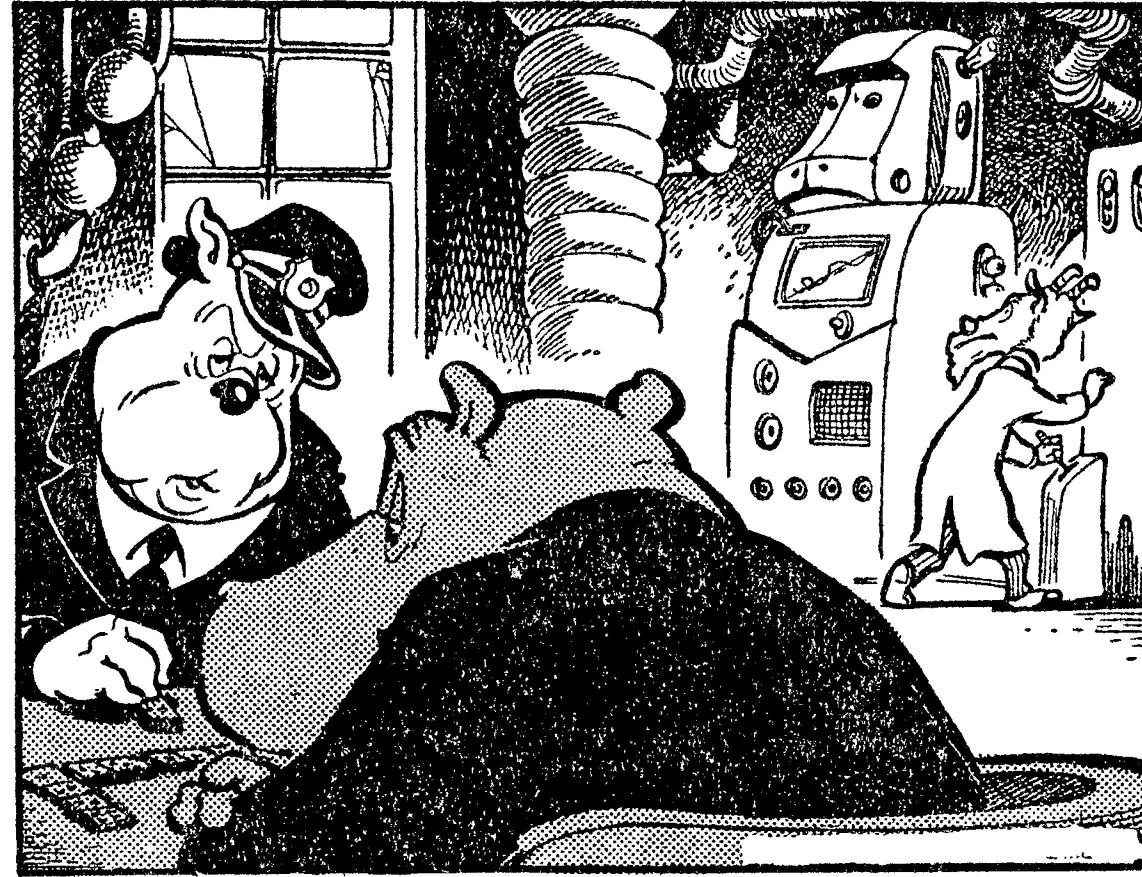
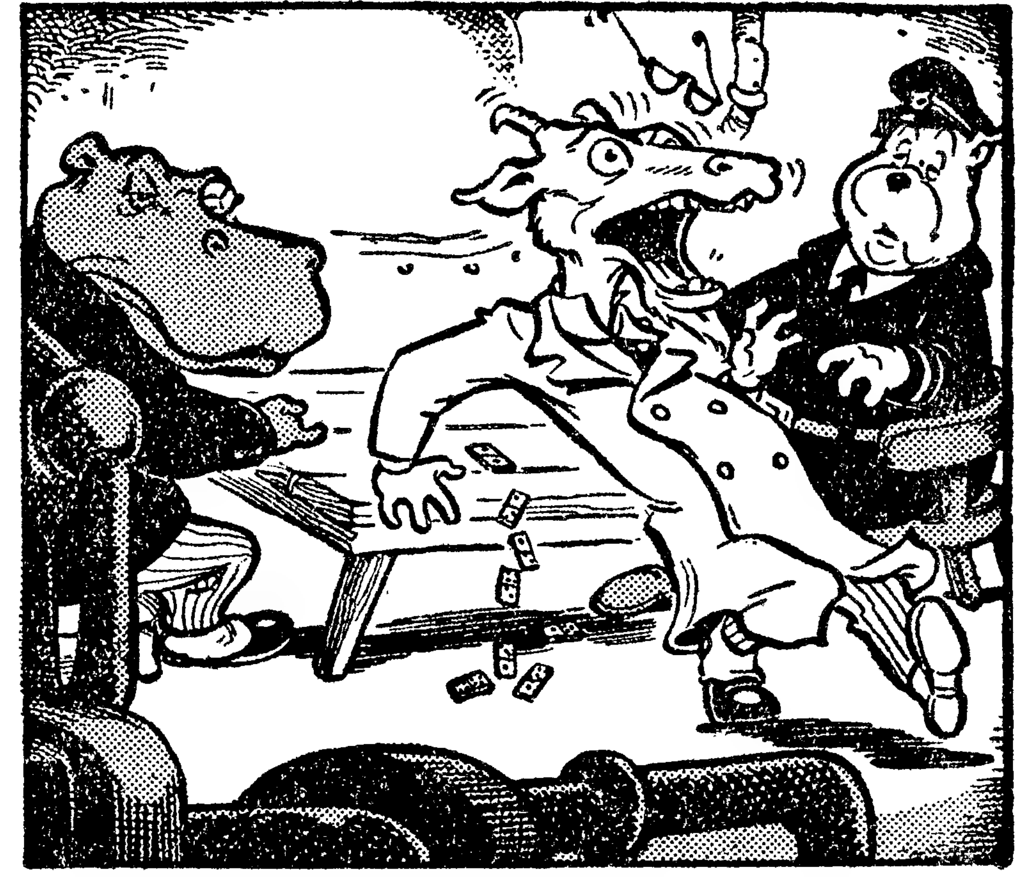
„Waar is de brand?... Waar is de brand?... Waar is de brand? vroeg de plompe figuur.

„Er is geen brand", zei heer Ollie voorzichtig. „We komen gewoon de..."

„We gaan gewoon spuiten!" riep Wammes Waggel. „Reuze enig hoor!"

TOM POES EN DE KLONTERS

Het klonterweb, dat Sickbock over de stad had uitgespreid werkte voortreffelijk, dat bleek nu pas goed. Want op het moment, dat de brandweerauto uit de kazerne wegreed, belde de dienstdoende kleifiguur het laboratorium op en gaf een code-boodschap door.

De geleerde luisterde oplettend: hij ponste de reeks cijfers en letters keurig in een kaart en stopte die tenslotte in zijn machine. (Het zou natuurlijk vlotter geweest zijn, wanneer de klonter woorden in plaats van code gebruikt had — niet alleen voor de oplettende lezertjes, maar ook voor mezelf. Doch technisch is dit niet te verantwoorden. Een klonter kent slechts één standaard uitroep en voor iedere aandoening een door cijfers genuanceerde letter.)

Na enig geratel en getik, opende het denk-apparaat tenslotte de mond en sprak: „Er is geen brand — er is geen brand — klik... brandspuit gaat spuiten — drie onbevoegden met brandspuit uitgerukt — ring... klik!"

Professor Sickbock verbleekte. Met vertrokken gelaatstrekken wankelde hij achteruit tegen het tafeltje aan, waarop de burgemeester en de commissaris een speletje domino speelden.

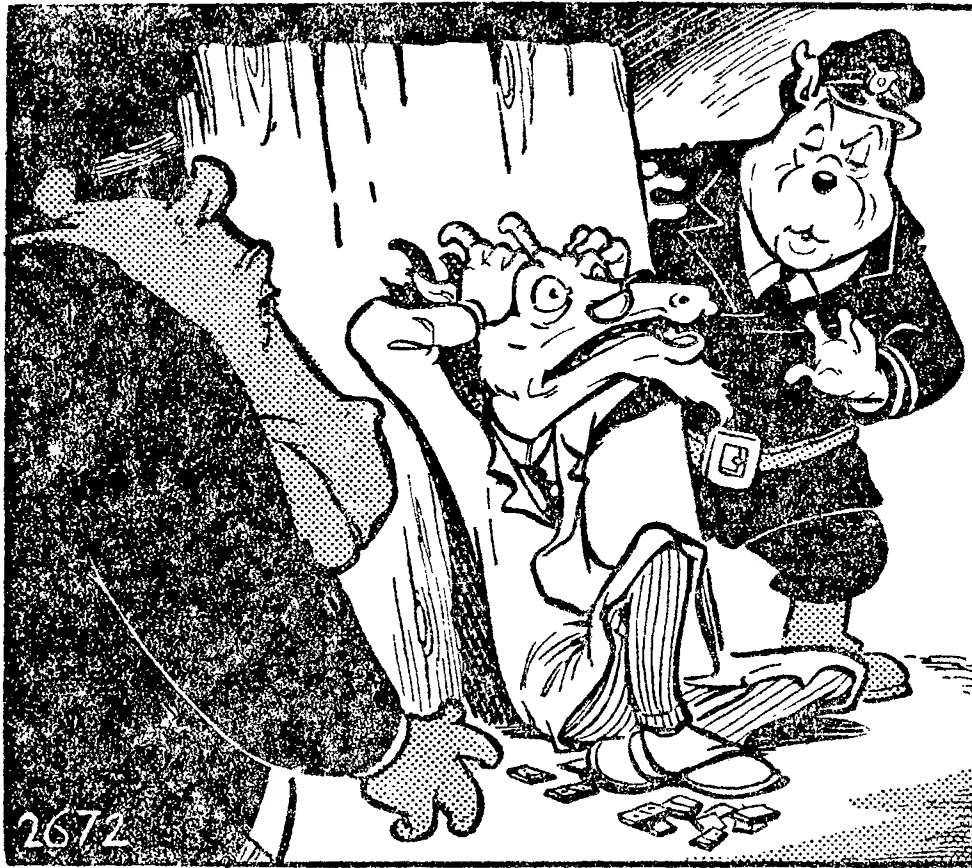
„Dat is een boos bericht!" stamelde hij. „De brandspuit gaat spuiten! Waar? Waarom? Water is de zwakke plek van mijn genis surgatus en ik ben bang..."

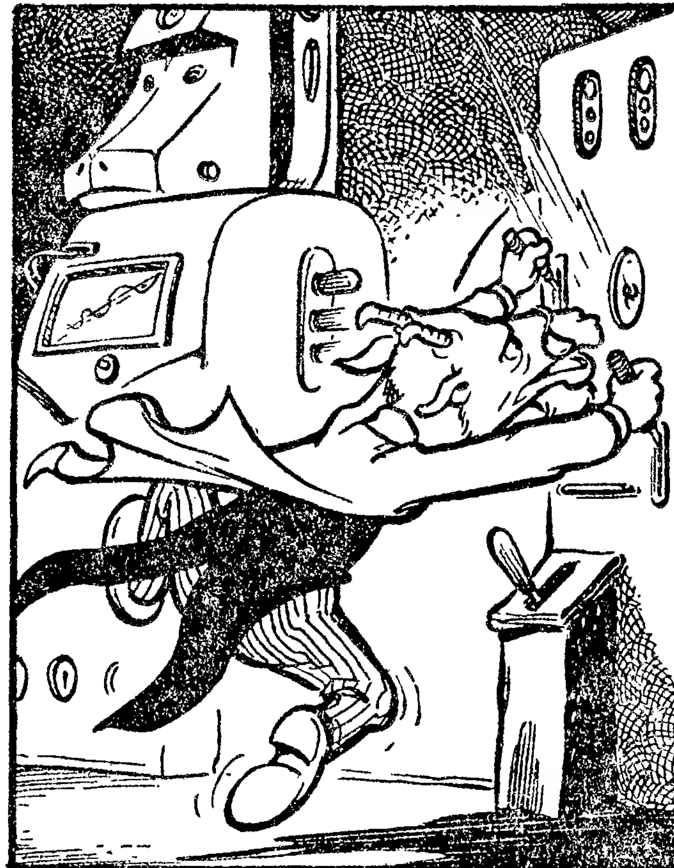
„Kijk een beetje uit!" mompelde de burgemeester knorrig en de commissaris bukte zich moeizaam om het spel op te rapen.

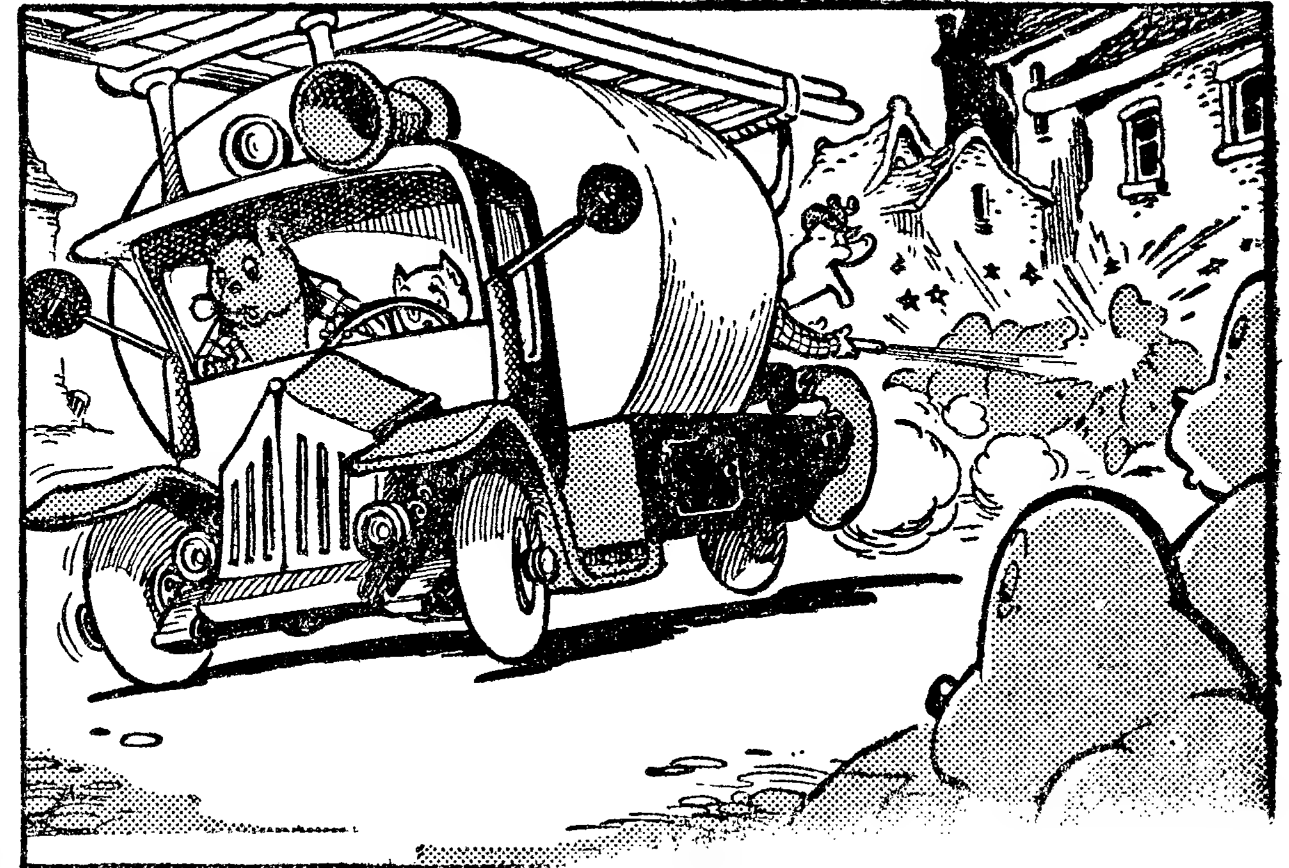
„Stenen zijn gevallen... stenen zijn gevallen..." zeurde hij.

Van die kant was geen hulp te verwachten, dat is duidelijk.

TOM POES EN DE KLONTERS 2672

Professor Sickbock sloeg de handen aan het voorhoofd.

„Hebt ge dat vreselijke bericht dan niet gehoord?" riep hij uit. „Men gaat water spuiten! En dat terwijl men altijd de grootst mogelijke droogte in acht moet nemen. Mijn proefpersonen zijn nog niet watervast! Wie is er op dat idee gekomen, vraag ik me af!"

„Vraag het dan aan je denkmachine," mompelde de burgemeester, zonder meegevoel.

„Maar ik heb niet genoeg gegevens!" riep de geleerde nerveus.

„Vraag die aan de politie", stelde de commissaris voor. Hij had sloom de stenen weer opgeraapt en staarde nu kleurloos op de tafel.

„Politie . . ." sei Sickbock bitter. Doch toen drong het tot hem door, dat verder praten geen zin had. Zijn toehoorders begonnen heel menswaardig een nieuw spel domino en hadden geen aandacht meer voor hem.

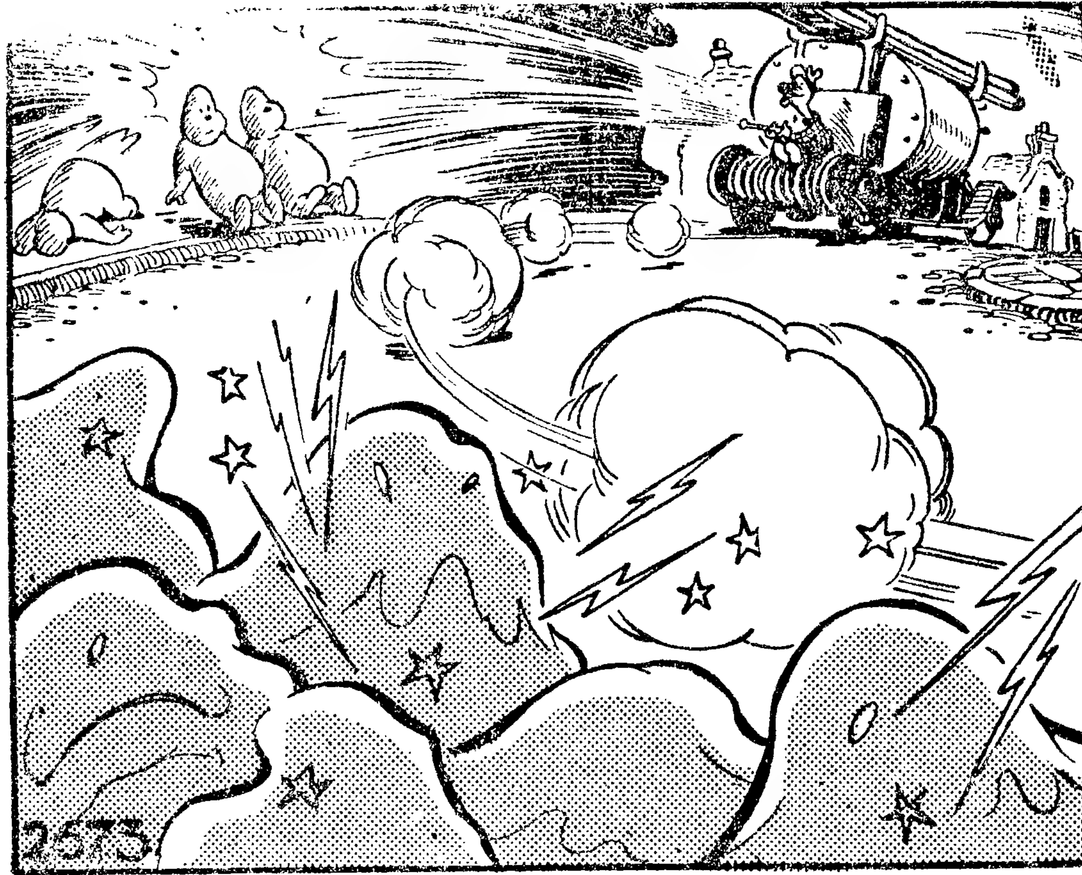
„De wetenschappelijke weg!" sprak de geleerde, op zijn toestellen toetredend. „Ik zal inderdaad de politie in werking brengen!"

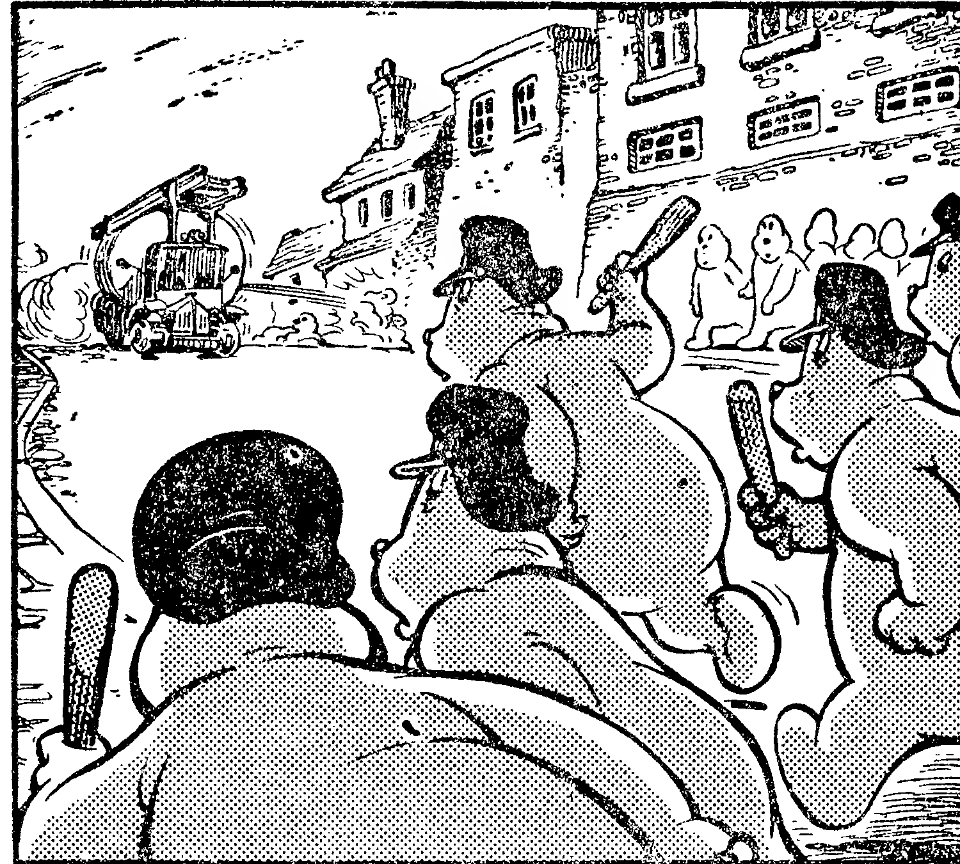
Intussen reed de brandweerauto met een flinke snelheid door de straten van Rommeldam. Tom Poes zat achter het stuur om de dichtst bevolkte wijken op te sporen en heer Bommel zat naast hem om leiding te geven.

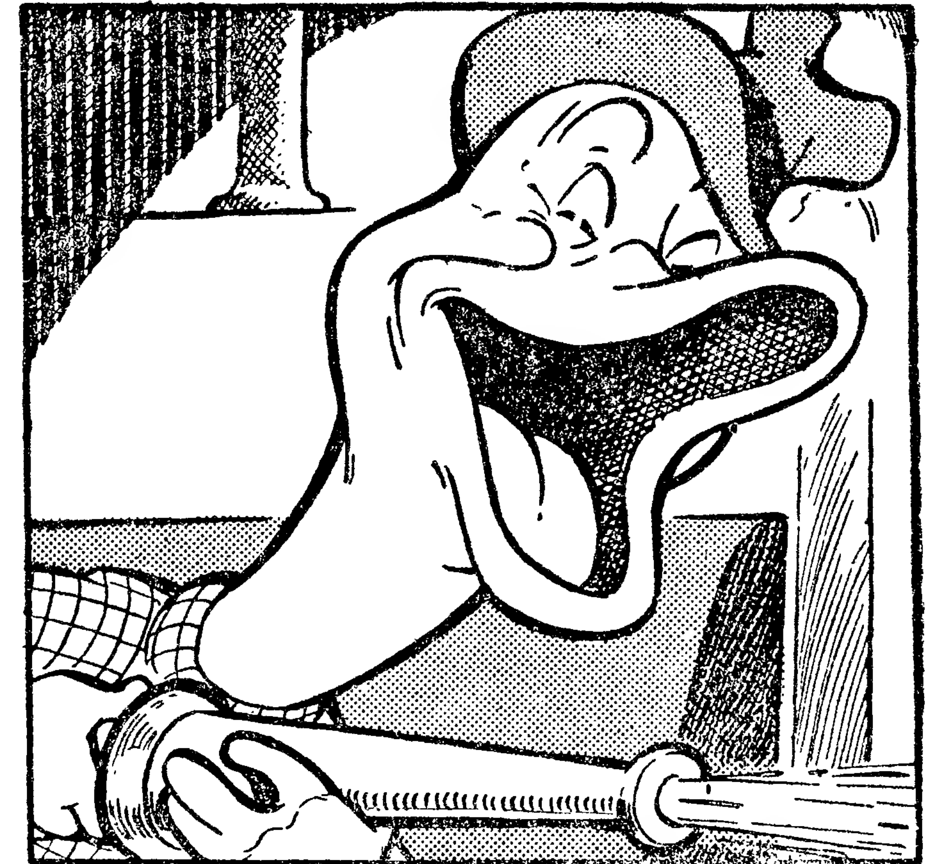
Het meeste plezier echter had Wammes Waggel, die achter op de watertank zat. Daar dit een nieuw model spuitwagen was met een gekoppelde persdruksproeiing, had hij niets anders te doen dan de waterslang op de voorbijgangers te richten — en dat was, zoals hij zelf zei „het allerenigste wat hij ooit had meegemaakt."

Dat was natuurlijk heel ondeugend van hem en het mag ook niet als een voorbeeld voor onze lezertjes worden gesteld. Het is alleen maar goed te praten door het feit, dat alle voorbijgangers uit klonters bestonden.

TOM POES EN DE KLONTERS 2673

Het spuiten van Wammes Waggel had vreselijke gevolgen voor de klonterbevolking van Rommeldam. Want hoewel Sickbock ijverig bezig was om iets te zoeken, dat zijn figuren watervast zou kunnen maken, had hij nog steeds niets gevonden. (Hij is momenteel doende met plastic-proefpersonen, doch die verschrompelen snel, omdat ze niet tegen de elektronische transmolatie zijn opgewassen).

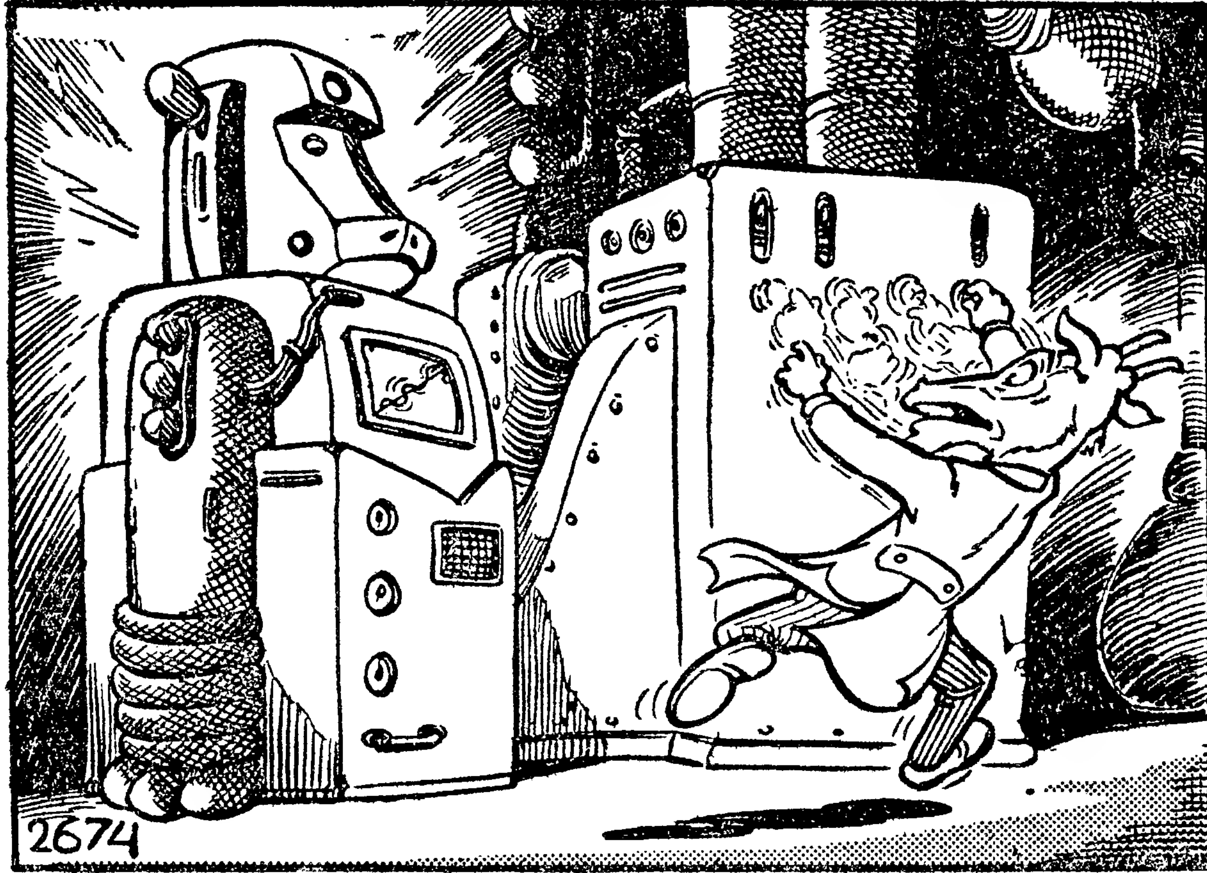
Daarom liet de geleerde hen schuilen wanneer het regende. Dat was wel lastig, doch het droge najaar had het hem niet al te moeilijk gemaakt.

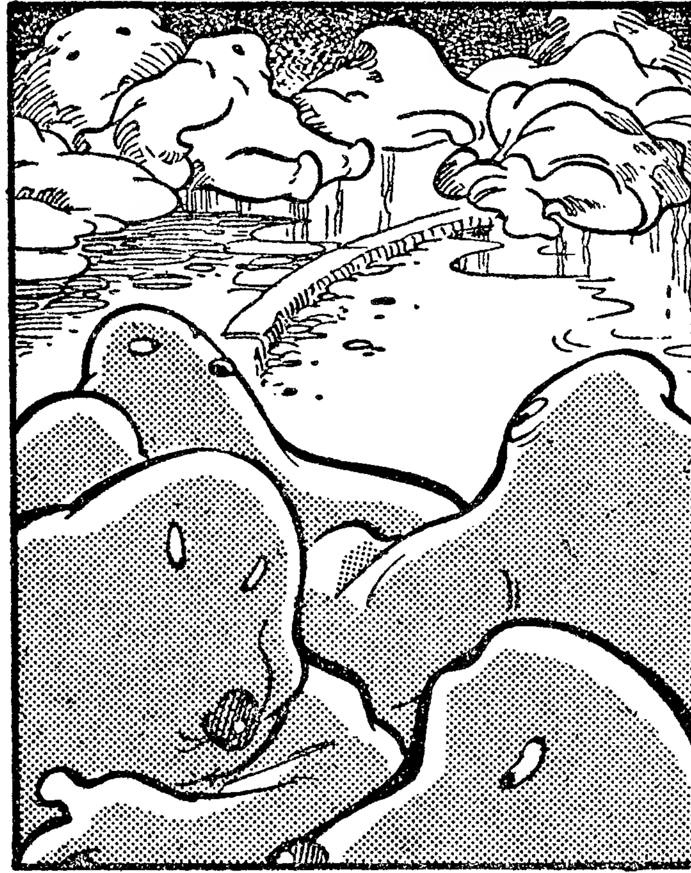
De brandweerauto was iets, waar de ongelukkige kleifiguren geen bescherming tegen hadden. Ze liepen onbewogen voort, doch wanneer de waterstraal hen geraakt had, zakten ze week in elkaar en schoolden samen tot vormloze leemhopen, waar flauw nog wat vonkjes uit knetterden.

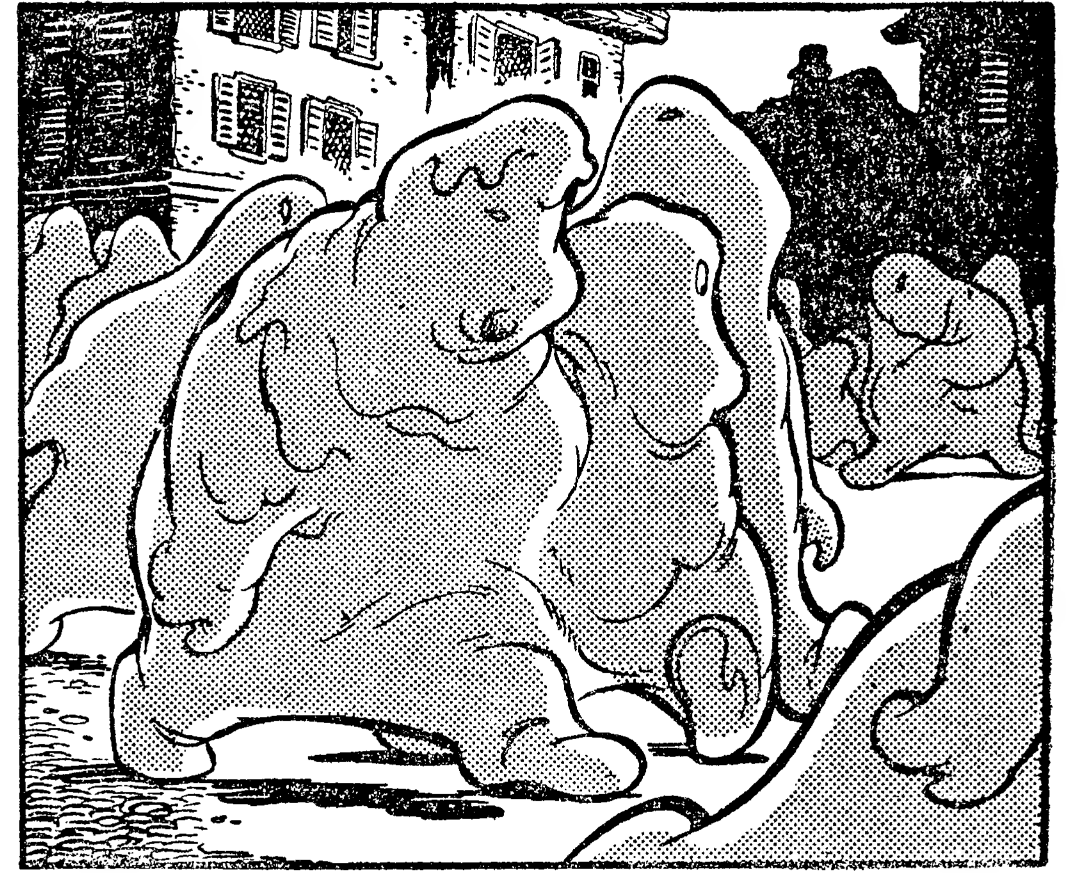
Nu had, zoals de trouwe lezertjes zich zullen herinneren, de geleerde de politie in werking gesteld om de brandweerauto tegen te houden. Maar dat bleek al gauw niet een van zijn beste ideeën te zijn. Want ook de politie bestond uit klonters — hoewel ze harder stampten dan de gewone, waren ze toch ook niet tegen vocht bestand.

Dapper en wezenloos bestormden ze de voortrijdende spuitwagen, tot grote pret van Wammes. Door goed te richten spoot hij het heldhaftige groepje tot één grote modderbak met voetjes in elkaar — en daar zat natuurlijk niet veel snelheid meer in.

TOM POES EN DE KLONTERS

De politieklonters waren uitgerust met ingebouwde zendertjes, zodat ze door een eenvoudige code in verbinding met de werkplaats van Sickbock konden blijven. De geleerde vernam daardoor onmiddellijk, dat het dappere korps door een waterstraal getroffen was.

„Hoe vreselijk!" prevelde hij radeloos. „De ongelukkigen zijn natuurlijk samengebald!"

„Dubbel blank," sprak Bulle Bas achter hem.

De commissaris was nog steeds aan het domineren met de burgemeester en had geen belangstelling voor andere dingen.

„Hoort ge het niet?" riep de professor uit. „De hele politiemacht is samengeklonterd!"

„Daar zijn het klonters voor", vond de burgemeester. „Stoor ons nu niet, prof. Je hebt toch een denkmachine? Ik heb geen blank, Bas."

„Denkmachine!" krijste de geleerde. „Wat begint het denken tegen bruut geweld. Ik kan er slechts geweld tegenover stellen"

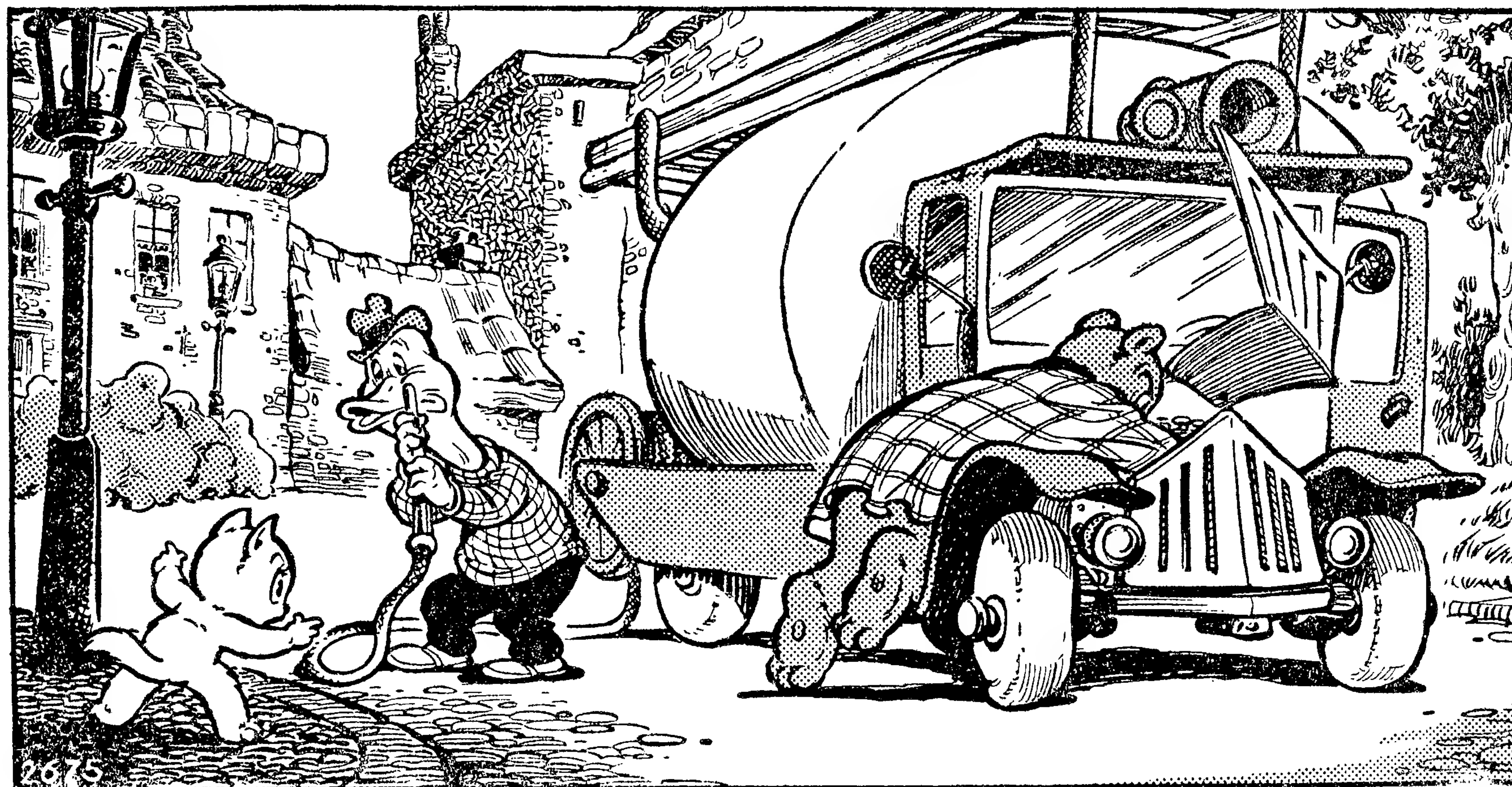
„Doe dat dan," zei de commissaris. „En maak niet zo'n lawaai."

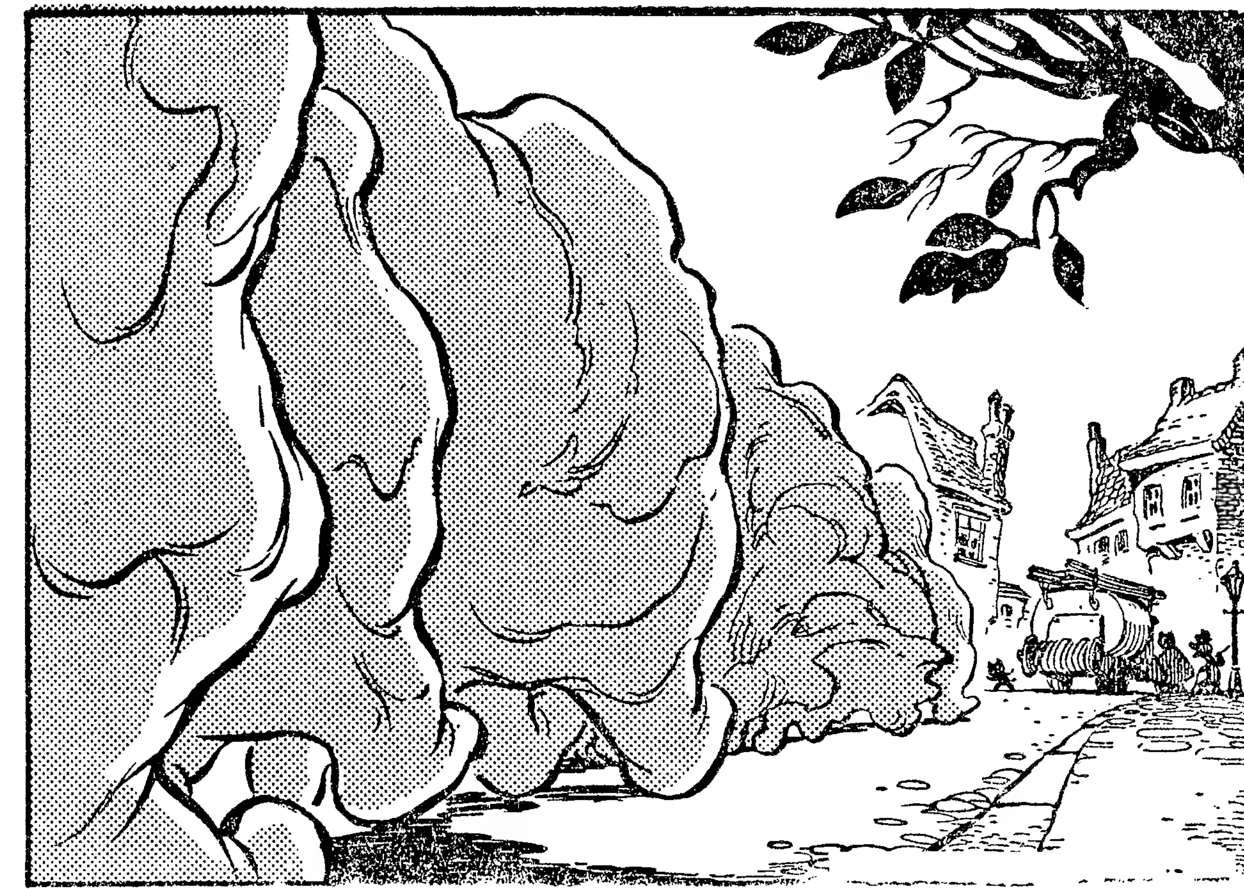
Uitzinnig begon Sickbock knoppen in te drukken om zodoende alle kleifiguren te alarmeren.

„De massa moet het hem doen" siste hij. „Niet alleen de politie, nee!... iedereen — alle proefpersonen. En ik zal ze een extra elektronische lading toezenden. Misschien, dat ik ze daardoor door de watervervorming heendruk!"

Nu, de gevolgen waren meteen te merken. De vormloze klonterhopen op de straten begonnen vonken te schieten, een rimpeling liep door de kleilagen — en daarop kwam de kleimassa langzaam in beweging...

TOM POES EN DE KLONTERS 2675

De rit op de brandweerauto was tot dusverre heel goed verlopen. Tom Poes voelde zich erg tevreden wanneer hij in zijn achteruitkijkspiegeltje het spoor van ingezakte klonters zag en hij begon hoop te krijgen, dat hij op deze manier Sickbock de baas zou kunnen worden. Maar na een poosje begon het voertuig vreemd te doen. De motor sputterde, plofte en sloeg toen plotseling af en hij kon hem niet meer op gang krijgen.

„Laat mij maar eens kijken”, zei heer Ollie uitstappend. „Ik heb verstand van wagens en ik vind de fout onmiddellijk.”

„Waar is het water?” riep Wammes Waggel verontwaardigd. „Hij spuit niet meer! Het is zeker op!”

„De motor staat stil”, legde Tom Poes uit, „en daardoor werkt de pomp natuurlijk ook niet. Je zult even moeten wachten.”

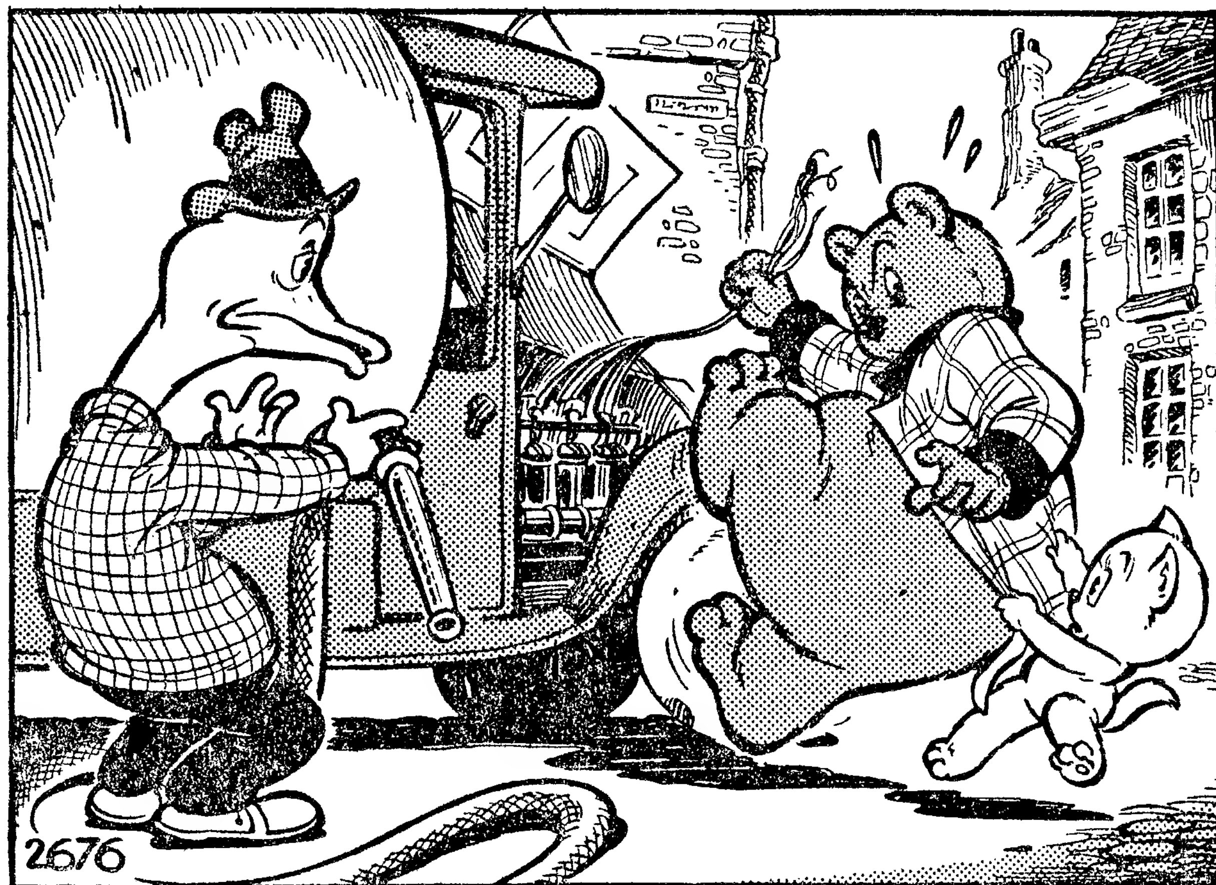
„Bah, dat is nu echt akelig, hoor!” klaagde Wammes. „Daar komen reuze veel luitjes aan en nu kan ik niet spuiten! Bah!”

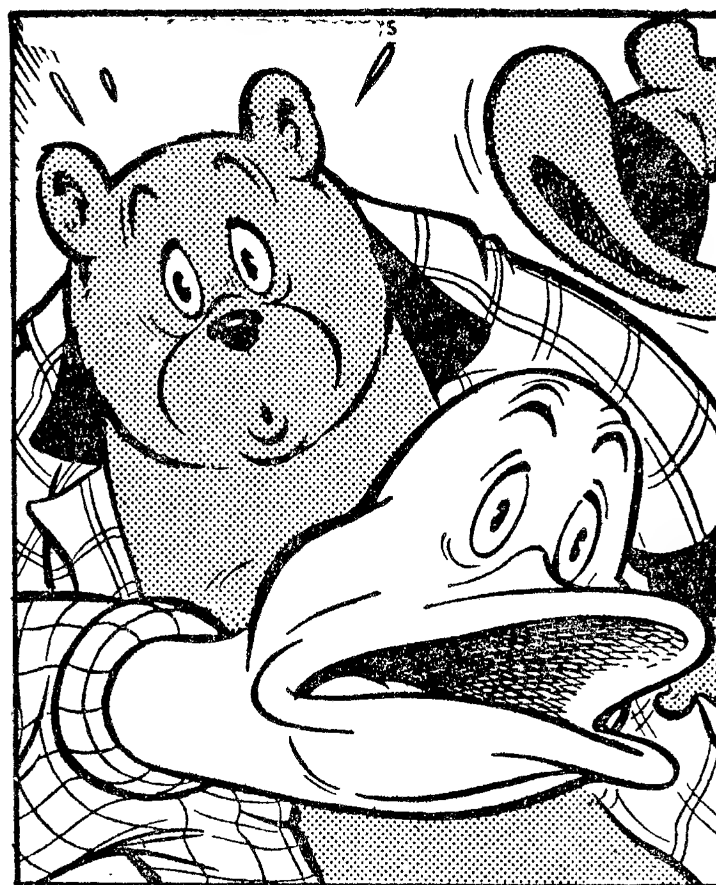
Tom Poes keek in de aangegeven richting en toen schrok hij toch wel. Want een dichte samengeklonterde menigte naderde traag de stilstaande auto. De massa schuifelde zwijgend voort op verzakte kleivoeten en een zacht elektrisch geknetter verried de spanning waarin zij verkeerden.

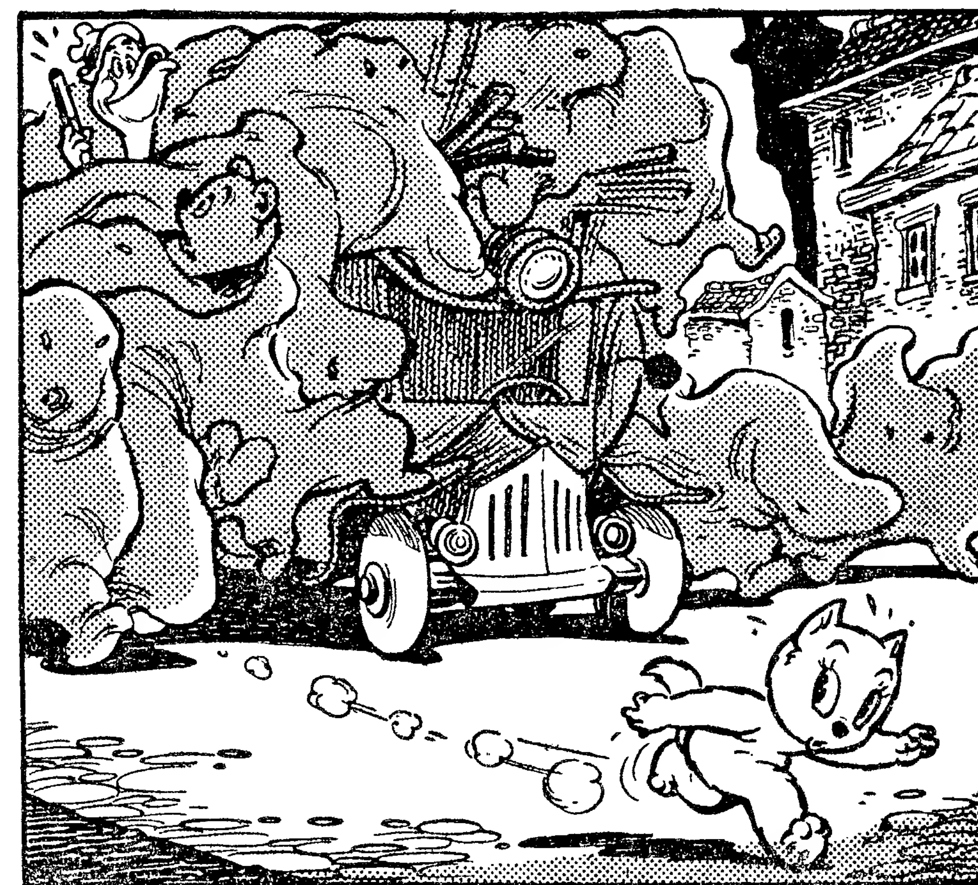
„We moeten opschieten, heer Ollie!” zei hij ongerust. „Dat ziet er niet zo best uit. Het zijn geen klonters meer, maar de klonters hebben een menigte gevormd!”

„Stoor me niet, jonge vriend”, zei heer Ollie, „ik heb de fout al gevonden, geloof ik. De toeter is vastgelopen.”

TOM POES EN DE KLONTERS

Tom Poes keek ongeduldig naar het gefrutsel van zijn vriend en trok hem toen aan zijn jas.

„Kijk dan toch!" riep hij uit. „Ziet u dan niet, wat daar aankomt?"

„Wat ben je toch lastig", zei heer Ollie berispend. „Kijk nu toch! Door die ruk zijn al de draden losgeraakt! En net nu ik de fout gevonden had. De benzinepomp was op de toeter geslagen en daardoor gaf de radiator een na-ontsteking. Als ik nu even een paar papierbinders had . . ."

„Hij spuit nog steeds niet", klaagde Wammes. „Wat knotsvervelend is dat nu toch."

„We hebben geen tijd meer", riep Tom Poes gejaagd. „Kijk liever eens achter je! De klontermassa is al bijna hier!"

„O, die doet geen kwaad", zei heer Bommel, afwezig omkijkend, „als ik nu even . . ."

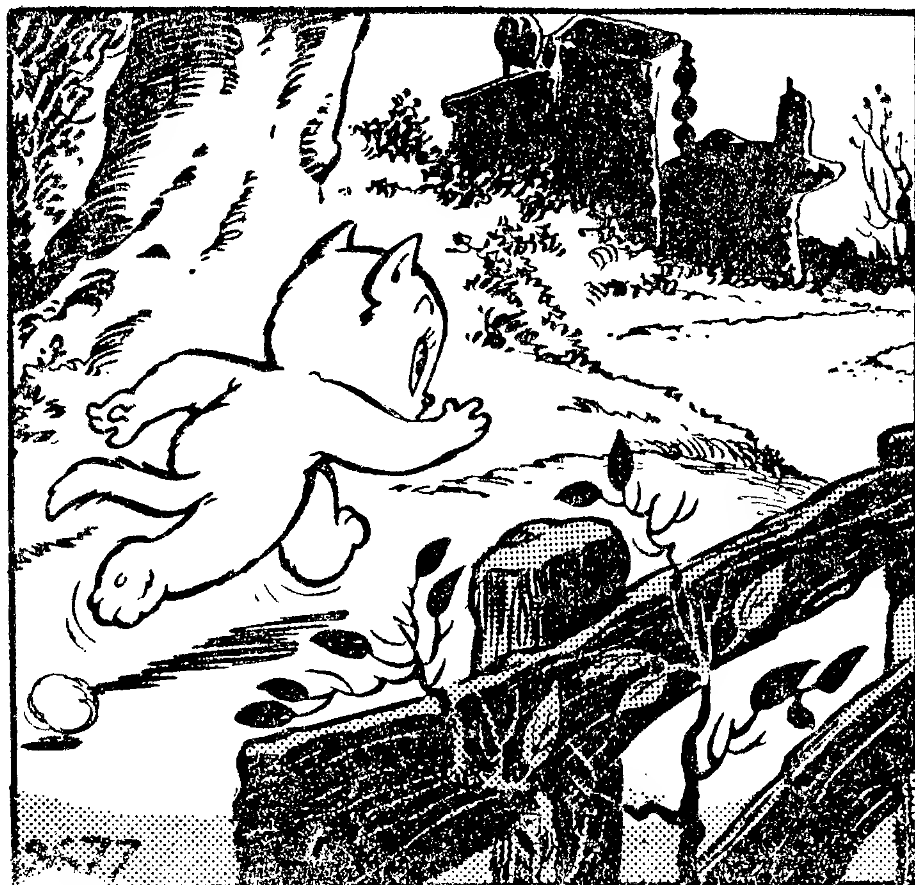
Hij zweeg plotseling en liet alles vallen toen hij zich opnieuw omdraaide. „Help" gilde hij. „Een lopende kleiberg! D-dat is n-niet gewoon! Doe iets T-Tom Poes!"

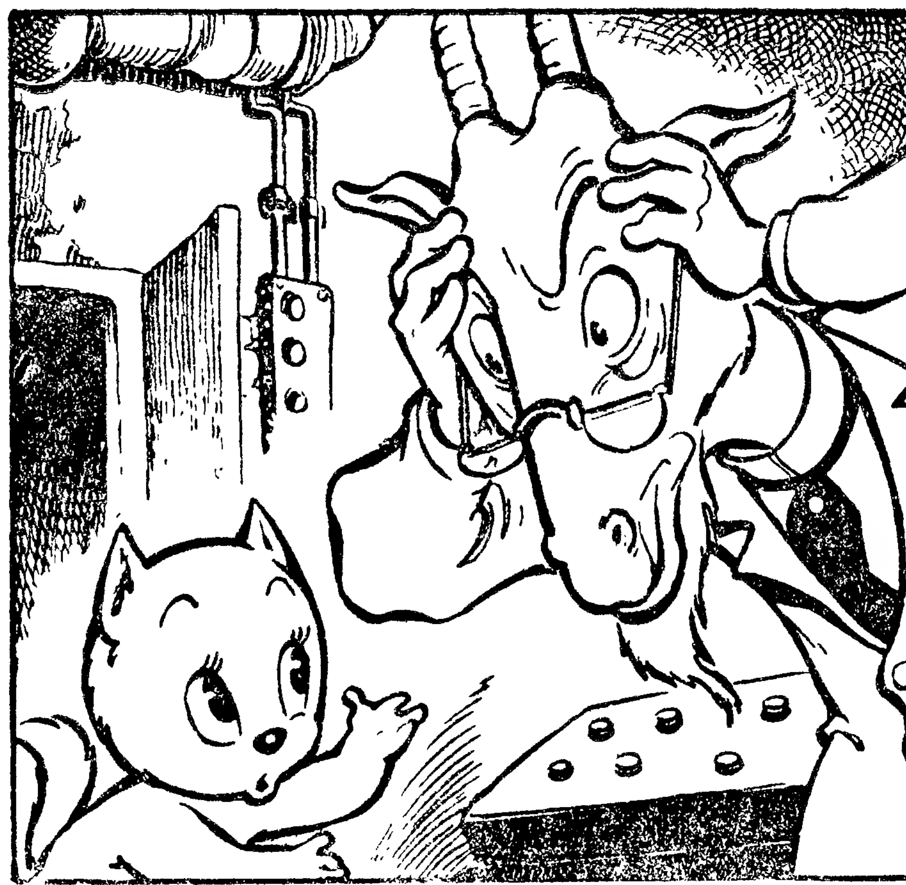
„Er is niets aan te doen dan lopen!" zei Tom Poes en hij voegde de daad bij het woord.

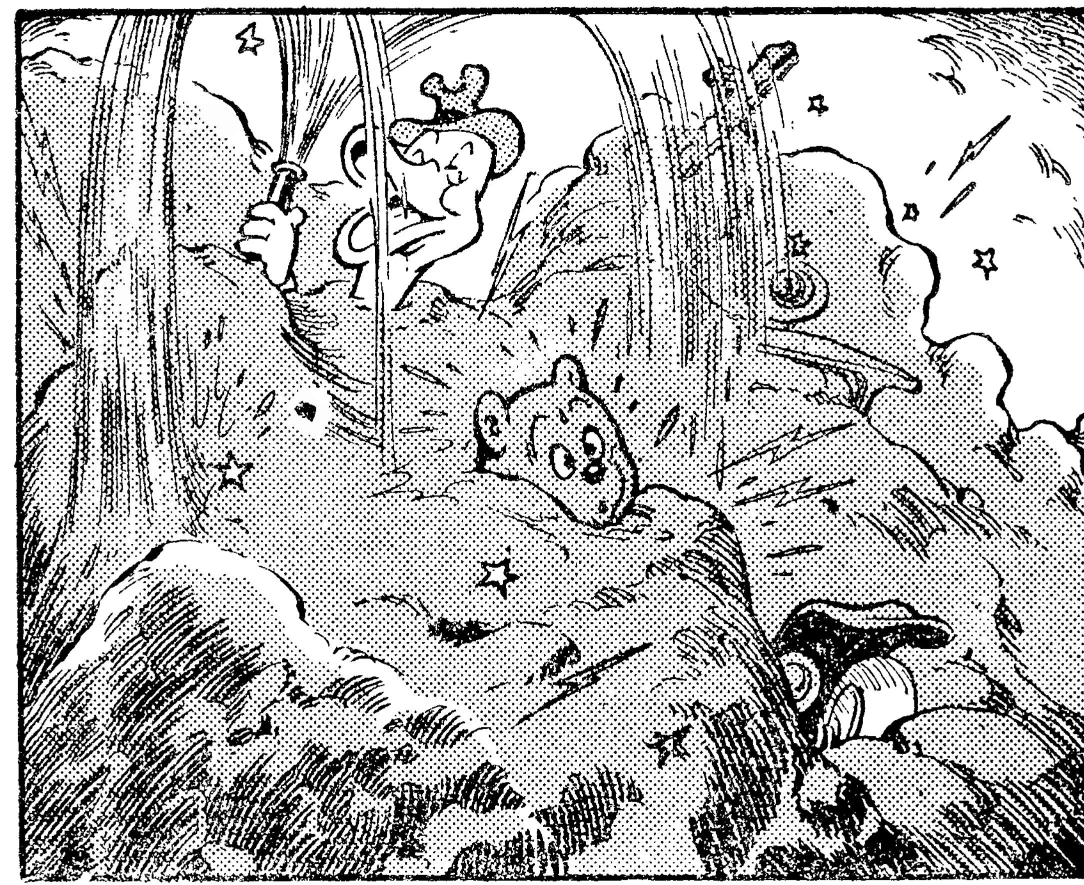
Heer Ollie was echter verlamd van schrik en Wammes Waggel dacht aan geen gevaar omdat hij het gezicht van die lopende leemmassa zo grappig vond.

Daardoor kwam het, dat ze beiden bedolven werden door de klontermenigte, die als één man over de brandweerauto heenschoof en alles onder een dikke kleffe kleilaag bedekte . . .

TOM POES EN DE KLONTERS

Heer Bommel en Wammes Waggel werden door de menigte verzwolgen. Hun gezichten waren nog zichtbaar als krenten in een rijstebrijberg, doch verder waren ze geheel machteloos.

Het was een akelig gezicht. Maar Tom Poes begreep, dat hij alleen niets zou kunnen beginnen tegen de massa en daarom liep hij zo vlug hij kon opnieuw naar het laboratorium van Sickbock.

De geleerde was ademloos bezig met z'n denkmachine. Hij zag er zorgelijk uit en het was duidelijk, dat hij grote moeilijkheden had. Want toen Tom Poes binnenrende, schonk hij daar in het geheel geen aandacht aan.

„Het is me duister . . ." prevelde hij. „Mijn proefpersonen reageren chaotisch. Ik kan geen contact meer met de individuen krijgen! Bovendien schijnen ze allemaal hetzelfde geworden te zijn — er is geen kwaliteitsverschil meer!"

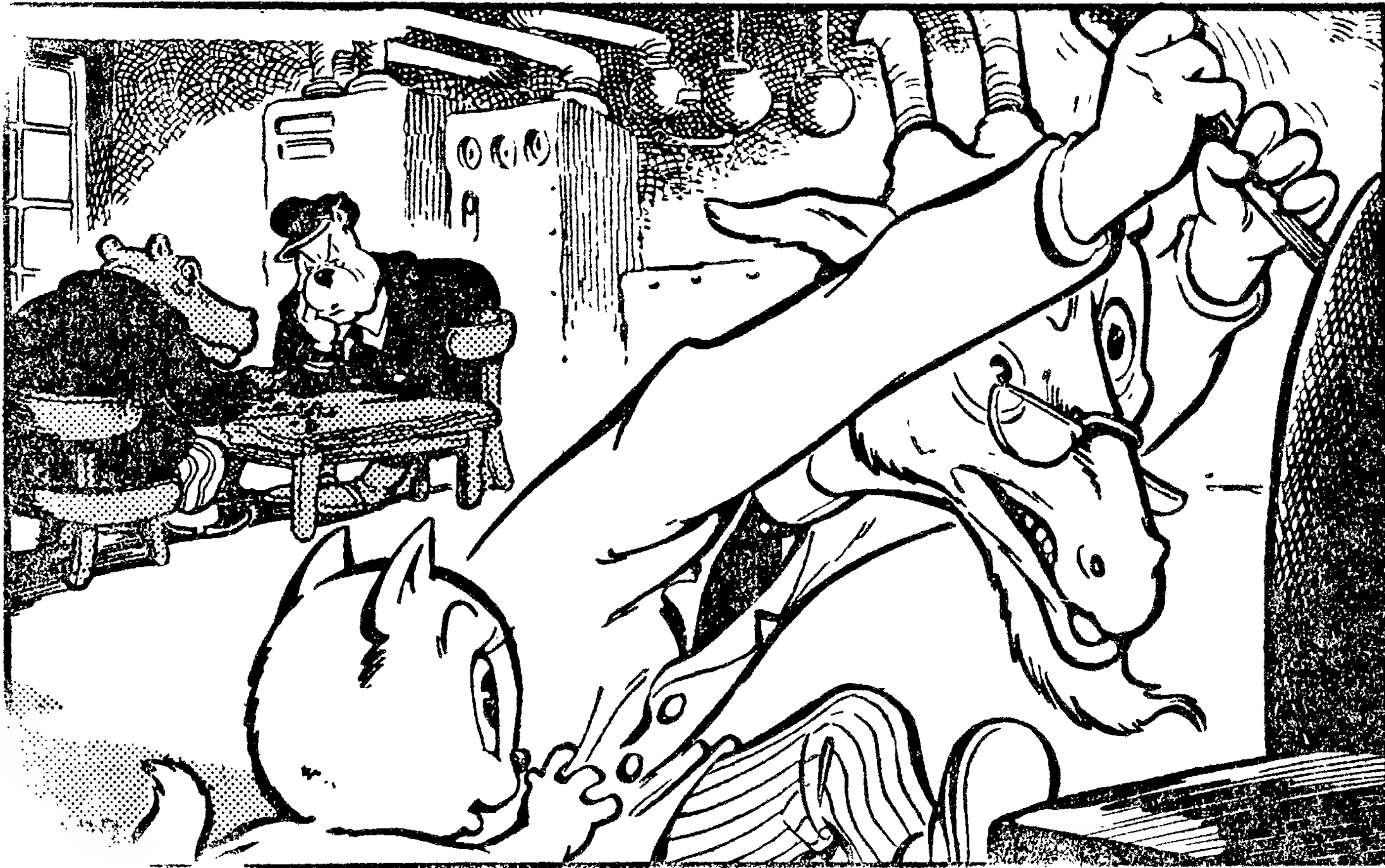
„Ze hebben een massa gevormd, daar komt het van," legde Tom Poes uit. „Ze zijn aan elkaar geklonterd tot één prop. Dat komt door het water, denk ik. Kunt u ze niet hier laten komen? Dan hebt u het zó weer gemaakt!"

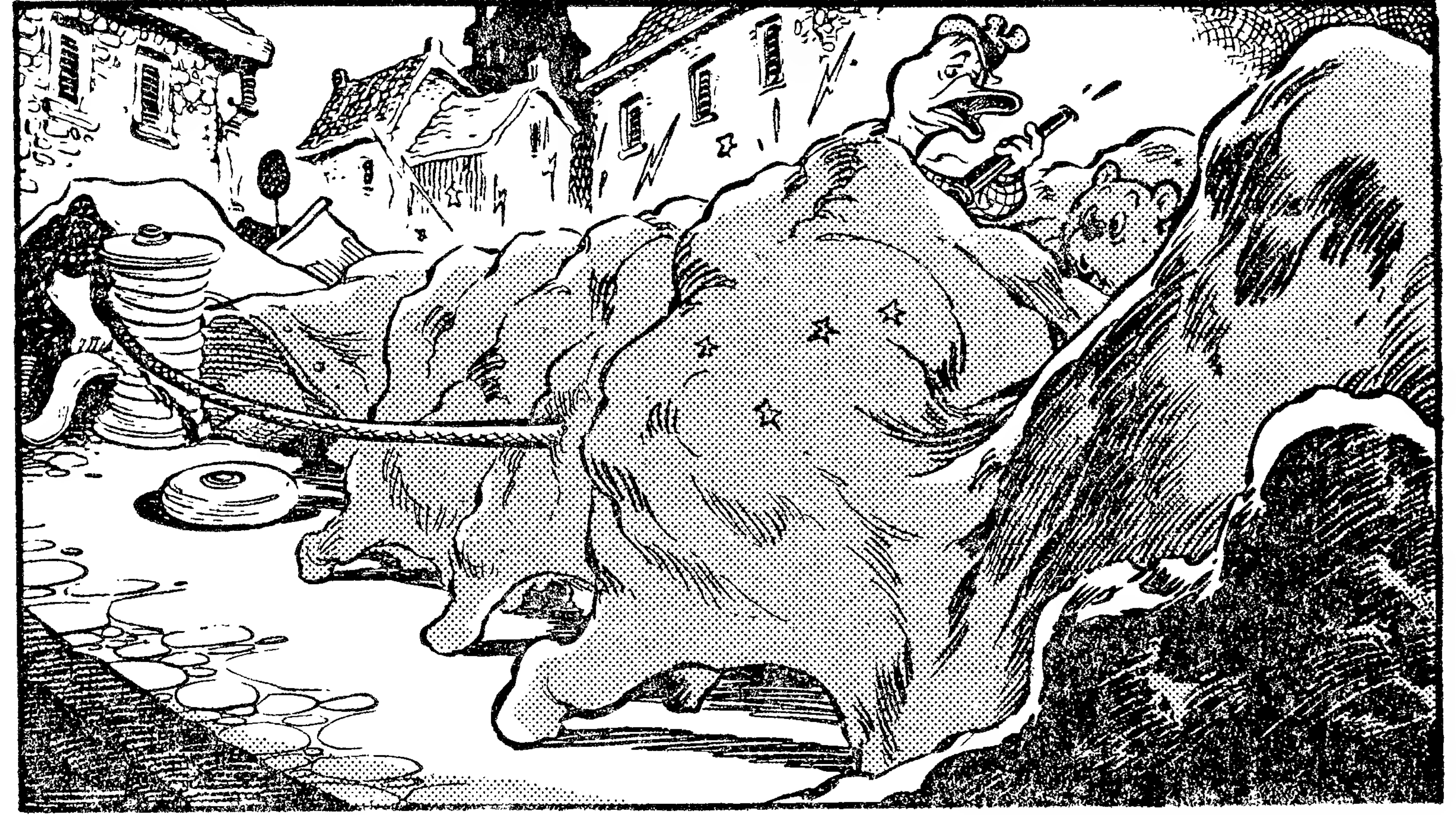
„Een goed idee, kleine", zei de professor. Hij haalde de betreffende handle over en veegde zich het voorhoofd af.

„We zullen zien," mompelde hij.

Nu, bij de brandweerauto was er onmiddellijk iets te zien. De geweldige kleimassa zette zich opnieuw in beweging, zodat de watertank onder zware druk raakte. Tot groot genoegen van Wammes Waggel spoot er opnieuw een forse waterstraal uit de slang, die de menigte nog vormlozer maakte.

TOM POES EN DE KLONTERS

„Ik begrijp niet, wat er gebeurd is", prevelde Sickbock bedroefd. „Hoe is die massavorming ontstaan? De vorming van een menigte behoort bij een menswaardig bestaan en niet bij mijn onschuldige kleifiguren . . ."

„Het komt van het water," zei Tom Poes. „Iemand heeft ze natgespoten."

„Het is jammer," zei de geleerde. „Maar kom — iedere uitvinding heeft zijn moeilijkheden en gebreken. En als wetenschapsman staat men overal alleen voor. Men werkt om de gemeenschap een menswaardig bestaan te verschaffen. Maar is de gemeenschap dankbaar?" Hij zuchtte diep en keek verbitterd naar de burgemeester en de commissaris, die mompelend zaten te domineren, zonder enige dankbaarheid te tonen.

Intussen waren de apparaten in vol bedrijf. Door draadloze epsilongolven werd de klonter-menigte in beweging gebracht, zodat ze vonken schietend de weg weer op dribbelde op ontelbare plompe voeten. De brandweerauto bleef achter, zo plat als een vijg en de hoofden van Wammes Waggel en heer Ollie wiegden er boven uit.

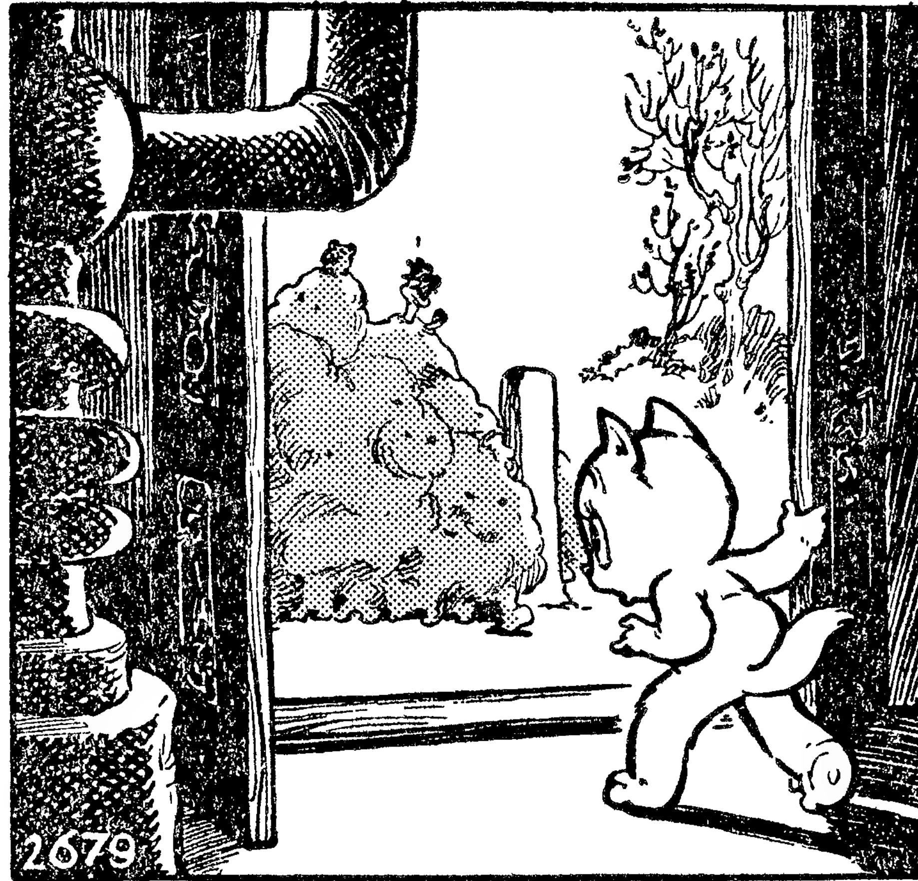
Ze waren geen van beiden erg blij. Heer Bommel had dat radeloze gevoel, dat iedere heer bevangt, die door een massa is ingesloten. Met vertrokken gelaatstrekken poogde hij zich uit de samenscholing te bevrijden, doch de klei sloot hem aan alle kanten in en gaf niet mee.

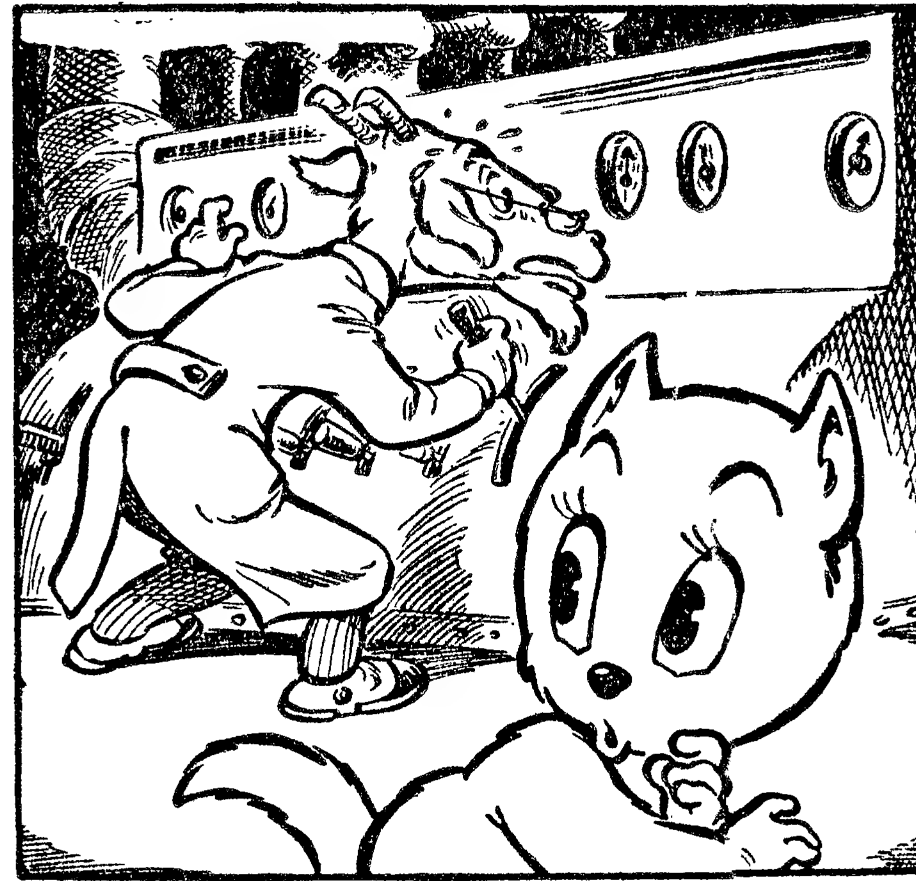
En Wammes jammerde omdat zijn slang weer droog gevallen was, nadat de menigte de auto had plat gewalst.

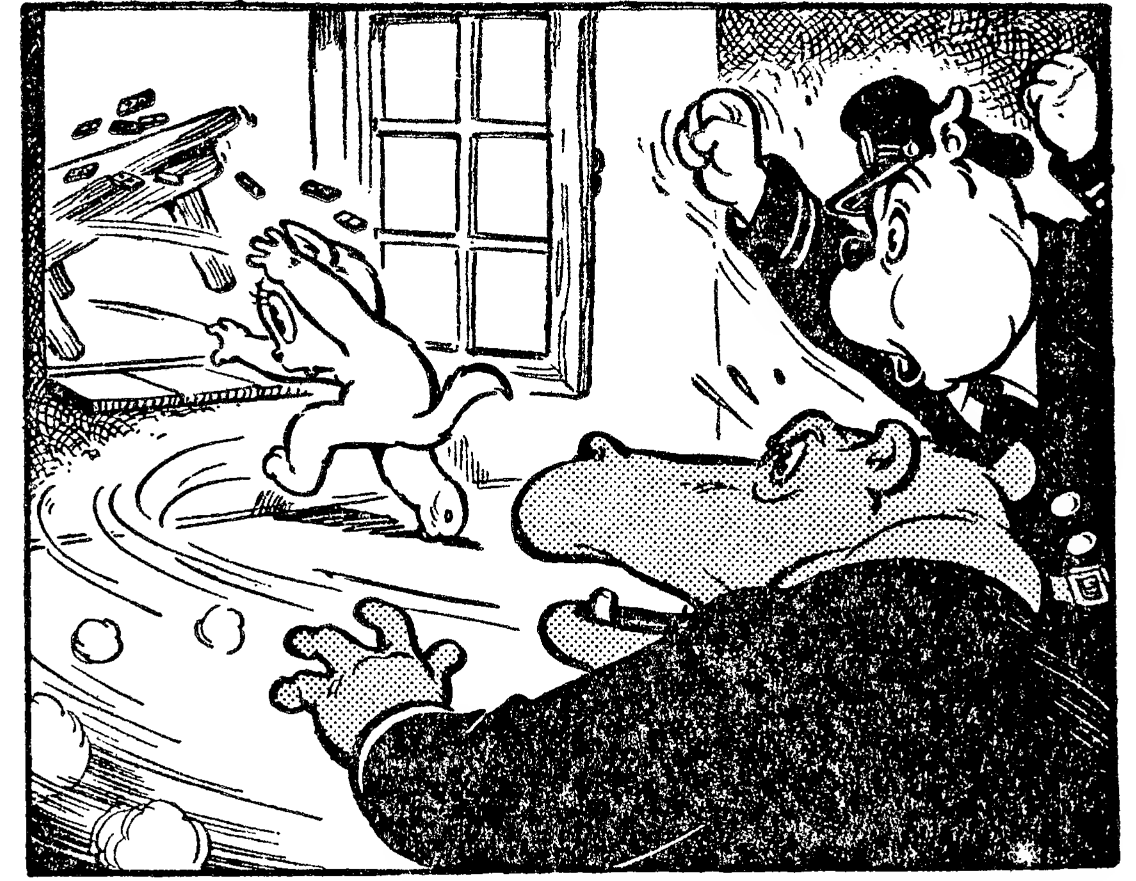
„Wat flauw!" riep hij uit. „Stuk maken is geen kunst! Ik vind het niks enig, hoor!"

„Zwijg toch!" riep heer Ollie radeloos. „Er zijn belangrijker dingen! Zie je dan niet, dat ik, de laatste Bommel, hier in het gewoel verloren dreig te gaan? De klonters zijn aan het winnen en ze zullen alles plat maken!"

TOM POES EN DE KLONTERS

Professor Sickbock was geheel verdiept in zijn klonter-probleem. Bij het vervaardigen van die nuttige figuren had hij er nooit rekening mee gehouden dat ze tot het vormen van een massa zouden kunnen overgaan — en nu dat dan toch gebeurd was, stond hij voor geweldige moeilijkheden. Want, zoals iedereen weet, het peil van een menigte is even hoog als dat van het simpelste individu dat zich er tussen bevindt en omdat de simpelste klonter niet veel meer was dat een bewegende kleiklomp, bestond de klontermenigte uit een voortschuifelende leemberg.

Tom Poes zag het gevaarte naderen toen hij uit de deur van de werkplaats naar buiten keek en hij begreep, dat zijn list tamelijk gevaarlijk was. Van een berg heeft men nu eenmaal geen genade te verwachten.

„Hoe krijg ik de burgemeester en de commissaris hier uit?" dacht Tom Poes. „Ze zijn door hun menswaardig bestaan even sloom als klonters geworden en ze snappen helemaal niet wat er aan de hand is..."

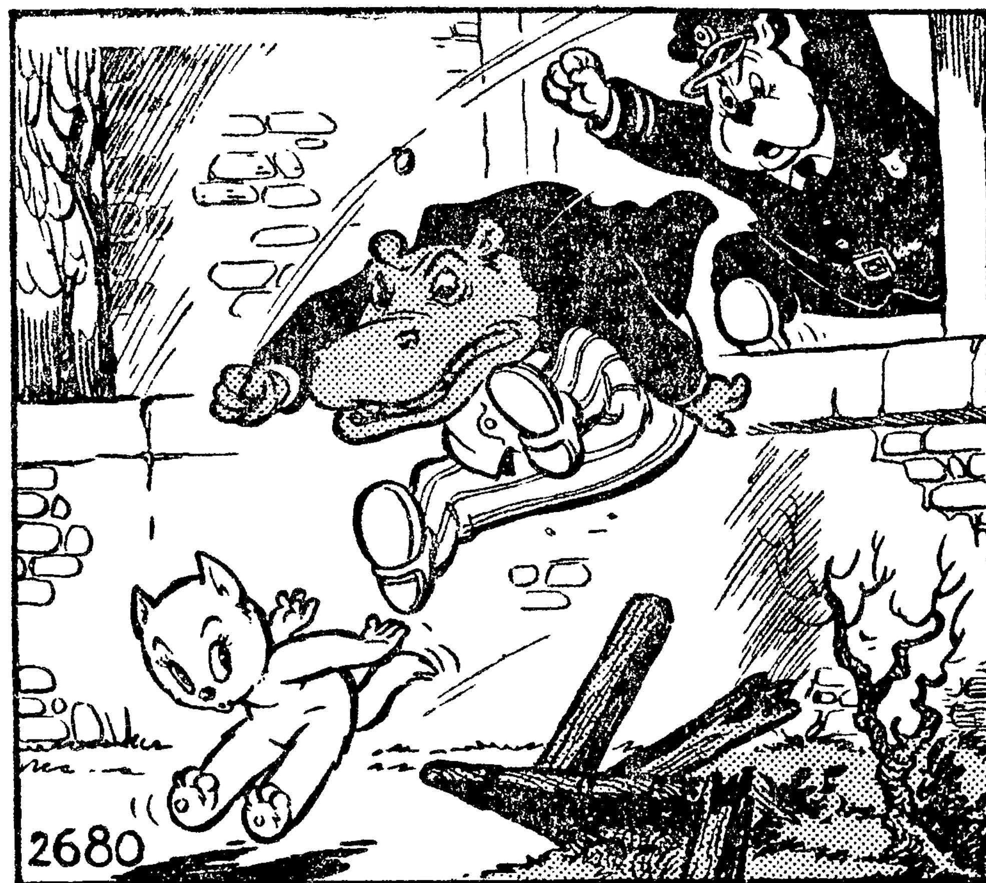
„Een zesje." mompelde de politiechef, al dominerend.

„Ha, dat kan je hebben!" mompelde de burgemeester. „Ik heb..."

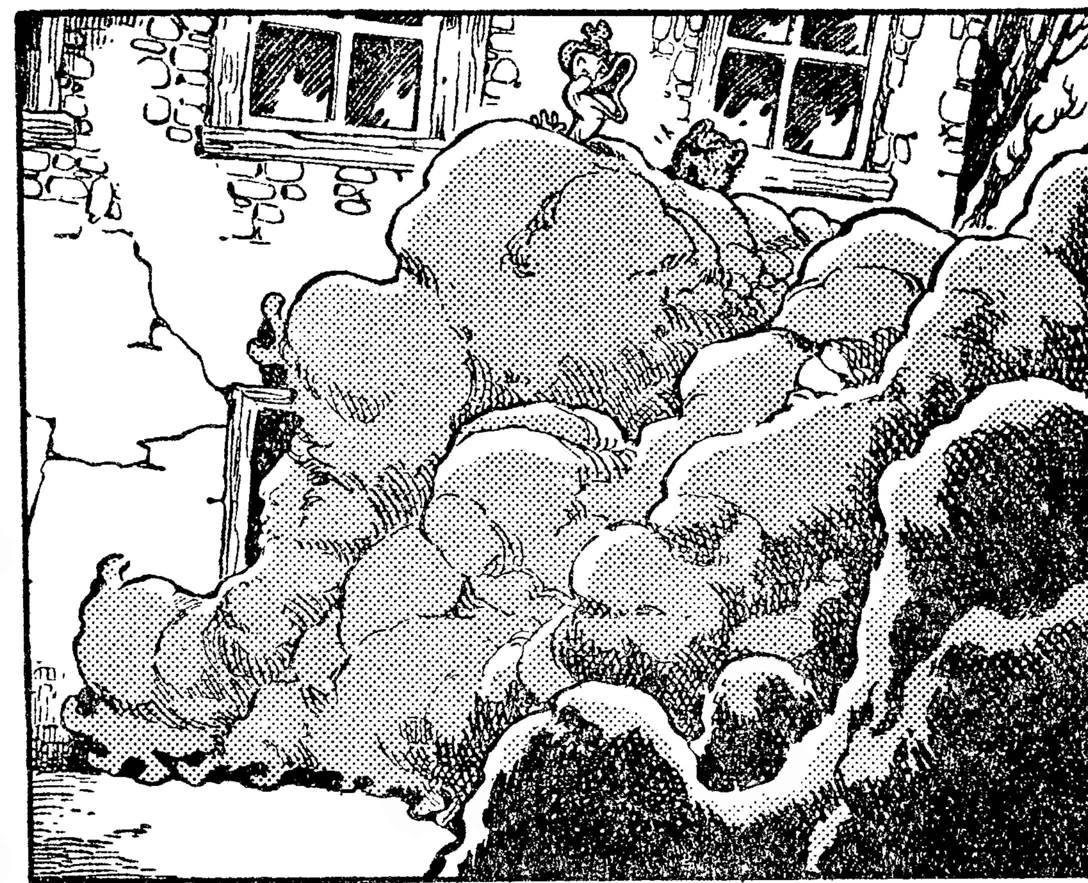
Op dat moment sprong Tom Poes op hem toe en voordat ze begrepen wat hij van plan was, wierp hij het tafeltje met de stenen door het openstaande venster naar buiten.

Dit ontstemde de beide hooggeplaatste burgers in hoge mate. Er verscheen zelfs iets levendigs in hun gelaatstrekken, toen ze zich tot Tom Poes wendden om zich op hem te storten...

TOM POES EN DE KLONTERS

Tom Poes wachtte niet af wat de burgemeester en de commissaris van plan waren. Hij sprong achter het domino-tafeltje aan naar buiten en merkte tot zijn genoegen, dat de beide spelers hem woedend volgden.

„Halt!" loeide de politiechef. „In naam der wet! Waarom stoor je ons menswaardig bestaan? Daar zal je voor boeten!"

„Er is geen tijd voor een menswaardig bestaan meer," zei Tom Poes. „Dat is afgelopen, kijk maar! De klonters hebben een massa gevormd."

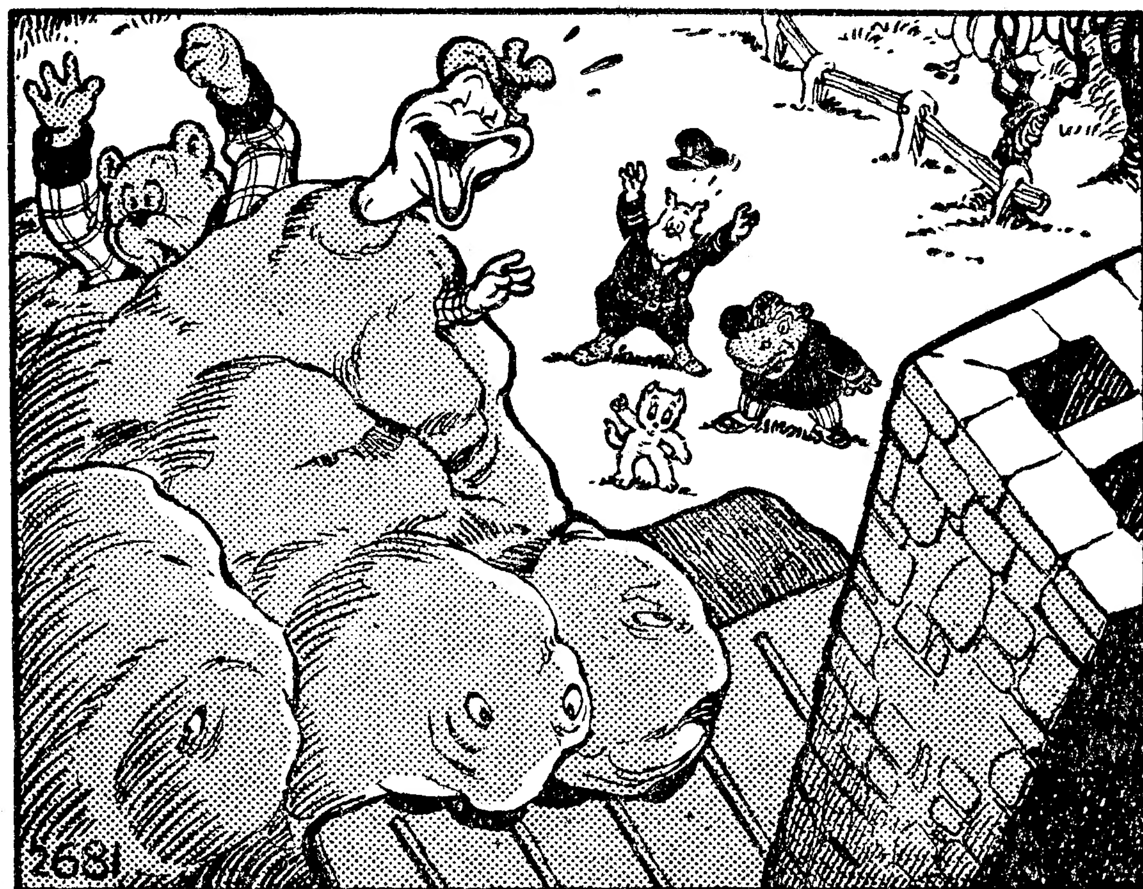
Hij wees naar de kleiberg, die op vele, logge voetjes nader dribbelde.

Professor Sickbock stond intussen nog steeds bij zijn apparaat de epsilongolven uit te zenden. Maar toen nu de grond onder zijn voeten begon te trillen en hij het naderende soppende geluid van ontelbare voeten hoorde, werd hij ongerust.

„Wee mij, ongelukkige!" prevelde hij. „Ik ben zéér onvoorzichtig geweest, vrees ik! Roep de klonters terug, zei de kleine schelm. En zonder nadenken heb ik dat gedaan. Maar wat ik terugroep zou best eens te krachtig voor mij kunnen zijn!"

Op hetzelfde moment bleek, dat hij gelijk had. Want de kleimassa had nu de werkplaats bereikt en probeerde zich door de deur naar binnen te wringen. Dat lukte natuurlijk niet. Door de geweldige kracht, stulpte de leem omhoog tot aan het dak, zodat het bouwwerk uit zijn verband gedrukt werd. Boven het lawaai van scheurende muren uit was slechts het zwakke geroep van heer Ollie en het gelach van Wammes Waggel hoorbaar...

TOM POES EN DE KLONTERS 2681

De boze woorden van de burgemeester en de commissaris werden overstemd door de soppende en ploffende geluiden van de kleimassa, die nu tot boven het dak opgestulpt werd.

„Wel heb ik ooit!" prevelde de magistraat. „Wat is hier aan de hand?"

„Het zijn de klonters die terugkomen," legde Tom Poes uit. „Ze zijn samengeklonterd en nu. . ."

„Onzin!" snauwde Bulle Bas. „Het is een uitgebarsten leemput. dat is duidelijk! En daar zitten een paar arme tobbers die overspoeld zijn. We zullen ze moeten helpen!"

Hij doelde op de hoofden van heer Ollie en Wammes Waggel, die ter hoogte van het dak boven de kleffe berg uitstaken en luid schreeuwden — de een om hulp en de ander van het lachen.

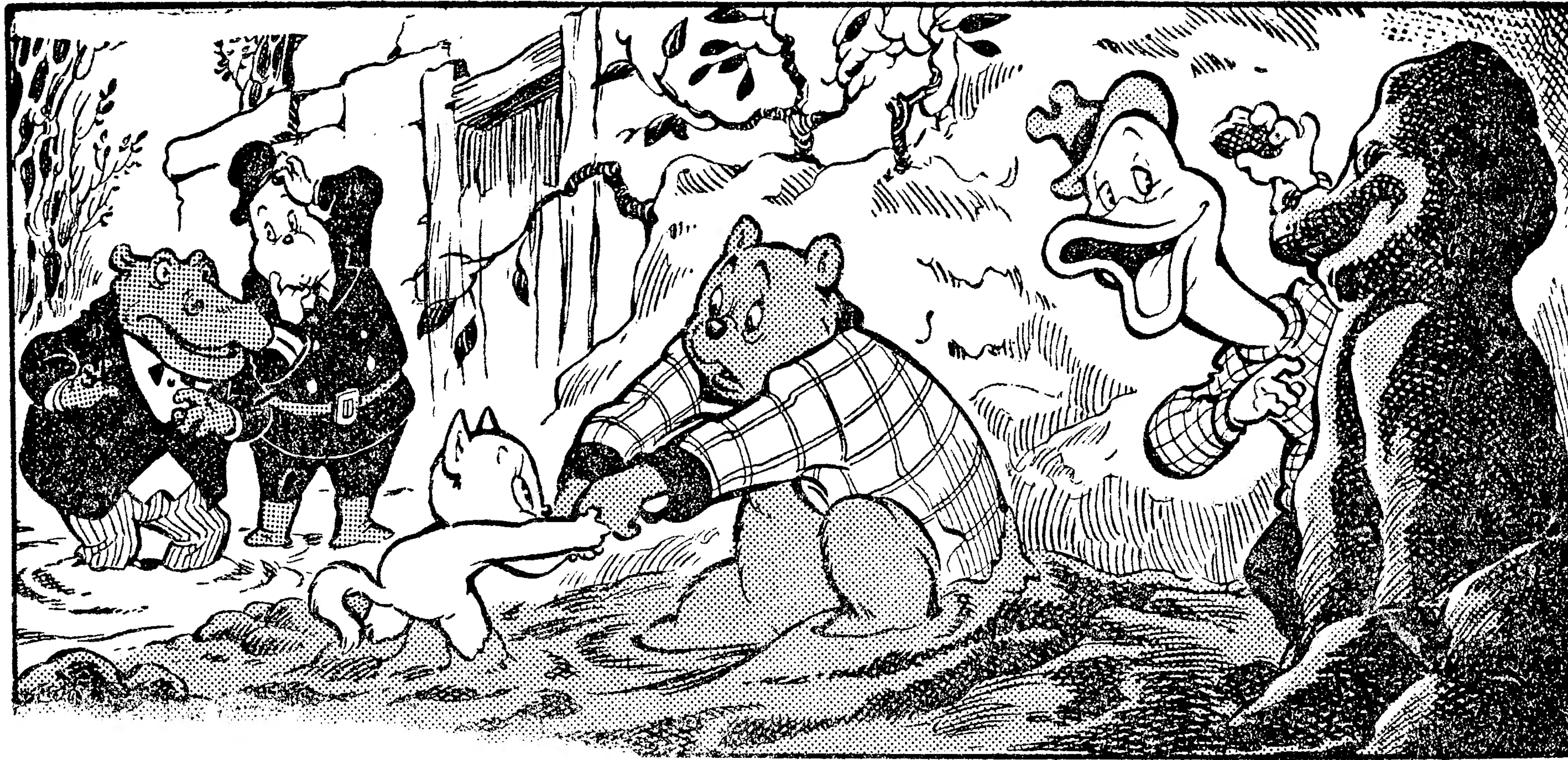
Maar die twee waren niet de enige slachtoffers van het gebeuren; professor Sickbock in zijn laboratorium was er ook niet zo prettig aan toe. Want door de open deur werd steeds meer modder naar binnen geperst, die de ruimte tenslotte geheel vulde en hem dreigde te verstikken.

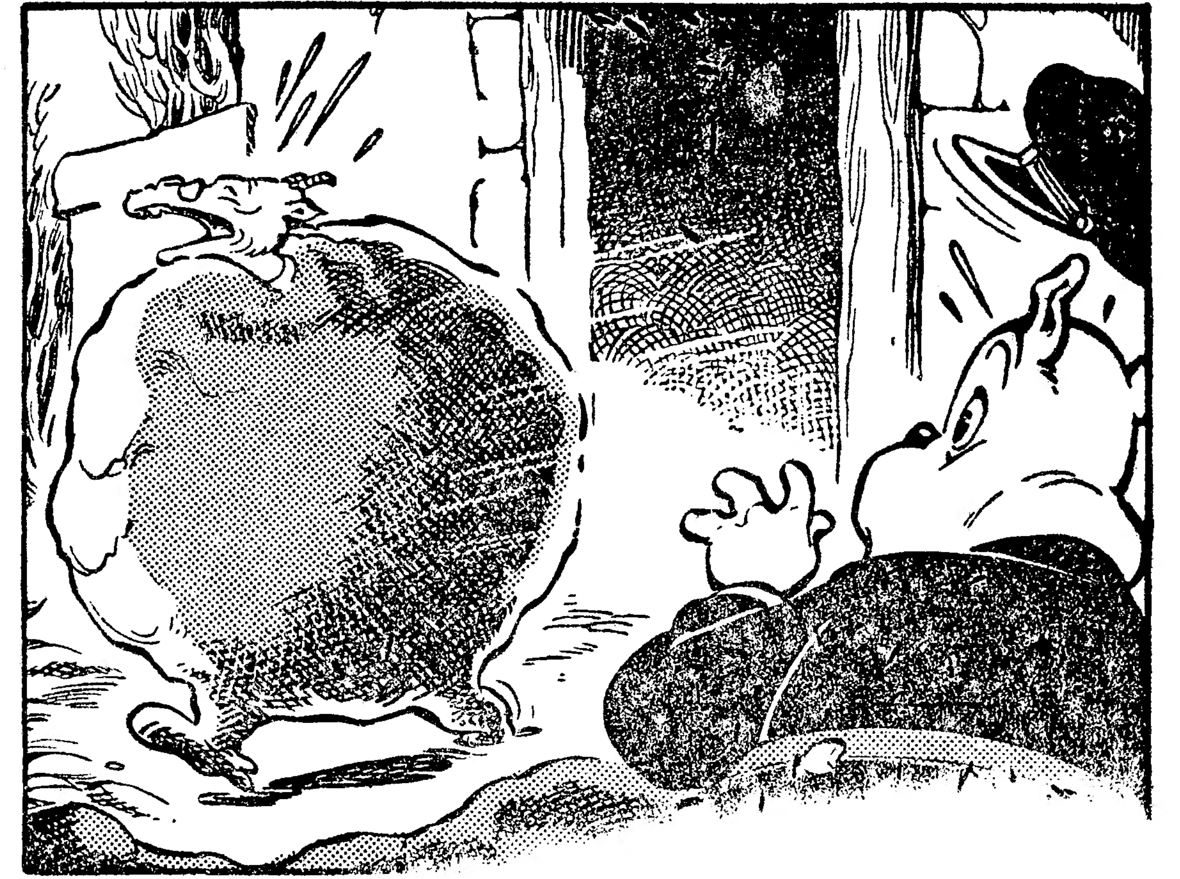
„Ze hebben geen vorm meer," klaagde de geleerde. „Ze zijn teruggekeerd tot de grondstof waaruit ik ze gekneed heb — en daardoor hebben ze hun verstand verloren. Ach! Hoe vreselijk! Er rest mij niets dan de adhesie van deze massa te ontbinden!"

Zo sprekende drukte hij op een knop — en met een luid geknetter viel nu de gehele kleiberg als droog zand uit elkaar.

Heer Bommel en Wammes Waggel stortten hierdoor als rijpe appels naar beneden in de blubber — voor de voeten van Tom Poes.

TOM POES EN DE KLONTERS

Toen Sickbock de knop had ingedrukt, waardoor plotseling de samenhang uit de kleimassa verdween, kwam er een einde aan het klonter-leven.

Er daalde een diepe stilte bij de werkplaats neer, het gekraak, gesop, gespetter en geplof hield op en ook het geknetter verdween.

In deze stilte was de klagende stem van heer Bommel zeer duidelijk hoorbaar. Hij zat geheel besmeurd in de modder en toen Tom Poes hem voorzichtig overeind trok, stond het schreien hem nader dan het lachen.

„D-dit is het ergste, wa-wat ik ooit beleefd heb", stamelde hij. „Vreselijk! Ik ben blij, dat mijn goede vader dit niet mee heeft hoeven te maken. Stel je voor... geheel bevangen door deze klontermassa — geheel alleen als heer! Nergens hulp — nergens steun! Men wordt als het ware voortgespoeld door de modder des levens, als je begrijpt wat ik bedoel".

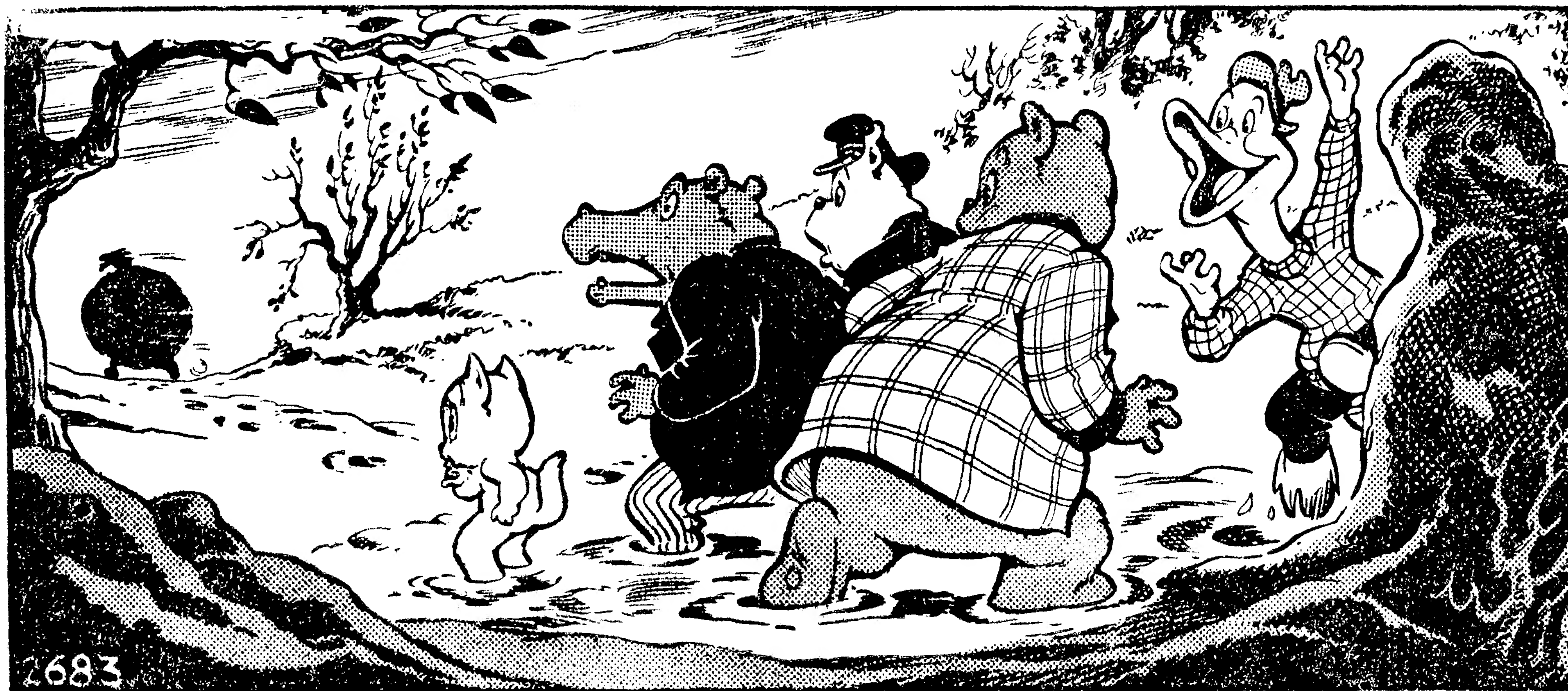
„Doe niet zo flauw!" riep Wammes Waggel, „het was best enig hoor, zo met z'n tweetjes. En je kan van die klei wàt leuke poppen maken!"

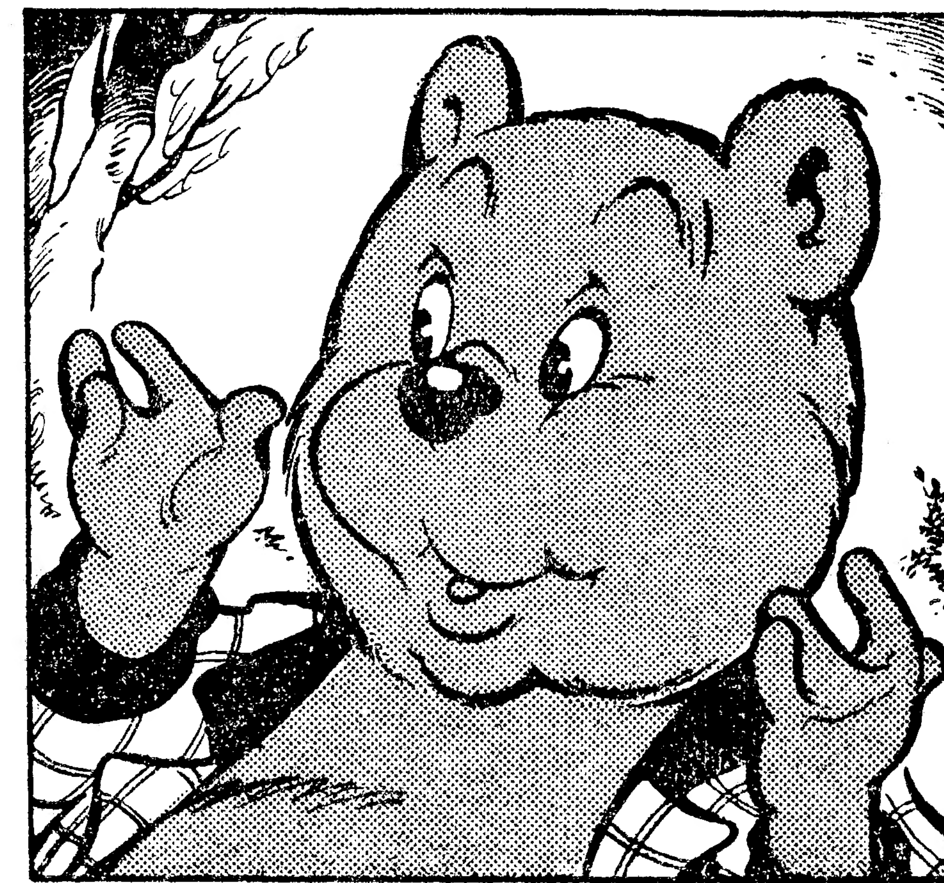
De burgemeester en de commissaris stonden wat bekommerd om zich heen te kijken. Het was duidelijk, dat het gebeurde te veel voor hen was geweest. En hun verbijstering werd er niet minder op, toen uit de achterdeur van Sickbocks laboratorium, plotseling een vreemde gestalte naar buiten trad.

Het was de geleerde zelf, doch nu op zijn beurt gevangen in een geweldige bal van klei, die zich op plompe korte benen door het troosteloze leemlandschap begon te reppen.

Het was de laatste klonter, die zich gevormd had, toen de professor zich door de blubber naar buiten had pogen te werken...

TOM POES EN DE KLONTERS

De laatste krachten die nog in de klonters aanwezig waren, werden aangetrokken door professor Sickbock, toen die zich door de modder heen naar buiten probeerde te werken.

De klei verdichtte zich om zijn gestalte en verhief zich daarop met een zacht geknetter op een paar plompe benen. Zo werd hij naar buiten gedragen — een kolos op lemen voeten, waarboven het verwrongen gelaat van de maker uitstak.

„Help!" kreet hij met dunne stem. Maar de omstanders waren te verbluft om in te grijpen.

„W-wat is dat?" mompelde de commissaris.

„De professor gaat zeker een menswaardig bestaan leiden", zei de burgemeester peinzend.

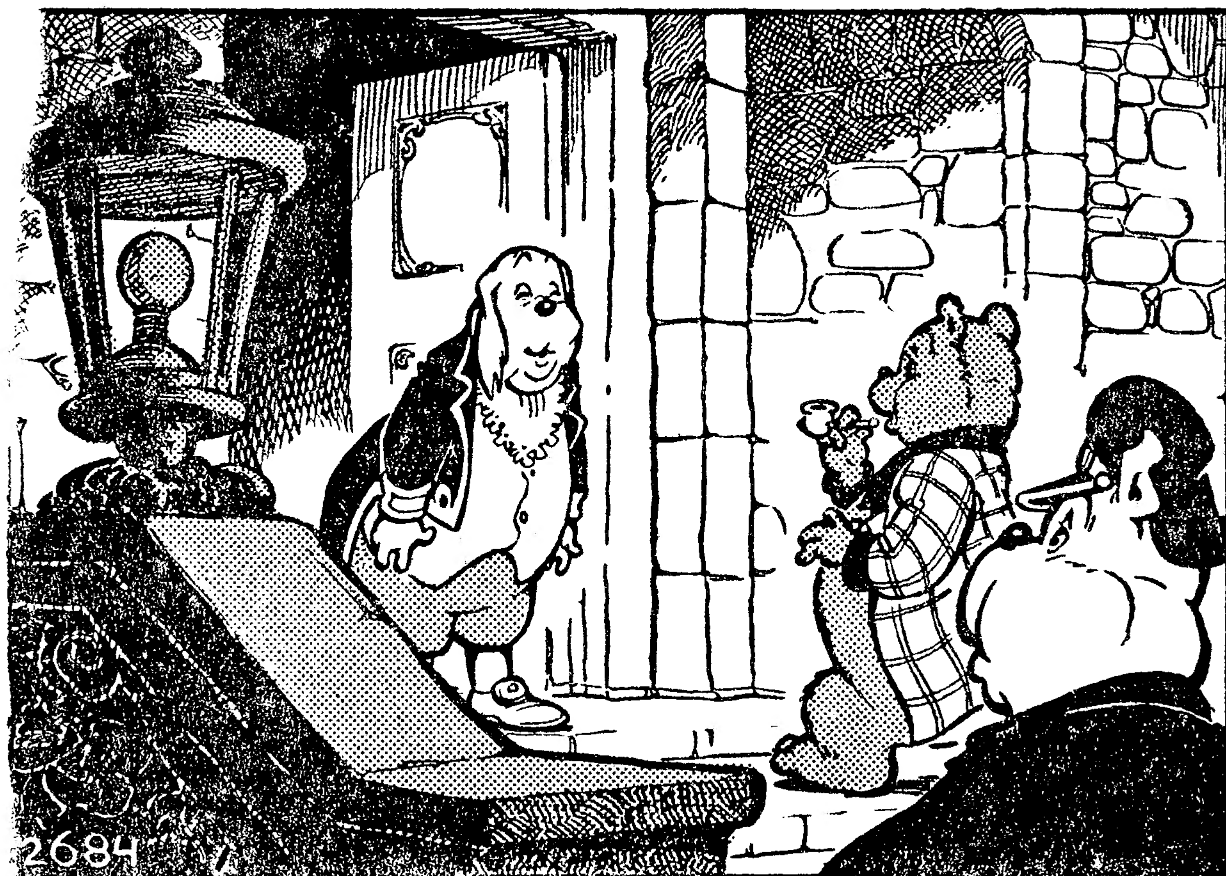
„Het is de laatste klonter", zei Tom Poes. „En die is sterker dan Sickbock. Gelukkig!"

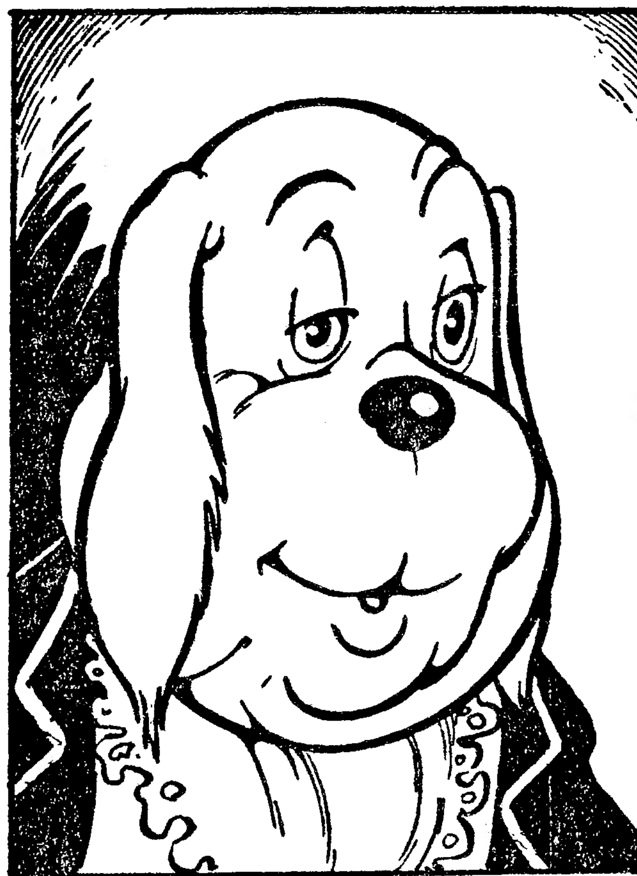
Nu, daar had Tom Poes gelijk in. De geleerde werd geheel machteloos meegevoerd door het troosteloze landschap en verdween tenslotte schreeuwend over de horizon. En als de epsilon-stralen intussen niet zijn uitgewerkt, loopt hij nu nog.

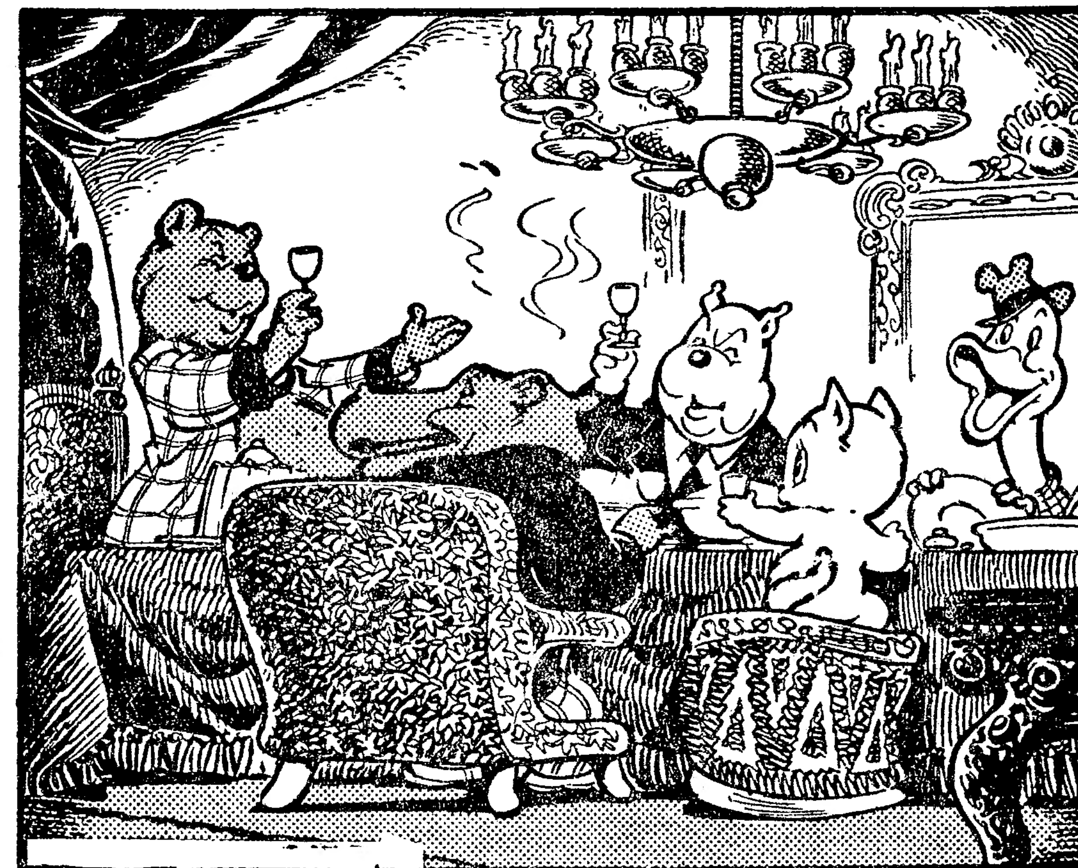
Heer Bommel had zich langzaam van de schok hersteld. Hij oogde de verdwijnende gestalte na met een hoofd vol gedachten — en langzaam verscheen er een glimlach op zijn trekken.

„De laatste klonter, juist", sprak hij. „Net als ik dacht. Dat heb ik dan toch maar weer goed opgeknapt. Want deze wereld is niet voor klonters, maar voor denkende wezens. Komaan, laten we naar Bommelstein gaan. Joost zal het eten wel klaar hebben, denk ik zo."

TOM POES EN DE KLONTERS

Heer Bommel ging zijn gasten voor naar Bommelstein, waar de bediende Joost al op de uitkijk stond.

„Ik heb de maaltijd maar warm gehouden", sprak hij. „Ik hoop, dat de smaak niet te zeer verloren is gegaan, want u bent nogal lang weggebleven, als u mij toestaat."

„We hadden nog wat te doen", zei heer Ollie. „Even de klei natspuiten en professor Sickbock wegjagen en zo. Zoiets houdt toch altijd een beetje op. Maar de klonters zijn onschadelijk gemaakt en dat is tenslotte de hoofdzaak."

„Ik ben blij dat te vernemen", zei de trouwe knecht. „Ik gevoel me heel wat beter, nu ik weer aan het werk ben, met uw welnemen."

Maar de burgemeester was het nog niet helemaal met zichzelf eens.

„Ik weet het niet", sprak hij, toen ze aan tafel zaten. „Als magistraat mag ik niet toestaan, dat de uitvindingen der wetenschap zo maar worden weggespoten. Waarom mag men het domme werk niet aan klonters overlaten en zelf een menswaardig bestaan leiden vraag ik me af? Wat jij Bas?"

„Hm", zei de commissaris, „was dat domineren menswaardig, burgemeester? Het begon me aardig te vervelen."

„Domineren?" riep Wammes Waggel. „Niks aan hoor. Natspuiten is veel eniger!"

„Daar heb je het", zei Tom Poes. „Zolang we niet weten wat menswaardig is, zijn die klonters een gevaar".

„Proost, jonge vriend", zei heer Ollie. „Je praat naar dat je verstand hebt, want een Bommel zijnde weet *ik* natuurlijk wel wat menswaardig is. Nu, het is niets waard als men geen heer is, als iemand begrijpt wat ik bedoel."

— EINDE VAN DIT VERHAAL —